

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Annelerin En Güzeli

Yaman Koray

Güçlü Yalnızlıklara

© Dedalus Kitap - 2021

Yazar: Yaman Koray

Kitabın Adı: *Anneilerin En Güzeli*

Sertifika No: 49834

ISBN: 978-605-7639-43-1

Dedalus Kitap: iki yüz yirmi dört
Anı-Roman: doksan beş

Birinci Baskı: mart iki bin yirmi bir

Yayın Yönetmeni: Faruk Akhan

Yayına Hazırlayan: Okan Çil

Son Okuma: Halûk Kürşat Kopuzlu

Sayfa Düzeni: Burhan Üçkardeş

Kapak Tasarım: Barış Şehri

*Tüm hakları saklıdır.
Tamtım için yapılacak kısa
alıntılar dışında yayıncının
yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.*

Baskı-Cilt: Repar Tasarım Matbaa, Yenibosna

Merkez Mh. Cemal Ulusoy Cd. No: 43

Bahçelievler/İstanbul (Sertifika no: 40675)

Osmanağa Mh. Mürver Çiçeği Sk. No: 5 D: 6
Kadıköy/İstanbul

www.dedalus.com.tr

Tel: +90 216 418 04 38

Mail: dedalus@liberplus.com.tr

*Dedalus Kitap, Liber Plus Yay. ve Org. Tic. Ltd. Şti.'nin
tescilli markasıdır.*

Annelerin En Güzeli

Yaman Koray

1934'te İstanbul'da doğdu. İstanbul Fransız Lisesi'ni bitirdikten sonra Moda ile Adalar arasında sürdürdüğü hayatını annesi, roman yazarı Mebrure Sami Alevok (Koray) ile Marmara kıyısında küçük bir ilçe olan Erdek'te devam ettirdi. Orada kıyıda Alevok adlı iki katlı bir otel işletti. Önceleri Akşam ve Cumhuriyet gazetelerinde hikâyeleri yayımlandı. Milliyet gazetesinde de 1974/1975 yıllarında "Büyük Orfoz" romanı tefrika edildi. Ancak konusunu hep denizden alan romanlarının ilkinin, "Deniz Ağacı"nı 1962 yılında verdi. Bütün Marmara Denizi kıyı köylerini, irili ufaklı adalarını, köylülerini ve özellikle balıkçıların, onların yakından izlediği hayatlarıyla geleneklerini romanlarında uzun uzadıya işledi.

Bazı romanlarında kendi özel hayatının ilginç dönemlerine de yer veren Yaman Koray'ın diğer eserleri şunlardır: Gelin Taşı (1963), Sığircıklar (1967), Mola (1970), Badanalı Yüzler (1983), Kuyudaki Adam (2005), Ne Cennet Şey Şu Deniz (2005) ve Bir Ömür Yetmez (2006).

Yaman Koray; Erdek ve Marmaris'te âşığı olduğu denizde, sahip bulunduğu çeşitli tekneleriyle bizzat balıkçılık ve hatta su altı avcılığı da yapmıştır. Romanlarında anlattığı birçok olayın büyük bir bölümünü yakından gözlemiş, bunlarla ilgili duygularını, düşüncelerini ve yorumlarını açıklıkla yazmıştır. Dili sade ve yapmacıksızdır. Akıcı bir Türkçe ile yazmayı yeğlemiştir. Eserlerindeki tasvirler, renk cümbüşü içindeki zeytinlikler, balıkların özellikleri okunmaya değer güzel parçalaradır.

Marmaris'te, sahildeki teknesinde, motorun elektrik donanımını tamir ederken cereyana kapılıp 2006 yılında vefat etmiştir.

Bu kitabın oluşumuna büyük katkıları olan can dostlarım,
Kaan Demirtaş ve Müjgan Töre'ye
içten teşekkürlerimi, sevgilerimi sunarım.

ANAM-I

Anam seni yazamam,
Sana ağıt düzemem,
Sen hepten ölmedin ki,
Seni benden çözemem.

Şu dünyada gözüm yok.
Hiçbir şeyde tadım yok.
Sen olmadıktan kere,
Hiçbir yerde yerim yok.

Ben yaşıyorsam eğer,
Sen bende yaşıyorsun.
Ben ölüyorsam eğer,
Sen benle ölüyorsun.

Aslında senle öldüm,
Sense bende dirildin.
Ben, ben olmaktan çıktım,
Sen, bende yaşıyorsun.

Ben yok oldum, sen varsın.
Yüreğimde çarpansın.
Gözümde ağlayansın.
Gönlümde tek sultansın.

Ey sen, Mebrure Ana,
Bana öncülük eden,
Cennet yolu açansın.

ÖNSÖZ

Bu kitap bir roman değil. Ne de bir günlük veya anılar kitabı.

Bu, öncelikle bir borcun ödenmesi; uzun yıllar yazmayacağım diye direndiğimden, ödenmesi oldukça geç kalmış bir borcun, bu dünyadan göçmeden teslim edilmesinin bana getireceği bir rahatlık.

Annemin “*Sevgilerin En Güzeli*” anı-romanına karşılık boryumun borcu bu.

Gerçek şu ki, altından sağ salim kalkabileceğimden kuşku olan ilk ve tek kitap da bu, hayatımda.

Böylesine sınırsız, ölçüsüz, eşsiz bir sevginin öyküsünü anlatmaya başlamadan, onun gerçek yüksekliğine, erişilmez çizgisine, ne yaparsam yapayım ulaşamayacağımı, hep küçük ve güdük kalacağımı iyi bildiğimi de belirtmek isterim.

Bir büyük dağın altındaki kör köstebek kadar çaresiz ve güçsüzüm aslında...

Ama karıncanın, “varamasam da yoluna ölürüm” örneği benimkisi... İyi veya kötü, deneyeceğim bunu.

Korktuğumu, çok korktuğumu da ekleyeyim.

Güneşi anlatmak için onu ellemeye benziyor bu iş.

Sıradan bir anı defteri, çabucak bıktırır tekdüze bir günlük olmamasına çalışacağım.

Ancak bunda, denizlerin tozu, kokusu bulunsa da, öyle hızlı olaylar, sürprizler, roman heyecanları yok.

Bunda Sevgi var.

Dünyaya gelmiş geçmiş en büyük sevgilerden biri.

Bir ana-oğul sevgisi.

Ve elbette çok büyük, onulmaz bir acı da var.

Elli yıllık, benzersiz bir kafa ve gönül arkadaşlığının, bir dizi kötü rastlantılar, yanlışlar ve budalalıklar sonucu kopmasıyla, kopartılmasıyla ortaya çıkan, unutulmaz, hiç azalmaz, dayanılmaz bir acı.

Bu bir ağıt.

Sıkılırsanız, “Bu adam da bunları niye yazmış?” dersiniz, bırakın ve beni affedin.

Herkesin annesi eşsiz, her ana-evlat sevgisi kutsaldır. Herkesin annesi, ona, “annelerin en güzeli”dir kuşkusuz...

Bu kitabı bütün a n n e l e r e ithaf ediyorum. Anne olmak isteyen, bütün gerçek kadınlara ve kızlara da.

Ve bütün evlatlara bir sözüm var: anneniz sağken, yanınızdayken, konuşabildiğiniz kadar konuşun onunla, “Nasılsa biliyor,” demeyin... Sizi anlamasa bile, konuşun... İçinizde kalmasın. Ona yakın olun. Hiç vakit kaybetmeyin.

Serbest olan her saatinizi, her dakikanızı onunla geçirin... Boş şeylerle değil... sonradan, “Ah, bir saatliğine bile, onu şimdi tekrar görebilsem, ona söyleyemediğim ne çok şey varmış, hepsi söyleyemeden kaldı, neler neler derdim şimdi,” diye hayıflanmamak, dövünmemek için.

Bilin ki, sizi içinde büyütüp, karnında gezdirip, bu dünyaya nasıl zorlukla getiren ve kanının en has kısımlarını süzüp süzüp size helal sütü olarak vermiş olan annenizin, size olan sevgisinin yüksekliğine ve yoğunluğuna, seviyesine ve gücüne asla erişemezsiniz.

Ve bu sevgiyle kıyaslanacak hiçbir sevgi de bulamazsınız.

Tüm yaşamınız boyunca. Bu da kesin.

Bütün annelere uzun ömür, göçmüş olanlara rahmet, bütün annesiz kalanlara da, yaşı ne olursa olsun, çocuk, genç, yaşlı, bütün annesizlere sabırlar dilerim.

Şu da kesin, anneniz öteki taraftaysa bile, ne yapıyor yapıyor, sizi görüyor, sevincinizle seviniyor, acınızla acıyordu ruhu.

Ve bekliyordur, er-geç bir gün, sizi bağrına basacağı zamanı.

Gene, o ufacık çocuğu olarak.

1. KISIM

KAŞ YOLUNDA

Gece telefonda,

“Abi,” dedi İsmail, “nereye gidelim? Nereye istersen götürürüm seni. Yakın uzak. İstersen Ankara’ya, istersen Antalya’ya.”

“Götür,” dedim ben de, “götür, sen nereye istersen. İş ki uzaklaştır beni burdan. Al, kaçır, götür. Dayanamayacağım, durursam aklımı oynatacağım.”

“Sabah erken gelirim. Dayan. Unutma küçük çocukların var, Ada’yı, Akya’yı, Yunus’u düşün...”

İsmail Candoğan, can dostum benim.

Erkenden geldi. Arabasını da yeni almıştı.

Gidiyoruz...

“Abi, Kaş’a gidelim mi?”

“Sen bilirsin.”

“Hiç değilse denizi var.”

“Olur.”

Gidiyoruz...

“Abi, üst yoldan, Denizli tarafından gidelim mi? Acıpayam’dan ineriz. Kalkan, sonra Kaş, o yoldan.”

Tamam...

Gidiyoruz...

Sakar'ı çıktık, Denizli yoluna saptık, her taraf aynı, ıslak, titrek, buğulu... Hiçbir şey net değil gözlerimin önünde. Hiçbir şeyi göremiyorum.

Yollar gelip geçiyor, yan taraflarda, ağaçlar, evler, çitler, bahçeler, ara yollar...

Solumda, dimdik, hep önüne bakarak, benden yana göz atmamaya çalışarak arabasını sürüyor İsmail.

“Abi,” diyor, “sıkma kendini, ben rahatsız olmam, sen beni yok de. Ağla, ne kadar ağlayabilirsen.”

Gidiyoruz...

Ağlıyorum... Ağlıyorum, gözlerimi de yaşlarla çıkartmak istercesine. Kafamı yan cama, öndeki konsola, nereye rast gelirse vurmak istercesine, deli gibi, hıçkırıklarla ağlıyorum.

Gidiyoruz...

Ve o geliyor, biliyorum. Şimdi Aydın'dan, hastaneden çıkmıştır cenazesi... Çoktan konmuştur arabaya... Erken erken. 27 Temmuz, hava sıcak, öğle namazından sonra toprağa verilecek Akyaka'da.

O geliyor.

Ben kaçıyorum... Resmen alçak, şerefsiz gibi kaçıyorum.

Onu can verirken veya defnedilirken görürsem, hemen öleceğim, biliyorum; elini tutar, beraber ölürüz diye düşünmüştüm hep, anasızlığı tatmaktansa, buna çoktan razıydım; ama herkes de biliyor bunu, önce hastaneden eve yollamışlar, son anlarını görmeyeyim... zorla kaçırmışlar beni eve... “Çocukların, 12 yaşında Ada, 2 yaşında Akya, 4 aylık Yunus, onları düşün, ne yapar onlar sensiz. Erkeksin, babasın, yaşamaya mecbursun.”

“İsmail,” diyorum, “dönsek mi geri? Nasıl bırakacağım onu son yolculuğunda yalnız?”

“Yalnız değil ki abi... Güzin var, torunu Ömer var, Akya-

kalılar var, Muğla'dan gelecek Avukat Gürkan Bey var... Hem rahmetli de böyle isterdi eminim.”

“Bana bir şey olunca Yaman'ı kurtar, kaçır,’ derdi. Abi, çocuklarını da düşün. Dönemeyiz geriye...”

Gidiyoruz...

O geliyor...

Şimdi Çine'yi geçmişlerdir diyorum.

O çok sevdiği, kayaların binbir şekil alarak, küçüklü büyüklü acayip heykeller oluşturduğu, iki tarafı zakkumların yeşile-pembe, coşkun ve arsız topluluklarının ittiği, iki tarafında, en dibinde köpüklü sular, dereler akan Çine yolundan, yokuş yukarı çıkarak geliyordur... yükselerek...

O geliyor, ben kaçıyorum.

Onu cansız, soluksuz, soğumuş; o güzelim 85 yaşında bile, bence dünya güzeli yüzünü katılmış, ölüm maskesini takmış halde nasıl görebilirim?

“Yaman, çirkin oldum, maymun gibi kırış kırış oldum, yüzüme bakamıyorum aynada,” derdi.

Ben, onun, hafifçe tüylenmiş, yumuşacık, mis kokulu, ana kokulu yanaklarını öperdim de öperdim.

“Anacığım, sen benim için dünya güzelisin. Hem gerçekten, senin gibi 85 yaşında insan mı var? Bu kadar genç ve güzel kalmış olsun!”

“Sen beni seviyorsun da ondan oğulcuğum. Ama gerçek şu, çok yaşlandım, senin başına bela oldum evladım.”

“Anne, ne diyorsun, sen başımın tacısın... Tacısın anne.”

“Yük oldum sana.”

“Neden, neden yük olasın... Asla. İş ki sen ol. Sıkı bas. Sen ol, iş ki. Sen yaşa, her şeye razıyım.”

“Ama bak, doktorlar falan, hep uğraşıyorsun benimle.”

“Ne olmuş... Senin yaşında, bundan doğal ne olur? Romatizman var, kansızsın biraz. Başka ne? Yatalak değilsin, yaz-kış, her gün iki saat yürüyorsun, yazın her gün uzun uzun yüzüyorsun. Aklın, hepimizi cebinden çıkarır, bizim unuttuklarımızı, sen hatırlıyorsun. Ve üç lisan, ana dilin gibi sana. Miden benden sağlam. Yıllardır safra keseni rahatsız biliriz... Ama benim yemediklerimi yiyorsun, hazmediyorsun. Benim gibi alerjilerin yok. Okuyorsun, örüyorsun.”

“Ayşe kadın fasulye da yapıyorum, pilav da pişiriyorum, odamda kendi yatağımı yapıyorum, lavabomu bile kendim ovup temizliyorum değil mi oğlum?”

“Öyle ya... öyle ya... Çocuklara da bakıyorsun.”

“Bıkmayacak mısın benden?”

“Hiç bıkar mıyım anacığım... Hiç bıkar mıyım? Sana bir şey oldu mu, hemen, orada, seninle ölürüm. Bunu bilmiyor musun?”

“Olur mu oğlum... Allah sıralısını versin... Senin çocukların var unutma.”

Şimdi o sustu ha...

O kadar bilgi, kültür, o üç lisan, onca kitap okuduğu, yazdığı, onca müzik ezbere bildiği...

Brahms'ın 2. Konçertosu, pastoral, patetik; tiyatro eserleri, Cocteau'nun “*La voir humaine*”ini ne Fransız ne Türk, hiçbir tiyatro sanatçısından duymadığım ustalıkla ezbere okuduğu, orijinali veya kendi tercümesi... hepsi onunla gitti, yitti, sustu ha?!..

O her ağacı, her bulutu, her dalgayı gören, her güzelliği fark eden ve içine sindire sindire seyreden gözleri kapandı ha?

“Yaman bak, şu karşıdaki incir ağacı, günün her on-on beş

dakikasında bir değişiyor. Renkler koyulaşüyor, açılıyor; gölgeler yürüyor, her an değişik bir güzellik alıyor. Gün içinde kılıktan kılığa giriyor... Sen balığa, yürümeye gidiyorsun. Ben karşısında oturup bakıyorum. Onu izliyorum. Bir ağaç, ama öyle canlı ki! Sen göremezsın. Durup, bekleye bekleye bakmak gerek. Çok güzel... çok güzel... İyi ki beni getirdin... bunları bana gösterdin oğlum... Bu güzellikleri görmek, tuttuğun balıkları yemek, bir de senin yanında olmak... senin bana olan eşsiz sevgin böyle uzun yaşıyor beni,” diyen, yaşına rağmen tek yapması olmayan, bembeyaz dişli, o kimseye kötü laf söylememiş olan, gıybet tanımamış, ağzı dili durdu ha?

Bir daha ormanda, çamların arasında, Okluk yolunda, kireçlenmiş omuz eklemlerini oynatmak için, kollarını öne-arkaya, iki yana sallayamayacak. Koca çamın gövdesine zincirli beyaz koltuğunda oturup yün ördüğü yerden, “Oh bugün de yaptım, şükür,” diye bastonuyla bir nişan çizdiği ince, genç ağaç arasında, on sefer, on beş sefer, yirmi sefer üst üste gidip gelerek, günlük yürüme tayınını dolduramayacak.

Koca defnelerin arkasına geçerken, “Yaman, sen bir-iki adım yürü, malum ben diüretik alıyorum... Sıkıştım, şuraya bir çiş yapayım,” demeyecek.

Mavi örgü el torbasından küçük, yassı şişesini çıkarıp, ağzına götürüp, lık lık su içerken göremeyeceğim artık onu, boğazı kuruyunca...

Ben yürüyüşe ondan sonra çıktıysam, o tarafa giderken, onun yolunun dönemecinden görünüp, bana doğru yaklaştığını da göremeyeceğim... gülerek ve uzaktan, “Puse, puse,” diye öpücükler yollayarak...

O koca çamın altında oturmuş, yün örerken de göremeyeceğim onu. Orada bırakıp uzun bir yürüyüşe gidip de döndüğümde; onu öyle oturmuş ya bana ya da çocuklara yün

örer ve o inciri seyredirken bulup sevinemeyeceğim de.

Daha yüzlerce, binlerce şey... Beraber geçen ömrümüzün en doğal, en alışılmış şeyleri... Hiç olmayacak, artık, bir daha ha?!

O son kez, Çine yolundan geçerek Akyaka'ya doğru geliyor.

Biz de kaçabildiğimizce hızlı... Akyaka'dan uzağa...

Gidiyoruz...

İsmail konuşmadan kullanıyor arabayı...

Ben konuşmadan ağlıyorum...

Biz gidiyoruz.

O geliyor...

Saate bakmıyorum. Yerin dibine batsın saat, zaman... O en büyük canavar... Her şeyi yiyen, bitiren, kurutan zaman.

Bakmıyorum saate.

Ama biliyorum. O kaçtığım tarafa doğru, olanları ve olacakları. O tarafa, Akyaka'ya varıldı mı da yapılacakları... Ağlamaktan körleşen gözlerimle görüyorum.

Boşalmış kafamdan geçiriyorum. Parça parça, yaralı gönümle, uzaktan, gitgide daha uzaktan da olsa, dakika dakika, saniye saniye izliyorum.

Muğla'ya varmışlardır. Sakar'ı iniyorlar. Ah Allah'ım, bu kez göremeyecek Sakar'ın güzelliğini, "Aman yavaş, göre göre inelim," diyemeyecek... Akyaka'ya geldiler artık, eve gidiyorlardır önce.

"Abi," diyor İsmail, "bak Acıpayam'ı dolandık, buradan aşağı ineceğiz, Kaş-Kalkan yoluna, denize... Bak karşıda bir yer var; çay, kahve, kahvaltı bir şey yapalım mı, acıkmışsındır. Eminim dün akşam da bir şey yemedin."

"Sen acıktın mı?"

“Sen bana bakma.”

“Sür o zaman İsmail, sür, durmayalım...”

Sapaktan aşağı dönüp yol veriyor İsmail, Kalkan’a öğleüzeri varıyoruz. Sıcak, her taraf yokuş. Mavi yolculuk yaptırırken tekнем Beyaz Ada’yla ne çok uğradım, ne çok geçtim buradan... Bütün o benim denizde çalışma sürelerimde, annem ya Erdek’te evde–otelde ya da bu yörede, Taşbükü’ndeki motelde beklerdi. Gün sayarak...

Şimdi, o ayrı kaldığımız bir günü geri alabilmek için neler vermem! O günlerden birinin yarısını, birkaç saatini... Neler vermem!

Kalkan’da, “İlla bir lokma yiyelim,” diyor İsmail. Duruyoruz, arıyoruz, doğru dürüst pek bir yer yok. Balık var. Ben dışarıda, lokantada, kolay kolay balık yemem. Bir yerde köfte buluyoruz. Berbat. Geveliyoruz bir–iki, azıcık da kurumuş bir pilav.

“Hadi,” diyor İsmail, “devam.”

Gidiyoruz...

Bu kez, saatime bakıyorum. Öğle okunmuştur. Namaz da tamam. Şimdi onun başındalar. Kim bilir kaç kişi? Turizmin en dolu zamanı. Güzin:

“Hoparlörle ilan edeceğiz. Bütün tanıdıklara da söyleyeceğim. Herkes birbirine haber verir,” dedi ama biliyorum, insanları her yerde, bu yörede de tanıyorum. Çok az kişi gelecek!

İstanbul’da, Erdek’te kendi yerlerinde olsaydı, onu hep çekip koparıp, benimle sürüklemeseydim, o da hiç itirazsız seve seve benimle gelmeseydi, şimdi koskoca Mebrure Alevok’u, son yolculuğunda, kimler kimler gelip de uğurlamazdı!..

Biliyorum, çok az kişi bulunacak burada: Osman öğretmen, Gürkan Bey, en büyük oğlum Ömer, daha bir beş–on kişi en yakınlarımızdan... başka kim?!

Hoş, oğlu bile... oğlu bile, alçak, kaçıp bulunmadığına göre ne beklersin yabancılardan?

Yanım sıra, deniz, dalgalar, tek tek tanıdığım taşlar, kayalar... O uzun yarımada... Geçip geçip gidiyor... Sonra uzaktan görünüp yaklaşan Meis... bizim taraftaki küçük hayırsız adalar...

Hiçbirini tam anlamıyla görüp algıladığım yok, sanki bir uzay kapsülüyle fırlatmışlar beni, düşünmeden, yavaş yavaş, artık ağlamadan da gidiyoruz. İçim, yüreğim taş kesmiş, gözlerim de kurumuş... Suyu bitmiş, canı çıkmış.

Şimdi onu toprağa indiriyorlar... Üzerine ilk kürek toprağı kim atıyor acaba? Gürkan Bey mi? Ömer mi? Şimdi toprağın atılması hızlanmıştı. Birkaç kürek vardır. Hızlı hızlı atarlar. Birbirinin elinden kaparak. Hoca bir kenarda bekliyordur. Topraklar bir küçük tepelik, bir tümsek oldu bile. Pat pat küreğinin sırtıyla vurup şekillendiriyorlar, bastırıp sıkıştırıyorlardır.

Çabuk çabuk, her şey, herkes; onu orada bırakıp, bir an önce işi bitirip, kendi yaşayan, devam eden ve hep devam edecek sandıkları dünyalarına, çarçabuk dönmek için programlanmış.

O kadar çok gördüm ki bunu... Büyükbabamı, ilk eşimin babasını, anneannemi, büyük teyzemi, Erdek'teki otelimizin yalnız müdürü değil, en bir yakın kardeşim olmuş Necati Çizmen'i, daha da kaç kişiyi, hep başlarında, en önde bulunarak uğurlamadım mı?

Hepsiyle bir parçam, canımın bir kısmı gitti... Ve şimdi...

Ama yıllardır biliyordum bunu, "Ah, ona bir şey olursa, ne yaparım," diye hep büyük bir korkuyla yaşadığım, geceleri kalkıp kalkıp kapısından, onun içeride soluk alıp almadığını dinlediğim, o hafif horultusunu duyar duymaz sevinip ferahladığım, bütün o çok güzel, gene de tedirgin, o ileri yaşlılığı yıllarında, en büyük korkum bu değil miydi?

Ben nasıl dayanırım o can verirken?.. Anneannemi, o dün-

yada en çok sevmiş olduğum ikinci kadının, son anda, boy-
numa, yakama sarılarak, kendine bir destek, bir yardım, bir
dayanak arar gibi, o son hırıldayışını, hâlâ, her an, kulağımda,
beynimin içinde, bugün gibi duyarken.

Anamınkine nasıl dayanırım... Onu nasıl gömerim de bıra-
kır dönerim...

Ama, Kaş'a, yokuş aşağı inerken... Biliyorum, artık gömdü-
ler onu... Gövdesi orada sabitlendi... Tamam, gömüldü.

Bitti.

Bir an, çok az da olsa bir rahatlama hisseder gibiyim.

Artık, bütün yol boyunca sabahtan beri düşündüğüm gibi,
"Dön Yaman, dön buradan, yok buradan dönelim, hâlâ yeti-
şiriz, son bir kez öpeyim onu... bir kez daha göreyim, ölü de
olsa yüzünü... Yok Yaman dönme, dayanamazsın... hem de bı-
rak, ölüsünü görme, onu hep canlı hatırlayasın. Hasta, bitik bile
olsa, onu canlı, hareket ediyor gibi hatırlayasın," diye bu şekilde
kendimle cenkleşmeme gerek kalmadı.

Gömüldü.

Tamam.

Bitti bu iş.

Bitti mi, yoksa yeni mi başlıyor?

Duyduğum bu ölçüsüz, kıyassız acı zamanla azalacak mı,
yoksa her gün artan bir özlemin de katkısıyla, daha mı fazlala-
şacak, dayanılmaz olacak?

Küçük bir pansiyon bulduk, denizin üstüne. Epey aşağıda
kalan suya, sahildeki kayaların üzerinden giriliyor. Yokuş aşağı,
taşlı, incecik kısa bir yoldan iniyorsun, çıkarken de tırmanarak
çıkıyorsun.

İki oda tuttuk. Yan yana. Önde uzun bir balkon var. Her
tarafını yaseminler, çiçekler, sarmaşık gülleri sarmış. Mis gibi

kokuyorlar. Deniz aşağıda şarlıyor. Güldür güldür koca solganları Akdeniz'in, taşları, kayaları yalayarak, kovuklarda faşlıyarak, foşlıyarak geçip gidiyor...

"Ne yapıyoruz?" dedi İsmail.

"Bilmem," dedim. "Gömüldü o."

"Allah rahmet eylesin. Topla biraz kendini abi. Yıkılacaksın. Hasta olacaksın. Hadi bi' gayret. Gel bir suya girelim. Biraz dolaşalım. Dinle beni."

"Yok İsmail, anla beni. Affet. Ne suya girebilirim... ne de dolaşabilirim... Sen git, gir suya, sonra da git dolaş, liman çok güzeldir, çok da yakın, akşam yedide buluşuruz. Ben yatacığım biraz. Şöyle bir dinlenmek istiyorum. Dün gece tek dakika uyumadım tabii."

"Sen bilirsin abi, hadi ben gideyim öyleyse, sen de yat uyu biraz."

Çekildi İsmail. Can adam. Candoğan soyadı, ona göre. Can doğmuş. Allah uzun etsin ömrünü.

Odaya giriyorum. Tek bir yatak. Demir karyola üzerine şilte, beyaz pike, yastık. Bir de dolap dikiliyor yan tarafta. Bir iskemle, ayakları oynayan, bir de küçük, çarpık tabure. Tuvalet yok. Dışarıda koridorun dibinde, herkes oraya gidiyor.

Önce yatağın kenarına oturdum, kımıldayamadan bir süre, başım ellerimin arasında, düşünür gibi, ama hiçbir şey düşünceden...

Bomboş bir odada, bomboş öyle...

Sonra, kıpırdadım, döndüm, yattım sırtüstü. Yan döndüm. Gene sırtüstü, gözlerim tavana dikili. Yanıyordu gözlerim. Ateş alıyordu sanki. Kapadım, açtım. Kapadım, açtım... Kapadım...

Ömrüm boyunca tanıdığım en büyük sevgi... Karşılıklı... Dünyanın en büyük aşkı bence... Devamlı bir film gibi değil...

Şuradan buradan, ileriden geriden, sırasız, kontrolsüz, patlayan flaşlar gibi, ansızın belleğimin diplerinden fırlayıp çıkarak, peş peşe parlamaya başladı.

Tükenmiş gözlerimin önünde değil... Gönlümün önünde...
Canımın içinde...

Bir sıra olsaydı, anamın yazdığı “*Sevgilerin En Güzeli*”nin, kaldığı yerden; Marsilya’daki, o yarısı bombalarla yıkılmış restoranından, pişirilmiş sokak güvercinin sunulduğu Büyük Otel’den veya Marsilya–İsviçre garında tren beklerken, onun kucağında yatışımından... sonraki İsviçre günlerimizden başlardı annem.

Ama çok daha gerilere giderek Büyükkada’daki evimizden geldi ilk resimler.

Düşünmeden, kimseyi ve kendimi de yargılayacak gücü bulamadan seyretmeye koyuldum. İzlemekle yetindim sadece.

2. KISIM

KAŞ'TA GECE

Bir “basmalı oda”mız vardı. Bütün Büyükkada’nın en yeni, en güzel eviydi. Büyük, iki katlı.

Bodrum katında personel için ayrı odaları vardı bu çok büyük salonlu kocaman evin. Mavi oda, yeşil oda, anneanneninin odası, Yaman’ın odası, ninenin odası, anneye babanın odası... misafir odası, yazı odası, bir sürü odasının bir tanesi de, işte bu basmalı odaydı.

Ara girişten, portmanto, vestiyer kısmı geçilince girilen, yukarı dönerek çıkan o ünlü merdivenin de başladığı koca holün hemen ağzında, renkli-çiçekli basmalarla yapılmış perdeli, eşyaları da aynı kumaştan kaplı, sade ama çok rahat bir oturma odamız vardı.

İşte basmalı oda oydu. Kocaman koltuklar, berjerler vardı. Hep öyle basmalı. Karşıda, duvarın dibinde, o zamanlar eşinin bir de Celal Bayar’da olduğunu duyduğum, çok büyük, dolap kadar büyük, 18 lambalı, 40 santim çapında özel hoparlörlü, müthiş bir RCA radyo-pikap dururdu...

Annem çoğunlukla onun karşısına geçer, yün örerken müzik dinlerdi.

Ben çok küçüktüm ama o odada, annemi hep ağlarken gördüğümü hatırlıyorum.

İlk gördüğümde hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Herkes ağlıyordu. 4 yaşında idim. Ne olduğunu anlamaya çalıştığım da:

“Atamız öldü,” demişlerdi... “Atatürk öldü. Atamız, her şeyimiz, Türkiye’yi kurtaran adam.”

Sonraları annemi hep ağlarken gördüm o odada. Gecele-ri bazen yatağımdan kalkıp, yan tarafta deliksiz uyuyan da-dım veya mürebbiyem farkına varmadan, sessizce aşağı kata iniyor, basmalı odaya girip aralıktan baktığımda... hele da-yanamayıp içeri girdiğimde, radyonun dev istasyon arama ekranından vuran yeşilli sarılı ışıktaki, annemin orada, ayakla-rını uzatarak oturmuş... otuz-otuz bir yaşlarında, o gencecik, dünya güzeli yüzünden, o ünlü siyah gözlerinden, sıra sıra yaşların pırıldayarak süzüldüğünü görürdüm. Oturduğu yer-de, karanlıkta ağlayan anacığımı, 4 yaşındaki halimle koşar gider sarılırdım.

“Anne ne oldu, gene Atatürk mü öldü?”

İrkilir, hatta sıçrardı bazen. Elinin tersiyle gözlerini silmeye çalışırdı:

“Yaman, ne işin var burada, neden uyumuyorsun?”

“Sen neden uyumuyorsun anne, neden ağlıyorsun, gene Atatürk mü öldü?”

Islak ıslak gülerdi.

“Oğlum Atatürk bir taneydi. Bir kere öldü. Başka Ata yok. Ben başka şeylere ağlıyorum... Neden böyle oldu her şey, ne-den böyle olduk diye...”

Çok küçük yaşma rağmen anlamış, öğrenmişim; bazen günlerce, haftalarca, hatta bir aydan fazla eve gelmeyen, hep İstanbul’da, tiyatrosunda, beraberce kurmuş oldukları Ses Ti-yatrosu’nda kalan babam yüzünden ağlıyordu, anlamıştım.

“Ağlama anne,” derdim, “ben varım, büyüyeceğim, seni hiç bırakmayacağım.”

Sarılırdı bana, daha da çok ağlardı... Başım ıslanırdı.

“Sahi mi benim kara gözlü oğlum. Bırakmayacaksın ha beni?”

“Hiçbir zaman,” derdim, “hiçbir zaman... Ölse bırakmam!”

Muhsin Ertuğrul, hanımı Neyyire Neyir, en yakın dostlarımızdı. Tiyatro işine de Muhsin Bey’in telkinleriyle girmişti annemle babam. Ruşen Eşref, Mahmut Esat, Akşam gazetesinin o zamanki sahibi Kazım Şinasi, yakın komşular... Her zaman gelip giden dostlar arasındaydı. İbrahim Hoyi, o küçük boyu, cin gibi gözleriyle, Muhsin Bey’den sonra, en sevdiğim yakınlarımızdandı. Demokrat Parti’den milletvekili olmuş Nazlı Tılabar da annemin bir başka en yakın arkadaşıydı.

Babam zengindi. Çok zengin olmuştu. Öz dayısı Fuat Ağralı idi. Türkiye’nin gelmiş geçmiş en iyi Maliye Bakanı derlerdi ona. Babaannemin, Şadiye Ağralı’nın, “nine”min ağabeyi.

Bu evden aklımda kalan hep o ağlamalarıdır. Hiç de sulu göz olmadığını sonradan çok iyi görüp anladığım annemin. Babamı çok seviyordu kuşkusuz ve o tiyatro sapıttırmıştı adamı.

Denize kat kat merdivenlerle inilen bahçenin arka tarafında, bu katlardan birinde, bir küçük oda vardı, o da “mavi”, annem yazılarını bazen orada yazardı... mavi odada.

Benim de çeşit çeşit hayvanlarım, bu kattaki büyük kümeslerde dururdu. Tavşanlar, kobaylar, güvercinler, yavrudan alıp büyüttüğüm martılar...

Ön bahçede başında, büyük, çok güzel bir salkım söğüdün dallarını yıkadığı, içinde kırmızı balıkların dolaştığı, gece renk renk lambalar yanan, iki kısımlı kocaman bir havuz vardı. Yan tarafta pergola, sarmaşıklarla sarılı, kapalı bir kısım, komşumuz Topalyanlardan bizi ayıran duvarın dibinde sırayla mor susamlar uzanırdı.

Onları da çok iyi hatırlıyorum, yemek yemezdim, annem çok üzerime düşerdi. Kahvaltılarımı yedirirdi, üstüne beyaz

peynir veya kaşar konmuş kocaman kocaman lokmalar... Çok kötü bir şey yaptığımı bilerek, bahçede oynuyormuş numarasıyla onları ağzıma alır alır, götürür susamların dibine atardım.

O bahçede neler beslemedim? Leylek, kaplumbağa, kirpi... yılan bile... Evde yaralarım vardı...

Büyükada'da, ilkokulu bitirdiğim yıl, "*Hayvanlarım*" diye bir kitap yazmıştım. 11 yaşında. Bütün deniz-balık merakım ve ilk ciddi tecrübelerim de, bu Büyükada'daki evde başlamış, geçmişti...

İşte sonra, satıldığını İsviçre'de duyup, dört-beş saat donup kalıp oturduğum yerden kalkamadığım bu evin satılışını göstermemek için biraz da... annem, İsviçre'de, çok zengin, asil, seçkin ailelerin çocuklarının okutulduğu bir *Home-Okul* buldu.

Birçok kitabını tercüme ettiği Pearl S. Buck da, onu yakından görüp tanımak için, Amerika'ya davet etmişti. Pasaportu, bileti ve her şeyi hazır.

Beni *Home*'a bırakacak, kendisi de Amerika'ya gidecekti. Bulunmaz bir fırsat onun için. Beni *Home*'a bıraktı... Ama Amerika'ya gidemedi.

Ben sabaha kadar, o yeni okul gibi yerde, bir sürü gavur çocuğu, prensler, bilmem neler arasındaydım; sofrada, "su" diyorsun, bardağın içine iki de şeker atıp veriyorlar, suyu bile düpedüz bilmiyorlar. İlk ayrılışımız, ben o *Home*'da ağladım. Sabaha kadar. Annem de benden ayrı kaldığı o tek gece, bulunduğu otel odasında ağlamış. Sabah sarılıştık. Ben ona:

"Bırakma beni," dedim, "sensiz yaşayamam."

O da:

"Bırakmam seni," dedi, "sensiz yaşayamam."

Sarıldık birbirimize.

Yırttı biletlerini. Amerika vizeli pasaportu koydu kenara. Pearl S. Buck'a bir telgraf çekti:

“Üzgünüm, gelemiyorum, a n n e, yazarı yendi.”

İşte, *Sevgilerin En Güzeli*'nin finali budur.

Ama devam... *Sevgilerin En Güzeli* bitmez orada. Asıl orada başlar.

Annelerin En Güzeli de...

Annemin elindeki son paraları yiyip tüketmek pahasına 7-8 ay İsviçre'de kaldık. Leysin'de, Montana'da, Crans sur Sierre'de. Yemek yemeyen, zayıf bir çocuktum. Sağlığım için gerekli diye, daha çok dağ havası alayım, hep o zamanların en ünlü kayak merkezlerinde, çam ormanlarında, karlar içinde bu ayları geçirdik... Ana-oğul.

Bir de kızak almıştı bana. Bol bol kayardım. Ama daha çok oturturdu beni üzerine, önünde bağlı ipile, kızıağı çeke çeke, küçük patikalarda, orman arası dağ yollarında gezdirirdi.

Onun böyle bir fotoğrafı var. Kızakta oturmuşum, beni çe-kiyor... Altına da yazmış:

“Çektim, çekiyorum, çekeceğim.”

Bu arada Büyükkada'daki ev satılmıştı. Babamdan da resmen boşanmıştı.

Türkiye'ye döndüğümüzde gidecek yerimiz yoktu. Park Otel'e indik. Anneannemin bir küçük, tek odalı evi vardı. Şişli'de. Bir süre ben orada kaldım. Her gün annemi görerek. Bir süre de Park Otel'de beraber.

Büyükbabam yardım ediyordu. Çok büyük bir iş adamıydı. O zamanların en güçlü, en zengin, en insan yürekli gerçek adamlarından biriydi.

Kadıköy'de üç katlı, küçük bir ev aldı anneme. Üst kata biz

geçtik. Anneanneyi de kirada oturduğu evinden çıkarıp yanımıza aldık. Alttaki katları da kiraya verdik.

Küçük bir de maaş bağlamıştı büyükbabam bize.

Beni okutan, yetiştiren –annemin de hiç durmadan yazı yazarak gazetelere tercüme–tefrika romanlar vererek eklediği gayretleriyle– odur.

Kızından başka evladı olmamıştı ikinci evliliğinde. Benden başka da torunu yoktu. Getirdiğim her birincilik, şeref ödülü, “*excellence*” ödülü belgelerinde, burun kanatlarını oynatarak, büyük bir sevgi ve iftiharla beni kucaklayıp, “Kara üzüm gözüm, aferin sana,” diye öptüğünü hiç unutamam.

Moda’da, eve beş dakika uzaklıkta, Saint–Joseph’te okuyordum. Her hafta karne verilirdi. Her üç ayda bir de, büyük merasimle, konser, sinema–tiyatro salonunda, “*trimestre*” dereceleri okunurdu.

Ben tek görevimi biliyordum, ilk girdiğim haftadan başlayarak, çıkışıma kadar, hem de rekorlar kırarak birinci oldum. Benden istedikleri ve yapabileceğim başka ne vardı?

Anneannem romatizmadan çarpılmış bacaklarıyla evin içinde, duvarlara tutunarak zorlukla yürümesine karşın hemen her işi yapıyordu. Tek sobayla ısınan evde, soğuk mutfakta, harika yemekler çıkarıyordu. Bulaşığı yıkıyordu. Annem de sabahları sobayı yakıyor, ortalığın arada bir tozunu alıyor, o sırada, benim ricalarıma dayanamayıp bir de köpek almışsak, onun kaldığı yeri, küçük tuvaleti temizliyor, hayvanı gezdiriyor, alışverişe çarşıya gidip, koca fileleri taşıya taşıya geliyor ve bol bol, hiç durmadan yazı yazıyordu.

Tefrika romanlar, tercüme piyesler, “*Fareler ve İnsanlar*” falan. Durduğunu hiç bilmem. Arkadaşlarım arasında, kral gibi giyiniyor, kral gibi yaşıyordum.

Ben barbunya balığı yerken, onlar anneannemle, “Biz bunu

daha çok seviyoruz,” diye izmarit yerlerdi.

Her öğle, yemeğe eve geliyordum. Ama ikinci teneffüslerinde, çok kez, annemi okulun kapısında görürdüm. O koca demir kapıdan içeri, bana, iki ekmek dilimi arasına konmuş, henüz sıcak, bonfileler getirirdi, yiyeyim veya ızgara yapıldıktan sonra sıkılmış etin kanını şişede, içeyim diye.

Ayakları yüzünden anneannem pek gelemezdi, annemle hafta sonları mutlaka sinemaya giderdik. Süreyya’ya, operaya, bazı bazı da daha sonraki yıllarda daha çok, Beyoğlu’na Atlas’a, Yeni Melek’e.

Sosisli sandviç yer, birinden çıkar öbür filme girerdik. Yazları bir yerlere götürürdü beni tatillerde. Önceleri Pendik’i, sonra Erdek’i keşfettik; Erdek’e, Zeytinli Ada’ya, iki-üç dönem üst üste gittik... Dış ülke gezileri de yapardık. Ege, Ankara gemileriyle Akdeniz turları, S/S Tarsus’un o ünlü, mankenli, defileli, Türkiye’yi tanıtmaya, gezer sergi gezisinde biz de vardık, 63 günlük, taa Küba-Havana’dan başlayan Amerika kıyıları turunda.

Annem Yeni Sabah’a gezi notları yazıyordu. Sıcaklığın 44 dereceyi bulduğu küçücük kabinimizde. Bayılacak gibi, terler içinde yazıyordu durmadan. Ben de Akşam’a yazacaktım ama yazmadım, yazamadım. 18 yaşımda flandım... Bir sürü birbirinden güzel kızlar gemide...

“Anne, kamara bana lazım,” diye giderdim. İşini yarıda keser, kâğıdını-kalemini toplar, Erica yazı makinesini kapatır, bir şey söylemeden hemen çıkar, bize bırakırdı kabini.

Ansızın babası öldü.

Bir hafta önce, birçok hafta sonu yaptığı gibi, bizi Taksim’de bir gazonoda bir şova götürmüştü büyükbaba. Boğaz’da yemek yedirmişti...

O gün ona yetişemiyordum, öyle sağlıklı, soyadı gibi Alev ve Ok, merdivenleri üçer üçer çıkan müthiş bir adamdı. İki

lisanı Almanca ve Fransızca, ana dili gibi bilirken, artık işler Amerikalılarla dönüyor diye kendi başına, öğretmensiz şekilde İngilizce öğrenmişti 66 yaşında iken. Emrinde o kadar sekreter, tercüman, bir sürü elemanı varken.

74 yaşında, arabası hanımında, kendi dolmuşla bir yerden bir yere giderken, başını şoförün omzuna koyarak öldü... O şovlu geziden bir hafta sonra.

13 Nisan 1955. Kimse tanımamış, Taksim İlk Yardım Hastanesi'nin morgunda, iki saat, kimsesizler arasında yatmış ölüsü. Sonra, Türk-Alman Dostluk Cemiyeti'nin kartını bulmuşlar cebinde. Öyle anlaşılıyor, koca Ömer Lütfi Alevok o, oradaki.

Onu orada, taşın üzerinde gördüm. Buz gibi ve boş.

O kadar emek, bilgi, tecrübe, kültür... onca yıl koşuşturma! Pembe, küçük et benleriyle, minik, kırmızı lekeler serpili gövdesi kaskatı, ayakları morarmış ve buz gibi.

Ertesi gün de gömdük onu. "Taze açılıp kapandı bahar toprağı."¹ Ömrümün sonuna dek unutamayacağım bir son ders vererek bana, o ilk cebir kavramlarını da öğrettiği gibi bir zamanlar, gitti büyükbaba.

Kinler, hırslar, paralar, güçler... Hepsi boş, bomboş; insanların kendilerinin uydurup, kendilerini tutsak ettikleri şeyler değil mi? Sonuç belli, ortada, apaçık yatıyor.

Paşa olsan ne yazar... Kral olsan ne... Zengin ya da fakir...

Önemli olan tek şey: Doğru yaşa, yaşadığının farkına vararak yaşa... Kendini iyi bil, iyi tanı ve kendi kendine sadık olarak yaşa... ki gerçekten farkına varabilesin.

Gerisi, hepsi ve her şey boş.

1. Kuyudaki Adam - Yaman Koray. [Koray burayı dipnotlamış, daha sonra cümleyi, "Canlı canlı tüterek açıldı bahar toprağı." şeklinde değiştirmiştir. (ed. n.)]

Saint-Joseph'i bitirmiş, uzaklarda okumak, annemden ayrılmak istemediğim için, Bebek Robert Kolej'e girmiş, mühendislik tahsiline başlamıştım. Sıkılıyordum, Saint-Joseph'in Lise 2'sinde gördüğümüz matematiğin daha hafifini Mühendis 2'ler okuyordu. Ve ne zamandır, gitgide artan bir huzursuzluk, içimden kabarıp geliyordu boğazıma. Şimdi çok kişinin söylediği, o zamanlar, hele İstanbul gibi güzel bir şehirde yaşayan kimsenin bile aklına getirmediği bir söz:

“Bu kentte de yaşanmaz artık.”

“Anne,” dedim, “otur bak karşıma, sana ne söyleyeceğim.” Oturdu. Ellerini tuttum, dinledi. Benim hayallerimi:

“Tavukçuluk yaparız, balıkçılık yaparız, zeytincilik yaparız, taş taşımaya razıyım... Şu kentten, kalabalıktan, yalancı ve maskeli insanlardan, toplumun budala alışkanlıklarından kurtulalım; doğaya, denize, Allah'ın yarattığı güzelliklerden en az bozulmuşlarını bulabileceğimiz, en yakın yere göçelim.”

Sonunda, “Peki,” dedi, “olur, yapalım oğlum.”

Elimizde büyükbabadan kalma bir miktar para vardı. Böyle gittik Erdek'e.

Annemin, yazı, tiyatro, sanat çevreleriyle olan sıkı ilişkisini, adının geleceğini, onca yıl verdiği emeklerin unutulabileceğini, onun yazar kişiliğini çok da fazla düşünmeden bu kararı verdim. O da her zamanki gibi tereddütsüzce, “Olur,” dedi sözüme.

Okulu bıraktım. Yedek subaya girdim. Hizmetimi Kuleli Askerî Lisesi'nde Fransızca öğretmeni olarak yaptım, bitirdim.

Evlendim, bir kızım oldu. Ve Erdek'e göçtük. Gelmek istemeyen anneyi, çok sevdiği Kadıköy'deki evinde tek başına bırakarak...

Kapı vuruluyor.

İsmail bu. Candoğan... Can yaşayan...

“Abi çıkıyor muyuz? Uyuyor muydun abi? Hazır mısın abi?”

“Geliyorum,” diyorum, “ne hazırlığı! Kime, ne için, neden?”

Çıkıyoruz, dışarısı gündüz daha.

“Bir telefon kulübesi bulalım İsmail. Pansiyonda var ama kitli, çalışmıyor.”

Yokuş aşağı iniyoruz. Kalabalık, full sezon. Şortlu, mayolu kızlar... Oğlanlar... Gençler, yaşlılar... İnsanlar... Yaşıyorlar işte.

“Abi, ben gittim yüzdüm, bir suya girip çıktım, limanı do-laştım, güzel yer burası... Nah, bak, al işte sana telefon, bak kar-şıda var.”

Gidiyorum. Açıyorum eve.

Güzin:

“Evet...”

“Ne oldu?”

“Ne olacak, her şey oldu bitti.”

“Çok kimse var mıydı?”

“Eeeh... Pek yoktu. Çoğu duymuş da gelmiş. Osman Hoca vardı, Gürkan Bey, Ömer, bizim sağ taraftaki komşular, 10–15 kişi vardı işte.”

“Allah’ım, fakir ölüsü gibi desene.”

“Yok canım, o kadar da değil.”

“Sen ne haldesin?”

“Ne halde olayım... O kadar yolu, o arabada, onun yanında, onun artık yaşamadığını bilerek gelmek, en zoru oydu... Bura-daki işlemleri zaten sen söylemişsin, Osman Hoca hazır etmişti. Oldu işte, gitti bitti.”

Ağlıyor Güzin. Onun ağladığını, 12 yıllık beraberliğimizde ikinci kez duyuyorum. Birincisi dün, telefonda, öğleden sonra üçü on-on beş geçe, bana haberi verir kendi.

“Kaybettik onu,” derken. “Ah, kaybettik onu, kuş gibi gitti... Üç kere elektroşok yapıldı... Ama geri gelmedi. Hiç acı çekmedi. Zaten uyuyordu. Kendinde değildi. Kimseyi tanıımıyordu. Gitti.”

“Orada mısın?” diyor Güzin. “Bu gece mevlit var, onun hazırlıklarını yapıyoruz... Herhalde 20-30 kişi gelir. İki hoca birden gelecek, nöbetleşe okuyacaklar... Orada mısın, duyuyor musun?”

“Evet, evet... duyuyorum. Çocuklar nasıl?”

“İyiler, küçükler pek anlamadı. Akya, nenem ne zaman gelecek, diye soruyor. Yunus’un dünyadan haberi yok. Ada üzgün tabii, daha da çok şaşkın... Nenesi çok severdi onu, az mı emek verdi onu on iki yaşına getirene dek. Sen nasılsın esas?”

“İyiyim, nasıl olayım, yaşıyorum işte... Ben yaşıyorum.”

“Ne zaman geleceksiniz?”

“Bilmiyorum. Yarın veya yarından sonra. Ne zaman güç bulursam.”

Telefonu kapatıyorum. Hemen atlayıp gitmek, mezarının üstüne kapanıp, “Bak ben geldim, seni ilk gecende yalnız bırakmak istemedim,” demek, geceyi orada geçirmek geliyor aklıma, ama o orada değil ki... O nerede acaba, orada ne var, boş bir kılıf mı?

Çıkan kelebeğin delik kozası mı? Yoksa her şey mi? Her şeyse yandık.

Sen her şey etme Allah’ım. Kabuk olsun, kemik olsun orada kalan; ama ne olur esası yok olmasın, bir devamı olsun ki, anlamı olsun...

Olsun... Olsun... Ol... Olmak... Olmak... Ölmek ama olmak... Ölmek ama olmak... Ol... Olmak... Yok olmamak... Bir köpek ölüsü gibi olmamak...

Ölmek kabul, ama olmamak hayır. Ne olur Allah'ım... Olmak.

"Abi, kendine gel biraz," diyor İsmail, "neler yapıyorsun, gelen geçen bakıyor. Ah canım abiciğim benim, ne olur tut kendini, kahretme bu kadar, hadi yürüyelim aşağı limana."

Yürüyoruz.

Ben niye yürüyorum? Ben kimim?

Neden oradayım, annem neredeyken?

Ona bir daha sarılıp iyi geceler diyemeyeceğim ha? Bir daha kapısından, o hafif horlayışını dinleyemeyeceğim... O kendine özel kolonyasıyla karışık ana kokusunu duyamayacağım... Benden daha az ağarmış saçlarını, tepesini öpemeyeceğim.

Anam Mebrure Alevok yok ve ben yaşıyorum, Kaş'ta, sokakta yürüyorum ha?!

Koluma giriyor İsmail.

"Bak," diyor, "Yaman abi, onu ne çok sevdiğini biliyorum. Herkes, hepimiz biliyoruz. Ona elinden gelen her şeyi yaptığını da. Bu mukadderat. Ölenle ölünmez, zamanla alışacaksın."

"Alışmayacağım. Hiçbir zaman. Alışamam."

"Unutma ki o seni bu halde görebilseydi üzülürdü. Neden bu kadar harap ediyorsun kendini, sen elinden geleni yaptın."

"Hayır İsmail, yaptım ama yapamadım. Ve bütün bu işler, benim yüzümden oldu. Benim suçum. Ben öldürdüm onu. Ben... ben... ben! Anamı ben öldürdüm. Kaç kere anlattım sana, biliyorsun, üst üste ne biçim hatalar oldu. Ve hep benim yüzümden, ben başlattım, ben sürdürdüm, ben öldürdüm..."

"Gel oturalım şu banka, sükûnet bul biraz."

Oturuyoruz, akşamüzeri. Liman zaten küçücük, seferden gelen günlük gezi tekneleri var, mavi yolculuk yatları var...

Hemen hemen hepsi yanlış manevra yapıyor, yanlış giriyor, yanlış dönüyor, yanlış demirliyorlar.

Bakıyorum. Görmemek, deniz adına kızmamak mümkün değil.

Har hur, har hur, bir sürü ileri-geri manevra. Oysa, tekneler fazla büyük de değil, döndüremiyorlar kolay kolay; pervaneler, faşır faşır köpükler atıyor, başından erken koyverilmiş demir, sarkmış zincirle, ne yapacağını şaşırmış, orta yerde kalan bu sözüm ona yatları.

“Burası Marmaris’ten de beter,” diyorum İsmail’e. “Görüyor musun, hep güneye indikçe hep daha da kötü oluyor işler.”

“Bak abiciğim,” diyor o, “gördün mü, ne güzel kendine geliyorsun. İşte böyle ilgilen etrafınla, teknelere bak, denize bak, bunlar senin canının parçaları... Onlarla devam edeceksin. Annen de hissedecek seni, oğlum yaşıyor diyecek... Beni de yaşatıyor.”

İsmail ne güzel konuşuyor. Orada oturuyoruz. Gelene geçene, köpeklere, kedilere bakıyoruz. Teknelerin hepsi geliyor, yanaşiyor. Benimkiler nerede acaba? Biri Fethiye-Marmaris yapıyor ama öbürü Datça tarafına mı çıktı, yoksa Ekincik’te mi?

Akşam ilerliyor, çok çabuk gitmiş güneş dağların arkasında, çoktan.

Kararıyor ortalık. Kalkıyoruz.

“Karnım acıktı İsmail,” diyorum.

“Benim de,” diye cevap veriyor.

Çarşıya giriyoruz, hiçbir yeri beğenmiyoruz. En son, sokak ortasına yayılmış bir restoran buluyoruz. Spagetti bolonez, spaghetti milanez, spaghetti napoliten!

“Bu adamlar bu işi biliyorlar herhalde İsmail, girelim.”

Giriyoruz. İsmail köfte, salata, spagetti bolonez söylüyor, ben de napoliten söylüyorum.

Yemekler geliyor. Köfte ceviz gibi, salata, çorba, spagetti de buz gibi. Yumuşacık, pelte kıvamında. Hepsi berbat. Gene de yiyoruz... daha da çok kuru ekmek.

Sonra yavaş yavaş pansiyona dönüyoruz. Millet, diskolara doğru yeni yeni yol verirken, biz geliyoruz pansiyona.

“Hemen uyuyacağım,” diyor İsmail. “Ben de yorulmuşum, sabah da erken kalktım, hadi iyi geceler abiciğim.”

“Sana da.”

Odama giriyorum.

İyi geceler ha! Ne laf! Neden bu lafları söyler insanlar? Alışıldığı içirse, mutlaka söylemek şart mı?

Bana biri, “Başın sağ olsun,” dediğinde, çıldırasım geliyor. Ne demek başın sağ olsun? Yani o öldü, sen sağ ol, başın da sağ olsun, ziller tak da oyna. Oysa hele böyle, anneminki gibi bir büyük onulmaz kayıpta, bana, “Keşke sen de ölseydin, geber!” deseler daha çok yüreğime yakın hissederim onları.

“Allah yardımcınız olsun, Allah sabırlar versin,” bence en uygun söz söylenebilecek bir ölünün arkasında kalanlara. Başın sağ olsun gibi bir deyiş, hiçbir yabancı dilde görmedim ben, alay eder gibi, yuf çeker gibi bir söz.

İyi geceler! Bana artık nasıl iyi gece olabilir.

Mevlit okundu, bitti mi acaba?

Yatağıma yatıyorum. Öğleden sonraki gibi. Perdeler kapalı, simsiyah, karanlık oda. Yalnız, kapının altından bir şerit ışık geliyor, holden vuran. Sıcak sıcak, dayanılmaz sıcak... İyi ki şişe şişe su almışım odaya. Don gömlek yatıyorum. Sırtüstü.

Onun şu anda yaptığı gibi mi?

Hiç kıpırdamıyorum. Soluklarımı bile, denize dalmışım gibi tutuyorum... tutuyorum. Hiç değilse kısa bir süre, onun gibi olamaz mıyım, o hali paylaşamaz mıyım onunla?

Ama hayır. Benim kalbim çarpıyor. Kanım dolaşıyor. Ve beynim çalışıyor. Allah'ım onun da, benim de yardımcımız ol.

Gözlerimi kapatıyorum, bildiğim bütün duaları doğrulup okuyorum. Peş peşe Fatihalar, ona varıyor mu acaba? Ama ben yolluyorum. Ona yolluyorum. Durmadan okuyorum bir süre. Dualar ediyorum. Bundan sonra, ona dua etmekten ve çiçek götürmekten başka ne yapabilirim?

“Hiç uyumayacak mısın Yaman?”

Kim soruyor bunu?

“Biraz uyu evladım, harap ediyorsun kendini.”

Bu annemin sesi mi, yoksa benim içim anneme dönüşmüş, ondan alışık olduğu koruyuculuğu mu uyguluyor bana, onun merakını, üzüntüsünü yansıtarak.

“Uyumuyorum,” diyorum... “Uyuyamam.”

Bir yanıma dönük yatıyorum, dizlerimi karnıma çekmiş, ellerim arasında, ana karnında gibi.

Gözlerimi açıyorum karanlıkta ve neler neler görüyorum. Bir oradan, bir buradan.

Kuşdili Köprüsü'nün öbür yanından Çamlıca tarafına, Söğütluçeşme'nin ilerisine, kırlık, açıklık, bir süre gittin mi bağ-bahçe bile kalmıyor. Yaban yerler, ağaç kümeleri, çalılık toprakları.

13-14 yaşlarındayım, doğada gezmeyi seviyorum. O yaştan ateşiyle ava merak sarmışım; kötü uğraşlara kapılmayayım diye düşünmüş annem herhalde, gerçek bir av tüfeği almışlar bana... dağ, tepe gidiyorum. Yazısından baş alabildiğinde, annem de

benimle geliyor, ama seyrek. Hem vurulan kuşların boynu bükük düşüp kalmasına dayanamıyor, hem de vakti yok.

Çoğu kez yalnız gidiyorum. Bazen de bizim Kadıköy'deki evin alt tarafında, komşu bahçıvanın Halit diye bir küçük oğlu var, 9-10 yaşlarında, o takılıyor peşime, onunla gidiyorum.

O gün de öyle bir eylül sonu, Halit de var ya, epey uzaklara gittik. Birkaç karatavuk, ardıç, bir-iki tane de yaban güvercini vurdum, dönüyoruz. Epey yaklaştık, Kuşdili çayırının oralara geldik. Uzun boylu, iri-yarı bir adam önümüze çıktı. "Nereden geliyorsunuz siz bakayım, avdan mı?"

"Avdan."

"Bir şeyler vurdunuz mu?"

O birkaç kuşu gururla gösteriyorum.

"İşte şunlar."

"Aferin. Tüfeğin de çok güzelmiş, yeni mi?"

"Yeni."

"Çok güzel, pırıl pırıl, bir verir misin bakayım ne marka? Ben tüfekten iyi anlarım."

Uzatıyorum. Tutuyor. Çekip alıyor elimden.

"Hadi şimdi defolun yumurcaklar, çabuk defolun gidin."

"Ne, ne yapıyorsun?"

"Bu tüfek benim oldu, tamam. Gidin, yoksa kırım kafanızı. Vururum sizi. Çabuk yok olun. Arkaya da bakmayın."

Tüfek boş ama belimde kolan var, beni yakalayıp, fişekleri çekip alabilir belimden.

Halit var gücüyle kaçtı gitti; yok oldu bile.

"Tüfeğimi vermem," diyorum. "Amca, geri ver onu bana."

"Ulan daha konuşuyor musun? Tuttum mu ezerim seni. Unut tüfeği. Yoluna git."

Adamın üstüne hamle ediyorum. Yeni yeni yemek yemeye başlamışım, biraz da iştahım açılsın diye almışlar bana silahı, yeni yeni palazlanıyorum ama hâlâ ince ve zayıfım. Adam izbandut gibi, kıllı, bıyıklı, pis herifin teki...

Saldırıyorum adamın üzerine, silahı tutup da alacağım. Kaçırıyor o, paçasına, ceketinin eteğine yapışıyorum. Sallayıp atıyor adam beni.

“Ulan git, git işine. Şimdi yatıracağım seni, alacağım belinden bir fişek, vuracağım, çekip gideceğim. Başımı belaya sokma, defol git. Unut bu tüfeği, tüfek benim oldu artık, tamam mı?”

Adam gitmeye çalışıyor, gidiyor da, ama hep kesik kesik.

Hep etrafındayım, bir oradan, bir buradan. Durduruyorum. Bir küçük fino köpeği, bir file saldırıyor, orasına burasına hamle ederek... Herif itekliyor, tekmeliyor beni... Etrafında dönüp, kaçılıp kaçılıp tekrar üzerine gidiyorum. Yakalayamıyor da beni, elinden tüfeği bırakmak istemiyor. Bıraksa, hemen alıp kaçacağım, tutamaz beni.

“Ulan git. Ulan sen ne mikrop, yapışkan bir piçsin. Git. Vurup ezeceğim seni.”

Yerden ufak, iri taşlar alıp atıyorum ona doğru.

“Bırak silahımı. O tüfek benim, kimseye vermem.”

“Ulan daha tüfek sayıklıyor. Oğlum defol git, öldüreceğim seni.”

Yarım saatten fazla, iki ileri bir geri, öyle dalaşarak, Kuşdilî'ne doğru gidiyoruz, iyice yaklaşıyoruz. Adam, durup üzerime saldırdıkça kaçıyorum, dönüp gitmeye başladı mı sıra benim.

Bir saate yakın oldu, kentin kalabalığı yaklaştı. Koca çayırın bir ucuna vardık, öyle çekişe çekişe ortaladık...

Karşı taraftan ansızın, iki kişi fırladı. Koşarak geliyorlar bize doğru. Uzak. Ama hemen tanıdım.

O ince çizgili, açık renk entarisiyle annem. Eteklerini uçura uçura, koşarak geliyor.

İşte şimdi de görüyorum, annem o, annem, capcanlı, genç, 40 yaşlarında, annem, koşarak, bağırarak geliyor. Yanındaki adam da bağırıyor:

“Dur, dur! Durmazsan yakarım!”

Elinde de bir şey sallıyor. Bir tabanca.

Adam polis. Besbelli Halit eve koşmuş, haber vermiş... Annem yazı yazdığı kıyafetiyle masanın başından fırlamış, doğru Kuşdili Karakolu'na, bir polis almış yanına geliyor beni aramaya. Bana yardıma geliyorlar. Annem, benim koruyucu meleğim; beni kurtarmaya geliyorlar.

O izbandut adam attı tüfeği yere.

“Al silahını, bilmem nerene sok, sülük herif,” dedi. Koştı gitti... tam yol.

Annem önde, polis arkada, soluk soluğa geldiler.

Koştum sarıldım anneme, bir elimde havaya kaldırdığım silah:

“Vermedim onu, vermedim onu,” diyerek.

Öpüyor da öpüyor annem beni.

Polis:

“Bu nasıl çocuk hanım,” dedi ona, “oğlum nasıl başa çıktın o koca herifle?”

“Vermem,” dedim, “vermem silahımı. Onu annem hediye etti bana.”

Polis bir düşündü.

“Bu çocuk kaç yaşında hanım?”

“13.”

“Bunun av tezkeresi var mı?”

“Benim var,” dedi annem, “bakın, silah da benim. Bugün nasılsa bensiz çıktı, kusura bakmayın.”

“Bir daha yalnız bırakmayın bu...”

Bakıyor bana... “çocuk” diyecek elbet, gülüyor polis, “delikanlı”yı, diyor.

Başımı bile okşuyor.

“Aferin be, sen tam bir erkek olacaksın.”

Teşekkürler ediyor annem ona, polis gidiyor. Annem, imzalı bir kitabını vereceğini söyleyince, iyice memnun.

Biz el ele tutuşuyoruz annemle. Silah omuzumda. Fişekler belimde... Kuşlar asılı yanda. Öyle dönüyoruz eve... El ele... el ele...

Allah'ım, nerede o el şimdi?

“Çok merak ettirdin beni oğlum.”

“Biliyorum, affet anne...”

“Yarı canımı aldın oğlum.”

“Biliyorum, affet anne...”

Birbirimize sarılıyoruz.

Bütün hayatımız, ondan sonra da, hep onu üzmemle, merak ettirmemle, yarım, çeyrek, üçte bir, hep onun canını almam, ömrünü kısaltmamla geçmedi mi?

O istediği kadar bana, “Sen benim ömrümü uzattın oğlum, bak 85 yaşımı da gördüm,” demiş olsun, gerçeği biliyorum ben. Onu sonunda tam olarak öldürmüş olduğumu da...

Ağlıyorum işte ne var! Koskoca adamım. Saçlarım beyazlamış, yaşım 63, ama ne var!

Gene ağlıyorum, yüzükoyun döndüm, yatağa gömdüm suratımı; kimse duymasın, annem bile duymasın... ne kadar üzülürdüm şimdi.

Ah Allah'ım, yardım et, yardım et bana...

Onunla bir av maceramız daha var. Erdek'e ilk göçtüğümüz, yerleştiğimiz yıllarda, bir yaz sonu, benim piyade tek-nemle, Konya'yı, (şimdi Ocaklar köyü) denizden geçip, May-mundere'ye gidiyoruz.

Taş ocaklarına doğru tırmanan bir yol var. Dik yukarı. Çok keklik yapıyor. Birçok kez annem, benimle ava gelmiş, ama Paşalimanı Adası, Belkıs Harabeleri'nin, sazlıkların etrafı, yani çoğu düz ayak yerler, çok fazla bayır olmayan.

Annem, benimle olmak, –biraz şişmanlamış o zamanlar– yürüyüş yapmak, bir de en önemlisi, etrafı, doğayı seyretmek için geliyor.

O gün de öyle beraberiz... son kez, şu av işine beraber gittiğimizden haberimiz yok tabii.

Kıçtan demirleyip tekneyi baştan kumlara bastırıyorum, karaya çıkıyoruz.

Ağustos sonu ya da eylül ortası, öyle sıcak hava, oldukça... Güneş doğmuş, yükselmiş, ancak gelmişiz. Hem keklik çok erken istemez. Üstelik, müthiş usta ve insan gibi laf anlayan seter köpeğim Çin de var.

Çıkıyoruz karaya. Köpek hemen aramaya başlıyor... Tabii yukarı, hep yukarı... Dik mi dik, sıcak, ter...

Habire yukarı zorluyor köpek, ben de koşturuyorum peşinden, annem geri kaldı, çıkıyor ama daha yavaş... kilolu da.

Taş ocaklarının, en alt döküntüsünün orada köpek fermaya² hazırlanıyor, kuyruk vurması, arama şekli, hızı değişti... Birazdan keklikleri bulacak.

Epey tırmanmışız. Bir baktım, annem epey aşağıda.

2. Av köpeğinin gizlendiği yerden avı gözetlemesi. (ed. n)

Bir kayaya tutunmuş, duruyor. Denize mi bakıyor, yere, önüne mi? Olağanüstü güzel bir manzara var, oradan, o yükseklikten, Kapıdağ'a sırtını verip de, denize doğru bakınca, Paşalimanı Adası, karşı Musakça kıyıları... bir tarafta Narlı'nın kumlu, öbür tarafta Konya'nın kayalık burunları. O güzelliklerle, durup seyrediyor, içine sindire sindire, yudumlayarak tadına varıyor sandım anneme bakınca.

Çin ferma yaptı. Kasıldı. Gittim yanına.

"Hadi oğlum... Hop!"

Bir hamle etti köpek, aynı yerden üç keklik fırladı, "paaar". Her biri ayrı yöne, aşağı doğru sağılarak gidiyorlar. Beretta *Superpoze* çifte var elimde. İki el, altı üstlü attım. İki keklik düştü. Üçüncüsü ne yana iniyor diye gözlerken, tekrar gördüm annemi. Hep öyle, o taşa tutunmuş, duruyor.

"Ya ne oluyor? Anne, anne ne oluyor? Rahatsız mısın?" Bağıyorum.

Başını pek kaldırmıyor da, elini havaya kaldırıp, "iyiyim, mükemmel" işareti yapıyor. Ama var bir şey.

Kuşların biri yakın düşmüştü, kendim alıyorum. Uzak olanına Çin gitti, aldı getirdi; taktım belime, köpek hâlâ yukarı zorluyor ama, "Gel," dedim ona, döndüm aşağı, o daracık yoldan hemen indim, annemin yanına vardım.

Ter içinde yüzü, boncuk boncuk ter döküyor.

Soluk soluğa, hızlı hızlı nefes alıyor. Har har ediyor göğsü.

"Aman Allah, anne ne oluyor, kalp krizi mi geçiriyorsun, nen var anne?"

"Hiç oğlum hiç, geçti şimdi, meraklanma... daha kötüydü, hızlı çıktım peşinden herhalde, zorlandım mı nedir? Öyle bir ağrı girdi göğsüme, kalbime. Nefes alamaz oldum. Çok kötüydü. Ama şimdi daha iyi. Anlaşılan yaşlandı artık annen oğlum..."

bundan sonra seninle ava gelemeyeceğim... soluğum yetişmiyor. Ama ne yapalım, ben evde beklerim seni. Sen şimdi bozma keyfini, git yap avını, ben burada iyiyim... yavaş yavaş da kalbim düzeliyor. Korkma, daha uzun yıllar başındayım senin. Hadi git sen bozma keyfini...”

Onu orada, öyle görüyorum işte. Ayaklarında mavi bez pa-buçları, başında beyaz takke gibi şapkası, bana el sallıyor sanki, gülererek, “Ne var, sözümü tutmadım mı, daha uzun yıllar yaşamadım mı seninle oğlum,” diye.

Sen bana her sözünü fazlasıyla tuttun anacığım.

Ama ben, ben neler neler yaptım... Hep seni bıraktım bıraktım gittim... Ava gittim, balığa gittim... karılara gittim. Dediğin gibi hep keyfime baktım.

Sen de hep bekledin beni, dua ederek:

“Allah’ım onu kazalardan koru, kötü insanların şerrinden koru, denizlerde canavarlardan, köpek balıklarından koru diyerek...”

Hep bekledin beni.

Şimdi de bekliyor musun anacığım, şimdi de bekliyor musun?

Ah Allah’ım... Ah Allah’ım...

Bayılmış mıyım, sızmış mıyım? Ölmek istediğim için, kısa bir süre ölmüş müyüm? Çok hafif bir aydınlık sızarken içeri, gözlerimi açıyorum. Kendime geliyorum. Dank ediyor kafama gerçek.

İlk gece geçti bile... İlk gece... İlk gece...

O orada... toprağın altında... İlk gece...

Ya ben neredeyim? Uyumuşum bile herhalde... ben, alçak...

Hani bir gece var...

Zeytinli Ada'dayız, daha Erdek'e yerleşmeden, evi, arsayı almadan çok önce, 16-17 yaşlarım, lise 1 falan, dalma tecrübemi artırıyorum, bol bol balık vuruyorum adanın etrafında.

Nezleli nezleli dalmışım, aldırmamışım; sinüzite çevirmiş; ateşim kırklara çıkmış, antibiyotikler almışım ve düşmüş ateş, ama daha çok yeni, tam bir gün geçmemiş bile, en az 3-5 gün denize girmemem gerek... Annemi de ne biçim üzmüşüm bu rahatsızlıkla.

O akşam dolunay var. Millet, küçük sandallarla mehtap sefasına çıkmış. İçenler, bağırانlar, şarkı söyleyerek geçenler... çeşit çeşit kayık var... Hep kürekle.

O devre, adada bulunanların arasında, bir de kız var, karşılıklı yakınlık duyduğumuz. Ben hastayım, gidemiyorum. Onun da bensiz gitmemesi, beni beklemesi gerek. Ben hastayken, gidemezken, o nasıl gider? Ama gitmiş işte... Annesi, babası da ısrar etmişler, binmiş kayığa, o da çıkmış bu gece sefasına.

Deli kafa, çıldırdım... Sen bensiz gidersin ha!

Sezon sonu da yaklaşmış, belki de son devre, öyle çok sıcak değil hava, eylül mehtabı olabilir, ortalık serince.

"Sen bensiz gidersin ha!"

Çabucak soyunuyorum, mayomu bir köşede giyiyorum. Annem gözlüklerini takmış, ayaklarını uzatmış, gazetesini okumaya dalmış.

Koşup suya atlıyorum... O gerçek güzel *crowl* stilimle, hem de hızlı hızlı... Yüzüyorum, "kürekleri aheste" çeken kayıkların arasından, dönüp dolaşıyorum. En çok da, kıının bulunduğu kayığın etrafında, delirmiş bir orkinos gibi şapır şupur... Birkaç tur atıyorum. Su soğuk, gece, ben hastayım... ateşim yeni düşmüş...

Yarım saate yakın yüzüyorum, yüzüyorum, çıkıyorum sonunda.

Kayıklar dağılmış, savuşup gitmişler. Öyle çıplak, bizim odanın önüne gelen kısımdan, sudan çıkmış, balkona kadar koşuyorum. Orada, kenarda serili havlular var. Kapıyorum birini, hemen orada, balkonun dışında, mayomu çıkarıp havluya sarınıyorum. Ve ıslak mayoyu “al da gör” dercesine, hiçbir şeyden habersiz, sayfaları kocaman kocaman açıp çevirerek gazete okuyan annemin önüne “şaaap” diye, odanın içine atıyorum.

Nasıl korkmuştu anacığım. Havalara sıçramıştı. Önce ne olduğunu anlamamıştı. Sonra mayoyu, ıslaklığı fark edince şaşırıldı.

Balkondan tırmanıp giren bana, bu budala oğluna, kekeleyerek:

“Sen... Sen denize mi girdin Yaman?” dedi.

“Evet,” dedim.

“Hem de gece, sen hasta değil miydin oğlum, sen daha dün ateşler içinde yanmıyor muydun? Nasıl girersin? Haydi kendini düşünmüyorsun, beni de mi hiç düşünmüyorsun?!”

Ona, daha önce de böyle kız-kızan için neler yapmıştım. Ama bu kez korkmuştu, şaşırmıştı, kızmıştı da elbet. Belki de ilk defa o gün, o gece, öyle bir hanım meselesinin ona yansıyan şoku yüzünden ağladığını gördüm.

“Sen beni hiç düşünmüyorsun oğlum, üstelik çok da korktum, gene yarı canımı aldın...” diye ağlıyordu.

Ne çok ağlattım onu sonraları, istemeden, düşünmeden, sinirli davranarak, hep bu kadın karışıklıkları yüzünden...

Perdeleri açtım. Balkondaki çiçeklerin kokusunu, pencereler kapalıyken bile duyuyordum. Aşağıda deniz, hâlâ tam sönmemiş solganlarıyla kıpırdıyordu. Karadan çok, açık beyaz gibi

bir kirli sarılığa dönüşüyordu. Saat yeni 5 oluyordu.

Yüzümü yıkadım, çıktım dışarı. Öyle bir yol, kıvrılarak gidiyordu. Kaş'ın giriş yoluna paralel.

Çok taşlık bir yere geldim. Gök ağarıyordu iyice. Son yıldızlar, çıt çıt birbiri ardına söndüler. Ortalık kuru ot, diken kokuyordu.

Kayalar mezar taşları gibi dikilmişlerdi. Oturdum birinin dibine. Daha kimseler yoktu. Uzun zaman da olmazdı daha.

O uzun, dik duran kayaya sarıldım. Kafamı vura vura, ömrümde hiç yapmadığım gibi, oradaki o mezar taşına sarılarak, tükendi sandığım gözlerimden fiskiyeler, çavlanlar boşaltarak, uzun uzun, çok uzun zaman ağladım. Döktüm, bitirdim orada, hiç değilse bir süreliğine, gözyaşlarımı... Kaş'ın çıkışında, yol kenarında, kuru otların arasında.

O gün, neden sonra, "günaydınlaşıp" kahvaltı etmeye gittiğimizde İsmail:

"Bak bugün iyi görünüyorsun abi, uyudun, iyi geldi herhalde. Bak, ağlamıyorsun artık," dedi.

"Evet," dedim ben de, "ayıp olacak ama İsmail, yoruldun, buralara kadar geldin, bugün dönsek nasıl olur?"

"Aa... Bugün mü? Şimdi mi? Birazdan mı? Neden böyle çabuk?"

"Yeter İsmail. Senin de işlerin var Marmaris'te. Yüzüstü bıraktın geldin. Sağ ol, geldin, getirdin beni; dün, o en kötü günümde... Ama yeter, bir an önce dönüp, annemin mezarına gitmek istiyorum."

3. KISIM

DÖNÜŞ

Hava ısınınca, zaten gece bile çok sıcak, yollar erkenden insan doldu... Limanda, deniz kenarı bir çayhaneye oturuyoruz. Taze ekmek, peynir, domates, çay kahvaltı söylüyoruz.

Limanda hareket başlamış, balıkçılar çoktan gitmiş, dönüyorlar bile. Günlük gezi kayıkları hazırlanıyor. İlk yolcu turist grupları geliyorlar... Mayolu, şortlu, gülüşen, her budala söze sırtan insanlar, kocaman dişlerini göstere göstere, çoğu kıpkırmızı yanmış, kiminin derileri bile açılmış beyaz beyaz...

Tekneler, insanlar, deniz bile, martılar bile suyun kenarında, ufak dalgaların sırtında, kıyı taşlarına vuran güneşin parlak yansımaları bile, itici, dayanılmaz geliyor... O orada yatarken... Bu adamlar... Biz...

“Gidiyor muyuz?” diyor İsmail.

“Gidiyoruz.”

“Dönüyoruz ha?!”

“Evet, mümkünse...”

“İyi, hadi bakalım abiciğim.”

Küçük torbalardaki mallarımızı zaten almışız pansiyondan çıkarken.

Yol veriyoruz geriye, Marmaris yönüne...

Dönüş başlıyor.

“Bu kez kıyı yolundan gidelim, Fethiye’den geçerek, ne dersin abi?”

Kafamı sallıyorum:

“Evet, sen nasıl istersen, en kolay, en çabuk hangisiyse...”

Dönüş başladı.

Deniz, İsmail’in tarafında, dağ benim bu kez. Arada bir, dönüp dönüp, dayanamayıp, denize bir göz atıyorum... Binlerce, milyonlarca, milyarlarca parça, kırılmış güneş, yıldız yıldız çakıyor...

“Allah’ım,” diyorum, “ne güzel... ne güzel bu dünya...”

İsmail, ondan yana baktıkça konuşmak istediğimi sanıyor:

“Şimdi,” diyor, “burada olsaydı ne sevinirdi, ne çok severdi böyle güzellikleri. Hem görürdü hem de herkes görsün, biz de görelim diye boyuna gösterirdi. Öyle değil mi?”

“Öyle, her güzelliği hem görürdü hem de etrafındakilere gösterirdi.”

Başımı sallıyorum, öne doğru, öne doğru düşürerek...

“Konuşmayalım istersen, gene dertlenme.”

“Konuşalım,” diyorum, “konuşalım İsmail.”

“Abi, kaç yıldır tanıyoruz sizleri, çok iyi dost olduk, bir aile gibi olduk. Anneyle olan dostluğumuz gurur veriyor bize, onu tanımış olmak... Tanıdıklara ben de, benim kardeşim Muzaffer de, karılarımız da hepimiz övünüyorduk doğrusu; biz Mebrure Hanım’la ahbablık ediyoruz, sofralarında yiyip içiyoruz. Çok seyrek de olsa, Mebrure Hanım da bizim eve geliyor diye. Ama bunca zamandır sormak istediğim bir şey var. Kendisine sormadım. Sana sorabilirim herhalde. Madem ki ondan konuşuyoruz. Sorayım mı?”

“Sor elbet.”

“Benim gördüğüm kadarıyla, eski fotoğrafları, albümleri falan gösteriyordu hanımlara, ben de baktım. Anne, çok güzel bir kadınmış, yaşlıyken bile güzeldi, o zamanlar kim bilir neymiş...”

“Ben kendimi bildiğimde çok güzeldi elbet. Benden önce ünlüymüş güzelliği İstanbul’da.”

“Peki, böyle bir kadın, rahmetli babanızdan boşandıktan sonra, niye bir daha evlenmemiş? İsteyen olmasın mümkünü yok.”

Gülümsüyorum:

“Bak İsmail, ben şahidim, hep yanındaydım; babamdan ayrıldıktan sonra, eline erkek eli değmedi... Babamla olan evliliğinin son beş-altı yıllık döneminde de hem babam yoktu... hem de bozuşmuşlardı. Anneme herhalde, otuz yaşından sonra, erkek eli değmedi. Üstelik, bildiğim, anladığım kadarıyla, herhalde soğuk bir kadın da hiç değildi.”

“Neden evlenmedi bir daha? İsteyen mi olmadı?”

“Bir kere, her şeye rağmen babamı çok seviyordu. Babamla delice sevişerek evlenmişlerdi. O da onu çok seviyordu aslında; tiyatro işi, perde-sahne dünyasının kolay kadınları kandırdı, sapıttırdı onu. Benim anladığım kadarıyla, bir evlat olarak, annemin, zekası, becerikliliği ve o müthiş kültürü, yazı yazma yeteneği, her gittiği yerde yıldız olması... babamı ürküttü. Bir eziklik geldi herhalde. O da hiç boş adam değildi ama, kadınının kendinden üstün olmasını hazmedecek kadar olgun da değilmiş sanıyorum. Annemin altında ezildi ve kendi üstünlüğünü, kolay kadınlarda ispatlamaya çalıştı diyorum. Bir de, annemin bana olan çok aşırı, gerçekten bezdirici düşkünlüğü bıktırdı onu. Gözünü dışarı çevirdi, evinde, benim yüzümden ona ayrılacak pek vakit ve önem kalmadığını göre göre... Benim hiç suçum yok bu işte ama, istemeden de olsa,

babamı ben kaçırmışım, annemi de onsuz bırakmışım diyorum.”

“İyi, tamam abiciğim de ben başka bir şey soruyorum. Neden evlenmedi bir daha Anne?”

“Annen,” demiyor. Çoktan öğrenmiş, biliyor İsmail. Herkes, “Anne,” der ona. O herkesin annesidir. Bütün tanıdıklar, eş-dost, komşular, yaşlılar, gençler. Erdek’te otelde bütün personel, bütün gedikli müşteriler, çarşıda, pazarda onu tanıyan herkes... “Anne,” der. Başka türlü denemez bir şey.

Gören, “Anne,” der ona... “Yaman’ın annesi Mebrure Hanım,” diyenler, onu çok yakından tanımayanlardır. Çocuklar da “Anne,” der, büyükler de. İlk tanışanlar, biraz konuştuğuktan sonra, bir yakınlık doğdu mu, hemen başlarlar onlar da “Anne,” demeye.

“İsteyen mi olmadı anneyi?” diye tekrarlıyor İsmail, “inanamam buna.”

Gülümsüyorum, gene başımı öne arkaya, iki yana sallıyorum:

“Kimler istemedi İsmail... Doktorlar, profesörler, generaller, milletvekilleri, ünlü yazarlar, ressamınlar, çok zenginler, büyük iş adamları, gazeteciler, çift çubuk, büyük narenciye bahçeleri sahipleri. Hiç unutmam, Alanya’da bir hayranı vardı, yıllarca, kasa kasa mandalina, portakal, muz yolladı. Hiç yüzünü görmemişti annemin. Kaç kere mektupla “izdivaç” teklif etti. Yazılarını okuyan, sadece fotoğraflarını görmüş olan pek çok hayranı vardı böyle, şiirler yazar, akrostişler yaparak adına derlemeler uydurur, evlenme tekliflerinde bulunurlardı. Resmen, eve gelerek bunu yapan, pek de hoş, benim bile ilk görüşte sevdiğim adamlar, büyük tüccarlar, banka müdürleri, paşalar biliyorum. Çoğu da hiç evlenmemiş, beni kendi evlatları gibi tutacaklarına söz vererek başlarlardı söze... hep şahidim.”

“Eee?”

“Yalvarırdım ona: Anne bak. Ben bu adamı çok beğendim. Bu defaki çok iyi. Ben de onu sevdim. Kabul et.”

“Eee?”

“Hiçbir zaman kabul etmedi. En ufak bir açık kapı, bir ümit kırıntısı bile bırakmadı adamlara. Göz nuru dökerek, günde 14–16 saat tercüme yaparak, kafasındaki kendi telif romanlarını yazmaya vakit bulamadan, tefrikaları daha çok satıyor, daha çok tutuluyor diye, sevmeden, istemeden, beğenmeden hatta, sırf gazetenin sürümünü belirli bir şekilde arttırıyor diye kendisine verilen, hafıfneşrep, neredeyse biraz açık–saçık romanları bile, öyle Teodora falan, gene de dilinden, Türkçesinden hiç ödün vermeden, akıl almaz bir titizlikle çeviriyordu; çok yoruluyordu, bütün gün, masa başından kalkmadan, bütün kemikleri, mafsalları kireçlenerek, tutularak çalışıyordu. Geçim uğruna, bana iyi bir yaşam sürdüreceğim diye. Ama asla evlenme yoluna gitmedi. Hepsini, net ve kesin, hemen ve tereddütsüz reddetti.”

“Neden be abi?..”

“‘Oğluma üvey baba tattırmam,’ diyordu önceleri. Sonra ben yetişkin olduğumda... ‘Anne, ben de eninde sonunda evleneceğim, sen o zaman yalnız kalabilirsin,’ dediğimde, ‘Oğlum, ben seni sevmekten, babana bile istediği kadar sevgi veremedim. Sen gözümü, yüreğimi doldurdun benim. Başka kimseye yer yok. Bir de el adamını mutsuz mu edeyim? Sen büyük ol, küçük ol; evlen, evlenme, ben senin yanında, az veya çok, yakınında olayım, bileyim ki sen beni seviyorsun, düşünüyorsun, bana yeter. Sana öyle ulu bir sevgi besliyorum ki oğlum... Doluyum, seninle doluyum oğlum... Başka hiçbir şeye, hiçbir kimseye yer yok. Haa, belki bir gün, senin çocuklarını da görür, çok severim. Ama bil ki, gene de kimseyi, hiçbirini, seni sevdiğim kadar sevemem. Bil ki oğlum, bil ki, ölsem bile, ölsem

bile... mezarda bile, seni sevmeye devam edeceğim...' Se... Se... Seni... Seni... Se..."

Kekeliyorum.

"Dur, dur," diyor İsmail, "bak sorduğuma pişman etme... Başlama ağlamaya, bunun için mi konuşalım dedimdi sana."

"Tamam İsmail, tutuyorum kendimi tamam, konuşalım, hep ondan konuşalım."

"Abi, ne de çok şey biliyordu gerçekten. Unutuyorum, bir kere gene balık yemeye çağırmıştınız bizi akşam, sizin Beyaz Ada'daki yatınız Okluk'ta, sizin iskelede, o yerinde bağlıydı gene de; senin hanımlar dışarıda, o açıklıkta, senin iskele-nin yan tarafında, suyun başındaki ocağın olduğu yerde, ateş yakmışlar, ızgara balık, beyaz lahoz yapıyorlardı. Ben bakmaya çıkmıştım, bir ara anne de geldi bakmaya. O sırada peş peşe turist grupları geçiyordu, balıklara, o kokuya, mavi dumanlara bakarak, hem de yutkuna yutkuna... Ben oradaydım. Kulağım-la duydum. Önce bir grupla Fransızca konuştu, sonra bir başka grupla Almanca, onlar biraz eğlendiler orada, daha uzun konuştular, hatta siz balık ikram etmiştiniz işte o akşam. 'Anne, ne diyor bunlar?' demiştim. O da gülmüş, 'Bunların akılları bu kadar işte. Görüyorlar ki ben iskelenin ucundaki tek-neden gelmişim... hem de benziyor muyum onlara... soruyorlar siz hangi turist kaflesindesiniz diye. Sonra, o tüylü şapkalı, kırmızı suratlı herif dedi ki, siz, belli Almanya'nın kuzeyinden, Essen, Köln, o taraflardansınız, biz Münihliyiz, bizden iyi konuşuyorsunuz, dedi,' demişti. Hey gidi hey, ne günlerdi abiciğim... Kaç dil biliyordu anne? İngilizce de vardı değil mi?"

"Evet, Pearl S. Buck'ın kitaplarını önce Fransızcasından çeviriyordu. Pearl S. Buck'ın 'Ana'sını çevirdikten sonra, artık, asıllarından tercüme edeyim diye... müthiş bir çaba gösterdi, o kadar işinin, uğraşının arasında fevkalade İngilizce öğrendi.

Son yıllarında, İtalyanca bile öğrenmek istiyordu... başlamıştı da. 'Fransızca bilene ne kolay, ne de güzel, şarkı gibi dil,' diye. Bak sana bir şey anlatayım..."

"Anlat abiciğim, anlat."

"Şimdi biliyorsun o felaket günleri... En sonunda, Aydın'dan helikopterle İstanbul'a gitti, International Hospital'a, Doktor Ayten vardı yanında... bizim Kıbrıslı Arap Ayten... Biz de karadan, arabayla... Çoluk çocuk hepimiz.

"Hemen yoğun bakıma aldılar onu. Ertesi gün, kapının ardından bakmaktan kurtulup, beş dakika içeri girebildim. Etrafında doktorlar, her tarafında teller, hortumlar, iğneler, serumlar, kafasında plastik takke, öyle yatıyordu; gözleri açık, kendindeydi, beni görünce hemen güldü, doğrulup oturmak bile istedi.

"En yakındaki doktora beni gösterdi. 'Bu benim oğlum Yaman, *C'est mon fils,*' dedi... Nedense Fransızca bitirdi sözünü.

"Adam, gülerek, 'Fransızca biliyorsunuz demek,' dedi.

"Başını salladı. İngilizce, çok net ve harika bir aksanla, 'Elbet, İngilizce de bilirim,' dedi.

"Doktorlar şaşırdılar. 85 yaşında, yoğun bakımda, ağır hasta bir kadın... O kadar takım taklavata, eziyete karşın, yüzünden güzellik ve akıl fişkırıyor.

"Ayak ucundaki doktor yanaştı... Almanca, 'Herhalde Almanca da bilmiyorsunuz artık?' dedi.

"Annem, hemen başladı Almanca konuşmaya, hem de uzun uzun... sonradan o doktor bana dedi ki, 'Ne mutlu size, böyle bir annenin oğlusunuz. Bu yoğun bakım, böyle bir insan görmedi, bugüne kadar..."

Bir süre sustuk... İsmail'in gözleri mi dolmuştu ne... araba hep aynı gidiyor. Kalkan'ı geçtik, Eşen Çayı'nın oralardayız,

Antalya il sınırı, Muğla il sınırına dönüşüyor.

Bir süre sustuk... Büyük bir yorgunluk var üzerimde... Uyku değil, hiç değil... Bir boşluk, sanki bütün iç organlarım kopmuş, hepsi, ayrı ayrı kanıyor... Ve ben havalarda yaşıyorum.

“Annenin bilmediği yoktu ki,” diye gene konuştu İsmail, “neydi o kazaklar, sana, size, hepinize ördüğü, o balıkçı şapkaları, o kendine ördüğü yorgan gibi şal... ‘Yorulmuyor musunuz?’ demiştim bir kere. “Benim ellerim boş duramaz, mutlaka bir şeyler yapmalıyım,” diye cevap vermişti, hiç unutmam. Ne sabır... Bir sefer de, yaptığı zeytinyağlı fasulye denk gelmişti... öylesini yemedim. O pilavlar, olacak şey değil... Yahu, biz kaç kez hep beraber oltaya çıktık biliyorsun, karidesleri gözlükle takıyordu iğneye, elleri de titriyordu elbet, ama hepimizden, sende bile fazla kupez, mercan, ispari tutmuştu hatırlıyor musun?”

“Hatırlamam mı, benimle ne çok sırtıya³ gelirdi, ne lahozlar, lambukalar tuttuk. Yoruldu mu, balığı içeri ben alırdım. Ama hep o tutardı, çocuk gibi sevinirdi. ‘Yamancığım vurdu, oh gene tuttum, gene tuttum,’ diye.”

“Tavla da oynuyordu, ne biçim. Karşısında kimse duramazdı.”

“Siz bilmezsiniz, çok iyi poker, bezik de oynardı. Ben, hep onunla bezik oynayayım isterdi... Ya hep yenerdim ya da üşenir, oynamazdım her zaman. O da suratını buruşturur, Güzin’le oynamaya girer, sonunda, ‘Bu kız da bu oyunu doğru dürüst bilmiyor ki... Ah Yaman, sen niye oynamıyorsun benimle, aşk olsun,’ derdi. İçime dert kalacağı kesin... Ah...”

“Başlama abi, bak, Fethiye’ye gireceğiz neredeyse. Nur içinde yatsın. Allah rahmet eylesin. Eşi yok bir kadındı anne. Annen. Annemiz, hepimizin.”

3. Seyir halindeyken canlı veya sahne yemle yapılan avlanma. (ed. n.)

Fethiye'ye girmeden dolanıp çıktık. Ölüdeniz sapağının oradan geçerken aklıma geçenlere dalmıştım ben.

Bir can dostumuz var... Otele, Erdek'e gelerek başlamış bir büyük yakınlık yıllarca sürmüş... Kıbrıslı ünlü "mücahide" Dr. Ayten Salih!

Benimle arkadaş, annemle abla-kardeş gibi olmuşlar. Annemin leylak rengini sevdiğini bilir, ona yazdığı, yolladığı mektuplar, üzerine yazsın diye anneme hediye ettiği antetli zarflar, kâğıtlar bile o renk... Hep leylak kokulu parfümler, kolonyalar getirir... "Büyük dost!" diye başlayan mektuplar donatır anneme.

Bir sezon çalışmışım Beyaz Ada'da. Mavi yolculuk turlarında. Götürüp getirmişim tekneyi. Sezon bitmiş, eylülün ilk haftası annem, Erdek'te oteli kapatmış, kışın tekne de, -Kermetur'daki evi satmışız- daha sonra da Bodrum'da kirada kalıyoruz, kayak karada bakımda iken, birkaç ay; karadan otomobille geliyor. O zamanki karım ve kızım altı aylık Ada'yla, otomobille geliyor... Ölüdeniz'de bize erişecek, tekneye oradan binecekler.

Biz Fethiye'den gelip kayığa giren Dr. Ayten'le, Ölüdeniz'e geçip onları bekleyecek, sonra hep beraber, Kalkan, Kaş, Kekova, Finike, Antalya geze geze Alanya'ya kadar inecek, oradan Kıbrıs'a, Girne'ye gideceğiz... Dr. Ayten'in memleketi, evinin de olduğu yer. Epey kalacağız, bol bol gezdirecek bizi Ayten doktor, işlerinden fırsat buldukça, en az hafta sonları -o sırada Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ya da Müsteşarı-.

Bu niyetle gittik, o zaman, Ölüdeniz'in en uç kısmına da giriliyor. Bir gün önceden demirledik Beyaz Ada'yı... o çamurlu bulanık suyun ortasına... hiçbir balık yok içeride. Sıkıntıdan olta atıyoruz, remoralar⁴ geliyor, iri iri, tutuyoruz, tavaşı pek de güzel oluyor.

4. Remora: Kafası vantuzlu, çok iri balıklara, köpeklerle, iri orfozlara, bazı küçük teknelere yapışarak giden, yarı parazit bir balık.

Bekliyoruz anneleri.

Bir akşamüzeri geliyorlar... Sabah çok erken, karanlıkta çıkmışlar Erdek'ten.

Ortalık iyice aydınlık, çok da sıcak tabii.

Geliyorlar.

Gözüm yollarda benim.

Arabayı görüyorum. Duruyor, benim o zamanki köpek Çarli, kırma seter bir av köpeği, Çin öleli birkaç yıl olmuş, fırılıyor dışarı, koklaya koklaya suyun başını buluyor, atlıyor suya, doğru bize, Beyaz Ada'ya yüzmeye başlıyor.

Ben bizim patulayı, küçük botu yolluyorum.

Anne el sallıyor, alçalan güneşin ışığında, spot gibi üzerine vurmuş, parlıyor, öyle her şeyin üzerinde görünüyor.

El sallıyor... Bağırıyor:

“Yaman... Yaman... Biz geldik.”

Köpek yaklaşıyor, yan merdivenlerden çıkıyor silkelenerek, atlıyor içeri. Gene de damlalar saçıyor. Ayaklarıma sıcıyor.

“Çabuk bağlayın şunu bir kenara.”

Ve patula geliyor. O zamanki hanım gencecik, 22 yaşında sadece, ama en önce anne çıkıyor, hiç zorlanmadan, tekneye alışık, çıkıyor merdivenden, giriyor, sarılıyor boynuma... Ben de ona... Hiç unutamayacağım bir kavuşma bu.

“Ah oğlum, Yaman'ım, ne çok özledim seni... Niye ayrı kalıyoruz ki biz böyle?”

Hiçbir şeyi gözü görmüyor annemin. Ne Ayten'i ne öbürlerini...

Onlar kucığında bebekle çıkan hanımla hoş geldin'leşirken, biz, hep öyle sarılı, kısaltmaya başlamış boyuyla, başı göğsümde annemin, bir süre duruyoruz öyle... birbirimize sarılı...

Dursa ya dünya o zaman. Orada öyle kalsaydık. 1980 yılıydı o zaman. Şimdi 1992. Hey gidi hey! Ve ne biçim bir yolculuk olmuştu o meşhur, Kıbrıs seferi.

Daha başında bir tuhaf başlamıştı... Geze geze üç günde Alanya'ya vardık. Bir öğleden sonra.

Açık liman gibi o zaman, demirledik, bağladık rıhtıma.

Benim rotam hazır. Çoktan hesaplamış, çizmişim; ertesi sabah, erkenden yol vereceğiz, doğru Girne'ye.

Teknede annem, hanım, çocuk, Dr. Ayten, bana çok iyi yardım eden, işi iyi öğrenmiş gemici Nevin, bir de yedek kaptan var, Bodrum'un ünlü Kellen Kemal'i...

Benim gemi adamı yeterliliğim yok, o zamanlar henüz sınavları verip kaptan kâğıdı almamışım, yetişmiyor. Bütün yaz öyle, Kemal Kaptan'la beraber çalışmışız. Rota, dümen, makina, her iş bende, o, çok iyi yemek yapıyor, özellikle patlıcan yemekleri enfes... Nevin, yardımcı gemici, bir de bu... Kemal Kaptan çok iyi, tecrübeli denizci. Çocuklukta süngercilikle başlamış, kendi teknesi var, oğlu çalıştırıyor.

Yelken işlerinde bitirim. 65 yaşında ama, düz direğe tırmanıyor. Zayıf, keyifli, afacan, çapkın; Nevin'le yemek konusunda, dalgalı havada, yeni pişmiş taze fasulye tenceresi devrilmesin diye, evyenin içinde mi, yerde mi duracak gibi şeylerde kavga etmediler mi, oldukça da tatlı bir adam. Gözlüklü, altın dişli... Zeki, hoş sohbet ve inatçı...

Çok iyi de tavla oynuyor. Annemle karşı karşıya oturdular mı... Çat, pat, şak, şuk... Son derece heyecanlı seanslar yapıyorlar, kıran kırana...

Bu kadroyla, Alanya'da rıhtıma yanaştık. Kıçtan passarella vererek.

Karışık zamanlar. Devrimin birkaç gün öncesi. Bir sürü şalvarlı, poturlu adamlar, kara pantolonlu, körük gibi, bir tuhaf... Rıhtımda geziniyorlar. Görünürde hiç kadın yok.

Dr. Ayten, Nevin, bizim hanım dışarı çıktılar. Yüz metre gitmeden döndüler. "Buranın adamları pek bir tuhaf bakıyor, hem nereye gideceğiz?" diyerek.

Rıhtımda, az geride banklar var sıralanmış. Üçlü-dörtlü sıkışarak oturuyor adamlar, hele tam, bizim arkaya düşen kısımda... Biz onların bakışından, bizi göstererek konuşmalarından rahatsız olduk, kış güvertede otururken toplandık, içeri salona geçtik... Kapıları, camları kapadık.

Kıyıda insanlar var, ama hep o tip adamlar. Gidip gidip geliyorlar... Topluluk değişiyor, ama hiç azalmıyor.

Tedirgin bir akşam yemeği yedik içerde... Yılların kurdu Kellen Kemal bile, "Bu iş tatsız oldu," diyor... "Bir de içince şimdi bu herifler, akşamları iyice sapıtabilirler." Bizden başka tekne de yok.

Derken saat 20.00 oldu. 21.00 oldu. Kızıldan sarıya, sarıdan bembeyaz, parlak mı parlak bir ışık topağına dönüşerek, denizden çıkıp yükseldi, kusursuz bir dolunay.

Adamlar, dışarıda, koro halinde bağırıyorlar:

"Lüküs hayat... Lüküs hayat..."

"Ye, iç, yan gel, keyfine bak..."

"Hey, karılar, karılar... çıksanıza dışarı."

"Gelin de yüzünüzü görelim, ay mehtabı da doğdu."

"Ulan kaptan, yollasana şu kancıkları dışarı."

"Yolla, yoksa biz gelip alacağız."

"Ulan hayata bak be, lüküs hayat."

"Lüküs hayat... Lüküs hayat..."

Çat, çut bir-iki de silah sıkılınca havaya –bir tek polis, bekçi, jandarma, kimse de yok– topladım tayfayı.

“Bak,” dedim, “Nevin, işin şakası yok. Bu herifler azıyor. Sen, şu yan kapıdan yatarak çıkıp, kış halatlarının oraya sürünerek gidebilir misin?”

“Giderim.”

“Sen de Kemal abi, gidip, baş tarafta ırgatı, vinci hazırlayıp öyle hazır bekler misin?”

“Beklerim.”

“Ben çalıştıracığım makinayı, nasılsa sessiz bizim Volvo. Nevin kışa gidip aniden boşlayacak, kış palamarları, ben işaret verince bırak gitsin, kalsın halatlar, eski olanlar zaten bunlar... Aynı anda, sen de vira edeceksin vinci Kemal abi, demiri, zinciri toplamaya başlayacaksın, ben de hemen ileri vereceğim, açılalım kıyıdan.”

“Sonra...”

“Sonrası yol vereceğiz Kıbrıs’a, hava güzel, ay var, gündüz gibi ortalık... Ha sabah erken, ha şimdi.”

“Bu saatte olur mu be Yaman Bey? Bu kadar uzun yol!”

“Olur be Kemal Kaptan, siz yatın, ben değil miyim gidecek olan nasılsa?”

Öyle de yaptık, çalıştırdım motoru, Nevin boşladı, Kemal Kaptan vira etti, verdim ileri, kıyıdan açıldık. Ama zincir tümüyle gelene, demir çıkana kadar, bir süre oyalanılacağı kesin.

Bizim fırladığımızı gören adamlar, başladılar bağırmaya:

“Ulan durun, ulan gidiyorlar be...”

Bir kısmı, hâlâ “lüküs hayat”ı çıkarıyor...

“Ulan durun, kaçmayın, nereye gidiyorsunuz be...”

“Demedim mi size, bunlar kaçır diye...”

Birbirlerine bağıyorlar. Işıldak gibi bir şey getirdiler, üze-
rimize ışık tutuyorlar, gür mü gür, bakılmaz.

Çat, çat silah da atıyorlar... Bir-iki tak tuk duyduk, takırtı,
ama neresi, kim bakar!

Herkes içeride, demir geldi, neta.⁵

Tamam, verdim ileri, tam yola yakın, arkamızdan hoşurdadı
sular, Volvo vınladı, biz de vınladık.

Hâlâ duyuyoruz, herifler bir avazdan bağıyor:

“Durun gitmeyin, nereye gidiyorsunuz, durun be...”

Çıkış kâğıtlarımızı önceden almıştık.

Böylece Türkiye’den Kıbrıs’a kaçtık. Onun için de, birkaç
gün sonra Kıbrıs’tayken, devrim olduğunu duyduğumuzda,
hiçbir politik akımla ilgisi bulunmayan bizler, en azından şu
“asayişsizlik” düzelir diye, sevincimizden göbek atmıştık.

İri iri, ölgün, parlak Akdeniz solganlarının üzerinde, yüксеle
alçala, çok güzel bir hava, eşsiz güzellikte bir dolunayın eşliğİN-
de... herkes uyurken, dümen tutmuştum o gece. Öğle olmadan
Girne’ye girdik.

Hele Dr. Ayten, kendi öz memleketinin dağlarını şaşırıp,
Kıbrıs’a iyice yaklaştığımızda, “Beşparmaklar orası değil, bu-
rası?” diye birkaç kez beni rotamdan çıkarmasaydı, hatta çok
sokulduğumuz Denктаş’ın villasının önünden, tam yasak ve atış
sahası olan askerî bölgeden geçirtmeseydi, daha da erken vara-
bilirdik kuşkusuz.

O gece, uzun zaman, herkes yattıktan sonra bile, annem o
salonun, iskele dış köşesinde, altında Aygaz tüpü olan, üstten
kapağı kapanınca, üzerine oturulunabilir, her zamanki değış-
mez yerinde, sırtını salonun dış tahtalarına dayayarak, ensesinde
küçüK, beyaz yastığı, ayaklarını taburesinin üzerine, bana doğ-

5. Düzgün, tertipli, emniyetli. (ed. n.)

ru uzatmış, oturdu. Bacaklarında, kendi ördüğü, ünlü bal rengi şalıyla... tam dümenin karşısında... Yakın yakın...

Cennet gibiydi dışarısı, tek kara görünmeyen, parıl parıl kalkıp inen o koca deniz...

Sanki, ikimizden başka canlı yoktu orada.

Annem bana bakıyordu... Hep bana bakıyordu. Gözüm önümde, o kör kırmızı ışıklı pusuladaydı benim. Düz gitmek, sapmamak, yol kaybetmemek için.

Başımı her kaldırdığımda, annemi görüyordum, onun da gözleri bana dikili.

Onun da pusulası ben miydim?

“Ne bakıyorsun anne böyle?”

“Sana bakıyorum evladım, seni seyrediyorum...”

“Nemi seyrediyorsun anne?”

“Ben seni hep seyrederim evladım. Yerken, içerken, konuşurken... bilmez misin? Şimdi de ne güzel kullandığını seyrediyorum, dümen başında ne güzel durduğunu... Ben seni hep seyrederim oğulcuğum... Sana doyamam ki... Allah arkana koymasın beni.”

Bir an, dümeni bırakıp, o iki adım yeri koşup sarılıyorum ona... öpüyorum.

“Beni de diyorum, beni de bırakmasın senin arkana.”

“Olur mu oğlum, olmaz... Senin çocukların var. Allah sıralısını versin.”

Bu tekne, iskeleye kaçır dümeni bırakınca, az da olsa kaçır. Hemen dönmem gerek kumanda başına.

“Biliyor musun oğlum,” diyor annem, “hiç korkmadımdı akşam o heriflerden... Biliyordum, benim oğlum, ne yapar yapar, bir çare bulur, kurtarır bizi.”

Gölüyordum:

“Ne heriflerdi ama...”

Annem de gülüyordu.

“Onlar, “Lüküs Hayat”ı yalan yanlış söylemeye çalışırken aklıma geldi, ilk defa, bizim Ses Tiyatrosu’nda bu opereti sahneye koyuşumuz... Ekrem Reşit, Cemal Reşit, Semiha Berksoy; babanla ben ne çok uğraşmıştık... hep onları hatırladım. Nereden nereye...”

“Anne,” diyorum, lafı değiştirmek için, “etraf ne güzel, farkında mısın?”

“Olmaz mıyım oğlum... bir *“féerie”* bu, *féerie*...⁶ Hiç bitmese keşke bu yol... Hiç bitmese keşke bu gece...”

Ama bir süre sonra, kıpırdanıyor, kalkınıyor...

“Oğlum,” diyor, “hiç bitmese diyorum ama, çok rutubet var... romatizmalarım da ben buradayım diyor. Her yanımda tutulacak, yarın Ayten’le gezemeyeceğiz, Yavru Vatan’da... Ben gideyim... kamaramda yatacağım, emin ellerdeyiz, biliyorum, seni düşünerek uyuyacağım... Allah, sana kolaylık, iyilik, hep iyilikler versin evladım, ‘kıııımatlı güzelim’ benim.”

Odasına gidiyor... O kamara onun... *Charter* yaparken bile dekoru değişmiyor, kokusu değişse bile... O kabini süslemiş resimler, takvimde önemli saydığı günleri, anı dolu yaprakları asmış, küçük örtüler örmüş, koymuş... gönlünce donatmış annem... gidiyor yatmaya.

O bitmesini istemediği gecenin ister istemez bittiğini, bir daha yaşanmayacak bir anı olduğunu, ben de derinden, hemen hissetmişim gibi, içimde bir boşluk, o koca denizin ortasında, bir tek başınlık duygusunu, sabah en erken saatte gelen su kuşlarının, birkaç kepkep ve o ilk martıların, gökte görünmesine dek sürdürüyorum.

6. Féerie: Sihir âlemi.

Bu gidişin, bu rahat mı rahat, Mendelssohn'un "Sakin Deniz ve Huzur Dolu Yolculuk" uvertürü gibi iç açıcı gidişin, bir de nasıl bir dönüşü olabileceğini arada bir aklıma getirerek...

Kıbrıs'ta bir aya yakın kaldık. Ayten çok da fazla gezdiremedi bizi. İşleri vardı. Sorumlulukları vardı.

Biz kendimiz biraz gezdik. Bir kere dalmaya götürdüler beni oralılar, bir hücumbot geldi üzerimize, içindeki askerler ellerindeki makinalı tüfekleri bize çevirmişti. "Yasak, çıkın hemen!" Bir daha, yüzmek için bile suya girmedimdi.

Kıbrıs'a ait bir kitap düşünüyordum. Kıbrıslı, yerli halkla konuştum, haklılar... Türkiye'den giden kurtarıcılarla konuştum, onlar da haklı... Kimse öyle pek memnun değil birbirinden.

Yerliler, eski devirleri, İngilizler zamanını arıyor, bizimkiler, onları nankörlükle suçluyor.

Ne yazacaksın?!

Sıkıldım Kıbrıs'tan.

"Hadi dönelim," diyorum, "yetmez mi yahu?"

Annem hep bekliyor, bu hafta sonu, olmadı öbür hafta sonu, Dr. Ayten gelecek de, bizi alıp gezdirecek... Kaptan Kellen Kemal de kıyıdaki lokantalardan bir hanımı ayarlamış, o her gün onunla, kadının arabasıyla geziyor. Hayatından memnun, "Daha kalalım, bu kadar yol geldik, ne bu acele," diyor...

Acele şu ki, havalar çok güzel, aşırı güzel gidiyor. Bunun sonu, kesin bir bora, hem de gün dönümü fırtınaları zamanı geldi de geçiyor bile.

Her gün, yarın, öbür gün gideriz diye diye... erteledik o 10 Ekim gününe kadar.

Bir gün önce bile, her şey hazırdı, çıkışları da almıştık, bir gece daha, illa kalalım, çıkamadık; 10 Ekim sabahı, 10 Ekim

1980, Deniz Sönmez şilebinin Girit açıklarında battığı günün sabahı, çok erken, koyulduk yola.

Önce, tabii sabah erken, deniz dümdüz, hava da iyiydi.

Direkt Anamur'a gidiyorum. Yarı yola vardık, geçtik, Toroslar karşımızda, tepeleri dumanlı, beyaz bulutlar, gri, sonra kara, sonra kapkara oldu.

Dağların tepelerinde, peş peşe şimşekler çakıyor. Kılıç kılıç birbirleriyle çarpışarak. Oradan kopup kopuk savrulan bulutlar, parça parça, hızla gelip örttüler gökyüzünü üzerimizde. Bir yağmur, ince gibi, döne döne iniyor. Ama devamlı değil. Devamlı olsa, denizler kalkmaz. Yağdı geçti o ön boranın yağmuru. Bir denizler çıkardı... Akıl almaz, ev gibi geliyor. Şarlaya şarlaya, çığ gibi yıkılarak.

Herkesi soktum içeri. Annem var, bebek var. Orta kanaldayız, geriye nereye döneceksin; Volvo saat gibi, devir bile değiştirmiyor, benim teknem, benim makinam. Hep aynı, RPM⁷ devam ediyor... Rüzgâr uluyor, teller, direkler, öyle ince ince değil, orkestra gibi, orman gibi ötüyor.

Kayık başını vurduğu zaman, tam kafadan almıyorum denizleri, az omuzluktan öyle, savruntu, en az beşer metre yanlara fışkırıyor, bembeyaz, her iki taraftan, sonra, tozdan kamçılar saklatarak, arkaya doğru uçuşuyor. Herkes içeride. Annem, Kemal Kaptan'la tavla oynamaya çalışıyor, tekne kafadan aldığı için denizleri, yan yalpa yok. Hep öyle, "hörgüçleye hörgüçleye" öne-arkaya sallanarak gidiyoruz... Gidiyor muyuz, yerimizde mi sayıyoruz? Makina gücü düz tutuyor tekneyi, çok da sallanmaya bırakmıyor, tekne de tekne... Derin karınlı, denizci, sağlam.

Fakat, dalga vurduğu zaman, önce bastonu sokmaya başladı, sonra çaresiz, kafadan dalmaya.

7. Dakikadaki devir sayısı. (ed. n.)

Üzerimde kukuletalı sarı muşamba var, yağmur seyrek, arada bir tuzlu savruntuyla karışıp kırbaçlıyor yüzümü, kimi damlalar tatlı, kimisi tuzlu...

Ama esas, tekne başını soktuğu zaman, kafadan patlayan dalgalarla, büyük bir şarılıyla giren sular felaket; bir kısmı, sancak, iskele, yan güvertelerin deliklerinden paralel hortumlar halinde tekrar denize fışkırarak dökülürken, kovayla değil, dolu dolu koca kazanlarla devriliyor içeriye su, ön kamaranın üzerinden, koşup koşup geliyor, yüksek davlumbazı, salonun damını da yalayıp atlayarak, arka kapının üstünden havaya fırlıyor, olanca gücüyle dökülüyor üzerime.

Ağır çekim, kesik kesik, bir çağlayanın altında duruyorum sanki, bomm! Savrularak atlıyor sular içeri, güldür güldür koşarak geliyor gözlerimin önünde ve tam şimdi derken, şaar boşalıyor kafamdan aşağı... Kuru tek bir nokta yok içimde...

Rüzgâr uluyor.

Aklımda, tek bir şey var. Bu “badire”den, bu kıyametten anamı sağ salim çıkarmak... Kim bilir ne haldedir o şimdi içeride?

Salonun camları buğulanmış, içerisi görünmüyor... Ancak siluetler oynuyor içeride.

Arka camdan Nevin bakıyor, arada bir, “Nasılsın?” diye, şekli bozuk görünen bir el sallıyor.

Boğazım kurumuş, ben de el ediyorum. “Bir su getir.”

Ağzımdan, burnumdan, kaşlarımdan, kirpiklerimden akan sular, hep tuzlu artık, yalıyorum ama içilmiyor.

İki deniz arası, tekne vurup, ilk dalganın suları geçer geçmez, fırlıyor Nevin, uzatıyor, sürünür gibi gelip bardağı, Beyaz Ada, bir sonraki denize vurmak için doğrulurken, kaçmaya başlıyor.

O aralıkta suyu alırken, bağıyorum:

“Anne nasıl, anne nasıl, çok korkuyor mu?”

Salon kapısını açıp hemen girmeden, Nevin de bağıyor:

“İyi iyi, ‘Merak etmesin aslan gibiyim ben,’ diye haber gönderiyor.”

Ama biliyorum, her dalgayla, anne kasılıyor; o kadar zaman, beraberce gezdik bir tekne, bilmem mi, deniz hiç tutmaz, ama elinde olmadan kasılır iri dalgalı havalarda... Zaten yüksek olan tansiyonu, daha da yükselir.

“Allah’ım acı bize, öldüreceğiz kadını...”

Nevin girip girip çıkıyor, ıslanmak pahasına, haber getiriyor bana, oradan, dipten bağırarak:

“İçeridekiler iyi, merak etme, anne haber yolluyor, aslan gibiyim, beni merak etmesin, bir de benim için üzülmesin, diye.”

Beyaz Ada, o havayı bile hiç duymayan 160 HP Volvo motoru, Erol Özyurt usta yapısı sağlamlığıyla, otomatik sintinelerin çalışma aralıkları bile değişmeden, hemen hemen hiç su yapmadan, ilerliyor.

İlerliyor mu? Evet, çok az, çok yavaş... Tekneyi dağıtmamak için, biraz yol kesmişim, her zaman 1800 RPM’le giderken, 1600’le gidiyorum. Ama gidiyoruz, denizaltı gibi, dala çıka, durmadan ilerliyoruz.

Dümen başında, sapına kadar ıslak, o rüzgârda, hiçbir korku filminde duyulmayacak sesleri duyarak, daha çocukluğumun erken çağlarında başlamış olan tüm denizcilik hayatımın en kötü fırtınasında ilerliyoruz, üzerinde gıvıl gıvıl şimşeklerin oynadığı Toroslara doğru...

Ellerim dümeni sıkmaktan ağrıyor. Bir saniye bırakmaya imkân yok, saatler geçiyor öyle, tuvalete falan gidilir mi hiç, bile bile koyveriyorum küçük işimi, nasılsa, hiç durmadan, en

güçlü çamaşır makinasından daha iyi, içli-dışlı yıkanıyorum, tepemden inen sularla.

Biliyorum, annem ne kadar iyiyim diye haber de yollasa... kasılıyor içeride, kendinden çok beni düşünerek.

Ben de kasılıyorum dışarıda, gelen her dalgayı annem nasıl algılıyor diye, onun gibi kasılıyorum. Her yanımda tutulmuş sanki. Buz gibi olmam gerek, o serpintide, o rüzgârda, fakat yanıyorum, ateş gibi, kulaklarım kıpkırmızı, yanıyor, hissediyorum.

Ama, o Toroslar, üzerindeki şimşeklerden tacıyla, gitgide büyüyor, daha da yükselip ululaşıyor... Çok daha uzun Alanya-Girne yolunu, 12-14 saat gibi almışken, karşıdan karşıya, yarısı bile olmayan Girne-Anamur çizgisini, yarısını da rahat atladıktan sonra, ilk sabah ile kalanını daha 8-10 saat böyle dövdürerek, ben hep yerimde, adım adım ilerleyen tekneyi kumanda ederek, tam, aynı saatlerde, aynı fırtınada, Girit'in altlarında, o koca şilebin batıp üç kişinin boğulduğu sıralarda geçiyoruz.

Kıyıya yaklaştıkça, rüzgâr artıyor... Kar köpük, cavarina, savuruyor dalgaların başları, ama denizler hemen kırılıyor biraz, azıcık hafifliyor, tekne dalmaz oluyor... Biraz da yol veriyorum, azıcık dokunuyorum gaza, 1700 RPM.

Burnun arkasında, "Gilindire" denen büyükçe koya giriyoruz. Yarı liman; çok iri, ev gibi, peş peşe, canavar dişleri gibi keskin sıralanan denizler dışarıda kalıyor ama, burundan kıvıran solganlarla müthiş dalga var içeride. Hava batıda iken böyle, ya bir de karayele dönerse!..

Kıyıya oldukça yakın, en karıntı yerde bile demirleyip motoru durdurunca, her yönden, her yandan gelen karışık solganlarla tekne bayılıyor; sağa, sola, öne, arkaya, çok kötü sallanıyor.

İçeride, bütün oda, tuvalet kapıları, şark, şark, güm, pat, açılıp açılıp kapanıyor. Ayak tahtalarının altındaki, hepsi dört

tonluk, sıralı depolarda, sular şaldır şuldur vuruyor, güm güm, patlar gibi sesler çıkarıyor depoların saçları...

Akşam oluyor, gidecek, başka hiçbir liman, koy, hiçbir yer yok.

“Nasılsın,” diyorum anneye.

“İyiyim oğlum,” diyor... “Ne güzel getirdin bizi.”

“Çok mu kastın kendini?”

“Hayır oğlum, hayır...”

“Kastın, kim bilir kaçta çıktı tansiyonun... Ah seni öldürüyorum ben anne... öldürüyorum.”

“Hayır, hayır, üzülme...”

“Bak, sapsarı yüzün, ellerin titriyor... Mahvettim seni...”

O sırada kıyıda bir bağrışmalar, bakıyoruz. Askerler var, üç-dört kişi, hepsi silahlı... makinalı tüfekler!

“Çabuk çıkın tekneden, gelin buraya!..”

Ne? Bunlar bizi karaya mı çağırıyorlar? Bu dalgada... Nasıl? Patula içerde bağı. Bot da... indirip oraya mı gideceğiz?

Başıyoruz bağrışmaya...

“Gelin, orada kalamazsınız. Yasak!”

“Ne yasağı yahu, buradan nasıl geliriz! Öldük bu fırtınayla, Kıbrıs’tan geldik, böyle mi hoş geldin diyorsunuz? Biz nereye geldik? Türkiye’ye, vatanımıza mı, gavur adasına mı?”

Bağır çağır, jandarmalardan ikisi, orada, içi su dolu, eski, kırık, boş bir sandal var, sendeleyerek, denize düşmemeye çalışarak, içine giriyorlar, itekliyorlar geride kalanlar, zar zor, kanat gibi açıp kürekleri, teker teker, acemice çekerek geliyorlar. Tutuyorlar bordayı.

“Siz gelemezseniz biz gelir, sizi alır götürürüz...”

Bağıyoruz kayıklarını, geri gitmesin, vurmasın bordaya.

“Bir dakika, girsenize içeri siz...”

Zar zor giriyorlar.

“Eh, diyoruz, şimdi anlatın, ne istiyorsunuz kardeşim? Biz buraya, bu havayla geldik, gece yatıp, sabah erken gideceğiz.”

“Burada yatamazsınız.”

“Neden?”

“Daha geçen gün, şu karşı sırtta, iki turist öldürdüler. Burası korsan, haydut, canavar yatağı. Sizin kendi emniyetiniz açısından... yatamazsınız. Sizi karakola götürelim gece için, sabah gene getiririz, gidersiniz.”

“Yahu, olur mu kardeşim, burada, bu koca tekne, bu havada, boş olarak bırakılır mı? Sen, alır mısın sorumluluğu?”

“Almam.”

“Öyleyse nasıl götürürsün bizi?”

“Sizin can sorumluluğunuz bizde de ondan.”

Birden, anne geçiyor öne:

“Bak oğlum,” diyor, “bak şu ellerime, nasıl titriyor, bak şu yüzüme, ben hastayım, tam da 73 yaşındayım. Ayaklarım da romatizmalı. Ben nasıl şu oynak kayığınıza bineceğim de, bu dalgada karaya çıkacağım? Sonra, nasıl yürüyecek de, şu sırtları çıkıp karakola varacağım? Hiç düşünüyor musun? Bir de bebek var, 6 aylık...”

Anne, gerçekten aslan gibi.

“Sahi,” diyor askerler, “doğru,” diyorlar.

O kadar kararlılarken kesinkes götürmeye, ne beni ne Kemal Kaptan'ı dinlemeye bile yanaşmazlarken, anneyi dinliyorlar ve hayret, ona, ne nine diyorlar ne teyze ne hanım...

“Anne,” diyorlar... “Anne. Pekiyi anne. Sen merak etme, tamam.”

Bize dönüp, “Başka bir şey yapalım?” diye ekliyorlar. “Biz karşı sırtta, bütün gece nöbetteyiz. O adamları yakalamak için, kaç gecedir bu böyle. Nasılsa oradayız. Tam siper bekliyoruz. Denizden, karadan, size herhangi bir yaklaşan, sataşan olursa, yakın ışıklarınızı... Işıldak falan var mı?”

“Var tabii, direklerde lambalar da var...”

“Hah, yakın onları, sinyal verin bize, hemen gelip kurtaralım sizi.”

“Sağ olun,” diyor annem, “sağ olun, Allah korusun sizleri...”

Giderken onun elini öpüyor jandarmalar, annem yanaklarını öpüyor onların. Son bir,

“Sabah erken ayrılın ama buradan,” diyorlar.

“Tabii,” diyoruz, “gün doğmadan gideceğiz. Doğru direkt Finike’ye geçeceğiz.”

Denizler dağ gibi, itişe itişe geçiyorlar dışarıda. Ama henüz, batı yönlüler karayele çevirmeden yol vermek gerek.

Askerler gidiyor, öyle geldikleri gibi, çala kürek...

Gece, o yorgunlukla nöbet tutuyorum. Biraz da Nevin tutuyor. Ne gelen oluyor, ne giden...

Sabah beş gibi, denizden, Kıbrıs yönünden, o hafif aydınlık seçilmeye başlarken, vira–demir kalkıyoruz.

Dışarıda hâlâ dalgalar işliyor ama, iyice kırılmış. Hava yarım açık, Torosların tepesi, beyaz külahlı, ne şimşek kalmış ne kara bulut...

Direkt yeni rota, Gıllindire–Finike, yol veriyoruz; tekne, biraz biraz yandan alıyor denizleri, yalpa oluyor arada bir ama, kıymeti yok, yavaş gidiyoruz.

Tam 18 saat sürüyor o yol. 10 saatini ben dümen tutuyorum. 8 saatini de Nevin. Ne Kellen Kemal ne de şimdi kaptan

olmuş, denizden ekmek yiyen, o zamanki hanım, bir el bile sürmüyorlar dolaba...

Arada bir, hep gidip anneme soruyorum:

“Ah, mahvettim seni... Öldürdüm dünkü günde... Gene kim bilir ne kadarlık ömrün gitti, nasıl kastın kendini... nasıl çıktı tansiyonun,” diyorum.

Ve kahrolarak ve kasılarak ve kahrolarak ve kendimden nefret ederek Finike’ye varıyoruz. Limana demirliyoruz.

Ertesi gün oradayız... Liman işlemleri, giriş var, beni tanıyorlar; çabucak yapıyor. Bir gün kalıp dinleniyoruz. Annem çıkıp yürüyor, dolaşıyor herkes.

Ben kendimi lanetliyorum. “Nasıl bu deniz–tekne merakım yüzünden, bu yaşta, bu kadını sürüklüyorum, onun hayatıyla oynuyorum? Nasıl anne sevgisi bu?! Ne bencil adamım!”

O kadar üzülüyorum, o kadar kahrediyorum ki, iki gün önceki ve sonraki kendimi sıkımlarımın da etkisiyle o gece, yemekten sonra, yatağıma yatarken, daha ayaktayım, her şey kararıyor.

Kalbimin durduğunu hissediyorum. “Hııııı” ediyor öyle... sonra sessizlik, her şey kararıyor, her şey dönüyor, siliniyor, yok oluyorum, ölüyorum basbayağı, yıkılıyorum yere.

Beni o halde Nevin bulmuş, gözlerimi açtığımda annem başımda ağlıyor... Ağlamıyor, dövünüyor...

Ömrümde hiç bayılmadım. Bayılmak mıydı o, yoksa gittim de mi geldim? Tam bilmiyorum.

Gece yarısını geçiyordu, bir taksi buldular. Tek bir doktor varmış, o gelmedi, beni ona götürdüler.

Adam baktı etti, elektro çekti: “Bir şey geçirmişsiniz ama...” dedi, “bilmiyorum... Ya zehirlenmişsiniz ya da kalp kriziymiş bu.”

Ömür boyu almam gereken ilaçlar yazdı. Visken'le de öyle tanıştım.

Ertesi gün de kaldık Finike'de. Gümrükteki memurlar, ellerinde çiçek, geçmiş olsun'a geldiler bana.

Sonra yürüdük yukarı, Beyaz Ada'yla, bu defa çok eğlenmeden, Fethiye, Kınidos, Yedi Adalar, Okluk'taki yerimize geldik, demirledik. Kemal Kaptan'ı, karadan evine, Bodrum'a yolladık, biz de kışı karşılamaya hazırlandık, hep aynı yerde.

Sanki denizlerde olduğumu hissetmiş gibi:

"Abi," dedi İsmail birden, "bak Köyceğiz'i de geçiyoruz... Daldın gene... Ama haklısın düşünmekte, rahmetli denizi çok severdi, hele Beyaz Ada'yı çok severdi, değil mi, boş kaldı mı, hep senin yanında oluyordu... Evi gibi severdi Beyaz Ada'yı."

"Öyle İsmail," dedim, "ilk günden binmişti ona. Karadayken yapılışını, sona ermesini, bir aydan fazla, Bodrum'da, Heredot Otel'de beklemişti; sonra da tekne denize inip, limanda rıhtıma bağlanıp, direk, arma-yelken takımları, daha bir sürü ıvır zıvır, hep uzayan işler tamamlanırken, öyle tekne oturmuş, beklemiş, daha o zamandan kamarasını, kendine göre şekillendirmiş, renklendirmiş, canlandırmış, bir yuva yapmıştı. İlk seferimize de gene beraber çıkmıştık.

"O da âlem bir seferdi ya... Erdek'e, çoktan açılmış otele gidiyorduk. Çok da geç kalmıştık. 115 HP makinalı, Tacar'ın, 4.75 James Bond tipi koca bir de sürat teknesi vardı, yeşil, o, saatte 55 mil yapan canavar...

"Onu arkaya, metaforalara asmak bir dert olmuştu, ha kır-dı, ha kıracak, peşimizde, yedekte çekmek daha bir dert... Ha kopardı, ha koparacak yedek halatını... Uzun yolda, hele biraz hava oldu mu, dümende, öne bakmaktan çok, arkaya bakıyorduk, bot ne yapıyor. En son, Çeşme'de çıkarıp, bir kamyonete

yükleyip, karadan yollamıştık Erdek'e, kurtulmuştuk.

“Ama esas seferin ilk başlayışı çok tuhaf oldu. Hâlâ hatırladıkça güleyim mi, ağlayayım mı bilemem. Hiç istemeden, bilmeden, hep içime dert olan, bir türlü de anlatıp düzeltemediğim, büyük bir kabalık yaptım... Hem de öyle birine...”

“Anlat be abi. Sen kabalık yapmazsın. Kimseyi kırmazsın.”

“Yaptım, yaptım işte o gün... Can burnuma gelmişti. Şimdi biliyorsun, bu bizim Ege'de, denizde, uzun yol döveceksen, çok erken çıkmak şart... Ne yaparsan, öğleye kadar, imbat çıkıp sertleşene dek yaparsın... Bu bir.”

“Evet abi...”

“Otel açılmış Erdek'te, sezon yürüyor, temmuz olmuş; orada, rahmetli Necati Bey var, otel müdürü, o götürüyor işi ama zorlanıyor elbet. Acele gitmemiz gerek. Ne zamandır, ha bugün, ha yarın yola çıkacağız, ama olmuyor. Biliyorsun, yeni kayak, eksigi, yanlışı hiç bitmez... Elektrikçisi, sucusu, marangozu, hiçbir iş tamam olmuyor, hep parça parça, git gel, git gel... öyle bir hafta, on günden fazla limanda oyalanmışız. Bodrum'un sıcağı da caba, temmuz başı, limanda hareketsiz yatıp, ya sabır çekiyorsun.

“Neyse, artık kolayladı, tamam dedik, iş bitti, yarın erken çıkarız yola.

“Bir de liman başkanı var. Daha önceden de tanıyorum. O kış Bodrum'da, ahbap, arkadaş, içli dışlı olduk... Dostuz... Ama adam ünlü... Hangi limana başkan olsa, tekneler oraya uğramadan, başkasına gitmeye bakarlar. Kıl mı kıl yani... Ne yapsan bir eksik çıkarır. Bütün sahiller onu tanır. Ahmet Ak dedin mi, herkes bilir. Aslında çok da iyi bir adam, ama işte, işini çok fazla, vatan-millet aşkına, tam tamına yapmak istiyor.

“Neyse, bu adam liman başkanı, bütün kış da ahbaplık etmişiz, bize gelip gitmiş, bizde balık falan yemiş, içmiş. Bütün

ölçümlemeleri, her işini, zaten, o yaptı Beyaz Ada'nın, tekneyi biliyor.”

“Eee...”

“Ee'si, çıkış alacağız, son akşam, her şey tamam, çok beklemişiz; tamam nihayet, sabah çıkacağız. Diğer bütün çıkışlar, Sahil, Sıhhiye, Gümrük, tamam, aldım. Gittim, Liman Dairesi'ne... hem de akşam yemeğe çağıracağım, son gece ya... Akşam beşe yakın gittim, yemeğe davet ettim, ‘Olur,’ dedi, sonra ben,

“Ahmet Bey, şu bizim çıkışı yapıver, yarın erken gideceğiz artık, kismetse...”

“Yapamam Yaman Bey...”

“Ama neden?”

“Yaparsam, hemen şimdi çıkmanız gerek, sabahı beklemeden...”

“Yahu biz yabancı mıyız? Bu kadar hatırimız yok mu? Sen ver... yap şu çıkışı... Gerekirse, akşam yemekten sonra, sen gidine, biz de çıkar, dışarı demirleriz... Gümüşlük'e falan...”

“Olmaz Yaman Bey...”

“Yahu neden olmaz birader?”

“Şimdi artık biliyorum ki bu gece çıkmıyorsunuz... Veremem.”

“Çıkarız.”

“Çıkmazsınız. O saatte, yemekten sonra, çıkmazsınız... Veremem.”

“Hay Allah, ne olacak peki?”

“Sabah 7.30, 8.00'de gelin, vereyim.”

“Yahu, birader, sen şimdi bize yemeğe gelmeyecek misin?”

“Geleceğim.”

“Yenecek, içilecek... Geç olacak saat... Geç yatacaksın... Ya sabah 7.30–8.00’de kalkmazsan, ya geç gelirsen daireye...”

“Bir kasıldı Ahmet Bey:

“‘Benim adım Ahmet Ak, Yaman Bey,’ dedi, ‘dakika geçirmem. En geç, sekiz dedi mi dairedelim... Şimdi hazırlarım evrakları, sabah imzayı, mührü basar, bir dakikada veririm. Tamam mı?’

“Eh, ne yapalım, tamam. Ama şunları şimdi verseydin, ne iyi olacaktı Ahmet Beycim, yarın kalkamayacaksın...”

“‘Kalkarım...’

“‘Ya kalkamazsan?..’

“Kızdı adam:

“‘Kalkarım diyorsam, kalkarım. Şimdi size gidiyor muyuz, gitmiyor muyuz? Amma inatçı adamsın be Yaman Bey!..’

“Gittik bize. Tabii balık var. Ben arada, bize yakın–uzak yerlere, yeşil botla fırlıyorum, yemeklik toplayıp geliyorum.

“Yendi de yendi, içildi de içildi. Ben içmem pek biliyorsun, ama, keyif var, tekne bitti, yarın yola çıkıyoruz... Anne bile, her zamanki tek rakısını, duble yaptı... Ahmet Bey, habire içiyor. ‘Eyvah!’ diyorum, her uzanışında kadehine. ‘Bu adam, sabah nasıl kalkacak?..’ Hani elini tutasım, yeter diyesim geliyor ama, denir mi, adam konuk...

“Gece yarısını geçe, yıkıla yıkıla değilse de, sallana sallana gitti ‘Reis’.

‘Bu adam nasıl kalkacak, imkânı yok kalkamaz,’ diye, içim içimi yiyerek yattım, hiç uyumadım desem yeri...”

“Ee, abi, bunda üzülecek ne var? Kabalık falan etmemişsin ki...”

“Dur hele... Dur hele İsmail. Dinle bak, kime niyet, kime kismet... Keşke ona etseymişim kabalık...

“Sabah oldu, yediyi zor ettim, gittim limana, kapısına... 7.30 dedi ya, belki...

“Bekle, bekle... 7.30 oldu. 8.00 oldu. Güneş çoktan çıktı, yakıyor ortalığı... 8.30 oldu... 9.00 oldu... Çıldıracağım... 9.30... derken, tam 10.00 oldu... Öldüm öldüm dirildim... Evine gidip, kapısını vurmak da istemiyorum, evini biliyorum, ayrıca bekliyor insan, ha gelir, gelir; belki ben onun evine giderken, o başka yoldan gelir.”

“Sen beklemeyi de hiç sevmezsin abi... Ee?..”

“10.30’da geldi bu. Üç saat bekledim orada. ‘Hani, 7.30’da geliyordun Ahmet Bey?.. Saat 10.30... Öldü bizim günümüz... yaktın bizi.’

“Hiçbir şey olmamış gibi, kusura bakma bile demeye gerek görmeden... Neredeyse suçu bana yükleyerek, ‘Akşam çok içirdin birader,’ demez mi!

“Çıldıracağım, tuttum kendimi, giderayak ne söylesem boş...

“Aldım kâğıdı, koşa koşa döndüm tekneye... Daha girerken, o yol için, yardımcı aldığımız bir gemici var, Kara Ali... Girerken bağırdım daha pasarellanın üstünden: ‘Çabuk neta et vinci, hemen kalkıyoruz.’ Salona girdim, derken odama, çıktım... Yani saniye sayıyorum artık, koyvereceğiz palamarları...

“Annem, kış güvertede tam o sıra, bir adam gelmiş, girmiş yanına:

“‘Mebrure Hanım, burada olduğunuzu duyduğum, ziyaretinize geldim,’ demiyor mu...

“Annem bana dönmüş:

“‘Yaman bak sana kimi tanıtacağım. Bak bu bey, çok sevdiğim biri, bizi ziyarete gelmiş,’ diyor, adama da, ‘Siz oğlumu tanımazsınız, kısmet bugünmiş, işte oğlum,’ diyor...

“Aklımı oynatıyorum sandım. Oynattım da biraz herhalde.

“Benim dedim, şu sıra, ne kimseyle tanışacak, ne de ziyaret kabul edecek vaktim var. Anlamıyor musunuz, biz gidiyoruz artık, kim gelirse gelsin, gidiyoruz, hemen şimdi... Hadi bakalım...”

“Kusura bakmayın,’ bile diyemedi annem doğru dürüst; gözlüklü, iyi, güleç yüzlü bir adamdı, onun da suratı karardı, çok kırıldı besbelli, ama bilmiyor ki... Bende de anlatacak hal kalmamış ki... Büktü boynunu, gitti adam, annemin de yüzü asıldı... oturdu köşesine...

“Topladık demiri, yol verdik, ilk seferimiz; mazot deposu dımlatarak, su depoları su kaçırarak, şaft fazla ısınıp, boyuna klen ayarı yaptırarak, ancak Gümüşlük’e kadar gidebildik. Demirledik oraya, hava esti, kudurdu tabii öğleden sonra, temmuzun normal havası...”

“E, peki, kimmiş o adam abi?”

“Hah, ona geliyorum. İnan İsmail, bak kaç yıl oldu, içime dert... Telefonla arayıp da diyemedim. Adam beni deli sanmıştı. ‘Şu Mebrure Hanım’ın, yetiştirdiğim dediği oğluna bak,’ demiştir, ‘yabaninin teki,’ demiştir. Utandım, arayamadım. Hani bir yerde görsem, o hafif sarkık yanaklarını öpeceğim, her şeyi anlatacak, özür dileyeceğim; yani bir çıkarım olduğundan değil, bana ne... öyle şeylere boş vermişim, biliyorsun... sırf insanlık namına, çünkü gerçekten kabalık ettim... Hem de ne biçim... İçime dert...”

“Abi, kimmiş, hâlâ söylemedin?”

“Ha, kafa mı kaldı? Kimmiş, o zamanlar, o kadar ünlü değildi, ama annem çok iyi tanıyor tabii... Taa Gümüşlük’e vardık, demirledik, ancak orada söyledi.

“Oğlum çok ayıp ettin, beni de yerin dibine soktun,’ dedi, ‘kimdi o biliyor musun?’

“Ne bileyim be anne, kimmiş?”

“Doğan Hızlan.”

“O da kim?”

“Allah için duymamıştım o zamanlar...”

“Oğlum, eleştirmen, kitap–yazı eleştirmeni...”

“Abi,” dedi İsmail, “ben bile duydum biliyorum, sen nasıl bilmezsin?”

“Yahu İsmail, o zaman, 1980... Şimdi 1992... On iki yıl geçmiş, şimdi biliyor olabilirsin. Ben o zaman bilmiyordum. Zaten kim olduğunu söylemedi ki annem, belki söyledi de, ben o hızla duyamadım. Adama da fırsat tanımadım. Geldiği gibi yolladım adamı... Nasıl içime dert, anlatamam. Çok nazik görünümlü bir adamdı, gülüşü yüzünde dondu, geldiği gibi döndü, gitti. Çok ayıp oldu.”

“Olmuş abi... Yazık olmuş. O adam, artık hiç seni yazarlar arasında yazar mı? Daha ağzını açıp da bahsetmez senden...”

“Ona pek aldırmıyorum İsmail, bunu bilirsin... Yazar, yazmaz... Beni adam yerine koyar, koymaz, o, onun kişiliğine, olgunluğuna kalmış bir şey; ben, benim mekânıma, annemin yanına, ona saygı ve sevgi duyarak gelen bir insana yaptığımı unutamıyorum... Sokaktan geçen, herhangi bir insana da bu terbiyesizliği yapmış olsaydım, içime dert olurdu, unutamazdım. Selam vereni kovalamışım gibi bir şey...”

“Annemi kırdım, adamı kırdım, kendim de, yıllarca unutamadığım bir pişmanlık duygusuna kapıldım. İşte ilk seferimiz böyle başladı... Hep, davet edemez olsaydım o başkanı, o akşam yemeğe diye hayıflandım... Esas sebep oydu çünkü...”

“Abi,” diyor İsmail, “bak konuşa konuşa, ne güzel geldik... Nah, dört yol önümüzde.”

Okalıptüslü yol yaklaşıyor... Annemle hep gezmelere gider-

dik, o son iki yıl... Akyaka'da yeni evimizde kaldığımız iki kış, 90-91, 91-92 kışları, arabayla, Köyceğiz'e, Okluk'a, Gelibolu'ya giderdik, hava çok kötü oldu mu da, kısa kaçamak gerektiğinde buraya gelir, bu salkım saçak dallarını rüzgâra vermiş, sallayan ağaçların, okaliptüs tünelinin içinde, el ele yürürdük. Şükrederek, bütün bu güzelliklere. En son... en son, beraber gittiğimiz yer de, gene bu okaliptüslerin altıydı.

Dank ediyor kafama birden, kısa bir süre için unuttuğum gerçek.

“Anne şimdi yok ha?”

“Abi, ne yapıyoruz şimdi?”

“Ben kabristana gideceğim... Annemin mezarına...”

“Abi, götüreyim, Akyaka'ya girdik. Mezarlığa gidelim, ben de geleyim.”

“Yok, sen beni eve götür... Eve bir geldim diyeyim ve sonra evden kabristana, nasıl o gitmişse dün, ben de onunla gidiyormuşum gibi, yürüye yürüye gideyim...”

“Abi, seni yalnız bırakamam.”

“Bırak artık, korkma, bir şey olmaz bana, hem görmüyor musun, yalnız değilim. Ondan konuşuyoruz. O hep benimle. O benim için hiç ölmedi, hep benimle yaşayacak. Ben yaşadıkça yaşayacak. Biliyor musun İsmail, ölüm ilanı verdirmeyeceğim... Neyi ilan ediyorum? Duyan, duyacak nasılsa. Ama ben, niye ilan edeyim, Yaman annesiz kaldı diye... Hem inanıyorum, o hep benimle kalacak, benimle olacak... Çok teşekkür ederim sana, hadi bırak beni, sen de dön evine...”

4. KISIM

MEZAR

Yürüyorum, ne çok kez, o hep yürüdüğüm yolda.

Kısa olan, o eşsiz orman parkının içinden geçerek gitmek. Ama ona henüz cesaretim yok.

Orası, büsbütün bizimdi. Oradan geçemem hemen...

Ara sokaklardan, yokuş yukarı, postanenin bir üstündeki yoldan, iskeleye, Çınar'a giden asfalta çıkıyorum. Yavaş adımlarla. Tempolu.

Kulağımda, birbiri ardına, Eroica'nın "*Marcia Funebra*"sı, Mahler'in 5. Senfonisi'nin, Chopin'in Piyano Sonatı'nın Ölüm Marşları var.

Aptalca bir şey, ben aramadan, onlar geliyor. Kovuyorum, geliyorlar... Arada bir, Mahler'in 1. Berlioz'un Fantastik Senfonilerindeki acıdan alay eder gibi kıvranan, bir tuhaflaştırılmış, marşlar da var... Onlar da benim için çalıyor...

Kafam, uykusuz, yorgun, delirip delirip boşalmışım...

Yürüyorum... Orman parkının, arka taraftaki ilk girişinin hizasına doğru, onu geçip, ikinci girişi bulacağım, yokuşun üstünde, sonra hemen sağda mezarlık...

Dün, buradan geçti o da... Aşağı yukarı aynı saatlerde...

Yürüyorum...

Ağlamıyorum sanıyorum... Gülümsüyorum bile, "Anne, sana geliyorum".

Ama iki sıra yaş, gözlerimden aşağı, hiç durmadan süzülüyor.

Ben nereye gidiyorum?

O nerede? Biz bu yolda, böyle mi yürürdük?

Kaç tane evimiz oldu bu Akyaka'da... Sırayla, Kermetur, sonra ilkokulun karşısındaki o ilk ev. Erdek'ten gelir gelmez aldığımız, sonra bu kıyıdaki ev, yaptırdığımız...

Yıllarca kaldık bu dünyanın en güzel beldesi bellediğimiz Akyaka'da. Ne çok yürüdük bu yollarda, anemon toplayarak, nergis toplayarak... Hatta o küçük, kırmızı dışlı, polen saçmayan, sonbahar papatyalarını bile...

Nasıl eğilip kalkıp, bir eliyle o ağrıyan belini tuta tuta doğrulunca: "Ah, şu belim ağrımasa Yamancığım, gene de çok şükür... Ah çok güzel... Bütün bunlar çok güzel... Ah..." diyerek toplardı çiçekleri... Arada bir, yassı şişesinden su içerek... Bana, "Puse" diyerek, "Kıymatlı güzelim," diyerek...

O son "Ah"ların, belinin acısından çok, bir gün bu güzellikleri ve de beni bırakıp gideceğini düşünmekten olduğunu pek iyi anlıyordum.

Eve gidince, sanki bir sihir vardı ellerinde, öyle güzel yerleştirirdi çiçekleri; onca yaşına karşın, bembeyaz, eksiksiz dişlerini göstererek, dolu dolu güler, vazoyu işaret ederek, "Nasıl, nasıl, iyi yapmış mıyım? Japon çiçek sanatı sanki bu, değil mi öğlum?" diye çocuk gibi sevinerek, çocuk gibi övünürdü.

Onun kadar genç, canlı, yaşama sevgisi dolu bir insan, ne çocuklarım ne de tanıdığım herhangi biri, herhangi bir yaşta, hiç görmedim, bundan sonra da, görebilecek miyim, hiç sanmam.

Yürüyorum...

O da benimle, bir köşecikte, omuzumun üstünde, şu karşı

dağda, o iri çamın altında, bir yerlerde; en azından, güm güm vuran yüreğimin parçaları arasında... bir yerde işte... beni gören, beni duyan... benimle yürüyor...

O benimle hiç ayrılmayacak, hep benimle olacak... ben de onunla... Taa ki, son soluğumu vermeye zorlanırken ben, gelip elimi tutacak, tıpkı, “Badanalı Yüzler”in, 25 yıl önce yazdığım finalindeki gibi, beni öbür dünyaya yöneltecek, bana yardım edecek, o bilmediğim, ama güzel olduğuna emin bulunduğum öbür tarafa d o ğ u r t a c a k beni...

Yürüyor annem benimle, biliyorum... Ama gözlerimden seller akıyor... Kendi kendine akıyor işte...

Annem, benimle diyorum... Ama nerede o?

O orada işte...

Duamı okuyup girdim mezarlığa...

O orada, yeni açılmış ve kapanmış, üstü çiçekli, koca tümseğin, o kırmızı toprak kümesinin altında...

Yürüyorum o tarafa, sallanıyorum, ayaklarım birbirine dolanıyor. Düşecek gibi oluyorum. Gene de dimdik duruyorum orada... Gözlerimden, çenemden geçerek yere akan damlaların, sesini duyuyorum... Tıp... Tıp... ilk, onlarla suluyorum kabrini.

Duamı okuyorum... Uzun uzun, bütün bildiklerimi...

Sonra, yavaş yavaş, önce diz çöküyorum yanına, sonra da başımı koyuyorum, o toprak çıkıntısının üzerine...

Bir şey duyabilecek miyim?.. Toprak sıcak, soğuk değil...

Toprak kırmızı, kara değil...

Ama sonuç, aynı, kör ve sağır mı bu toprak, yoksa, ben miyim?

Hiçbir şey duymuyorum; kendi kendime, ne kadar tersini söylesem de, anlıyorum ki, bir kez daha gerçeği anlıyorum ki, annem ölmüş.

Koskoca Mebrure Alevok ölmüş.

O benimle yaşayacak mı, ben yaşadığım kadar, emin değilim.

Ama, bir şey kesin, ben yaşadığım sürece hep ölmüş olacağım, onunla birlikte.

Orada ne kadar öyle serili kaldım, tam bilmiyorum. Bir an mı, bir saat mi, bir gün veya hafta mı? Zaman ne olursa olsun, oradayım, annem, iki günlük cansız annem, orada, toprağın hemen iki karış altında, daha bozulmamış “annem” şekliyle yatıyor.

Ona eremiyorum, ama yakın, çok yakın olduğunu biliyorum. O ana kokusunu duyuyorum sanki...

Ne yapacağım Allah'ım, ne yapacağım?

Çiçekler bir günde solmuş, annem ne halde?

Düşündüklerim delice şeyler... Belki de günah...

Öyle serili ve toprağa sarılı duruyorum orada, kıpırdayacak halim yok... Belki de bütün gece yatacağım... o şekilde... orada...

Gözlerim kapalı, burun ve kulaklarım açık.

Omuzuma bir el değiyor birden... Hafif, çok hafif... ama dürtüyor sanki... ah, ne güzel olurdu!

İrkiliyorum, beklediğim bir şey... Yavaşça açıyorum gözlerimi, bu bir düşünce olmasın...

“Abi,” diyor bir ses, ince, yumuşak, ılık ılık çıkıyor. “Yaman Bey, hadi, tamam artık, kalk, hadi kalk eve gidelim... Yarın gene gelirsin, kalk eve gidelim, bak, çocuklar, hepsi, herkes seni bekliyor.”

“Sen misin Hüseyin?” diyorum.

“Ah, Hüseyin’miş bu! Ya kim olacaktı aptal herif... Annem

gitti, yok artık, bilmiyor musun? Anlamıyor musun koca budala!”

Hüseyin bizim şoför, Kavaklıdereli, esas mesleği marangozluk, bir parmağı da yok, ama şimdi şoförlük yapıyor, iki aydan fazladır bizim yanımızda, bütün o acı günlerde bizimleydi, ben her gün Aydın’a hastaneye giderken, sonra İstanbul’a gidip gelirken... O son gece, beni neredeyse zorla hastaneden eve götürten de o... Gene gelmiş, beni kolluyor işte...

“Abi gel, kalk, kalk bakayım... Yaman Bey...”

Ona tutunup kalkıyorum ayağa, üstümü başımı o silkeliyor.

“Abi, ne zamandır bakıyordum sana... Senden az sonra çıktım. Arkadan geldim. Araba kapıda... Yeter artık, rahmetli bu halde görse seni, kahrından bir kez daha ölürdü... Yeter... Hadi eve gidelim, sonra gene gelirsin.”

O uzunca, düzensiz tümseğe bakıyorum, kırmızı toprak...

“Hüseyin, burada mı şimdi o?”

“Abi evet, ne var, hepimiz gireceğiz... Yapma bu kadar...”

“Burada mı Hüseyin o?”

“Evet abi, kendi ellerimle indirdim. Ben indim aşağı, ben yerleştirdim. Ne dedinse yaptım. Bana da anne gibiydi. Seve seve yaptım. Keşke yapmaz olsaydım... Yaşasaydı... Ama mukadderat abi, ne denir... Sen de elinden geleni yaptın. Boşuna suçlama kendini. Hiçbir evlat yapamaz senin yaptıklarını. Hadi gel, rahat etsin için biraz. Gidelim eve.”

“Hüseyin, onu ben öldürdüm. Kaç kez anlattım sana, her şey benim yüzümden başladı. Ben öldürdüm onu.”

“Olur mu abi, doktorlar yüzünden öldü. Doktorlar öldürdü onu. Senin ne suçun var? Hem artık ne faydası var bütün bunların, hadi eve gidelim... Bak neredeyse akşam olacak. Hadi Yaman Bey, dinle beni...”

Bir kez, bir kez daha, Fatihalar okuyoruz, dua ediyoruz... Başım arkaya döne döne, Hüseyin kolumdan tutmuş, kabristandan çıkıyoruz.

Onu orada, ikinci gecesi ve bundan sonra da niceleri için, yalnız bırakarak...

Eve varınca, çocuklar sarıyor etrafımı. Güzin de.

“Hoş geldin baba,” diyor Ada, Akya boynuma atlıyor, Yunus parmağını emerek yatıyor, gülümsüyor, o iri, kara kara gözleriyle...

Çöküyorum bir koltuğa.

“Ne haldesin?” diyorum Güzin’e.

“Nasıl olalım, çocuklar, normal hayat, zorunlu devam edeceksin... Yemek yapıyordum içerde. Açsınızdır herhalde...”

12 yılımız beraber geçmiş ama, Yaman Bey der, “siz”le konuşur benimle. İki çocuğumun anası, Ada’ya da özden iyi analık etmiş olan kişi. Annemin, yıllardır bütün hastalıklarında, ona o bakmış, son nefesine dek yanında bulunmuş. Hemşire okulu mezunu, yanıma denizci olmak için gelmişti, oldu da, gemi adamı ehliyeti aldı, usta gemiciliğe yükseldi, direkleri çıkıp kazıyacak, vernikleyecek kadar, her bir şeyi öğrendi, yıllarca çalıştı benimle mavi yolculuklarda. Benimle kaldı.

Çocuklar oldu. Ada’nın annesinden ayrılınca ben, Ada 4-5 yaşındayken, ona da analık etti. Sigara içer, ne kadar bırakıyorum derse de bırakamaz... bir de arada bir, içkiyi fazla kaçırır, o zaman da pusulayı şaşırır... İşte, bana ters gelen tarafları da bunlar.

Midem gurulduyor benim...

“Aç mısınız?” diyor bana,

“Eh,” diyorum, “galiba, gittim gideli ne yedim, hatırlamıyorum doğrusu...”

“Şimdi, çabucak hazırlarım, zaten akşam oldu demek...”

“Güzin, çok acı çekti mi... ö... ö... (dilim varmıyor) ölürken?..”

“Hayır, size telefonda da söyledim. Hiç kendinde değildi, derin komadaydı... Kimseyi tanımıyordu. Öyle uyur gibi, kuş gibi gitti. Hiç acı çekmedi.”

“Anlamış mıdır benim olmadığımı?”

“Hiç sanmam. Hiçbir şeyin farkında değildi ki...”

“Anlamıştır, anlamıştır... Orada olsaydım, elini tutardım...”

“Siz de beraber ölmek için değil mi?”

“Keşke be Güzin, keşke... Şimdi daha çok acı çekiyorum...”

O sırada, Akya, “Baba...” diye geliyor, Yunus mızıklanıyor yattığı yerde, Ada gelip, “Güzin abla, sosu ben yapayım,” diyor. Spagetti yapıyorlar belli.

Ada, fevkalade güzel yemek yapar... Annemden sonra en sevdiğim, en güvendiğim, “dişi yaratık” derim ona... Öyle yetmiş ki, kendi başına denize gider motorla, balık tutar, getirir, ayıklar, ızgara olmak şartıyla, ateşi de yakarak, pişirir, bir de domatesli pilav ve salata, 5-6 kişi konuğu, kendi başına ağırlar... Su kayağı yaptığı zaman, millet seyrine çıkar...

“Yaman Bey,” diyor Güzin, “hep aynı şeyleri söylüyoruz... Siz de annenizle ölseydiniz, ya bu çocuklar ne olacaktı?”

Kalkıyorum. Onlar sofrayı kuruyorlar. Ben dayanamıyorum, annemin odasına, kapıyı aralayıp, dışarıdan bakıyorum. Kokusu, o kendine özgü, kolonya ve ana kokusu karışımı, hemen beynime vuruyor. Oraya kadar gelebilseydi diye hazır bekleyen oksijen tüpü karşıda...

Dolapları, konsolu, resimleri, kutular, örtüleri, duvarda leylak dolu vazo resmi... Her bir şeyi yerli yerinde... Ada’yla beraber yatarlardı. Ada artık onunla yatmıyormuş, öbür odaya

geçmiş... Öyle boş iki yatak... Eflatun örtü kaplı anneminki ve Ada'nınki yanda.

Giriyorum içeri, eğiliyorum, onun yatağının başucuna, örtüsü, baş yastıkları, aman Allah'ım, sanki canlı, ne kadar zaman geçmiş burada yatmayalı, neredeyse aylar olmuş, ama nasıl "ana" kokuyor, o kokuyor, anam kokuyor... İşte orada, karşıladı gene beni.

Allah'ım yardımcım ol. Öpüyorum, öpüyorum o yastıkları... Kokluyorum. Kokluyorum. O güçlü balıkadam ciğerlerimin tüm kuvvetiyle... Derin soluklar alıp, tutuyorum içimde.

Allah'ım acı bana... diz çökmüşüm orada.

Güzin ve Ada gelip, kollarımdan tutup kaldırıyorlar.

"Hadi baba, gel..."

"Hadi Yaman Bey, gelin, yemek hazır..."

Örselemekten korkar gibi, kapatıyorum oda kapısını, çıt, çıt diye...

İçeride, bundan böyle her gece, onun gece lambası yanık kalacak.

Yemeği yiyorum herhalde... Hem de çok... Hızlı hızlı...

"Bakın," diyorum, "çok yorgunum, ben hemen yukarı çıkıp yatıyorum. Nasılsa ben yukarıda yatıyorum. Siz burada aşağı katta... Kusura bakmayın, gidiyorum ben..."

"İyi geceler," diyorlar... sonra utanır gibi önlerine bakıyorlar... ne iyi gecesi, bilmiyorlar mı onlar...

Çıkıyorum yukarı...

Saat erken daha, tam o bitmez-tükenmez "Yalan Rüzgârı" dizisinin saati... Anne burada olsaydı, ne yapar yapar, şu ahşap, pırıl pırıl vernikli merdivenden çıkıyor olurdu yukarı... Yukarıda, benim büyük ekranlı TV'de, kimse rahatsız etmeden, tiryakisi olduğu o diziyi seyrederdi.

“Anne, senin gibi kafası dolu bir insan... ne anlıyorsun bu aptal diziden?” derdim.

“Ah, oğlum... İnsanlar hep akıllı işler mi yapıyorlar... Takıldım işte ben de bunlara, bakmadan edemiyorum. Hem de ne yani, Shakespeare mi seyredelim, ezbere bilmiyor muyuz Hamlet’i, Othello’yu... Hep Laurence Olivier mi izleyelim... Bu saçma dizi, bana sıkıntılarımı, ağrılarımı unutturuyor... Ne yapayım oğlum, bu da benim kusurum, derdi o da...”

Ama dizi bitince, gene basamakları gıcırdatarak inmek üzereyken, hele beraberce bir klasik müzik CD’si dinliyorsak, hemen çıkan annem değildi bu akşam...

Bendim. Yalnız. Dizi saatiydi, o “yalan şey” çoktan başlamıştı, kim bilir kaç milyon kişi de izliyordu.

Ama annem için, film kopmuştu. Onun için yoktu artık. O da dizi için yoktu. Ne tuhaf, en saçma bir dizi bile, dopdolu bir gerçek insandan, daha ömürlü olabiliyor...

Kaldığım, stüdyo gibi olan bu çatı katının bir köşesindeki yatağıma uzanmadan, ön taraftaki, koca terasa açılan kapının camından dışarı, denize, Gökova Körfezi’nin, gelip gelip bittiği ya da oradan başladığı, kumlu, dalga dalga sığ, dip tarafına, önümüzdeki o uçsuz bucaksız gibi görünen, ova–deniz–dağ birbirini tamamlayan doğa harikasına, gece haliyle, restoranların, gazinoların serptiği ışıklarla, yarım yamalak aydınlanmış, bir şeyler seçmeye çalışarak bakıyorum.

Bu körfezin, birbirlerine, 15–20 mil uzakken, darala darala yaklaşarak, gelip kavuşan iki yakasını, böyle elle tutulurcasına yakın seyretmek, ne güzeldi annemle beraber... Neye baktığımızı, neden baktığımızı, hiç konuşmadan da, dosdoğru bile rek...

Bu kavuşan iki yaka, şimdi yıldızların altında, yarın güneşin... bulutları ve yağmuru, gelip gelip, birbiri ardına sahile vu-

ran dalgaları, ne çok kez izlemiştik annemle, o benim, ben de onun bunun güzelliğini tümüyle tadıp anladığımızdan emin...

Şimdi gece, ama gündüz gibi görüyorum. Karalar, kıyılar bile kavuşuyor. Biz de kavuşacak mıyız Allah'ım?

Yatıyorum...

İki yıl, bu evde yaşadık annemle. Ama, artık o yok. Hastanedeyken, hep gelir, gelebilir; azala çoğala giden, tükenmeyen bir ümit vardı. Şimdi o yok, biliyorum, artık o, bu çok sevdiği son evine, hiç gelemeyecek...

Onun Erdek'te de, içinde yirmi yıldan fazla yaşadığı çok güzel bir evi vardı.

Büyük kenti bırakıp Erdek'e yerleşmeye karar verdiğimizde, daha doğrusu ben karar verip, annem de her zamanki gibi "He," dediğinde... Ben Erdek'e gelmiş, bütün kıyıya gözlükle dalıp, sahili ve dipleri inceleyerek, yol boyunca, arka görüntüyü de izleyerek, o koca Çuğra Sahili'nin en güzel yerini peylemiştim. Yarım ay şeklindeki sahilin, tam da orta yeri idi bu... Pırıl pırıl, altın bulduk zannettiren kumları vardı. Tek taş, yosun, pislik yoktu o zamanlar. İçinde, 53 adet zeytin bulunan bu 57 metre deniz cepheli, 4 dönümlük arsayı aldık.

İçine şeftali ağaçları diktiydi annem, bir baş Bursa'ya gidip Halley fidanları almıştı, kendi suluyordu, çizme-pantolon giyip. Koca bir de kiraz ağacı vardı orta köşede.

Ben planını yapmıştım evin, tek katlı, önü şöyle, arkası böyle, şu kadar odalı, büyük L salonlu...

Yokluk yıllarıydı... 1957... Annem Balıkesir'e gitmiş, kendini tanıtmış, valinin yanına çıkmış, özel çimento tahsisi almıştı... Kamyona bilmem kaç yüz torba çimentoyu yüklemiş, kendi de şoförün yanına oturmuş, gelmişti. Ben yedek subaylığımı yapıyordum o zamanlar, Kuleli Askerî Lisesi'nde... Çok fazla duramıyordum inşaatın başında, arada bir, hafta sonları,

kaçamak –garnizon dışına çıkmak yasak– geliyordum Erdek’e.

Annem, her malzeme bulmada, karolar, fayanslar, demir tahsisleri, o zor zamanda, tek başına uğraşıyordu. Hem de yapıda çalışanlarla. Bir Mustafa Usta’mız vardı, “taşeron”, bir mimarımız Fazıl, bir de işçilerin başında, sonradan birkaç yıl bizimle kalmış olan, taş ustası, Karadenizli Harun...

Annem, hep başında durarak, koşturarak o ev yapıldı. Tam, 50 yaşındaydı.

Sonra oraya taşındık, anneanneyi Kadıköy’deki evde, tek başına bırakarak...

Ben evliydim... Yeni... 26 Temmuz’da, kızım Deniz doğmuştu. O kış ya da ertesi yaz başı taşındık eve. Askerliğim biter bitmez.

Ne güzel günlerdi... Yürürdük, balığa çıkardık, evin hemen önünde, koca koca, kırmızı hanoslar, mercanlar çekerdik oltayla... Ağla balıkçılık yapardım. Bir volide tuttuğumu, bir gecede ancak ayıklardık. En hızlı da annem ayıklardı. İstakozlar avlardım. On, yirmi, her gün...

Erdek’in o denizini, kimse bir daha yaşamayacak.

Ne öyle bir Erdek olacak ne o insanlar ne de o doğa...

Geceleri, evin arka balkonundan, tekmeyle çakalları kovaladığımızı, sabah evin içinden, yandaki ince dereye, yatak odasının camını açıp ateş ederek, yeşilbaş yaban ördeği vurduğumuz, kışın karla, evin hemen arka bahçesine, ikişer üçer çullukların indiği günleri, kimse bir daha yaşayamayacak, yaşamak şöyle dursun, düşleyemeyecek bile...

Güzel günler geçirdik o zamanlar, annem de mutlu oldu doğrusu... Kendi sulayıp yetiştirdiği şeftalileri, kocaman kocaman koparırken, zeytincilik de yaptığımız bu devrede, zeytin toplanırken gidip, ağaçlar altında, ekmek, zeytin, helva yerken...

Ve ben yazmaya başlayıp da, *Deniz Ağacı*, *Gelin Taşı*, *Mola*, *Sığırcıklar*, *Kuyudaki Adam* romanlarını, peş peşe, her yıl sıralarken...

O yazılarımı, yazı makinasında, elleri görülmez hızla, “*tape*” ederken...

Ömer’in de doğmasıyla, torunlarını çok, pek çok severken...

Kendisine, “ölsün” diye “büyü yapıldığını”, bütün delilleriyle öğrendiğinde bile, sarsıldığını belli etmemişti bana.

Son derece iyimser, hiç ama hiç kimseye kötü diyemeyen bir karakteri vardı... Oropuyu orospuluk ederken bile görse, orospu; hırsıza hırsız, diyemezdi.

Kimseye kızmaz, kimseye kin tutmazdı... En ve tek kızdığı şey “yalan”dı ve onu da bol bol görmesine karşın gene de yılmamıştı, herkese inanır, herkesi hemen severdi.

Biz, o Erdek evinde birkaç yıl oturduktan sonra, biraz da bizim gayretimizle, herkese anlatmalarımızla, o lekesiz güzellikleri... Beklenmedik bir hızla, turizm de geldi Erdek’e...

Çok da fazla bir şey kazandırmayan zeytinliklerin bir kısmını sattık, bir küçük motel yaptık bahçeye, yirmi odalı... Birkaç yıl da o işledi öyle... Ben balıkçılık da yapıyordum. Yazı yazıyordum. Yetiyordu bize.

Güzel günlerdi, çok güzel günlerdi. Yavaş yavaş artan romantizmalarına rağmen, anne hâlâ gençti. Güzeldi. Bazen Bursa’ya, Gönlüferah’a, sıcak su banyolarına, bazen de can dostu, kardeşi gibi sevdiği Barika’sıyla, Almanya’ya, Bad Nendorf’a, su, çamur kürlerine gidiyordu. Ve hep, her zaman, oralardan hemen her gün, birçok kart yolladıktan sonra, çok özlemiş olarak geliyordu ve sonunda kavuşuyorduk işte.

Kavuşuyorduk.

Ya şimdi?.. Ya şimdi... Ya şimdi...

Kendi kendime mırıldanıyorum... Ve galiba, uyuyup kalıyorum.

İnce, zor duyulur bir ağlama sesiyle uyanıyorum.

Bu ne, kim ağlıyor?.. Çocuklar değil, aşağı katta herkes uyuyor. Bu tuhaf, hınk hınk ederek ağlayan, kısık kısık, kim bu?

Allah'ım, ben bu ağlamayı nerede, ne zaman duydum?

Uzun yıllar öncesinden, bir kez işittiğim, bir daha unutamayacağımı bildiğim bir ağlama bu...

Bu o... Allah'ım. Bu o... Orası...

Annem ağlıyor...

Yatağın ortasına oturmuş... Ağlıyor... Hafif hafif... Kısık kısık... Omuzları küçük küçük sarsılıyor, o güzelim yüzünden yaşlar süzülüyor...

Annem, Balıkesir'de, Kervansaray Otel'i'nin bir odasında, gecenin bir saati, uykusundan kalkmış, pembe geceliği... Başucu ışığı yanık, öyle, oturmuş ağlıyor...

Ben de yandaki yatakta uyuyorum. Uyumamış olsaydım, beni uyanık bilse ağlamazdı. Bana göstermezdi.

Ama ağlıyor işte, koyvermiş kendini... Kalktığımı, yatakta doğrulup oturduğumu görüyor, ama artık duramıyor.

Annem, Kervansaray Otel'i'nin bir odasında, ağlıyor...

"Anne, ne oldu, niye ağlıyorsun?"

Bir elindeki kâğıtları sallıyor o.

"Oğlum, neden bu işe soktun beni? Nasıl ödeyeceğiz bu borcu oğlum? Baban, borç almak yüzünden, her bir şeyini kaybetmedi mi? Bu borcu nasıl ödeyeceğiz? Nemizle? Nemiz kaldı ki... Ne kazanıyoruz ki? Senin doğru dürüst bir işin yok... Balıkçı oldun çıktın. Ben bunca yıl, bu kadar emeği, sen balıkçı olasın diye mi verdim? Ah bu senin deniz tutkun, yedi bitirdi

bizi oğlum... Rahmetli büyükbaban, hep senden, 'İleride büyük bir âlim olacak, buluşlar yapacak,' diye bahsederdi. Ben de öyle şeyler beklerdim... Ne oldu? Evet, yazı yazıyorsun ama, bu nankör memlekette ne olur ki yazı yazmakla? Hele şimdi o çevreden de uzaktayız... Ah oğlum, ben seni balıkçı olasin diye mi yetiştirdim? Şimdi bir de bu borcu açtın başıma, ben borçtan çok korkarım... Ya ödeyemezsek... Bir de nafaka veriyoruz çocuklara... Ah oğlum..."

Boşanmış annem. Susmuyor, susamıyor... İçinde ne zamandır tuttuğu şeyleri döküyor işte...

"Dur anne, dur, hele bir sus, dinle bak... Güven bana..."

Onu, omuzlarından tutup kendime çekmeye çalışıyorum. O da, belki ilk kez, itiyor beni.

"Bırak," diyor, "bırak beni... Biliyorum, ödeyemeyeceğiz bu borcu... Ah, nasıl sana uydum da imzaladım bu kâğıtları..."

O gün, Balıkesir'de yapılmış son sözleşmeler, muameleler, Turizm Bakanlığı İl Müdürlüğü'nde.

Kredi alıyoruz, küçük olan oteli, Büyük Alevok Otel yapmak için, 80 odalı, bol yıldızlı, çok iyi bir tesis olacak... Aldığımız para az, üstelik 25 yıl vadeli, çok düşük faizli. Ama gene de korkuyor borçtan, ağlıyor anne... Gecenin ortası kalkmış...

Ah, bilebilseydi o gece ki, sadece 7 yıl sonra, tüm borçları, bizden istenmediği halde, ödeyip kurtulacağız.

Yüzünü, gözümü, göğsümü ıslatan o yaşları döker miydi?

Bilseydi, o koca otelin, tüm personelinin ve gelen müşterilerin, kendisinden gururla bahsettikleri Alevok Otel'in, hatta Erdek'in büyük bir kısmının, annesi, olacağını...

Ağlıyor orada... Artık göğsümde, o yatağın ortasında, o yıl kaybettiğimiz annesi, anneannemin beklenmedik, çabucak gelişip sona götüren kanser fırtınasının sonunda bile ağladığından

çok, ağlıyor annem; benim yalandan, hileden, dolandan, kolay kazançlardan ve borçtan korkan, bir tanecik anacığım...

O ses, o ağlayış değil mi bu? Yoksa ayrıldığım, sonradan benim bir okul arkadaşım ile evlenen ilk eşim, kışın çocukları yanına alırken, okul için, tatil sonu gidişlerinde, Deniz ve Ömer için döktüğü gözyaşlarından mı?..

Ağlayan annem, oralarda bir yerde... Bu çatının altında, odanın içinde, tanımam mı ben? Bu hiçbir şey için değil, ne borç ne de hiç kimse için, torun falan...

Annem, basbayağı bana hasret, beni özlemiş, hemen, benim gibi...

Ancak benden ayrı kaldığında ağladığı gibi ağlıyor... Tüm gövdesi, tüm yüreğiyle, içini, burnunu çeke çeke...

Tıpkı onu bırakıp da Almanya'ya gittiğim gibi... O zaman da böyle ağlamıştır kesin.

Ah Allah'ım, yardım et bana, ah o kaybettiğim, beraber ömrümüzden kaybettiğimiz, o bir buçuk-iki aylık dönemi, şimdi bulsam neler yapmam... Uğruna neleri feda etmem...

5. KISIM

KAÇAK

Alman asıllı eşimle, Barbara'yla evliydim o zamanlar. Bir de kızım vardı ondan, 2 yaşında, Yıldız.

Otel çok iyi çalışıyordu. Ün yapmıştı. Eşi zor bulunur kalitede yemek ve servis veriyordu.

Ben otelin alışverişine, genel yönetimine bakıyordum.

Annem, bütün temizlik işlerine, odaların tertibine, 80 odanın her birine, her tuvaletine bile, her gün girip, tek tek kontrol ederek, büyük bir titizlikle sürdürüyordu işi.

Bir de Çizmen ailemiz vardı. Bandırmalı Çizmenler. Müdür, rahmetli Necati Bey, kardeşleri Nadi, Necmi, Alaaddin, hepsi resepsiyonda idarede, en başrollerde... Hepsiyle de yıllardır kardeş gibi olmuşuz... pırlanta gibi insanlar...

O arada, bir yakın akrabamız da gelmiş, otelde kalıyor.

Ben, sabah çok erken, çarşıya çıkıyorum, esnafı uyandırıp, günlük alışverişi yapıyorum, otele gelip, malları teslim ediyor, sonra bota atlayıp, Kapıdağ'a, adalara gidiyor, nefesle dalıp balık vurarak, öğleden önce getiriyor, müşterilerin balık gereksinimlerini, en çabuk ve en taze şekilde karşılıyorum.

Bu arada, vakit bulunca, resepsiyona, hesaplara, otelin doluluk oranına, oda durumlarına da bakıyorum.

Barbara'yla aramız iyi... ancak sık sık, çocuğu da alıp, anne babasına, Almanya'ya gidiyor, bir zaman kalıp dönüyor.

Bu bana, pek kafama uymayan bir iş... Sabrım taşmak üzere... Çok yorulduğum ve sinirli olduğum bir devre.

Resepsiyona uğradığım bir gün, hafta sonu için boş tutulan odalar görüyorum. Kaporasız, boş tutuluyor...

Oysa, Erdek'in, tüm sezonu sadece 40 gün... O dolu olması şart günlerde, ne kazanırsan kâr... Full sezon. Otelden her gün, 20-30 kişi geri çevriliyor, doluyuz diye ve biz, hem de hafta sonu için, 3-4 oda boş tutuyoruz. Sırf lafla.

Birkaç kez de uyardım resepsiyonu, böyle yapmayın diye.

Dayanamadım, gene aynı şeyleri, belki biraz daha sert, daha keskin söyledim. Söylediklerim, canım gibi sevdiğim gençler... Ve onlar da beni çok seviyor, biliyorum. Ben o lafları, yapmayın, etmeyin gibi, emirden çok nasihat gibi sözleri ederken, o akrabamız, karı-koca da oradalar.

Az sonra, annem beni çağırıyor:

"Yaman," diyor, "oğlum, sen bağırımlarınla kaçıracaksın bu personeli. Sonra, ben nereden insan bulurum?"

"Anne, ne olmuş, kim gidiyormuş, ben daha geçen yıl, sezon ortası, aşçı kaçtı, aynı gün yerine, daha iyisini koymadım mı? Aşçı sarhoş oldu, o daha aymadan, mutfağa, komple ekip koymadım mı? Bu 3500 metrekarelik tesisi, sadece beş ayda, temelden işletmeye, 100 işçinin başında, kim yaptı, bitirdi, açtı?"

"O iş başka, bu iş başka... Ben duydum, sen çok karışıyor-muşsun işlere, idareye, her şeye..."

"Kim söyledi?"

"Canım, kim söyledi söyledi... Korkacak mıyız! Dayıngil söyledi... Karışma sen bütün bu işlere... Her şeye burnunu sok-ma!"

"Anne, ne diyorsun sen, nasıl karışmam? Yani ben kimim?!"

Eşek başı mıyım?! Yalnız bu otelin hamalı, balıkçısı mıyım? Yahu teknisyeni var, gece ikide beni gelip kaldırıyorlar, su deposunun otomatığı bozuldu diye... Bir baş ben gidip yapıyorum. Herkes uyurken, alışverişe gidip, bir de dönüp gelip aşçıları uyandırıyorum. Sen ne diyorsun anne... Kim verdi bu akılları sana... Ben bensem, senin oğlunsam, her bir işe karışırım, her bir işin başı da benim!”

Hiç öyle görmemiştim onu. Çok doldurulmuş besbelli.

“Hayır” demez mi!

“Ne demek hayır?!”

“Her bir işin başı değilsin. Burada bir idare var. Müdür var. Resepsiyon var.”

“Evet, unutma, bu otel de senin değil. Benim. Benim dediğim olur.”

“Ne dedin, ne!.. Anne sen ne diyorsun! Otel senin mi?”

“Evet...”

“Ya ben neciyim?”

“Benim oğlunsun, o kadar. Otel benim.”

“O kadar ha!.. Ben koca bir tekne sattım, olduğu gibi götürdüm bankaya, ilk işletme kredisini kapattım. Bu kadar emeğim var, bu kadar çalışmam, bak ana krediyi de ödeyip bitirmek üzereyiz... çoktan rahat ettin değil mi? Hatırlıyor musun, Kervansaray Otel’de ağılıyordun, bu borcu nasıl kapatacağız diye... Şimdi bana, ‘Sen karışamazsın bu otele, bu otel benim,’ diyor-sun ha...”

“Evet, aynen öyle...”

İnanamadan bakıyorum ona. İlk kez, tüm ömrüm boyunca, ilk kez, öyle görüyorum onu.

Aklıma, en yakın okul arkadaşım, artık Yunanistan’a göçmüş olan Vasil’in sözleri geliyor:

“Oğlum Yaman, sen bu otelde çalışıyorsun, iyi, ama tapusu kimin?”

Dövesim gelmişti onu...

“Böyle bir lafı bana nasıl edersin!! Elbet her şey annemin üzerine; hakaret bu, bana da, anama da. Bizi tanımıyor musun? Ayrımız, gayrımız var mı? Ben ona, tapuya ortak et beni, mi diyeceğim? Hiç böyle şey olur mu?”

Gülüyor Vasil:

“Dünya, dünya... meta munia...” diyor, “oğlum sen çok saf-sın, öyle gün gelir, ana oğlu tanımaz, oğul da anayı...”

“Ha...tir!” diyorum ona, o kadar...

Ama bak, işe bak...

Olacak şey değil, kulaklarıma inanamıyorum:

“Anne, sen bilerek mi konuşuyorsun, şaka mı ediyorsun?”

“Karışamazsın sen otelin her işine, diyorum, o kadar! Kısa, tamam mı... Sen kendi işini bil.”

“Nedir o benim işim?”

“Alışveriş...”

“Yaa, demek o kadar...”

“Evet.”

Tam o sıra, o karı-koca eve giriyor... Yanımıza geliyorlar.

“Siz ne dediniz kuzum anneme de, doldurup onu...” diyorum bu kez onlara.

Annem hemen önlerine geçiyor:

“Onlar benim misafirim. Sakın onlara da terbiyesizlik etmeye kalkma... Burada, benim evimde, benim otelimde onlar...” diyor.

“Yaa,” diyorum son bir kez... “Yaa öyle ha... öyle ha... öyle mi... Pekiyi... Pekiyi...”

Salondayız, evde. Kaç yıllık evimde... Şöminenin üzerinde, Marmara Adası'nın combaşlarından, bir yerden çıkardığım, harika güzel, üstü sırf kekemoz, çift kulplu, ince belli, ince uçlu, bir sanat şaheseri anfor var... Süs diye durur, gelen geçen resmini çeker...

Kapıyorum onu oradan.

"Senin evin, senin otelin, öyle mi anne? Bu da senin mi? Bu da senin mi? Haa, bu da mı senin!"

Kaldırıyorum havaya... ve ayaklarımın dibine... çalışıyorum yere! Bin parça oluyor anfor... üzerindeki deniz kabukları, kekemozlar, renk renk dağılıyor yere...

Fırlıyorum dışarı. Doğru Erdek'e. Bir dalgıç çocuk var, Sümer, ne zamandır benim piyadeyi, takımları, kompresörü, tüpleri... tekne-motor, komple isteyip duruyor.

"Ne verirsin arkadaş benim takıma?"

"Şu kadar... Hemen mi?"

"Hemen."

"Hemense, biraz daha az, o kadar param var."

"Tamam," diyorum, "yaz bir kâğıt, imzalayayım, mallar senin. Ver parayı..."

Alıyorum, dönüyorum, "Hadi Barbara, toplan, al çocuğu, mallarını da..."

Hiç arkama bakmadan, üstümdeki elbiseler, belki bir-iki parça daha alıyor Barbara.

Çıkıyoruz. Ayrılıyoruz. Otelden. Erdek'ten; o akşam vapuruyla İstanbul... Bir gün kalıp vize işlemlerini yapıyoruz, eşim Alman, pasaportum zaten var.

Ertesi gün uçuyoruz. Öğleden sonra Almanya'da, Essen'deyiz.

Ne tuhaf...

Annemin de çocukluğunun bir kısmını geçirdiği kent burası. Rahmetli büyükbabam Krupp firmasının Türkiye temsilcisiyken... Barbara'nın evinde, annesi, babası, büyük bir sevinç ve heyecanla karşılıyorlar bizi.

Alışılmadık bir Alman tipi, Melzig baba... Eli de, gönlü de açık; karısı da Çekoslovak asıllı, Doğu Almanya'dan gelmiş, aşırı duygusal, çok iyi bir kadın... Candan, içten bir hoş geldinle kucaklıyorlar beni...

Memnun olayım, rahat edeyim diye, ne yapacaklarını bilemiyorlar... Çeşit çeşit salamlar, en iyisinden şaraplar, en seçkin Alman yemekleri... 1970'li yılların başı, bizde yok... En kaliteli, renkli TV yayınları...

Adam, büyük ecza depolarından aldığı malları, kendi evinde seçip ayırarak, hazırlıyor, kolilere koyuyor, sonra arabasıyla, bütün Almanya'yı gezerek, eczanelere pazarlıyor onları... Bir çeşit ecza, ilaç aracılığı yapıyor. Karısı da yemek yapmaktan fırsat buldu mu, ona yardım ediyor.

Ben Almanya'yı -bu daha ilk gidişim, kaç kez Fransa'ya, İspanya'ya, İtalya'ya, Portekiz'e, İsviçre'ye, Avrupa'nın pek çok yerine gitmişim de, ilk gidişim bu Almanya'ya- hep fabrika-baca-duman, gürültü, pislik sanırdım.

Tersine, çok derli toplu, temiz, her evde çiçekler, bahçeler, kentte bir sürü park... yemyeşil. Parklarda, serbestçe uçan yaban ördekleri, kara mekkeler, dolaşan tavşanlar, sincaplar... Öyle, doğaya çok yakın bir hayat buldum.

Bir zamanlar görmüş olduğum, denizi olmasına rağmen, dehşet duyduğum bir New York değil. Kömür havzası, büyük fabrikaların, Krupp İmparatorluğu'nun beşiği Essen, ama, yemyeşil... pırıl pırıl.

Alışkanlık, erken kalkıyorum sabahları. Çıkıp yürüyorum

sokaklarda... Bizde millet, daha bilmem kaçınıcı uykusundaiken sabah, burada millet işine gidiyor, erken erken... Karınca gibi insan, ama karınca gibi de düzenli...

Yollarda yürüyorum, keşfediyorum neredeyim; neresi nereye gider, o en büyük park nerede, evden en kısa yol hangisi...

Bu arada, başladım da düşünmeye... Acaba bu sokaktan, an-nem küçükken geçti mi? Bu parka gitmiş miydi? Ne yapıyor-dur şimdi? Beni arıyor mudur? Mutlaka arıyordur. Bu şekilde, birbirimize kırgın, ilk ayrılığımız bu... İnanılır gibi değil.

Bir hafta sonra, Barbara dedi ki:

“Yamancığım, çok özledinse anneyi, ne zaman istersen dö-nelim. Bence sen, burada mutlu olamayacaksın.”

“Olacağım,” diyorum, “görürsün nasıl olacağım... Tamam, Erdek bitti benim için.”

Fakat suratım asık. Almanca bilmiyorum. Melzig baba da, ne İngilizce biliyor ne de Fransızca... Ama onunla, benim he-men kavrayıp da, konuştuğum çat pat Almanca kelimelerle, işa-retle, Almancaya benzeyen İngilizce sözlerden de yola çıkarak, çok iyi anlaşıyoruz...

Uzun ilaç pazarlama, sipariş alma, dağıtma seferlerine baş-ladı beni de götürmeye... Çok güzel, Mercedes bir arabası var. Ömrümde gördüğüm en iyi araba kullanan adam o. Ben ya-nında oturuyorum, kâğıt kalem elimde ya da önümde... Kimi görürse hatalı bir hareket yapan, otomobillerden, kamyonlar-dan, trafikte yanlış yapan, yaz diyor numarasını, işaret ediyor. Ben de yazıyorum. 25 yıl, hiç kötü puan almadan araba sürmüş. “Fahri Trafik Müfettişi” belgesi var. Hem gidiyoruz hem de ol-dukça sık, ceza yazıyoruz.

Arada bir acıyor, yazmayayım, diyorum. “Olmaz, bu göre-vimiz,” diyor, yazdırıyor. Hele bir büyük kavşakta, çok güzel bir sarışın kadına ceza yazdırmıştı, hiç unutmuyorum.

Beni en az on beş-yirmi gün, en güzel, en pahalı otellerde konaklatarak, en eşsiz manzaralı restoranlarda yemek yedirerek, üzüm bağlarının, ormanlar gibi sıralandığı Mosel’de, mavi alabalık, az daha güneyde, sülün kızartma; kuzeyde, Lüneburger Heide’de, guguk kuşlarının sesini dinleterek, ormanlarda dolaştırarak, gezdirdi de gezdirdi... 6000 km’den fazla yaptık beraberce, Almanya’nın içinde...

Aralıklı gezilerdi bunlar. Üç-beş gün gidiyor, dönüyor, iki gün evde kalıp, tekrar çıkıyorduk bir haftalığına...

Her eve gelişte, ben sormadan, Barbara söylüyordu:

“Kimse aramadı Erdek’ten... Mektup falan da yok.”

İşte o ağlama seslerini, ilk defa, ince, hınk hınk eden, sessiz ve derin, o ilk yirmi günden sonra duymaya başladım.

Gece, ansızın, yatakta doğruluyordum. Yıldız uyuyor. Barbara uyuyor. Kim ağlıyor?

Bir süre, çok net olarak duyduğum bu ağlama ne?

Sonra, bir gece, o çok çarpıcı düşü gördüm.

Annem koltuğunda oturuyor, çok zayıflamış, çökmüş, örgü örüyor. Ama neyle... İnanılmaz şey, yünle değil... Gözlerinden dökülen iri iri damlalar, düğüm düğüm oluyor şişlerinin üzerinde... onlarla örüyor...

O sabah, erkenden kalktım, aldım kalemi, kâğıdı:

Anne kim haksız olursa olsun... sen veya ben, şöyle veya böyle... ben seni çok özledim. Hep düşümde görüyorum. Ağlıyorsun... Ne olur ağlama... Ben sana kırılmış bile olsam... seni sevmekten bir an vazgeçmedim. Hiç azalmadı sana olan sevgim. Her yerde, seni görüyorum, seni arıyorum. Beni aramıyorsun. İyiysen, arama, zararı yok. Ama

beni, sevmemezlik etme... Ve hiç unutma, mal-mülk, hiçbir şeyde gözüm yok. Bunu sen nasıl bilmezsin? Ben, senin oğlunum. Ve sen benim en kıymetli şeyimsin. Annemsin. Sensiz olamıyorum. Ama çalışıyorum bunu başarmaya. Kendine dikkat et. Yanaklarından, ellerinden öperim. Herkese selam. Çocukları da öp.

Tek oğlun

Mektubu, gittim erkenden kendi ellerimle attım. Tam o günlerde, müthiş bir iş teklifi geldi.

Barbara'nın üvey ablası da bir Türk'le evliydi. Benim devamlı Almanya'da kalmam için, onlar da bir iyi iş bakıyorlardı bana. Buldular da. Daha iyisi can sağlığı...

Karşılı iki Türk var... Bunlar birkaç yıl önce gelmişler... Grundig fabrikasına girmiş, çalışıyorlar... Bu arada, biraz yanlış, eksik yapılmış, az hatalı (defolu) radyoları, yok pahasına alıp Türkiye'ye götürüp pazarlamaya, oradan da gene hatalı, ilmi kaçırılmış, deseni az bozuk, el yapması halıları alıp Almanya'ya getirip, satmaya başlamışlar.

Kısa zamanda, üç yüz milyon mark biriktirmişler. Ama, bu parayla ne yapacaklarını bilmiyorlar. Yani yaptıkları iş, soğanın cücüğü, başka edecek şeyleri kalmamış. İstiyorlar ki turizmi, otelciliği, restorancılığı iyi bilen, namuslu bir adam, alsın bu paraları işletsin.

Ve bana, bu 300 milyon markın karının, %33'ünü, yani tam üçte birini teklif ediyorlar. Tek kuruş koymadan, anapara onlardan, ama dilediğim gibi harcamakta tam yetkili ve özerk olacağım, hiç karışmayacaklar, hiçbir işime; ben bu parayla, komşu il Köln'de, nehrin üzerinde, bir döner restoran kuracağım, ya-

pımından açılışına, personel bulması, işletmesi, tümüyle bana ait... Onlar, yalnız yıl sonları, kâr varsa üçte ikisini alacaklar, ben de üçte birini...

Bu, “Al sana 100 milyon mark, al işlet...” demek gibi bir şey. Daha bile iyi... Reddedilebilir gibi değil. Yaşım 35–36, işi gerçekten biliyorum. Melzig baba, Barbara’nın annesi sevinç içindeler. Eh, benim de hoşuma gitmedi değil. Bir yabancı ülke, dilini bile yeni yeni öğrenmeye başlıyorum. Gelir gelmez böyle bir teklif, iyi doğrusu.

Yalnız bir de şart var. Üç–beş günde yanıt gerek; evet–hayır.

Anneden mektup da o sırada geldi.

Oğlum, Yaman, bize ne oldu, bana ne oldu anlamıyorum. Neden o gün o kadar sert davrandım, seni kırdım... Ama bu kadar çabuk gidebileceğini de ummuyordum doğrusu. Kızdın gittin, okumazsın diye, mektup yazamadım sana.

Evet, sen gideli, her gece, gittiğin gecedan başlayarak ağlıyorum. Yemek yiyemiyorum, zayıfladım. Sen benim havam, suyum, ekmeğimsin oğlum. Sensiz yaşamam imkânsız. İstersen sana, bu evin, otelin tapusunu hemen üzerine çevireyim. Fotokopisini göndereyim. Otelde her istediğini yapacağına, idarede serbest olduğuna dair, yazı, senet göndereyim... İş ki sen dön, gel... Seni çok özledim. Her akşam ağlıyorum, doğru hissetmişsin.

Zaten, bizim göbeğimiz seninle ayrılmadı demez miydik hep? Şunu da ekleyeyim; orada, çok iyi bir iş imkânı doğduğunu duydum. Eğer sen buraya

gelmek istemiyorsan, ben hemen buraları, ne var ne yok satarım, istersen, ben senin yanına gelirim. İş ki yanında olayım, yanında öleyim. Sen neredeysen, ben orada olayım oğlum. Çocuklar iyi, herkes burada özledi seni. Müşteriler bile, ‘Yaman Bey olmadan Erdek olmaz,’ diyorlar... Öperiz.

Annen

Mis gibi ana kokuyordu mektup... Bu oydu işte. Tanıdığım annem. Kırk yıllık.

Ama hemen düşünmedim gitmeyi... O iş zihnimi kurcalıyordu. Kolay değil, 300 milyon markı avucuma sayacak adam... “Al, tepe tepe kullan, ne yaparsan yap, istersen batır,” diyecek.

Üstelik “Bak,” diyor Barbara da, “annen, ben de oraya gelirim diyor. Bu Essen, onun büyüdüğü, bildiği şehir, sevdiği bir yer... O da gelir, fena mı...”

Adamlara cevap vermeme iki ya da üç gün kalmıştı.

Barbara’nın doğduğu kent, Essen’in yanı başındaki Duisburg’a gittik...

Hâlâ gezdiriyorlar beni. Uzakları gördüm de, en yakına gitmemiştim...

Zaten Essen’den bir farkı da yok, mahallesi gibi.

Ama bir Zoo var orada. Tabii hemen ilk gideceğimiz yer.

Aslanları, kaplanları, filleri, maymunları, kuşları, ayıları gördük... O yörenin, tek orada olan, ünlü yunus şovunu da izledik...

Sonra, tam dönerken, küçük bir havuzun başından geçiyorduk. Üstü telle kapalı, en fazla 2x3 metre bir havuz... azıcık toprak yanı başında, bir küçük kutu gibi kulübe, herhangi bir köpek kulübesinin ufağı...

Havuzda bir su samuru var. Tek.

Dünyanın suya en uygun memelisi. Suya en hâkim hayvanı.

Hem karada hem suda, onun kadar çevik, hızlı, her hareketini kolaylıkla sergileyen, akıl almaz bir esnekliğe, görülmemiş bir estetiğe sahip hangi hayvan var böyle... Ve de bu kadar akıllı...

En sevdiğim hayvan su samuru... Ellerini kullanır. Sırtüstü yatar, yüzer, yüzüstü yüzer, yan yüzer; firt der dalar, şıp der çıkar. Dönerek, kıvrılarak, ne oyunlar oynar suda... “Yunus mu, o mu?” deseler en sevdiğin hayvan... Galiba su samuru azıcık ağır basar. Karada da seke seke, dalgalanır gibi, hızlı-keskin manevralarla koşuvermesi de, başlıca bir sebep bu seçimde... Bayılırım su samuruna...

Baktım, hayvan, o iki metre havuzda... bir o yana yüzüyor, karşı betona vurup dönüyor, bir bu yana yüzüyor, gelip öbür duvara vuruyor... Diyagonal yüzüyor, daha uzun olsun... ama gene, hemen karşılaştığı o beton duvarların bir köşesi... Dalıyor, görüyorum... dipte gidip, gene karşıya dayanıyor, nefesi çok, dönüyor... bir-iki kez de dipte gidip geliyor.

Sonunda, fırlıyor karaya, o küçük eve koşturuyor, giriyor, hemen çıkıyor, bir daha girip çıkıyor. Sonra tekrar atlıyor suya...

Gene başlıyor... bir o yana, bir bu yana... hep duvarlar arasında... duvarlara, bile bile omuz atarak, yüzüyor da yüzüyor...

Sırtüstü dönüp de yüzdüğü zaman, bakıyorum, inanılmaz bir şey, hayatımda bu kadar mutsuz bir hayvan suratı görmedim.

Dikilip kaldım orada. Donmuş gibiyim, seyrediyorum.

Her türlü maskaralığı, boğaz tokluğuna yapmaya alışmış, koca denizlerin özgür yaratıkları, yunusların şovu bile, beni bu kadar etkilemedi.

Çarpılmışım öyle orada. Bütün ömrümü etkileyecek olan, o hayvanın orada, nasıl, tam anlamıyla içler acısı bir, “kısır dön-gü” içinde kıvrandığını seyrediyorum.

“Sen ağlıyor musun Yamancığım?” dedi Barbara.

Elimi sürdüm, yanaklarım yaş içinde.

“Ne var ki ağlıyorsun? Bu kıllı hayvan mı ağlatıyor seni?..”

“Ne güzel anlıyorsun beni Barbaracığım!”

“Galiba,” dedim.

“Neden, ne var ki?.. Bu da bir hayvan, ötekiler gibi... Üstelik çok da çirkin, şu pos bıyıklara bak... kokuyor da burası.”

“Elbet kokar, bu kadar küçük yere hapset hayvanı... Pos bı-yıklarına gelince, dünya güzeli geliyor bana...”

“Tuhaf,” dedi Barbara, “tuhaf...”

Çok güzel Türkçe öğrenmişti.

Kıpırdadım. Arkama bakmamaya çalışarak, insanlığımdan utanarak; birlikte eve döndük.

O hayvan, o gariban su samuru, bana kendimi hatırlatmıştı, en önemli kuralımı, “kendi kendine sadık ol” kuralını, az kaldı unutuyordum!

Ben, bu su samuruna yakın, suların, denizlerin adamı ben, burada, dönme restoranlarda, yapacak, edecek, çalışacak, ömür tüketecektim ha; başkalarının hampadan kolayca kazandığı pa-ralara bekçilik etmek, bir-iki lokma da pay koparmak için...

O samurdan daha çok kıvranırdım kesin, bunu yapsaydım. Denizimden, doğamdan uzak, ki onlar için neleri tepmiş, bırakıp gelmişim, bu hayvandan daha tutsak hissedecektim kendi-mi... kısa süre sonra.

“Nah, bak, gör, düşün, anla kardeşim... Su, kardeşim; özgür-lük, kardeşim... Uyan!” demişti su samuru.

Ömrümce unutmam, unutmadım onu.

O gece, yıldırım telgrafi çektim Erdek'e... "Dönüyorum, iki gün sonra oradayım," diye...

Barbara dedi ki:

"Oyun mu bu! Git gel, git gel... Daha yeni geldik. Böyle yapacağını da biliyordum. Beni oynatıyorsun. Hemencecik annemi, babamı, Almanya'yı bırakamam. Sen dön, ben birkaç ay sonra gelirim."

"Olur," dedim.

Ertesi gün İstanbul'a uçtum. Barbara'yla da sonun başlangıcı oldu bu. O bir gezi sırasında, otele gelmiş, dayanamamış, kalmıştı benimle. Yani onu ben, memleketinden ayırmıştım işin başında. Bu kez de kendi elimle, götürüp teslim etmiştim işte evine, ailesine. Hem de pırlanta gibi bir kızla... dünya güzeli... Ayırmışsam ülkesinden, geri getirmiştim sonunda.

İçim rahat, döndüm Erdek'e.

Bir gece önce, Almanya'dayken, iyi dinledim, annem ağlamıyordu.

Telgrafi almıştı, besbelli.

Kavuşmamız unutulmazdı... Uzun zaman sarılı kaldık birbirimize.

"Bir daha hiç ayrılmayalım Yaman..." dedi annem.

"Olur anacığım..."

"Öğleden sonra noter gelecek, her şeyi üstüne devredeceğim."

"Deli olma anne, kim istiyor bunu, kim istedi? Bunu yapmaya kalkarsan, gene kaçarım. Yemin sana."

"İstemiyor musun bunu?"

"Elbet istemiyorum. Ben bunun için mi geldim? Sen benim

anamsın. Biz, biriz. Bu bana yeter...”

“Oğlum, zaten hepsi senin değil mi ben ölünce...”

“Anne, gelir gelmez çıldırtma beni... Allah beni senin arkasına koymasın...”

“Asıl beni koymasın oğlum...”

Öyle kavuşmuştuk, ömrümüzün, tek zoraki ayrılığının sonunda... Bir daha, hiç ayrılmamaya söz vererek...

Onunla, başka ayrılıklarımız da oldu ama böylesi değil... İş için. Hemen her gün, telefonla birbirimizi arayarak, ya o çocuk gürültüsünden, karı dırdırından uzak, rahat yazı yazmak için İstanbul’a, üs edindiği Dilson Otel’e gitti, ya ben, daha sonraları mavi yolculuklar başlayınca, zorunlu, onu bekler bırakıp sefere çıktım; hepsi kısa süreli, sevgi dolu, özlem dolu ayrılıklardı, kırgınlık falan, hiç olmadan... Ve hep, çabucak kavuştuk sonunda...

Ya şimdi... Şimdi neden kavuşamıyoruz?

O ağlıyor işte, duyuyorum.

Acaba o da benimkini duyuyor mu?..

6. KISIM

YAZAR MEB

O sabah, gene çok erken, aynı yoldan kabristana gittim, taze çiçek bıraktım, dua ettim. Döndüm. Çok kalmadım.

“Bakın ne buldum,” dedi Güzin... Çocuklar hepsi, uyuyordu daha.

Kütüphanede, en alt rafta duran, Muhit mecmualarıydı bunlar. Türkiye’nin ilk mecmuası... “30”lu yılların başında başlamış, ilk sayısı, eski Türkçe harflerle; daha sonra Latin harfleriyle ama, hem gramer hem de alfabe tam oturmamış daha...

Ben bu mecmuaları ezbere biliyordum. İçindeki yazıları da, pek çoğunda bulunan, annemin öyküleri, klasik müzik devlerini tanıttığı “Garp Musikisinde Büyük Adamlar” serisinden biyografiler...

Hele “Güneşe Âşık Yarasa” diye bir öyküsü vardı, o zamanın şartlarına göre, hem çok ileri bir kurgu hem de duygu duygu örülmüş bir hikâyeydi...

Daha öyle birçok öykü, birçok yazı, o antika sayılabilecek Muhit dergilerinde...

İmza: Meb... Ya da Mebrure.

Annemin bir şanssızlığı, birçok değişik ad altında yazmaya mecbur kalışı... Hayatındaki değişikliklere göre adı da... Meb, Mebrure Sami, soyadı kanunu çıkınca Mebrure Sami Koray,

Mebrure Koray ve babamdan ayrılınca da, kendi babasının soyadını alarak Mebrure Alevok oldu.

Ve bu adı taşıırken yazdı, bence anı edebiyatının başyapıtları arasında olan son iki telif eserini, “*Geçmişte Yolculuk*” ve onun devamı, ne yazık ki, gazetede tefrika edildiği halde, hâlâ kitap olarak basılmamış bulunan, “*Sevgilerin En Güzeli*”...

Bunları Dilson Otel’de, Kavak Otel’de, İstanbul’da 70’li yıllarda yazdı annem. Ben, çoluk çocuk Erdek’teyken. (Kadıköy’deki ev de, anneannemin 1966’daki vefatından sonra işlevini yitirdiğinden satılıp, parası bizim otel borçlarının zamanından çok önce ödenip hafifletilmesine harcandı.) O Dilson ya da Kavak Otel’e gidiyor, iki ayda bir kitap çıkarıyordu. İki yıl böyle çalıştı.

Geçmişte Yolculuk tefrika edildikten sonra, kitap olarak basıldı ve en çok satan kitaplar arasındaydı o zaman.

Daha önce kendi yazdığı, tercüme olmayan romanları arasında da, “*Sönen Işık*”, “*Leylaklar Altında*”, “*Çöl Gibi*”, “*Yalan*”, “*Gönül Cehennemi*” ve ne yazık ki orijinalini artık benim bile bulamadığım “*Suçlu Eller*” var.

Çok titiz bir yazardı annem. Türkçenin âşığı ve ustasıydı. Zamanında, Türkçe dendi mi, Sabri Esat Siyavuşgil ve onun adı en önde gelirdi. Annemin bir cümlemin içinde, –de, –da, –den, –dan gibi heceler tekrarlanırsa kulağa hoş gelmez diye, bu ses tekrarlarını bile yapmamak için, bir tek cümle üzerinde saatlerce uğraştığını bilirim.

Kendi kendine yazdıklarını yüksek sesle, tekrar tekrar okur, gerekli düzeltmeleri yapardı.

Ve bunu, en az değerli, sırf gazete sürümü ve para kazanmak zorunda olduğu için yaptığı Teodora gibi, kendinin de beğenmeden gerçekleştirdiği çevirilerde de uygulardı.

“Anne niye bu kadar kılı kırk yarıyorsun? Bak Nobel’e aday

gösterilen yazarlar Türkçe bilmiyor... Neye kendini böyle harap ediyorsun, kim bunlara dikkat ediyor ki bu ülkede?” dediğim zaman son derece ciddi, işaret parmağıyla kendi göğsünü göstererek,

“Ben, oğlum, ben... Yaptığım işin iyi, çok iyi olduğunu ben bilmeliyim ki içim rahat etsin. Ben bilmeliyim. Başkası bilsin bilmesin. Kendim bileyim, emin olayım, bu bana yeter...” derdi.

Bir türlü aradığımı bulamadan, hep evlenip boşanmalarla geçen, fırtınalı değilse de –doğa sayesinde– oldukça dalgalı gitmiş ömrümde, bir keresinde, bana çok güzel görünen, tipim diyebileceğim bir öğretmen hanımla tanışmıştım. Lise son sınıflara edebiyat dersi veren bir edebiyat “hocası”ydı ve –mı’ları, –mısın’ları, dahi anlamındaki –de’leri, –da’ları ayırmıyordu; “Ne gerek var?” diyor, beraber yazıyordu ve herhalde lise son sınıftaki öğrencilerine de böyle öğretiyordu.

“–Ki” ne zaman ayrılır, ne zaman ayrılmaz, önemi yoktu onun için... Güzeldi, bilgiliydi, okumuştı, kültürlüydü, üstelik çok iyi de ev hanımıydı, enfes pilavlar yapıyordu.

Üç gün dayanamadım ona.

Üç gün sonra, bir daha yüzünü görmemek üzere ayrıldık. O benden nefret etti, ben de ondan nefret ettim... Adını anmak istemedim bir daha.

Türkçe çok güzel, çok zengin, sevilesi ve sayılası bir dil... Uydurma da değil... Olamaz.

Annem de benim gibi dehşete düşerdi, “Yeni Türkçe” diye uydurulan, bazıları tutsa da, çoğu saçma ötesi, zorlamadan ileri gidemeyen kelimelere, deyimlere...

Şimdi bir adam düşünelim, öbürüne, “Beni gönendirdiniz,” diyor.

Bu ne demek?

“Gönen’e, sıcak banyolara götürdünüz, sağ olun...” mu diyor?..

“Beni Gönen’e benzettiniz,” mi diyor?..

“Beni Gönen’e helikopterle indirdiniz,” mi diyor?..

“Beni gönüllendirdiniz,” mi demek istiyor?..

“Beni donattınız,” mı diyor?..

Yoksa, “Sevindirdiniz...” yahut “Sizinle çalışmak zevkti” veya “Bir zenginlik sizinle çalışmak” mı?..

Yani bu söze ne gerek var? Açık açık ananızın, babanızın, doğru dürüst h a l k ı n konuştuğu, o uydurma kelimeler olmandan da çok engin, çok zengin bir dil olan, günlük, kullandığımız Türkçe yetmiyor mu?

Onu doğru konuşmak, doğru yazmak yetmiyor mu?

Spikerler çıkıyor; kim onları almış getirmiş oralara, bunun bir yolu yordamı, sınavı, denetlemesi yok mu... Bu Türkçeyle, ilkokuldan mezun olamayacak kişiler, köyde kahvede zorla, söke söke gazete okuyanlar gibi, bütün vurguları yanlış halde sözde konuşuyorlar, haber okuyorlar...

Makyajları yerinde... Dilleri bozuk.

Yazarız, sanatçıyız diye ortaya çıkanlar, bu dil hokkabazlığıyla ne kadar az anlaşılır olurlarsa, kendilerini o kadar nimetten sayarak ve sonra, “Oysaki...” diye, artık sade yanlış değil, neredeyse ayıp bir gramer anlayışıyla yazılar yazıyorlar...

Annemin, devri icabı yazdığı, hele en erken, en gençlik dönemindeki yazı türüne gereken alkışı tutmakta kusur etmiş olabilirim... Ama onun Türkçesine her zaman hayran kaldım.

Yazı yazmaya olan sonsuz aşkına da...

Kim okur, kim dinler demedi hiç.

Milli Eğitim’e çevirdiği, Balzac’ın “*Tours Papazı*” gibi, bize,

örf ve âdetlerimize bu kadar ters gelen bir kitap için, onun Kadıköy, hatta Beyoğlu'ndaki bütün kiliseleri tek tek gezdiğini bilirim; papazlarla, keşişlerle konuşarak, kilise terimlerini tam anlayarak, doğru çevirebilmek için.

Onun Pearl S. Buck tercümeleri ünlüydü. “Ana” tercümesi, Türkiye’de ilk kez, bir tercüme eserin, 12 defa üst üste basılmasıyla rekor kırdı.

Sonra ne oldu?

Bir kendini bilmez hanım, artık ne kadarı ona aitse, bu Ana’yı, herkesin “Mebrure Hanım’ın Ana’sı” dediği eseri, “Ben de çevirdim,” diye ortaya çıktı, bir yayınevi de bastı, sattı da...

Tiyatro çevirileri vardı. Bir dolu. Hem bizim Ses’te, hem Şehir, hem Devlet Tiyatrolarında oynamış.

Çeviriyi yaparken, odanın içinde her rolü ayrı ayrı seslerle oynayarak dolaşırdı... Bir cümleyi on kez üst üste tekrarlayıp sonunda beni çağırıp, bir de bana dinlettiğini bilirim. Hangisi, hangi şekil kulağa daha iyi geliyor, hangisi daha doğal diye.

“Başkasının bir yapıtı için, neden kendini bu kadar üzüyorsun... Çeviri bu alt tarafı...” dediğimde, hep aynı yanıtı aldım ondan: “Kendine olan sorumluluk duygusu ve tapındığı Türkçeye olan sevgi ve saygısı.”

Bir de yazı yazmayı seviyordu, kesin. Yazı, onun yaşamının bir parçasıydı... Her şeyi, her zaman yazabilirdi.

Ne yazık, bilinmiyor bunları çoğu...

Bir gün basılsa, yayınlansa, çok ilginç şeyler, anılar var...

Bunlardan birkaç küçük alıntı yapacağımı sanıyorum.

Ben doğdum, doğduğum günden başlayarak günbegün, birkaç yıl boyunca benim çocukluğumu yazdı.

Teknede, Beyaz Ada’da yaşadı, gezdi; tadına doyum olmaz gezi notları yazdı. Kimse için değil... Öyle, kendine. Torunu

Ada'dan ayrı kaldığı bir süre, ona, her biri birer sanat yapıtı sayılabilecek, öykü gibi mektuplar yazdı.

Eşine dostuna, bana bile yazdığı, öyle onar, on beşer sayfalık, duygu dolu, can dolu mektupları var.

Bodrum'da Beyaz Ada yapılırken oturduğu Herodot Otel'de, hem de balkonundan, Bodrum'un o zamanki halini gösteren, bir de kara kalem resim çizerek yazdığı notların güzelliği, hep şaşırtmıştır beni.

İşte, o sağken bile, beni her okuyuşumda iliklerime kadar sarsan bir yazısı. (Ben İstanbul'a gitmişim bir-iki günlüğüne, o Erdek'te; perşembe yazmış, cuma dönüyorum ben.)

Sadece zarfın üzerini okuyabiliyorum, içeri okuyacak cesaretim yok, gücüm yok şu sıra, olduğu gibi ekleyeceğim onu.

Zarf şu:

Yamancığıma "Muhabbetname"

O kavak otelinde iken,

7 Ağustos 1975.

Perşembe sabahı saat 5'te yazıldı.

Ah, yarınki cuma saat 13.30'a

bir erişebilsek inşallah.

Mektup: (Muhabbetname)

Erdek, 7 Ağustos 1975 Perşembe

Yamancığım, bir taneciğim, Dünyalara bedel evladım benim! Ortalık daha karanlık. Saat, sabahın beşi. Sen Kavak Oteli'ndesin. Ben burada, sensiz. Allah beni, bir an bile sensiz koymasın biricik Oğlum benim. Sana bu lafları, dilimle, sesimle söyleyemem ki... Gözlerimden şu anda ağır ağır akanlar, muhakkak çağıl çağıl boşanırlar ve sen üzülürsün, ben harap oluyorum diye...

Allah bu "sevgimizi" affetsin. Yani bazen, böyle çok çok "sevmeyi" kıskanırmış derler de... Ama ANA'nınkini kıskanmaz, öyle değil mi? Allah'ım, sen bana bağışla evladımı. Onun iki yanından koruyucu meleklerini hiç eksik etme.

Evet, böyle işte! Dayanamadım, saat beşe yaklaşıırken kalktım. Yüzümü yıkadım, yatağımı yaptım. Odam bermutat derli toplu oluverdi. Ama nasıl uyandım, biliyor musun? Senin sesinle: "Anne, düştün mü sen?" diyordun kulağımın dibinde, rüyamda. Ben de uyanıverdim.

Uyanınca, yatabilir miyiz biz? İşte "*Sevgilerin En Güzeli*"ni makinaya çektiğim yerdeyim. Gaz sobasının dibinde, koca lambamın ışığında. Bu lambayı ben sana almıştım, Barika'ya gittiğim bir gün. Sen "*Sığırcıklar*"ı yazıyordun o sıra, öyle değil mi? Kadıköy'deydik... Lambaya elli mi, altmış mı ne, öyle bir para vermiştim. Müthiş yağmurlu bir gündü. Sarılı olduğu kâğıt ıslanmıştı. Şemsiye filan para etmiyordu. Parıl parıl görünüşü bozulacak diye onu mantomla korumuştum hep. Hani Marsilya'da, karanlık tren yolunda lokomotif beklerken, sırtımı deli rüzgâra verip, seni mantomun içine sarışım, koruyuşum gibi.

Yamancığım, sensiz nefes bile alabilecek halde değilim: Allah beni sensiz bırakmasın. Ah ya rabbi, ne olursun, sakın bana öyle bir ceza verme. Ben oğlumu anlatılamayacak kadar çok seviyorum, ne yapayım, ondan başka sevlmeye layık biri de yok ki zaten...

Doğru, bir zamanlar Babanı da, hiç kimselerin erkeğini sevmeyeceği kadar sevmiştim. Ama o bir aptallıkmış. Hedefini bulmuş bir sevgi değilmiş ki... Oğlum da beni çok seviyor, bunu biliyorum, buna iman etmişim artık.

Onun için de ayrıca üzülüyorum ya! Çünkü Allah'ın izni, inayetiyle, inşallah sıralı ölümle ben gidince, o ne olacak? Nasıl dayanacak? Hele bu nankör, köpek oğlu köpek dünyada! Kimi koyabilecek benim yerime? Biliyor musun Yaman, 1970 yılındaki ayrılığımız şimdi –Allah göstermesin– olsaydı, dayanamaz, seni bekleyemez, çalışamaz, çarçabuk ölürdüm. Almanya'dan dönüşünde, ancak toprağımı koklayabilirdin. Yok artık sensiz kalmak, Allah yazdı ise hemen bozsun, hemen bozsun! Bana böyle bir cezayı reva görmesin. Ben, böyle bir cezayı hak edecek günahları işlemiş değilim. Ama dünyanın en masum, ufaklık çocuklarına bile, Allah bazen ne cezaları reva görüyor, trafik kazalarında; dokuz çocuğun ana, baba, bir de kardeşlerini işte dün alıvermiş gene.

Aman Allah'ım, sakın bana darılma, kızma. Ama Yaman'ımı bana bırak. Bizi ayırma. Ben de bundan sonra kendime öyle bir bakacağım ki... Sıhhatimi öyle bir koruyacağım ki... Tek Yaman “bensizliği” tatmasın diye. Belki de yüz yaşına kadar

yaşayacağım. Salak, sersem, titrek bir “koca nine” olacağım. Ama benim oğlum, bana tahta çanak yaptırmaz ki... Öyle de kocasam, eliyle yemeğimi yedirir benim ağzıma, tek yaşayayım diye.

Benim oğlum gibisi var mı bu dünyada? O bir tanedir. Ben de Anaların bir tanesiyim! Bu gece kaç saat uyudum ki? Belki de Diyazem’i kutusuy-la almış olsam, gene de uyumayacaktım. Kolum, kanadım, hatta nefesim mi vardı? Odamdaki havayı da götürdün galiba.

Başbakanlık kampı da öyle bir azmıştı ki... Zurna, darbuka, bu gece tam yanı başımda icrayı ahenk eyledi! Gerçi bu iğrenç şamata on bir buçukta hıtama erdi ama, ben gene de uyuyabilmek için kim bilir saat kaç buldum? Dön baba dönelim faslı ile nerdeyse karyolayı kıracaktım.

Horozlar ötüyor, ortalık ağarmaya başladı. Sisli, buğulu bir hal var dışarda... Acaba sen yağmura tutuldun mu? Tutulacak mısın? Allah seni korusun evladım. Neden söz dinlemez, bir göz doktoruna gitmezsin, a benim gözümün nuru evladım? Görüyorsun ya, şu makinanın “ü” harfı gene kırılmak üzere... Eh daha da mı dayansın, yaşı yarım asrı geçti, hem de ne yorulma pahasına...

Bu sabah, tabii ilk işim Serpamât’ı almak oldu. Kalbim, öyle hızlı atıyor ki... Ama senden ayrı düşmemek için, o gene de kuvvetini elden düşürmeyecek. Çok çok işleyecek... Tıka da tık, hep gümbür gümbür atacak. Ve bu usul usul damlacıklarını yüzümden aşağı koyuveren, ihtiyarlık halesiyle çemberlenmiş gözler de, daha çok çok

yıllar seni etrafta görmek mutluluğunu, –aman bu kelime de yeter mi sanki?– tadacak, tadacak.

Yaman, sakın beni bırakıp, hiçbir yere gitme. Hani Gökova'ya gideceğini söylüyordun, öte-beriyi önden taşıyabilmek için, filan falan... Yok, beni de beraber götürürsün. Ama onca yolu da, iki defa ben nasıl yaparım?

Zaten son seyahatimden memnun kalmayışım, Necati ile gittiğimizde de vakitsiz dönüşüm, hep sensizliğe dayanamamaktan ötürü değil mi? Allah bizi birbirimizden ayırmasın, daha çok çok yıllar, inşallah, patırtı gürültü edelim, bazen birbirimize çıkışalım, ama gene de, daima beraber olalım.

Hem bak bir şey daha söyleyeyim sana... Hani ben ön balkonda oturuyorum ya, gündüzleri saat üç buçuktan veya daha önceden itibaren... İşte o saatlerde, ben seni, yeşilliklerin, boru çiçeklerinin arasından hep gözlerimle takip ediyorum, boyu posu güzel evladım, diyorum içimden...

Sen de benim bu balkon sefalarımnda, ara sıra yanıma gel, e mi? Bir dakika otur, gene git... Gelmesen bile, başını çevirip çevirip bana doğru bir bak... Geçen gün denizdeyken, motordan beni aradığını anlayıp, sana nasıl seslendim?

Evladını bu kadar çok seven ANA'lara da kızar mı acaba Allah? Kızmaz değil mi? Benim şu dünyada senden başka hiçbir şeyim olmadığını... bilir. Yıllar yılı, sade sana kendimi adadığımı bilir ve darılmaz, gücenmez bana değil mi evladım?

Aman ne olur Allah'ım, sakın kızma, darılma, gücenme, kıskanma. Seni de çok seviyoruz. Hem bu

Analığımı bana sen vermedin mi? Her Ana'dan biraz başka oluşum, yani evladıma fazla düşkün oluşumu, şu varlığıma sen perçinlemedin mi?

Hem benim oğlum bir tanedir. Onun gibisi yoktur ki. O, işte böyle delicesine, ölüncesine sevilmeğe layık bir evlattır. Bir insandır. Allah'ım sen onu bana bağışla. Tabii tabii, beni de ona bağışla. Anasızlık acısını, ona... dur bakayım... kaç yaşında? Ancak yetmiş yaşında göster. İşte böylece ben de y ü z ü bulmuş olurum!

Şimdi yanımda olsa, "Yorma kendini, bak ter içindesin... Bırak. Sen yazmasan da, ben hepsini bilirim... Bu sahifeden sonra doldurabileceğin o boş, beyaz sahifeleri de okumasını bilirim. Hadi kalk. Bir daha yüzünü yıka. Kolonya sürün. Rahatla. Ferahla. Yarın öğle vakti yanında olacağım. Olacağız. Üzme kendini be Anacım!" der. Evet, böyle der, benim evladım. Çünkü o bir tanedir. Anasını, bu koca dünyada, en çok sevmeyi bilmiş bir evlattır, benim bir tanecik, dünyalara bedel evladım. Allah'ım sen onu koru. Onu her yerde, hele hele deniz diplerinde koru. Karada koru, denizde koru. Çok sinirlenip bağıracağı zaman koru. Gözlerini koru. Kalbini koru. Her şeyini koru. Sen ona iyilikler ver Allah'ım. Daima iyilikler... Hem de Analı kuzu, kınalı kuzu olmak mutluluğunu ver ya rabbi!

Mebrure Alevok (Anakon)

Bir mektup daha.

18.07.1981

(Ben Beyaz Ada'da, *charter*'deyim. O Erdek'te, otelde.)

1 Temmuz'dan on beşe kadar bu deftere yazdıklarımı sana postaladım Yaman'ım. Tansiyonum 13. Ne kadar iyi değil mi? Sen buna çok sevinirsin. Marifet, teknede de bu on üç veya on dörtleri devam ettirebilmek.

Birazdan Erdek'e yürüyeceğim. Dün akşamki bezik partisinde 135 TL kazandım.

Bütün bu kelimeler ıvır zıvır! Her şeyin üstünde olan tek gerçek: Yaman'ı son derece özlemiş oluşum.

Özledim yahu! Ayıp değil ya, müthiş özledim evladımı. Hiçbir şey, onun bıraktığı boşluğu dolduramıyor. Allah başka türlü ayrılık göstermesin. Ama şu yirmi üç günlük ayrılık ne kadar da uzun imiş meğer...

Oğlum dört-beş gün sonra Bodrum'a dönecek. Herhalde telgraf çeker bize. Acaba balık vurdu mu? Lahozlara rastlayınca beni, karagözlere zıpkın çekince de Ada'yı düşünür, dertlenir evladım. Maldere'den yazdığı on sahifelik mektup (ki üç kez okudum) başlı başına bir "dertli kaval"!

Hiç değilse biz rahatız. Tek üzüntümüz özlem. Ama o, o türlü sıkıntılar, problemler içinde, hadi bugünlük bu kadar, eyvallah defterim, bütün iyilikler seni bulsun Yaman'ım.

İlk büyük tekmem, 14 metrelik tirhandil *Deniz Ağacı*'nın gezi notları var, 1968. (Bir koca defter.)

1977-78 Gökova Anıları. (Koca bir defter.)

1956-1992 arası, tam on beş dosya dolusu, bana yazılmış gene bir sürü mektup, hepsi birbirinden ilginç.

1978'de Bodrum ve sonra Beyaz Ada'nın Erdek'e ilk seferi. (Bir defter dolusu gezi notları.)

14 Kasım 1986- 25 Aralık 1987. Bir koca klasör mektup Ada'ya.

O kadar çok ki, bunların hepsi toplanıp yayınlansa bir koca kitap olur.

Böyle bir insandı Mebrure Alevok...

Şimdi orada, o tümseğin altında.

Şoför Parmaksız Hüseyin geldi:

"Yaman Bey, bir dakikanızı rica edeceğim. Görüşebilir miyiz?"

"Elbette, günaydın, buyur..."

"Efendim, ben bırakmak istiyorum."

"Ne? Neyi oğlum?.."

"İşi abi, tamam artık..."

"Ne diyorsun Hüseyin, neden?"

"Yaman Bey, anneyi kaybettik... Bütün o hastalık süresi... Sonra da toprağa verdik. Bu beni de bitirdi, ayrıca sizi de bu halde görmeye dayanamıyorum. Köye döneceğim, marangoz atölyesi açacağım."

"Oğlum, maaşın mı az?"

"Hayır, ama benim de sinirlerim bitti... Arabaya da o kadar

ihtiyacınız kalmadı.. Dün telefon ettiler, babam da biraz rahatsızmış... Affedin beni..."

Çaresiz, yapacak şey yok, çok iyi, çok inatçı bir çocuktur. Gidecek... Helalleşiyoruz:

"Hüseyin, hakkını helal et, çok hakkın geçti... bana da, rahmetliye de..."

Hüseyin, gözleri dolu dolu:

"Abi," diyor, "kendine iyi bak... Benden kat kat helal... Ne zaman gerekirse, zorda kalırsan çağır, hemen atlar gelirim."

Hüseyin gidiyor. Ömrümün en zor, en dayanılmaz acılı bir döneminde, bana evlattan, kardeşten yakın olmuş; beni kollamış, çocuklara, bebeğe bile bakmış gerektiğinde... Onu hep anımsayacağım... Anamı mezara indirmiş o.

"Güzin," diyorum, "ben sabah gittim ama dayanamıyorum, bir kez daha gideceğim annemin kabrine, sonra da Marmaris'e, bugün teknelerin ikisi de geliyor. Bir görmem gerek ne halde..."

Annemin bütün yazdıklarını ve o mektupları düşünce düşünce çıkıyorum yola, ne çok yazmış; ne kadar ayrılmayacağımız demişsek de, hep bir şeyler olmuş, o Almanya faslından önce de, sonra da... Arada bir ayrılmışız.

Düşüncesizce, erkeklik şerefi uğruna, aptalca bir merhametle yaptığım o çarpık evliliklerde, benim mutlu olmadığımı görmek, arada kalan, çok sevdiği, hemen seviverdiği torunlarının halini izlemek üzmüş, kahretmiş onu... O mektuplar, hep bir veya birçok acının, bozuk sağlığının da eklenmesiyle, iç ve dış ağrılarının yansıması... Ama hepsinin üzerinde, nur ışık bir koca damga parlıyor: Bana olan katıksız, kıyassız, eşsiz sevgisi...

Evlendiğim kadınların huysuzluğu, densizliği veya yakınsızlığı yüzünden, birçok kez, çaresiz, kısa bir süre de olsa,

evden, benden ayrılmış; Kavak Otel'e gitmiş, Dilson Otel'e gitmiş, Bursa'ya gitmiş... Avrupa'ya gitmiş... Ama hep, uzak veya yakın, hep sevmiş beni... Ben de onu... O benim için her zaman en birinci, en baş sevgi olmuş. Hiçbir şeyi onun önüne geçirmemişim.

Hiçbir şeyi mi?.. Emin misin budala?.. Ya deniz?!.. En büyük tutkun olmadı mı deniz senin?.. Onu da peşinde sürüklemedin mi?.. Ve her şeyi deniz başlatmadı mı?

Senin deniz, balık aşkın olmasaydı... Hep daha çok, daha büyük; karagöz yetmez, orfoz olsun, tirhandil yetmez, gulet olsun; Marmara yetmez, Ege, Akdeniz olsun... Gider miydin Gökova'ya? Yapar mıydın bu Beyaz Ada'yı? Sonra da bu Ale-vok denen koca gemiyi...

Satar mıydın güzelim evi, oteli Erdek'te?..

Ama her şeye karşın, Beyaz Ada'da, bu Gökova'da mutlu oldu annem diyorum kendi kendime.

Acaba?..

Sen düşün dur...

Nah, işte geliyor iki tekne de... Al sana!..

Marmaris'teyim.

Birbirlerinden iki ayrı acenteye bağlı çalışmalarına rağmen, sözleşmişler gibi, aynı zamanda limandalar, ayrı ayrı iki yere, birbirlerinden çok da uzak değil, gelip demirliyorlar.

Sanki nefret ediyorum ikisinden de, Marmaris'ten de, ama gene de gidip bakmam gerek, ne yaptılar.

Allah'ım yardım et bana...

7. KISIM

DENİZCİ MEB

Hemen gidemedim teknelerin yanına. Öyle ara yerde bir banka oturdum. Her ikisini de görüyorum, yolcular girip çıkıyor... Gemiciler çalışıyor. Birine kumanya geldi, yeni sefere hazırlık.

Görüyorum işte, işler ben olmadan da iyi-kötü yürüyor. Şov durmuyor, kesin.

Şu Beyaz Ada'ya bak... Hiçbir şey olmamış gibi... Onu o kadar seven anne, sanki hiç yaşamamış gibi...

Onun bir yerlerinin bozulması, makinasının durması, bir arızalar yapması gerek... Boyaların, o pırıl pırıl verniklerin soyulup dökülmesi, direklerin çarmıhlarının gevşeyip sarkması, ne bileyim... herhangi bir şekilde katılması gerek, annemin -ki o Beyaz Ada'nın da annesiydi- yokluğunun matemine...

Ama ne kadar ruhu var, canlı gibidir, bir parçamız gibidir... dersen de bir tekneye, gerçek şu; odundan yapılmış o... ve işte hiçbir şey olmamış gibi sanki... ondan beklenen normal, alışılmış işlevlerine kusursuzca devam ediyor.

O bankta uzun süre oturuyorum. Hemen gitsem ne olacak yanlarına, biraz sonra olsa ne?..

Her taraf tıklım tıklım ama bütün teknelerin gelip yanaştığı, çoğunun yolcu-grup değiştirdiği saat. Mazot tankerleri, buz kamyonları, kumanya, yiyecek, içecek, meşrubat getiren ara-

balar... Her çeşit yabancı dilin birbirine karıştığı, hemen hepsi kırmızı suratlı, anlamsız anlamsız gülerek geçişen insanlar... Hava sıcak, imbat almış, ama henüz limanın dibini bulmamış. Yalancı boğazın arkasında, Cennet Ada'sının hizasında, hafif bir koyuluk çekerek nazlı nazlı geliyor...

Düşünüyorum. O bankta, henüz yandaki, önümdeki teknelerin hepsi tanıdık, gemicileri, kaptanları beni fark etmediler daha... oturmuşum; kimi düşüneneğim başka... anamı anımsıyorum.

Denizi severdi. Çok severdi.

Onun deniz sevgisi, babamla, o delice seviştikleri ilk nişanlılık, evlilik yıllarında başlamıştır şüphesiz... Kalamış'ta, Fenerbahçe'de kayak gezintileri, Memo Adası dedikleri kayalıktaki çektikleri fotoğraflar... İlk balıkçılık, oltacılık deneyimleri hep o devreye rastlar. Sonradan Büyükada'da ev, iki tane motorlu kayak gibi, imkânlar bollaşınca, hanos-mercan oltacılığı, sinağrit-kırmızı, 10-12 kiloluk iri balıkların paraketacılığı, bırakmacılığı başlayınca, bu sevgi iyice pekişmiştir herhalde.

Özel bahçıvanları olduğu gibi, özel balıkçıları da vardı: Barba Poli... Yaşlı ama filinta gibi, zayıf, yakışıklı, İngiliz asillerine benzeyen bir Rum balıkçı, adanın yerlilerinden.

Neandros, Sedef Adalarına, Tuzla'ya kadar gidiliyordu artık... Yarım kamaralı Yaman-I teknesinde, bu balıkçılık seferlerinde, benim onun karnında olduğumu anlatırdı anacığım...

Muhsin Ertuğrul'la, karısı Neyyire Neyir'le, bu her iki en yakın dostlarıyla pek çok fotoğrafları var. Elllerinde sağlam soluk taşıdıkları, koca koca sinağritlerle, yere serili yatan, göstermelik, dev gibi vatoslarla...

Tiyatroculuk işi ilerleyip, babamın eve gelmeleri seyrekleştiğinde, geceleri o basmalı odada, RSA radyo başında ağlama

fasılları başladığında bile, beni de çoğu kez yanlarına alarak, Barba Poli'yle balığa çıkardı annem...

Demek ki “balık pulu” yapışmıştı bir kere!..

Ama gerçek şu, annemin denizciliği babamla başlamış, ilerlemiş bile olsa... benimle, önce Erdek'te, sonra da Gökova'da yaşarken, tam anlamıyla gelişti ve onun kişiliğinin bile bir parçası oldu.

Erdek'te, piyade kayığımla, sürat botlarıyla gittiğimiz olta, paraketa, sırtı seferleri, belki hâlâ bir amatör çizgide tutuyordu onu...

Her ne kadar çiçekli, muşamba önlüğünü takıp, taburesini altına çekip oturdu mu, herkesten, maaşlı balıkçıdan bile hızlı ağ ayıklıyor, balık temizliyor, paraketa yemliyordu ama esas, profesyonel denizci alışkanlıklarını, büyük teknelerin, yat denebileceği ilk kayığım Deniz Ağacı ve elbette Beyaz Ada ile edindi.

Birçok kez Bodrum-Erdek, Erdek-Bodrum yaptık, her koya uğrayarak... En güzel havadan, en sert havaya, her yeri, her yöreyi, her iklimi beraberce gezip paylaşarak... Deniz fenerlerine kadar öğrenmişti.

Dar Boğaz'dan geçerken, adadaki bekçiye selamlamaya herkesten önce giderdi. Simi'nin (Sömbeki) Cüzzamlılar Adası'yla, esas adayı birbirinden ayıran geçidin, o inanılmaz beyaz kumlu, pırıl pırıl mavi-yeşil sularında, az yol keşmiş ilerlerken, teknenin en başına, iyi görmek için en önce ve en önde o giderdi.

Yıllarca her mavi yolculuk sezonu bitiminde, eylül sonu, ekim, Rodos Adası'na, Mandrake Limanı'na gidip en az bir ay kalmayı âdet edinmiştik. Adada tanış, ahbap olduğu dükkânlar, eczaneler; hatta köpeğimiz Çarlı'yı de sonunda ayartmış olan, av meraklısı bir Rum'un işlettiği, devamlı yediğimiz tavukçu restoranı vardı.

Nerelere gitmedik onunla. Kıbrıs'a dek Akdeniz, askerî üs veya yasak olmadan önce, ikinci, minyatür Gökova dediğimiz Aksaz'ın, Karaağaç Körfezi'nin bütün koyları, Ekincik, Dışibilmez, şu şimdiki rezil halinden önce Göcek, Fethiye, Ölüdeniz, Kalkan, Kaş, Kekova... Kaç kez koy koy dolaştık... En olmadık yerlerdeki, bahçeleri, bahçıvanları bile tanır hale gelmişti anne. Bozburun, Hisarönü, hele Gökova körfezleri en bildik mekânları oldu, koy koy...

Her havayı da tanıyordu. Yüksek Denizcilik'ten çıkan, yıllarca süvarilik yapıp da yatçılığa dönmüş kaptanların, burunların, dağların, tepelerin, boğaz yerlerinin kıvırtmasıyla, yönü 100-120 derece değişebilen, hep aynı rüzgârı, sadece pusulaya bakarak yanlış değerlendirmeleri, hep aynı esen poyraza, lodos diyecek kadar yanıldıkları yerlerde bile gülerek,

"Bu hava gene de poyraz, değil mi oğlum? Senin dediğin, Rum'un dediği gibi, 'Her delik kendine göre çıkartıyor,'" diye doğrusunu bilir, bana da onaylatmadan rahat etmezdi.

Akşam, rüzgârın kıyıya döneceğini bilirdi.

"Bak kıyıları, karalar çıkartmaya başlıyor," derdi.

Sabah, körfez rüzgârının sertleyeceğini de bilirdi.

"Gün doğrusu deniz çıkarmadan geçelim," derdi.

Hiçbir gün doğuşu hatırlamıyorum ki, kış bile olsa, açık denizde "seyir" ediyorsak ve doğu ufku, dağların engellemesiyle, çok yükseklere kadar kapalı değilse, sarınıp, sarmalanıp dışarı çıkıp gelmemiş, o Aygaz tüpü konulan dolap gibi, üstü oturak köşesine kıvrılıp oturmamış ve uzun uzun, başından sonuna dek, dakika dakika, hiçbir renk tonunu, hiçbir bulut şekillenmesini gözden kaçırmadan, yudum yudum tadına vararak izlememiş, "Ah ne güzel... Şimdi görüyor musun Yaman, bak... şuraya bak... bak, oraya bak... Allah'ım ne güzel, ne mucize..." diye bana da ısrarla bu büyük zevki sunmamış, beni illa görme-

ye, onunla paylaşmaya ve bunu defalarca ağızla da söylemeye zorlamamış olsun.

Gökte ilk lodos, sonra da elbet yağmur habercisi olan binlerce beyaz, ufak ufak, top bulutçuklar çok yukarılarda, iyice yüksek, uzakta, katar katar, hep aynı ağır yol geçişle, batıdan doğuya doğru akmaya başlar başlamaz, sanki ben görmüyormuşum gibi koşar gelir, teknil verirdi:

“Yamancığım, bak... ‘kaz göğsü’ oldu bulutlar... Ah, gene kaz göğsü, lodos, yağmur geliyor... Gene azacak benim romantizmalar...”

Deniz Ağacı, sonra da Beyaz Ada’da tuttuğu gezi notları ilginçtir.

Yukarı Ege’de, en sevdiği yer olan Bademli’yi anlatışında, gerçek bir şiir kokusu sezmişimdir hep.

Evet, büyük balık için, büyük tekne için, uzun süren yaz mevsimi için, biraz da, Erdekliye değil ama, Erdek’i idare ettiklerini sananlara ve turizmin sözde başındakilere, kendi belleklerinin dışında hiçbir şey anlatılmaz olduğu için, Erdek’ten Ege’ye, Akdeniz’e, Gökova’ya göçtüm ama... kendimi ne kadar suçlarsam suçlayayım, annem de buna pek güzel uydu.

Bodrum’u, ilk ve temiz zamanlarında bile, ağaçsız ve kuru olduğu için pek sevemiyordu benim gibi, ama, Gökova’nın benden bile baskın, bir numaralı âşığı oldu.

Beyaz Ada devrinde, özellikle 1978–1990 arası, bazı kışları bile teknede geçirerek, mavi yolculuk turları dışında, hep kendimiz gezerek, uzun yıllar, uzun süreler, hep teknede yaşadık... Gökova’da, bir süre oturduğumuz, ilk evimiz Kermetur’daki daireyi de, nasılsa bir işe yaramıyor, boş duruyor, diye ondan sattık. Ben teknede yaşamayı yeğliyordum ama o da seviyordu bunu kesin.

Bir veya iki kez katıldığını, bildiği o çeşit çeşit dille, turistlerin hayranlığını kazandığını hatırlıyorum.

Ona profesyonel gemici tezkeresi, aşçı kâğıdı bile aldık.

Her türlü kâğıdı vardı zaten onun; kimlik kartı, basın kartı, ta 1966'dan av tezkeresi, Tüccar Odası kartı, gemici tezkeresi, pasaport, babasından maaş kartı...

Benim tersime son derece tertipli, düzenli bir insandı. Her aradığını, koyduğu yerde, hemencecik buluverirdi. Hiçbir şeyini kaybettiğini anımsamam.

Gökova'da, kendimize dolaştığımız yıllarda, çoğunlukla sonbahar, kış başı, bahar ayları... önceleri Büyük Çatı'da kalırdık.

Oraya iskele bile yaptırmak istemiştım annem için, karaya kolay çıksın diye... Taşları traktör traktör döktürdük ama hep bir şeyler çıktı, üstünü tamamlayamadık.

Zaten kıyıya, üç-beş metre yakına kadar sokuyordum Beyaz Ada'yı... Suların çok "kaçkın" olduğu günlerde, martta falan, tekne oturuyordu, hafif bir yana yattığını bile hatırlarım, ama altı çamur, ne olacak... Anne kolay çıksın diye... Küçük bota biniyor. Çıkıyordu dışarı...

Günlük zorunlu yürüyüşünü yapmaya, ellerini kollarını sallaya sallaya yürür, günnüklerin arkasında, bir süre sonra tekrar karşıda görünüp el sallamak üzere kaybolurdu...

Ve kırık kırık, irili ufaklı taşlı, zor yürünür yolda görevini yapar, borcunu tamamlar gibi mutlaka her gün yürür, arada bir oturur, küçük minderini koyarak, o belirli kayasının üzerine, tekneye baka baka dinlenir; yassı şişesinden suyunu içer, tekrar kalkar yürürdü aynı yolda, bir aşağı... bir yukarı...

Onu, o günnüklerin yolu örterek görünmez ettiği dönemeçten kaybolurken ve sonra öbür baştan tekrar çıkarken izlerdim uzaktan, bazen, bu kaybolduktan sonraki görünüş gecikirdi, hemen meraklanırdım, niye gecikti, bilmeme rağmen ki, aldığı tansiyon ilaçları, diüretikler, onu bir yerde çömelmeye

mecbur ediyor... gene de meraklanırdım, sonra o yamuk bastonu elinde, hafifçe öne bükük beli, önce salladığı kollarından birini göstererek çıkardı ortaya... o yolun büyük bir kısmı gölgeydi ama güneş doğmuş gibi gelirdi bana...

Onun, o birkaç dakikalık “kayıp”tan sonra sağ salim çıktığını, yaşadığını, var olduğunu, benim anam olarak devam ettiğini bilmek, bana akıl almaz bir mutluluk ve “tam”lık duygusu yaşatırdı.

Romatizmalarının, dolaşım bozukluklarının ilk ortaya çıktığı çok önceki yıllardan beri, “ona bir şey oluverecek” korkusu, bütün beraberlik hayatımızın, hiçbir zaman unutamadığım, kaçamadığım, en baş, en büyük “karabasanı” idi.

Kapısını dinleyip de uyuduğundan, nefes aldığından emin olarak rahatlamadığım gece yok gibiydi. Korkuyordum basba-yağı, ona birdenbire bir şey olacak diye...

Ve bu korkuyu, dur duraksız, son otuz yıl boyunca hep çektim diyebilirim.

Çatı’dan sonraki yıllarda, Okluk’ta geçirdiğimiz konaklama devrelerinde de, hep yürüdüğü yolların kıvrımlarından, dönemeçlerinden onun sağ olarak çıkıp geldiğini görmek, bana günlük sevinçlerimin en büyüğünü tattırmıştı.

Annem çok güzel yüzerdi de. Gerçi belirli bir stili yoktu. *Crawl* yüzmezdi... Ne de tam kurbağalama.

Öyle bir, kendine göre yüzüşü vardı. Sağına yatmış, hep sağ kolunu ileri uzatarak, bacaklarını makas yaparak, bu kendi icadı “Mebruş” stiliyle, yavaş yavaş, -84 yaşında olduğu son 91 yazında bile- uzun uzun, bazen bir saatten fazla yüzerdi. Başında çilek kırmızısı, lastik *bonnet*’si, ayaklarında beyaz, lastik pabuçları, yan merdivenden, teknenin bir tarafına tutunarak, son yıllarda zayıflamış sırtının kemikleri, kaburgaları belli halde dikkatle iner, sonunda alttaki, küçük platformda hafifçe çö-

melir, sonra iki kolunu ileri uzatarak yüzüstü bırakırdı kendini suya “poof” diye.

Torunu Ada yanındaysa, beraber yüzerler, 7-8 yaşlarındaki kız ona muziplik yapınca da, kızar gibi görünür, “Aaa... bırakın bir rahat yüzeyim...” derdi.

Bazen ben de inerdim; -ne yazık, ne kadar az yapmışım bunu... ah benim hayvan kafam...- ya da botla balıktan dönmüşsem atlardım yanına, çok yıllar önce, Erdek'te de hep yapardık bunu.

Sokulurdum, kendi gücüyle çabalayarak gelir, bir eliyle boynuma tutunur, bir “Puse,” der, tuzlu, soğuk su damlaları sıçratarak öperdi beni. Ben de onu... o yumuşak, tuzlu, gene de ana kokusu besbelli yanağından öperdim...

Ah, nasıl güzel... nasıl güzel... nasıl güzel... Allah'ım, yardım et bana...

Onunla balığa çıkmak, başlı başına bir zevkti. Oltacılıkta, ispari, kupes -lapa- avındaysak Gökova'da, Akyaka önlerinde veya daha önceleri Erdek'te Seyitgazi'yle Tavşan Adası arasındaki nişanda, şarkılar, tekerlemeler söyleyerek, güle oynaya çekerdi oltayı; üçlü-beşli balıkları çabucak ayıklar, iğneleri çabucak yemler, atardı hemen suya...

Yarışırdı benimle!.. Ayrı kovalar... Ayrı balıklar... Kazandığı çok olmuştu. Başkalarıyla, konuklarla, hatta torunlarıyla pek yarışmazdı, “bunlar acemi” diye...

Ama en çok, sırtıya çıkmak zevkti onunla... Botta ortada, sırtı baş tarafa, yüzü kışa, motora, bana, elindeki misinanın gittiği yöne dönük oturmuş, nasıl bir zevk ve şevkle balık tutardı, anlatılamaz... Genç bir kız, bir çocuk neşesiyle... Çıglıklar atarak...

“Tuttum!.. Tuttum!.. Gene tuttum!..” diye tempo tutarak ve hemen hemen hiç kaçırmadan, takımı çok iyi kullanarak, ağrılarının izni nispetinde, sağa sola hamleler ederek, alırdı balığı

içeri... Nereye koyacağını, çırpınan hayvanı nasıl indireceğini bilerek... hiç karıştırmadan misinaları, kurşunları...

Hep sırtıya çıkarmamı isterdi onu:

“Yamancığım, bugün de dalmayıver,” derdi.

Ben budala da çoğu kez, aklım sıra atlatırdım onu ha... Dalmaya giderdim... Hastalık!

“Yarın, öbür gün...” der, ileri atardım.

Tıpkı, onun isteyip de benim oynamadığım bezik oyunları gibi.

Nasıl pişmanım Allah’ım şimdi, daha da olacağımdan başka...

Gökova’ya ilk yerleşmemizi anımsıyorum.

Daha Beyaz Ada rüya bile değilken, 70’lerin başı, ilk “Kıbrıs Harekâtı”nın olduğu yıl.

Bütün oteller zarar etmiş, kapanmış, o yıl bizim en kârlı yılımız olmuş, müşteri azalmamış artmış, “Evimizden daha rahatız burada, daha da emin herhalde,” diye, gideceklerine, kalmışlar konaklayanlarımız.

Elimizde para var, ben Foça’dan bir kullanılmış balıkçı teknesi alıyorum, 14 metre, o Mazı önlerinde, motor patlatınca, üç-dört mil uzaktaki karaya kadar, paletle 6 saat devamlı yüzecek, çekip getirip balıkçı dillerine destan olduğum... Bir de Gökova Kermetur’da, önde, köşede, mal sahiplerinin kendilerine yapıp, çiftten birleştirdikleri güzel bir daire...

Erdek’te sezonu kapatıp gelmiştik.

Akyaka’da o zaman, elektrik bile bir geliyor bir gidiyor... Renkli değil, siyah-beyaz TV bile yok... Ama bina da yok.

Akyaka şimdiki mantar tarlası gibi evlere boğulmamış... Tam bir cennet... Bir Kermetur var. Bir Osman Hoca’nın evi. Bir de ilkokul.

Nasıl Erdek'in ilk, o en güzel zamanlarının, o eşsiz yaşam şeklinin ortağı olmuşsak, Akyaka'yı da öyle yaşadık biz... Elektirik kesilir, benim şoför Osman ya da ben gider direğe çıkar, yapardık. TV sadece Muğla'da vardı. Ben, Sakar'a aktarıcı yaptım, akülü falan... Kermetur'a dönük yayın verirdim. Ben, vericiyi ayarlar inerdim Sakar'dan, Osman Hoca grubu gider kahveye çevirirlerdi. Onlar iner, ben çıkardım. Sonra onlar gene çıkar çevirirlerdi... Akyaka'da gömlekle gezerken, kışın Sakar'da kar yağıyor olurdu. Anteni ayarlayıp sıkıştırmak için, gerektiğinde yerden alacağım taşlar donmuş, ele yapışıyor olurdu, sonunda, zorunlu, "Bu anteni çeviren eşşektir!!" diye yazdığımı biliyorum.

Nasıl Erdek'te öncüysek, Akyaka'da da öyleydi. Şimdi, epeydir "Akyaka'yı Sevenler" diye bir dernek kurmuşlar, içlerinde bir sürü sanatçı taslağı var, sakallılar falan... Başlarında da bir ecnebi başkan, Alman mı ne... Hiçbirini tanımıyorum. Bir tekini bile. Hiçbiri de gelip hatıramızı sormuş değil elbet. "Siz de kimsiniz?" ya da "Kimdiniz?" diye...

Ormanda yürürdük anneyle, o sanırım Türkiye'nin en güzel, en büyük doğal parklarından biri, bence başlıcası olan, "Ormanın Yeri"nde...

Özel yollarımız, denizi, tepeden bütün karşı ovayı seyreden, özel parkımız, yerimiz vardı. Kasımda nergisler, ocakta anemonlar ve her hafta, on günde bir değişen çeşitli çiçekler, cins cins papatyalar açardı...

Bayılırdı anne çiçek toplamaya, ağrısı sızısı da olsa, mutlaka ihlaya ohlaya eğilir, herkesten de çok toplardı.

Bu Kermetur yıllarında, hemen hemen bütün kış, Kıran tepelerinde kar yağarken bile, büyük bir sürat botum vardı. Kendimizin Erdek'te yaptığı, aşırı yağmur yağmayan her gün pikniğe giderdik. Anne, ben, varsa Deniz ve Ömer –en büyük torunları– ve Akyakalı Tak Tak Amca, Mustafa Gümüş...

Bir adaya, amlı'nın veya Sedir grubunun bir yerine çıkar-
dık. Ben dalar, hemen oracıkta birkaç gün ve elbet o ğlenin de
balıgını vururdum, ahtapotunu toplardım.

Kocaman bir ezlong alırdık, açılır kapanır, masa, iskemle
birkaç tane, ya Aygaz ocağında ya da yerde, taşların arasında
kuruluveren odun, kömür ocağında, balıklar, lahozlar, kara-
gözler tava yapılırdı. Ahtapot pilaki bile yapıldığı olurdu. Izgara
faslını çoğu kez eve dönüşe bırakarak...

Anne bu pikniklere bayılırdı. Bacakları paltosuyla örtülü,
boynunda kendi ördüğü atkısı, başında gene kendi el emeğİ
yn şapkası, öyle oturur, karşı Kıran dağlarını, Kleopatra'nın
henüz turistlerin ayaklarında taşına taşına azalmamış, ilginç
kumlarından oluşan, dalgaların tepe tepe yığdığı, tümseklerin
yaptığı, yuvarlak ve tuhaf şekilleri seyrederek, büyük bir mutlul-
lukla şükrederek.

Yemekten sonra, azıcık kestirirdi bile... ezlongunun ze-
rinde... Biz adayı dolaşmaya çıkar, birkaç kez gördükten sonra,
artık oralara gelmeyi pek istemeyen anneyi, öyle ezlongunda,
o tek ağacın altında yatar bırakır, st taraftaki küçük amfiteatra
ya da arka taraftaki dere gibi giren kulakıktaki sığ suda, kari-
des, tek tek avlamaya giderdik... Nasılsa adada, binde bir birkaç
balıkçı, bir de devamlı orada olan inekler ve keçilerden başka
kimse bulunmazdı.

Dönüşte anneyi ya doğrulup oturmuş, etrafı seyrediyor bu-
lurduk ya da hâlâ uyuyor... hatta basbayağı horluyor bile, sey-
rek de olsa... Seviniverirdim, oh ederdim hemen onu görünce.

Güzel, çok güzel günlerdi... Hiç geri gelmeyecek ve anne-
den sonra hele, eşi hiç yaşanmayacak...

Tıpkı Okluk günleri gibi.

Kim ne derse desin ya da diyemesin, hem de çok büyük
farkla, Okluk'un da öncüleri biz olduk.

Çatı yolunun çok kötülediği, Marmaris'e ulaşma imkânlarının çok zorlaştığı bir zaman gelince, kumanya alışverişinin yanı sıra ilaç gereksinimleri de artıp balıkçılarla beraber, bize de kumanya getiren arabalar yetersiz kalmaya başlayınca, anayola ve yerleşim alanlarına daha yakın bir yer aradık.

Maldere'yi biliyorduk. Tak Tak Amca'yla Akyaka'dan, gene hep beraber piknik yapmaya 70'lerin başından beri geliyorduk.

Beyaz Ada yapılıp, birkaç yılı Çatı'da geçirdikten sonra, 80'lerin başında, Maldere koylarını yoklaya yoklaya, en dibini, adını köylüden başka kimsenin bilmediği Okluk'u bulduk.

Kocaman bir ahşap iskele yaptırdım. Hemen kıyıda kör kuyu vardı, onu açtırdım. Bal gibi suyu olan, kışın yükselip taşacak kadar gür bir kıyı oluştu.

Kablo hortum uzattım, kıyıdan tekneye devamlı tatlı suyumuz oldu. Önce Beyaz Ada'nın jeneratöründen, sonra da resmen abone olarak saat taktırıp, köyden gelen elektrikten aldığımız enerjiyle, kuyunun üzerine bağladığımız santrifüjü çalıştırarak.

Aşağı yukarı on yıl, devamlı Beyaz Ada'nın içinde, kışları orada geçirdik.

O şimdi Okluk hakkında yazılar yazan, demeçler veren, oralara sahip çıkan yiğitler, hep çok sonradan ve hemen hepsi, bizden duyup öğrenerek geldiler.

Rakıyı çekip çekip, dolunayda gitar çalarak aşırı sol şarkılar çığırınlar... Ünleri kişiliklerinden büyük, şişirme gezginler, küçük teknelerinde, sırf bedavaya yakın, ucuz ömür geçirmek isteyen, sözüm ona doğa meraklısı turistler, birçok dost-arkadaş bildiğimiz "badanalı yüzler"... Hep arkadan, çok arkadan geldiler... yıllar sonra...

Ve oralara, babalarının has malıymış gibi, en azından sözde, sahip çıktılar... Köylüye, damlarına çivi çaktırmazken, tuvalet

yaptırmazken, “Aman doğal sit alanı!..” diye akşam yemeklerine gitmeye alıştıkları kodaman dostlarının, yasak yerde yalıyı, denizi, yolu kapatarak, yasak inşaatlar, saraylar yapmasına göz yumdular.

Çifte standart hep, yörenin yerlisine hayır, kendi dostlarına elbette OK diyerek, engellenmesinler diye akıllar da öğreterek üstelik...

Okluk’u Okluk yapan aslında, rahmetli Özal’dır. Sık görüşmesek de dostluğunu bildiğim Can Pulak, onun basın danışmanıydı. Karacasöğüt’te evi vardı Can Bey’in. Oradan arada bir Okluk’a geldiğinde görüşürdük. Özal da, onun anlatmasıyla, Gökova’yı, Okluk’u merak ederek gelmiş... Geliş o geliş. Yerden göğe kadar haklı... Keşke daha uzun yıllar yaşayabilse ve gelseydi...

Oranın tadını çıkaracak kişilikte olduğuna şahidim. Bana, tekneye de yüze yüze gelmişti. Dost adamdı. Adamdı gerçekten. Allah rahmet eylesin.

Az ileride, Ak Mehmet denilen bir köylünün, bir ara benim de almayı düşünmüş olduğum yerini aldılar, son derece sade, mütevazı bir ev gibi Cumhurbaşkanlığı Köşkü yaptılar. Yazları gelirdi rahmetli. Ondan başka ve sonra da kimsenin pek gelip kaldığını bilmiyorum. Hâlâ o boş binalara, bir bölük kadar asker, başlarında kumandanları, bekçilik yapıyor, bir sürü yasak var o yörede... Artık neden ve kime belli değil...

Okluk’un ismi, işte böyle rahmetli Özal ile duyuldu ve bilen bilmeyenin de ağzına sakız oldu.

Biz yıllarca orada gerçekten yaşadık Allah’a şükür...

Sabahları erkenden, akşamdan atılan ağları kaldırıp ayıklar-ken, bir tek ağda kilolarca barbunya, yüzden fazla jumbo karides, koca koca ahtapotlar... Anne, 80 yaşına rağmen, ağların başında, ayıklamaya en önce oturmuş olurdu.

“Deve” dediğimiz bir sürü, el kesen çekirgeye, dua böceğine benzeyen diken diken yabani karidesler, keskin bacaklı çalparalar, iskorpitler, kurbağa balıkları, hatta trakonyalar, öbek öbek çıkanlar vız gelirdi ona. Çabucak ayıklar, bazen bana, el sürmeye sıra bırakmazdı.

Sonra yürüyüşe çıkardı, ayağında sabah giydiği sarı çizme-leri, elinde küçük, mavi bez torbası, örgüleri, yassı su şişesi, bazen gözlüğü, gazetesi... Ben de onu bırakır, ya balığa dalmaya giderdim ya da bir süre onunla yürüdükten sonra, onu orada git-gel, git-gel, iki ağaç arası seferlerinde bırakarak, çok daha uzaklara, ileri plajlara, dünyanın bu en güzel yolunda, en az bir saat yürürdüm sağa sola bakarak ve dönerdim, bir saat de o, dönüşte, yolun hangi kıvrımında anne karşıma çıkacak heyecanıyla...

Bazen de ara yoldan, karşı tepelerin oradan, arka taraftaki üç ayrı plajı ayıran, üç kayalık burundan kurulu, o üçlü sahile iner, bir baştan bir başa, çizmeli ayaklarımın biri suda, biri karada, yuvarlak koca taşlardan kayıp düşmemeye çalışarak, taa en kıyıya, suyla karanın öpüştüğü yere kadar gelmiş, boyuna renk değiştirerek akılları sıra görünmez olmaya çalışan ahtapotları, birer birer elle yakalar, ters çevirip içlerini temizledikten sonra, her birini bir parmağıma geçirerek gider gelirdim.

Dönüşte, bazen iki elimin tüm parmakları dolu olur, uzak-
tan, beyaz koltuğunda oturmuş, yün ören anacığıma “Fulledim gene,” diye bağırırdım.

“Otur biraz yanımda oğlum,” derdi.

Yanımda, yere otururdum bir süre... Başımı okşardı. O okşadığı başımdaki, hep kendi kendime açtığım sıkıntıları da bilir, üzülürdü.

“Ah oğlum, ah... Kime bırakıp da gideceğim ben seni...” diye.

Konuşurduk. Anlaşırdık.

Konuşmazdık. Anlaşırdık.

Bazen bir şeyi düşünür, onun da bunu sezinlediğini anlar... sadece,

“Değil mi?..” derdim.

O da uzun süren bir konuşmanın ortasındaymış gibi hemen,

“Evet, öyle...” diye yanıt verirdi.

Bazen aynı yaprağı, aynı çiçeği, aynı bulutu, aynı böceği, aynı anda görür, aynı anda, bir ağzıdan:

“Bak...” derdik.

Bazı aynı konuyu, aynı anda, aynı kelimelerle açardık... Çok eskilere aynı anda gider, aynı anda günlük problemlere dönerdik.

Sonunda o hep gülerdi...

“Oğlum, göbeğimiz ayrılmamış bizim seninle... Ah oğlum, ben gidince ne yapacaksın...” derdi gene... “Kime bırakıp da gideceğim seni, onu düşünüp de üzülüyorum. Başka bir üzüntüm yok, Allah’a şükür çok iyi yaşattın beni...”

Ben de, “Allah arkana koymasın,” derdim.

Tartışmamız başlardı: “Sen önce...”, “Ben önce...”

Bazen tekmeden yürüyüşe çıktığında, benim makinada, motorda, elektrik veya elektronik düzenlerinde bir işim olurdu. Sürebilecek... Arkasından bakardım. Dört-beş yaşındaki Ada da, onun elini tutarak veya etrafında hoplaya hoplaya yürüyerek, iki küçük örgü saçını sıçratarak koşar giderdi.

Bir keresinde, yalnız yürüyordu, gene o aynı yolda, hemen paralelindeki, arıcıların açtığı, bir-iki metre yandaki patıkada, ona degecek kadar yakınında, erkek, yavru, yavru, dişi, dört-beş parçalık bir yaban domuzu topluluğu geçti... O, o sırada,

onların geçtiği yere sırtını dönmüş, sol yanındaki zayıf, upuzun bir çamın, en tepe dallarının, lodos rüzgârıyla hışırdayarak nasıl el, kol salladığına bakıyordu... hayret ve hayranlık dolu gözlerle...

Domuzları görmedi, döndüğünde söyledik.

Hiçbir zaman inanmadı, “Hiç geçseler görmez miydim,” dedi hep, “beni işletiyorsunuz... ne domuzu, insandan başka domuz mu var buralarda?..”

Çok sevdiği insanlar da vardı ama orada.

Hele bir Gülsüm Hanım vardı, o yan taraftaki, 17 dönümlük koca tarlanın sahibi; ama inek peşinde, binbir sıkıntı, öyle görmüş, öyle yaşayan bir yaşlı kadıncağz... Anne koltuğunda, yolun kenarında otururken o da gelirdi... Dertleşirlerdi. Safra kesesi rahatsız olduğu için yumurta yemesi kesinlikle yasak olan anneye, bu Gülsüm Hanım'ın, benden gizli, sahanda yumurta yapıp yapıp getirdiğini, annemin de acaba geliyor muyum diye yola baka baka, etrafı kollayarak, bir acele, “Yaman görmeden” yediğini sonradan duymuştum...Kızamamıştım.

Keşke daha çok yeseydin anacığım...

Ne kalpten gittin ne de safra kesenden...

Oğlunun eşekliğinden gittin, o kadar.

8. KISIM

NENE MEB

MEB'in en büyük hastalığı, sevmekti aslında.

Her şeyi ve herkesi severdi. Hiç kimseye kötü demedi, de-dirtmedi de... Ağacı severdi, kuşu severdi, köpeği, denizi, bulut-u severdi elbet... Ama beni de severdi, onu da severdi, kuyusu-nu kazan, benim şaşkın karılarımı da sevdi, onların kusurlarını hep örtmeye çalıştı bana karşı.

Ama en çok torunlarını sevdi. Bütün torunları, ilk ve en büyükler başta olmak üzere... Hepsine kol-kanat gerdi... Onların hiçbir hatasını, eksikliğini duymak bile istemedi.

Aramızda, belki de son 20 yılda geçen tüm tartışmalar, hep bu torunları yüzünden olmuştu.

Ne yazık, bazen, Okluk'ta ormanda, yan yana yürürken, "ben neler yapıyorum baba olarak, onlar yetişkin oldular, şunu da yapmıyorlar, bunda da kusur ediyorlar..." diye dayanamayıp konuyu açtım mı, hemen başlardı, o akıllı, mantıklı kadın, göğ-e mavi değil, siyah dercesine, zıttıma gitmeye, onları korumaya... Toz kondurtmazdı.

Sonunda kızıp, "Seninle yürüyende kabahat..." diye onu ortalık yerde bırakıp, tekneye döndüğümü hatırlıyorum birçok kez...

Ne yazık... nasıl kaybedilmiş zamanlar bunlar... nasıl bırak-mışım onu öyle orada, ne değmez şeyler için... nasıl boyuna ba-

lığa gitmişim, hep bir başına koyup orada, tekne de ya da yolda...

En soğuk günlerde, sıcak denizden beyaz sisler, bulutlar yükselirken bile, sabah erken, herkes uyurken, o ne yapar yapar kalkar, her zaman, benimle çay içmeye yetişemese bile, dalma-ya giderken, mutlaka, kapılardan dışarı kadar geçirir, “Rastgele evladım... Allah korusun seni... Anneni unutma, çok zorlanma, ç ı k a r a b i l, Allah köpek balıklarından, kötü mahluklardan korusun seni...” derdi.

Ada, küçüklüğünden, bizim yanımızda devamlı kaldığı şu son günlerine kadar, onun benden sonraki en büyük aşkı oldu. Ada, denizciliği benden öğrenmişse, hanımlık becerilerini de ondan almıştır şüphesiz...

İlk hesap–kitap işlerini, çarpım cetvelini, okumayı, doğru okuyup doğru yazmayı da öğreten annem olmuştur ona.

Sonra Akya geldiği zaman dünyaya, şu iki yaşını doldurup geçtiği son günlere kadar emziği, yıkanması, giyimi, kuşamı, maması baş uğraşı olmuşt u annemin.

Yunus’u sadece iki–üç ay görebildi doğduktan sonra. Ne o ondan bir şey anlayabildi, ne de Yunus nenesinden...

Benim Beyaz Ada’yla mavi yolculuk yaptırdığım devrelerde, önce Erdek’te evde kalıyordu yazın. Necati Bey müdürlük yaparak, kardeşleriyle birlikte oteli işletiyorlardı. O da Ada’yla hep beni arayarak, gün sayarak, her gün bana mektuplar donatarak evde kalıyordu.

Ben haftalık ya da on beş günlük turların, sondaki bir gün–iki gecelik değişme sırasında, her seferde değilse bile iki–üç seferde bir, Marmaris’ten bildiğim, sevdiğim bir taksi vardı, limana geldiğim gece, ertesi sabah ayrılacak olan yolcular dağıldıktan sonra, geç vakit çıkıyordum yola onunla... hiç uymadan Erdek’e varıyordum. O gün, hasret kavuşturuyorduk bütün gün boyunca annemle, Ada’yla, oradakilerle; gece bas-

madan arabasında uyuyan şoförü uyandırıyordum, haydi gerisin geriye, gene ben hiç uyumadan Marmaris'e... Sabah erken tekneye varıyor, yeni yolcuların listesiyle, liman dairesinde ilk ben oluyor, çıkışı ilk ben alıyor, beni ancak tekne yola koyulurken görüp tanıyan yeni yolcularla, limandan gene ilk ben çıkıyordum sefere.

Gövdem biraz yorulmuş olsa da, yüreğim güm güm atıyordu, kısa da olsa, ona kavuşmuş olmanın sevinciyle...

Bir yaz sonu, Necati Bey anneme,

“Ben bu otel işinden yoruldum anne. Yaman da yok. Bütün iş bende, seneye yokum. Bilesiniz, ona göre tedbir alın,” diyor.

Annem de, “Necati, iyi düşündün mü?” diyor.

“Düşündüm, kararım karar anne.”

“Oğlum, bırakma bu işi... bak ne güzel, ailece buradasınız, istediğiniz parayı alıyorsunuz... Az geliyorsa onu da arttırırız... bırakma bu işi.”

“Bırakacağım, yoruldum, para konu değil..”

“Oğlum sabret, hiç değilse ben ölene kadar sabret...” diyor annem, son kozu bu...

Necati'nin yanıtı kesin ve biraz acı da...

“Anne, senin ölümünü bekleyeceğim diye ben mi öleyim?”

Annem bana telefon ediyor. Fevkalade kötü, kaprisli, berbat bir Belçikalı grubuyla seferdeyim. O seferin orta yeri, Fethiye'de yakalıyor anam beni:

“Oğlum, bu Necati, seneye bırakacağım, yokum diyor, ne yapacağız?”

“Ne bileyim anne... Şu sıra ben buradan ne diyebilirim?”

“Oğlum sen de yoksun, ben de kiraya veririm bu oteli, biter gider...”

“Sen bilirsin anne... Ne istersen yap...”

Yüze gülücü bir aile de varmış hazırda.

Mavi yolculuklar bitti mi, o zaman sezon kısa Erdek'te de, yatçılıkta da; eylül sonu, annem kapamış oteli, gelmiş Marmaris'e, tekneye... Bir karı-koca geliyor iki gün sonra... Allem ediyorlar, kallem ediyorlar, 10 Türk lirası kaporayla, sembolik yani, oteli onlara kiraliyoruz.

Onlar gidiyor, Necati geliyor bir gün sonra.

“Yaman, anne, ben düşündüm, hata etmişim, hiç bırakabilir miyim sizi?..” diyor.

Anne ilk defa böyle keskin bir yanıt veriyor:

“Atı alan Üsküdar'ı geçti Necaticiğim... Oteli kiraladık bile.”

O gece, Necati içiyor da içiyor...

Ertesi gün, Rodos'a yola çıkıyoruz. Hep beraber, sabah gidiyoruz; Necati de öyle bir Necati, bütün gece, iki büyüğe yakın içmiş, uyumamış, o kafayla haritaya, pusulaya, rotaya bakıyor...

“Beş derece yanlış gidiyoruz Yaman...” diyor.

“Ee... Aa... Vallahi doğru Necaticiğim! Daldırınışım...” Dümeni topluyorum, onu yanaklarından öpüyorum.

“Ah benim kardeşim, neden ettin o lafı!..”

Dokuz yıl kök söktürecek bize o kiracılar, bizim paramızla zengin, “müteahhit” olacaklar, türlü densizlikler edilecek, devalüasyonlarla hızla değer kaybeden Türk lirasıyla yapılmış anlaşmada komik kalan ödemeleri bile zor alacağız... Sonunda, üzerinde kendi imzaları bulunan, o şekilde dokuz yıl kaldıkları otelden, “Bu imza bizim değil,” diye, kendi imzalarını, kendi kendilerini inkâr edecek kadar küçülerek, “Çıkmam!” diyecekler. İş mahkemelere düşecek ve sırf onları çıkarabilmek için, bir an önce, bütün tesisi yok pahasına satacağız.

Bu iyice tatsızlaşan devrede, annem, ben Beyaz Ada'yla çalıırken Erdek'e gitmemeyi yeğledi.

Sedir Adası'nın karşısında, Taşbükü denen, kıyısı koca çakıllı, kayalı, dalgalara açık bir koy, orada da bir motel vardır, Sedir Motel.

Orada bir oda tutarak Ada'yla, 87-88, iki yaz geçirdi. Sabahları çok erken, henüz sakinken denize girerek... yanlılıkla geçe kalmışsa, dalgalarla girdiğine bin pişman, 80'li yaşlarda kayalara kendini parçalatmadan çıkmaya uğraşarak...

İşte o iki yaz boyunca, sanıyorum çok önceden, Deniz 12 yaşındayken, "zafiyet" geçirdiği sırada, ona bütün bir yaz, bizim hepimizi dışlayarak bakıp, onu çabucak iyileştiren, sevgi ve sabır sembolü eşsiz nene, bu iki yılda, özellikle o Sedir Motel'in şartlarında, 7-8 yaşlarındaki Ada'nın, leğen içinde, lavaboda elle yıkadığı çamaşırları dâhil, her yükünü, her sorumluluğunu, tekleyen kalbi, yüksek tansiyonu, romatizmasına, ağrılarına rağmen, tek başına yüklenerek çok daha büyük bir sınav verdi ve kendi ömründen neler neler feda etmek pahasına, nenelik sanatının en üst rütbelerine vardı.

Marmaris'ten Erdek'e değil, oraya 700 değil, 60 km'ye gitmek, çok daha kolaydı bana. Her sefer sonu, aynı şoför İbrahim götürüyordu beni Taşbükü'ne.

Mor, boru çiçekli sarmaşıklarla, yaseminlerle kaplı, çok renkli, çok güzel kokulu bir balkonun içinde veya odada bulurdum onu. Dışarıda, hemen yakında, göz önünde, diğer çocuklarla oynayan Ada, daha koşup elime sarılmadan, mutlaka, gene bu ufak torununun bir işlerini yapmakla, çamaşırlarını asmakla uğraşan annem, birden hızlanmış bir yürüyüşle, sevinç çığlıkları atarak varırdı yanıma.

"Ah oğlum, Yaman'ım... geldin mi? Nasıl da duymadım, ne çabuk geldin..." diyerek boynuma atılırdı.

Bazen hiç haber vermeden, telefon etmeden, habersiz girdim.

Öyle balkonda, şiş bacaklarını, mavi varisleri kabarmış damarlarıyla, onu ne çok yıllar, ne çok iyi işlerde taşımış ve taşıyacak olan ağırlı bacaklarını, hâlâ güzel mi güzel, pembecik ayaklarını güneşe uzatmış, düşünüyor bulurdum; gözleri bir noktaya takılı veya dayadığı bir eliyle örtülü ya da sadece kapalı...

Fırlardı ben onu öpmeye uzanırken...

“Yaman’ım?.. Nasıl, ne zaman geldin evladım?.. Ben de tam şimdi seni düşünüyor, hayalen öpüyordum seni.”

Bütün gün kalırdım orada. Marmaris’in en iyi şoförü değil, belki de en iyi adamlarından biri olan İbrahim beklerdi beni. Gider bir köşede, o tatsız denize girerdi. Ben de girerdim, dalma takımlarımı getirmiş olarak yüzerek karşıya geçer, Sedir Adası’nın komple turunu atar, en az iki-üç tane, üçer dörder kiloluk erişte lahozlarını belime asmış olarak dönerdim, iki-iki buçuk saat sonra...

“Ah,” derdi annem, “bak Ada, baban gene bizim bir haftalık balığımızı çıkardı. Var ol evladım... Burada, aldıkları ufak ufak balıklar, o sokkanlar falan yenmiyor, yiyemiyoruz biz, sayende gene karnımız doyacak...”

Öğle yemeği faslından sonra, Ada yatmaz, o sıcakta dışarda oynar ya da yeni alınmış bisikletinde, yeni öğrendiği becerilerini hep bahçe içinde kalarak arttırmaya çalışırdı.

İşte o zaman, dünyanın en güzel saati de gelmiş oluyordu. İçerisi oldukça serin ve ön balkondan vuran sertlemiş imbatın tuzlu soluğuyla, mis gibi kokan odada, yan yana duran iki yatakta yatarlık onunla... Pikelerin üzerinde; ikimiz de ışıktan uyuyamadığımızdan, gözlerimize siyah göz bağları takarak... İki yatağın dar aralığından, karşılıklı uzattığımız ellerimizi tutarak.

Küçük, buruşuk elleri ellerimde... göz bağının altında, mutluluktan ağladığını bilirdim.

İkimiz de uyku taklidi yapardık. Kim uyurdu ki?..

Bir ben, serbest olan elimle, göz bağını aralayıp, ondan yana bakardım, bir o benden yana...

Konuşmadan... Her lafa başladığımızda, kısa kesip, “Hadi uyuyalım,” diyerek, ama hiçbir zaman uyumadan, o anı ziyan etmek yerine, yudum yudum tadarak, gözlerimizden damla damla taşırana dek; bir dahaki ayrılığa şerbetlerdik kendimizi...

Şu anda bana, öyle beş dakika duracaksınız el ele, deseler, kalan bütün canımı, malımı, mülkümü, olmaz olsun her şeyimi, hemen hiç düşünmeden veririm... Sadece beş dakika, öyle...

Bir saatten fazla yatardık, bazen iki; çoğu zaman hep susarak, bazı bazı da dayanamayıp konuşarak...

Bir daha hiç ama hiçbir zaman gidemeyeceğimi iyi bildiğim, önünden, Taşbükü’nden, denizden nasıl geçeceğimi düşündüğüm bu Sedir Motel fasılları, şüphesiz hayatımın en yoğun ana sevgisini e l l e tutulurcasına gerçek duyduğum devrelerdir.

Öğleden sonra çaylar içilir, akşam gün batıda kızarıp dönme vaktinin karamsarlığıyla beraber kararmaya başlarken, o yırtıcı, korkunç dönüş vakti gelir, üç-beş kere üst üste vedalaşılıp karşılıklı, kismetse haftaya, diye çıkardım yola...

Anne de geride, gene n e n e’ye dönüşmüş kalırdı o elini tuttuğu küçük kız ile...

Taa Marmaris’e gelene dek, hiç konuşmadan, gözüüm camdan dışarıda, “Neden bu Beyaz Ada işine kalkıştım, neden kendimi acentelere bağladım, neden bu kadar zorunlu ayrı kalıyorum?” diye düşünüp dururdum.

Hiç bozmazdı sessizliği İbrahim...

Yanıtını biliyordum düşündüklerimin.

Çalışmaya mecburdum. Masraflarımızı, otelin kiracısından aldığımız güdük taksitler karşılayamıyordu.

Beyaz Ada'da artık zevk için değil, para için çalışıyordum basbayağı.

Annemden sonra, dünyada en sevdiğim şeyi, denizi satıyordum basbayağı. “*Tuzlu Güneş*” diye bir gün yazmayı tasarladığım mavi yolculuğun, nasıl yavaş yavaş çığırından çıkarak, kahverengi hatta kara bir yolculuk şekline dönüştüğünü her gün daha çok izleyerek...

Daha büyük bir sabırla, o engin denizlerde, oh değil, ah çekerek çalışıyordum işte.

Ve işte, şimdi gene de “Ah...” diyorum.

Ah, bu tekne-yat işine neden kalkıştım? Neden birken iki yaptım?

Oğlum Ömer için iş sahası yaratacağım diye... Hani, nerede o Ömer şimdi?

“Abi,” diyor Hüseyin... Yanı başımda, Beyaz Ada'ya, benim kaptan kâğıdımla kaptanlık yapan, Akyakalı, benim yetiştirmem, usta gemici Hüseyin...

“Abi ne yapıyorsun burada? Niye oturuyorsun? Neden tekneye gelmiyorsun? Hasta mısın?”

Sonra birden,

“Ah,” diyor, “aman başın sağ olsun abi... Gelemedim cenaze... biliyorsun seferdeydik, taa Fethiye'deydik... Allah rahmet eylesin, onu çok severdim... Hepimizin annesiydi. Bana okuma-yazmayı da o öğretmişti biliyor musun?..”

“Bilmem mi... Durumlar nasıl Hüseyin?”

“İyi abi, her şey normal... Bu grup hemen gidiyor, öbürleri de akşam, gece gelecekler.”

“Alevok nasıl, gördün mü geçerken o kaptanları?”

“Görmem mi abi? Onlara uğradım da geliyorum. Seferde de iki kere rastlaştık, bir Göcek içinde, bir de Ekincik’te Dalyan’a gidenleri beklerken...”

“Nasıl onlar?..”

“Onlar da çok iyi abi... Alevok gibi teknede nasıl olacak... Hadi geliyor musun kayığa abi?.. Gel bir şeyler ikram edeyim sana...”

Güldüm. Kalktım ayağa:

“Ne ikram edebilirsin bana Hüseyin,” dedim, “sağ ol...”

Anlamadan baktı yüzüme.

Sonra “anladı” sanırım.

“Haa öyle ya abi, bütün mallar senin...”

“Yok onu demedim Hüseyinciğim, sağ ol...”

“Hadi gel abi, yandın bu sıcakta burada...”

İçimde bir şeyler kopmuş, bir yaranın kabuğu açılmış, iyiden iyiye kanıyordu gene.

Ne BeyazAda’yı ne de Alevok’u görmek istiyordu gözüm...

O çiçekli balkon, iki küçük bukleli sarışın kız; elinden tutarak benim uzaklaşmamı, yüzünde gitgide büyüyen bir kederle seyreden anne ve Nene MEB vardı...

O koca Mebrure Alevok vardı, bir daha hiç göremeyeceğim, hiç elini tutarak yatamayacağım, soluğunu hiç duyamayacağım...

“Bir şey olursa, beni telefonla ara Hüseyin,” dedim. “Alevok’takilere de söyle, ben geldim ama vazgeçtiğin teknelere gitmekten... Nasılsa her şey iyi diyorsun... Ben gene, Akyaka’ya dönüyorum...”

Arkamdan bakakaldı Hüseyin, “Sen bilirsin abi,” deyip...

Yürüdüm, nereye gittiğimi, neden gittiğimi bu kez çok iyi biliyordum... Sabah iki kere uğradığım kabristana bir daha gidecektim.

Özlemiştim anamı, onun yattığı yerin yanında yatamıyorsa, elini tutamıyorsa da uzun uzun oturacaktım.

Orada, dua edecek ve dinleyecektim.

Ağlıyor mu acaba?

9. KISIM

SONUN BAŞLANGICI

Günler geçiyor. Zaman hiçbir şeye, ne sevince ne de öyle çok büyük üzüntülere, acılara, hiçbir şeye aldırmadan, duygusuzca geçiyor, görevini yapıyor... Zamanın işi bu: geçiyor...

Güneş doğuyor ve batıyor...

Dünya hep dönüyor. O eşsiz Türkçesi, erişilmez diksiyonu, sesini alçalta yükselte, bütün vurguların hakkını ne fazla ne eksik, tam vererek, bu şiirimi ne güzel okurdu anem:

ADI NE?

ÖLÜM

Silinip gitmesi insanın dünyadan

Yitirmesi kendi kişiliğini, hepten anımsamasız

Yıllarca o el ele, dil dile, gönül gönüle, hiç ayrılmasız

Tek dost diyip de gezdiğin, içindeki ses, o gerçek Kardeş,

Yok olması birden, hiç dönmemecesine, kesin, acımasız

Kalıvermek kaskatı, soğuk, ıssız, yapayalnız

Duygusuz, düşüncesiz, sevinçsiz, sıkıntısız

Hedefsiz, umutsuz, bilinçsiz, pişmanlıksız

Bir kalıp, sanki hiç gelmemiş gibi bu devrana...

Bütün o bilgiler, öğrendiklerin, beynin

O tecrübeler, hayat boyu edindiklerin

Sevgiler, gözyaşları, pırıl pırıl gülüşler
Etrafını saranlar, kalabalıklar, selamlar
Tüm akrabalıklar, hısım kanlar, sonsuz sabahlar
Yakınlıklar, düşmanlıklar, kıskançlıklar, sabırlar
Neşeler, öfkeler, zayıflıklar, tutkular...
Bütün o duygular göğsünü şişirdiklerin
Her soluklayışta alıp verdiğin
O emekler, çalışmalar, çabalayışlar
Biten borçlar, yükselen grafik, dolgun hesaplar
Ömrünle birlikte didindiklerin
Bir yıl daha geçti diye sevinmelerin
Sevişmelerin, tükettiğin yüreğin

Şan, şöhret, kadın, para hani nerde?
Güneş battı, o güzel ağaç, yeşil yaprak, sevgili köpeğin
Yıldız, kuşlar, bulut, deniz bile toz oldu.
O eşsiz müzik sustu, duyulmaz oldu.

Çocukluklar, okullar, evlilikler, evler, çocuklar
Her ne ki var bellemişsen, seni SEN yapan, kendin sandığın
Ayaklarını yeryüzü diye sağlam bilip bastığın
O firıl firıl topaç durdu işte birden, hepsi savruldu.
Fırladı dört bir yana, dağıldı gitti.
Artık ne bir balık kaldı, ne o yağmur, ne bir damla su
O deli deli esen rüzgâr, sen dışında
Savrulan saçlar senin değil artık, anlayamazsın
Rahat edeyim derdin hep, bulduysan bile rahatı tadamazsın.

Sen SEN olmaktan çıkınca, kalan ne?

İşte bu, herkesin, hiç durmadan sorduğu, çaresiz cevapsız
Bir hastalık, hep kemiren, onmaz, panzehirsiz, devasız.

Bir kör kuyu, kaçmak için çırpındıkça hep yaklaştığın
Tüm aceleciliğinin, hesapsızlıkların, yanlış adımların kaynağı
Hayat kısa deyip, hayat boyu gelip düştüğün,
O kaygusuz çocukluktan sonra önünde birden açılan delik
İlk olmasa bile, elinde can veren böcek ya da kuş, sen bunu ilk
düşündüğünde
Ve artık bir daha hiç unutamadığın: “Ölüm ne?”
Ölüm, kişinin dünyayı bırakıp gitmesi mi?
Aslında, bırakıp gitmesi dünyanın seni!..

Bir hafta oldu bile anne o tümseğin altına gireli...

Bir sürü çiçek aldım. Güller, karanfiller. Saksı saksı. Bütün
üstü, yanları çiçek oldu.

Her gün gittiğimde, plastik bidonla, kabristanının hemen
yüz-yüz elli metre uzağında, Orman Parkı'nın girişinde çeşme
var, oradan doldurup getirip suluyorum.

Çiçekler canlı.

Mezarı ancak kış sonu, altı ay geçince yaptırabileceğim. He-
men olmaz, çöker diyorlar...

İki mezar yan yana yaptıracağım. Hemen yanına benimkini
de. O zaman boruyla su da getirteceğim başına.

Kışın, günnük fidanları, çam, salkım söğüt diktireceğim.
Birçok da yasemin, hanımeli, leylak; tutarsa, onbiray denilen
“begonvil” bile...

Annem orada, o tümseğin altında, biliyorum.

Doğdu, yaşadı, bir sürü güzel, doğru işler yaptı... Belki bir-
iki yanlış da... Ben de o yanlışlardan biri miyim? Bilemiyorum.
Bir sürü çok güzel işler yaptı annem.

Yaşadı, yaşadığının farkına vardı... Ve geldi, geldi, o tümse-
ğin altına girdi. Ve durdu.

Orada artık

Bir yere gidemez.

Konuşamaz.

Yazamaz.

Kıpırdayamaz.

Bana, "Seni ne çok seviyorum oğlum," diyemez.

Ve benim ona söylediklerimi, sesli, sessiz onunla konuştuğularımı duyamaz.

Geldi, geldi, oraya girdi ve bitti.

Oradan kaçamaz.

Çıkıp yürüyemez.

Bana gelemez...

Sadece durur ve bekler...

Orada... durur... ve bekler.

Zaman geçsin...

Ben de dışarıda her yana koşturarak, yiyerek, içerek bekliyorum.

Zaman geçsin, ona kavuşayım.

Bir ölüm ilanında, gazetede okumuştum; Herhalde iyi bir evlat az da olsa var, şöyle yazmış ilanı:

"Ölenle ölünmez derler.

"Ölenle ölünür de

"Hâlâ yaşıyorsun sanırlar"

Evet, aslında ben de oradaydım, ben de öldüm ama yaşıyorum sanıyorlar...

Bir hafta, sonra bir hafta derken ağustos geçti, eylülü ortadık. Neredeyse.

Ada okula başladı gene; Ömer oğlum, benim ona yaptırdı-

ğım, koca Alevok Teknesi'ni bırakıp da bir Alman için giriştiği yat yapım işini bitirdi, onu Singapur'a götürecektir... Ay sonu.

"Aman oğlum, burada bu acıya dayanamıyorum, aklım çıkacak, beni de götür, hem sana yardımım olur," dedim.

Yola çıkmadan birkaç gün önce haber verecek... Beni de alacak.

Akya ile Yunus büyüyorlar işte, ne olacak... Yunus ona ilk biberonlarını veren, ilk banyosunda başında olan nenesini hiç tanımadı, hiç hatırlamayacak.

Akya arada bir, "Nene, nene nerede?" falan diyor, odasına girip aranıyor... Her gece ışık yakılan, eşyaları olduğu gibi, yerli yerinde duracak olan bu odada nenesini arıyor ama boşuna.

Evde hiç müzik çalınmıyor. Herhangi bir program için TV açılmıyor. En az iki ay sürecek bu.

Yalnız arada bir dayanamıyorum. Yukarı katta, benim yerimdeki koca TV'yi açıp, annemin video bantlarından herhangi bir kaseti çekip, rasgele koyuyorum, seyrediyorum.

Seyretmeye, sesini duymaya çalışıyorum...

Hemen bana öpücükler yapıp, eliyle üfleyip yollayarak çıkıyor ortaya, başında yün şapkası, elinde o eski bastonu, Okluk Yolu'nda dönemeçten çıkıp geliyor... Gülerek geçiyor önüm-den, "Puse, puse," diyerek...

Bütün o 1988 yılının son aylarında olduğu gibi...

Tekne, Beyaz Ada, Okluk'taki iskelemizde bağlı... 1987'nin bütün kışını orada geçirmiştik, ne kadar mutluyduk.

Tekneden bıraktıklarımıza gece levrekler vururdu.

Ben her gün dalmaya giderdim. Bol balık... Balık verir, kasaptan yerine bonfile alırdık.

Beyaz Ada'nın içinde, deniz akvaryumları, domuzlar, sarıgözler, horoz balıkları, bir tane Hindistan'ımız bile vardı; bir de

ahtapot, kendi küçük akvaryumunda, annemin gazete okuduğu koltuğun üzerine yerleştirilmiş hayvan, temizlik yaparken, attığı sularla onu ıslatırdı...

Kuyruk sallayanlar, arka güvertede, küpeşterin üzerinde, kışüstünde gezerlerdi...

Beyaz Ada'nın en az üç-dört yerinde, gözden vurup, canlı kalsınlar, diye denize sarkıtıp, livar edip bıraktığım, 7-8-10 kiloluk orfozlar, "gemlerinin" izin verdiği kadar dipte dolanırlardı...

İşte bu kasette de 1988 yılı çıkıvermişti karşıma... Dört yıl öncesinin kışı. Gene öyle, 87 ve ondan evvelkiler gibi, kendi dünyamızda, olabildiğince dolu dolu, mutlu geçirmek umuyla başlamıştık... Sonbahar derken kış.

"Muhteşem çıktı mı, her zaman yaz," derdi annem. Muhteşem, güneş demek. Bulutlar örtmedi mi, ki çok seyrek örtüyor, kışın bile... Ortalık aralıkta bile sıcak mı sıcak.

Benim yaş günümde, 13 Aralık, öyle geçmiş işte... Sıcak. Güneş.

Onun yaş günü, Noel, 24 Aralık'ta... Yılbaşı da... Hep sıcak, güneşli... Anne ormanda yürüyor... Geliyor... Kışüzlerinde, küpeştelere dayanarak:

"Of," diyor, "yoruldum, sıcak, Yaman ne sıcak, hâlâ alışmadım, kaç yıldır, kışın, böyle güzel, sıcak havalar var bu memlekette!.. Muhteşem hep var... Ne güzel, ah buralara getirdin beni, sağ ol oğlum, ömrümü uzatıyorsun benim."

Acaba mı anacım, öyle mi, yoksa tersi mi?

Anne iyice toplu, hatta şişman bile... Öyle güneş altında giyor, başında yün değil, o takke gibi beyaz güneş şapkası.

Sonra birden başka bir kısım geliyor, tarih değişiyor, yıl 1989 Ocak sonları; anne zayıf mı zayıf, yüzü çökmüş, en az on

kilo, belki on beş vermiş, bitkin görünüyor, Marmaris'te rıhtım üzerinde yürüyor. Arka planda Beyaz Ada.

Bir aydan kısa zamanda neler olmuş?

O kısım videoda yok. Ama aklımda benim, gün gün, saat saat... Bantta çabucak birinden birine geçiyor tarih.

O bir anlık ara, kasette ama; sağlıklı ve şişman anne, bitkin ve zayıf oluvermiş...

Okluk'ta... Marmaris olmuş... Nasıl mı?

Anne toplu, hatta biraz şişmanca ve sağlıklı görünüyordu ama hafif bir kalp yetmezliği vardı, dijitalize ediyordu, tansiyon ilacı alıyordu. Safra kesesi genç kızlığından beri problemliydi ama esas "*Geçmişte Yolculuk*" kitabında yazdığı gibi o Emir'in sarayında çalıştığı sırada bir gün merdivenlerden düştükten sonra edindiği bel ve kalça ağrıları, siyatik, yaşı ilerleyince onu kuvvetli bir romatizmanın pençesine düşürmüştü, eklemleri bacakları ağrırdı... Aspirin, Endol gibi ilaçları alıyordu romatizmaya karşı... Ve son gittiği doktor ona, Novocyan diye iğneler vermişti, kalınca, öyle yoğun gibi görünen bir koca ampul, kabadan derine yapılacak.

Güzin iyi bir gemici olmuştu ama çok iyi de bir hemşireydi. Annemin damar iğneleri dâhil, bütün enjeksiyonları da o yapıyordu doğal olarak.

Bir gün balıktan döndük... Biz dalmaya Güzin'le gidiyorduk, anne tekne de kalıyordu.

Ada'nın annesinden ayrılmıştım, mahkeme onu bana vermişti. Marmaris'te okuyordu. Her gün, özel köy minibüsüyle okula, Marmaris'e gidip geliyordu. Gündüzleri o yokken, hele biz de balıktayken, anne uzun zaman yalnız kalıyordu.

Döndüğümüzde bize tekmil verirdi: "Odamı temizledim. Lavabomu ovdum... Ayşe kadın fasulye pişirdim... domatesli

pilav yaptım... Ada'ya yeni bir kazak-pantolon örmeye başladım... günlük yürüyüşümü de çok iyi tamamladım... on iki defa gittim, geldim. Yarın on beş yapacağım. Çizgimi de çektim çamın dibine, şükür bugün de geldim diye...”

O gün, balıktan dönüşte, yüzünü biraz asık bulduk.

“Nen var anne?”

“Hiç oğlum... Bugün yürüyüşümü yapamadım. Hiç dışarı bile çıkamadım.”

“Niye anne, ne oldu ki?”

“Bir-iki gündür ağrım var, söylemiyorum. Şükür o iğneler bitti... Çok acıtıyor, yakıyordu. Bitti. Kurtuldum. Ama yeri hâlâ ağrıyor... O sonuncu iğnenin herhalde üstüne yatamıyorum. Otururken bile ağrıyor. Bugün ağrısı iyice arttı.”

Kalçasını gösteriyor. Tam o iğne yerini, eteğinin üzerinden.

“Açsana şunu be anne, bakalım ne var...”

Teknede boy aynası yok, kendi de tam görememiş, ellemiş falan o kadar...

“Bir şişlik var,” diyor, “o son iğnenin yerinde.”

“Aç şunu yahu...”

Açıyor anne, azıcık sıkılarak eteğini kaldırıyor bir yandan. Pazen külotunu bir yana çekeliyor Güzin.

“Aaaa!!!”

Annemin sağ kaba etinde, avuç içi kadar koyu mor, neredeyse kara bir leke var...

O son iğne, olmaz olsun o ilaç, Güzin de usta ama, denk gelmiş işte, bir ince kılcal damara rastlamış herhalde, kanama yapmış içeriye... Öyle çürük gibi ama kocaman.

Bizim köyde sevdiğimiz bir şoför var, yıllardır tanıyoruz, Şentuğrul. Ada'yı da o getirip götürüyor okula.

Hemen çağırıyoruz. Anne, her ne kadar, “İstemem, o kendi dağılır, ne var, birkaç günde geçer,” diyorsa da, durur muyum o hali görünce, haydi Marmaris’e, o zaman bir numara olan, bir numara geçinen operatör, hem de doktor Tahir Bey’e...

Çok da fazla incelemeden, fazla önem bile vermeden bakıyor adam:

“Soğuk kompres, alkol kompresi falan yapın geçer,” diyor. Dönüyoruz tekneye.

Dediklerini yapıyoruz ama geçmiyor. Annenin ağrıları iyice artmış... Belli etmemeye çalışıyor ama yürüyemiyor, oturmuyor. Doğru dürüst tuvalete bile gidemiyor... Ancak sol yanına yatabilir... O zaman da kalbi zorlanıyor.

Ağrılarını saklıyor. “Yok bir şey...” diyor. Kompres falan nafile. O habersizken öyle biraz değdin mi oraya, “Aaay!” diye bağıyor. Farkına varmışsa degeceksin, dişini sıkıyor, “Yok bir şey, geçiyor, iyiyim,” diyor.

İki-üç gün sabrettim. Ateşi yok. Ama annenin o güzel iştahı kaçtı, iki lokma zor yiyor... Kıvranıyor, belli etmemeye çalışıyor.

“Hadi,” dedim, “bu doktora bir daha gidelim. Operatör değil mi yahu, bu kadar da ünlü...”

O zamanlar bilmiyordum, daha duymamıştım.

Meğer adam Hipokrat yeminini bambaşka algılar ve uygulamış: Gençlere yer açılması için yaşlılara çok da önem vermemiş... Yani yaşlıları ölmeleri için götürüp uzaklara bırakan Eskimoların felsefesi gibi.

Eh, anne de 82 yaşında... Neden olmasın? Neden artık ölmesin?

Ama o benim annem, 182 yaşında da olsa dayanamam. Hem öyle genç, öyle akıllı, öyle duygulu, öyle eşsiz kim var... ve benim de tek arkadaşım!

Adam gene, adeta bizi ayıplar gibi bakıyor:

“Ne var efendim, buna yapılacak bir şey yok. Yakında dağılır. Siz birkaç ağrı kesici verin, olmazsa Novalgine yapın. Hadi güle güle, geçmiş olsun.”

Çıkıyoruz. Şentuğrul’un arabaya biniyoruz. Ben, Güzin, anne arka tarafta yatar gibi.

Ada tekne kalmış. Tek başına, 8 yaşında ama hem o aslan gibidir, korkmaz... hem de Okluk’ta bir şey olmaz... Şehir mi burası ki olsun... Dağ başı, rahat, güvenli. Sen kentlerden kork... Kurban olayım dağ başına, deniz başına.

Annemin rengi kara-sarı... Bükülüyor, büzülüyor, hafiften titriyor bile... Kıvranıyor ağrıdan. Yine de,

“Oğlum,” diyor, “bozma keyfini. Geçer. Hem hafıfledi bile ağrım. Tekneye gitmiyor muyuz? Ne oluyor oğlum, nereye gidiyoruz? İstemem, bırakma tekneyi. Dön Şentuğrul, dön, köy yoluna dön.”

“Hayır,” diyorum ben, “hayır, devam et, doğru Muğla’ya.”

Köy sapağını geçiyoruz, Karacasöğüt yolu ayrımını.

Doğru Muğla’ya...

Devlet Hastanesine... Kış, ikinci geçmiş, günler kısa. Neredeyse akşam olacak.

Nöbetçi, Operatör Doktor Haldun Mavi. Tıknaz, iyi yüzlü, mert görünüşlü bir adam... Anlatıyoruz... Bakıyor:

“Aman,” diyor, “ne yapıyorsunuz siz! Neredeydiniz? Kangren olmuş orası. Genel kan zehirlenmesine gidiyor. Hemen ameliyat! Yaşı kaç?”

“83, doktor.”

“Hiçbir tahlil yapamayız, hiçbir test uygulayamayız. Çok acelemiz var. Siz nasıl bunu fark etmediniz! Anneniz neredeyse ölüyor... Kalbi dayanır, dayanmaz bilemeyiz, son şansımız

ameliyat, hemen, genel anestezi ile bayılarak. Bütün riskleri göze alacağız.”

“Doktor, ne diyorsunuz, çok mu kötü, kurtulur mu?”

“Çok beklemiştiniz... Çok kötü... Birkaç saati kalmış...”

Yüzüme bakıyor:

“Çok mu seviyorsunuz annenizi?”

“Çok doktor, çok... O benim her şeyim. Hem o kadar genç bir insan ki, bilemezsiniz.”

“Adını duydum,” diyor Mavi doktor... “Sizi de duydum. Elimden geleni yapacağım... Siz... Siz... dua edin.”

Çarçabuk ameliyathane hazırlanıyor, belki de zaten hazır. Muğla’ya varalı yarım saat ancak oldu, akşam saat altı gibi onu ameliyata alıyorlar, tekerlekli sedyenin üzerinde yatmış giderken, dönüp dönüp el sallıyor, “Puse” gönderiyor.

Anam benim:

“Merak etme, üzülme oğlum, Allah’ın dediği olur... Ben sıkı basıyorum, üzme kendini, kahretme, sen hasta olacaksın...” diye diye gidiyor.

Götürüyorlar.

Ameliyat salonunun dışında kalıyoruz biz.

“Allah’ım,” diyorum, “Allah’ım, ne olur ona biraz daha ömür ver... Alma onu daha... O benim canım, anam, her şeyim... Güzel Allah’ım, onu bir süre daha bana bağışla... Ne olur Allah’ım, canlı çıksın, canlı dönsün, kurtulsun... Nemi istersen al... Beni al, seve seve geleyim... Ne dert istersen ver bana... Ama onu kurtar... Allah’ım, hiç değilse, bir üç-dört yıl daha ömür ver ona... Üç-dört yıl, razıyım... Şimdi ölmesin... Üç-dört yıl sonraya kadar, belki alıştırırım kendimi... Şimdi alma onu Allah’ım... Bir üç yıl ver... Tamam, dört de olmasın, üç olsun, ona da razıyım... Allah’ım, bir üç yıl daha ver... Ne olur

şimdi ölmesin, şuradan sağ çıksın. Allah'ım, dayanamam onsuzluğa, böyle birdenbire...

Oysa yıllardır bundan, hep bundan korkan ben değil miydim?.. En büyük bir Damokles kılıcı, her an bir korkunç karabasan değil miydi, kaç kez önceden yaşadığım... Bu korku en az otuz senedir var.

Ya ölüverirse annem?

Ve şimdi ölüyor ha?..

“Bir üç yıl daha Allah'ım, üç yıl daha... Ne olur...”

Saat 19.30'da anne çıktı o salondan.

Başı yana sarkmış, uyuyor gibi mi, ölü gibi mi...

Yorgun, geliyor ardından Haldun Mavi...

Koşuyorum üzerine:

“Ne haber doktor, ne haber?”

“Şimdilik iyi gibi,” diyor. “İnşallah dayanır. Allah'a kalmış. Çok kötüydü, hep parmağımı sokarak, oyar gibi temizledim o çürük kısımları; yağlar, etler, çok büyük bir çürüme oluşmuş, çok beklemişsiniz... İnşallah septisemi durumunu durdurabilmişizdir. Yapılacak her şeyi yaptığımı inanın, hep parmağımla en diplere kadar temizledim... Müthiş bir anneniz var... En son bayılana kadar... Hep, ‘Oğlum, evladım, Yaman'ım...’ dedi, Yaman'ım diye diye bayıldı. Hep sizi düşündü. Çok büyük bir sevgi bu Yaman Bey... O bir sevgi anıtı, ameliyat başlayana kadarki o kısacık zamanda hepimiz anladık bunu.”

“İyileşecek mi doktor?”

“Kalbi dayandı. Biz ondan çok korkuyorduk... Kan zehirlenmesini de atlatacak sanıyorum. Bu gece en kritik gece. Şimdi onu yatırıyoruz, hanımınız yanında kalsın.”

“Ben de kalayım ne olur...”

“Bakın unuttuyordum, narkozu vermeden ona, bize ne dedi biliyor musunuz? ‘Oğluma söyleyin burada beklemesin, torunum teknede yalnız... Mutlaka gece dönsün, kızını ve teknesini yalnız bırakmasın.’ Bence siz bu gece gidin, yarın gene gelirsiniz...”

“Doktor iyileşecek mi? Ne diyorsunuz?”

“Umarım, parmağım la oydu m oydu m temizledim. Yapacak hiçbir şey yok başka... Bekleyeceğiz artık. Allah’a kalmış. Siz de dua edin.”

Sarılıyorum, bütün mavi denizlere, bütün mavi göklere duyduğum sevgi kadar güçlü bir sevgi ve minnet duygusuyla Mavi doktorun ellerine...

Ne kadar kaçırmak istese de o.

O gece döndüm tekneye.

Sabah erkenden, Ada’yı da alarak hastaneye gittim.

Anne yaşıyordu. Bitkin bir halde gözlerini açtı.

Beni görünce, bir ışık yayıldı yüzüne... Gün doğmuş gibi... Kavlamış dudakları kıpırdadı:

“Gördün mü oğlum,” dedi. “Yaşıyorum. Senin için yaşıyorum. Eh, bu kız için de tabii.”

Beş-altı gün o hastanede kaldı anne.

Muğla’daki, bütün bu yöredeki baş dostumuz Avukat Gürkan Bey ve onun coğrafya öğretmeni, annelik sembolü, kahraman kadın, 23 yıldır doğum sırasındaki bir hatadan özürlü doğmuş kızına nasıl büyük fedakarlıklarla bakan çileli eşi, Aysel Hanım, her gün uğradılar.

Ben de her gün gittim geldim. Gündüzleri hastanede, geceleri teknede kaldım. Güzin hep onun yanında.

Annemin kaldığı oda, ana giriş kapısının üzerindeydi, bir-iki gün sonra, canlanıp, yatağında doğrularak, hemen başucundaki camdan bakınca, ön avluyu, bahçeyi görüyordu.

Bütün geliş ve gidişlerimizde, ben yalnız veya Ada'yla... O pencereden, hep el salladı bize. Onun o ince, beyaz, güzel elini öyle sallayışını bugün bile görüyorum o pencereden, hastaneye yolum düşerse...

Bir hafta sonra Doktor Mavi aldı beni karşısına:

“Yaman Bey,” dedi... “Anneniz iyileşti. Bugün yarın çıkarabilirsiniz. Ama, tekne olmaz. Daha doğrusu, öyle yaban yer, köylük, uzak olmaz. Mutlaka bir doktor bakımı, hastane olan yerde bulunmalısınız. Ha deyince bir sağlık yardımı yapılabilir. Yani buradan çıkaracaksınız ve şu sıra, bu yörede evimiz yok, sattık Kermetur'u diyorsunuz... Ya alıp Erdek'e götüreceksiniz ya bir otele çıkacaksınız Marmaris'te ya da bir ev kiralayacaksınız... Veya en azından, madem tekne ev gibi diyorsunuz, tekneyi Marmaris'e götüreceksiniz, başka çare yok. Orada gene teknede oturabilir, ama hiç değilse, doktor, hastane, ulaşım kolay...”

Kıştı. 17 Ocak 1989.

9 yaşını tam doldurmamış Ada ve ben, Beyaz Ada'yı her yandan bir sürü koltuk-halatla, kışa, boraya karşı sağlama bağlı durumdan, baştan iki, kıçtan bir demirle yerine takılmış halinden, bağlarını tek tek çözerek kurtardık.

Tepemizde yaklaşan lodos habercisi bulutlar, top top kızarmadan önce, güneşin yaklaşan doğuşuyla, yol verdik iki kişi... Ada ve ben, bir tek yatın artık çalışmadığı, balıkçı teknelerine bile pek rastlanmayan, denizin bomboş olduğu, barometrenin, çok yakındaki fırtınayı gitgide daha yakınlaştırdığı bu tam kara kışın ortasındaki gün başında, yol verdik... Upuzun bir sefer için.

Gökova Maldere'den çıkıp... *non-stop*, Tuzla'yı, Yedi Adalar'ı, Alavara'yı, Körmen'i, Mersincik'i, Knidos'u dolandık; öğleyi geçe Datça açıklarını, Simi'nin alt boğazını, oradan da

Bozburun Körfezi'ni açık açık dolanarak, geçerken hep ekmek attığımız, –Ege'yi Akdeniz'den ayıran sanal hattın– Alaplı Burun'un ötesine vardığımızda hava hâlâ esmiyordu... Ama her geçtiğimiz yerde, arkamızdan gelen bir lacivertliyi, rüzgârı görüyorduk.

Uçsuz bucaksız, kimsesiz denizde, böyle 9 yaşında bir kız ve babası... Serçe açıklarına vardığımızda 1800 RPM'de saat gibi çalışan Volvo motor, birden devir düşürdü, 600–700'lere indi.

Akşam oluyordu. Hava geldi geliyor. O tarafta lodos yemek, ölmek demek. Kaçacak yer yok.

Cehennem gibi sıcak, on saatten fazladır devamlı çalışan motorun yanına, makina dairesine indim, dümeni o küçük ama çok becerikli kızım Ada'ya bırakarak... Çok yavaş bir yola düşmüş, ilerleyen Beyaz Ada'yı o kumanda ederken, ben aşağıda, motor çalışır vaziyette, yanı başında kayıtlar, mazot pompasının kaplımleri, bir sürü kasnak, harıl harıl dönerken, mazot borularının çifte girişini teker teker, çabucak söktüm, filtrelerin girişindeki pamuk gibi pisliği buldum, temizledim.

Yukarı çıkıp yol verdiğimde, makina devrini 1800'e değil, 1900'e yükselttim.

Kadırga'yı geçip Marmaris'e dolanırken, ortalık iyice karar-mıştı. Yarım bir ayın önünden, kara gövdeli, ışık etekli bulutlar hızlı hızlı geçiyordu.

Limanda en arkaya, o belediye men direğinin de içine, en dibe girdik, demirledik. Ada ve ben... Kış halatları, koltukları neta ettik.

Böylece tam Marmaris'e geldik, gece 19.00–19.30 gibi, makinayı daha durdurmamıştık, uzun yol yaptı, azıcık soğusun... şöyle bir sıcak sağanak geçti, rüzgâr başladı ardından... kible keşişlemeden, ama ne biçim!.. Çok uzaklarda, Rodos taraflarından da şimşekler çıkmaya koyuldu, iriden ufağa...

Biz gelmiştik ama... Çok derin karinası olan Beyaz Ada, dışarıda hemen başlayan iri denizlerin, mendireği dolanıp içeri giren solganlarında, kış babaları gıcırdatan halatlara yeklene yeklene hafiften sallanırken, azıcık dibini buluyordu altındaki yumuşak çamurda, ama aldırmadım.

“Baba, bu altını buluyor,” diyen Ada’ya,

“Boş ver kızım,” dedim. “Geldik ya, şu havadan önce geldik girdik ya... Boş ver. Kayık sağlamda, rahatı iyi...”

Ada mutfağa girdi. Yemek yaptı. Yedik bile. Bir güzel...

Ertesi gün değil, bir ertesı gün, anne taburcu oldu.

O bir hafta içinde, inanılmaz derecede hızlı, en az 7–8 kilo vermişti... 10 belki. Yüzü kırırır kırırır. Burnu aşağı kıvrılmış gibiydi. Ellerinin kemikleri sayılıyordu. Zor kıpırdanıyordu. Yaşına göre çok az, benimkilerden çok çok daha az akı olan saçlarının beyazı artmıştı birden.

Dışleri kocamanlaşmıştı ağzında, o beyaz, güzel, hepsi kendinin, herkese örnek dışleri, dışarı dışarı duruyordu. Çok zayıflamıştı. Snmşt birden sanki.

Tekneye şükrederek girdi. Ama hemen gidip yattı.

Ada zaten okula Marmaris’te gidiyordu, Okluk’tan özel minibüsle gelmek yerine, yürüyerek gider oldu, arkadaşlarını da kolaylıkla ağırabildi tekneye.

Anne, bir on gün daha çok bocaladı. şöyle bir çıkıp da yryemedi. Yemekte iştahı yoktu. Geceleri gidip kapısını dinlediğimde, horluyor diye seviniyordum ama hep inliyordu da uykusunda; içime işliyordu o inlemeler...

On beş gün sonra iyice kendine geldi. Doğru dürüst yemeğe, benim artık dalma, balık getirme imkân ve hevesim de kalmadığından, Marmaris limanı içinde, Mehmetgil’in ığrıptan satın aldığımız dlgerleri, tava olarak hem de, bol bol yemeğe başladık.

Ama hiçbir zaman, aylar sonra bile... bir daha hiç, değil şişman, kilolu bile olmadı... Hep öyle bir zayıf, bir kavruk, biraz çökmüş, hafifçe kamburlaşmış, öyle bir “çarplılmış” kaldı... Ona her sarıldığımda, artık hep kemik kemik geldi ellerime... göğsümde küçücük kaldı... kayboldu kollarımın arasında...

Daha çok korunmaya muhtaç, ufacak bir çocuk gibi... “Daha çok sev beni, koru beni...” der gibi.

Allah’ıma şükrettim onu bana bağışladı diye, daha çok, hep daha çok sevdim onu... Aklıma geldikçe kovmaya çalıştığım, “ya bu üç yıl bitince ne olacak...” korkusuyla, daha da huzursuz olarak.

Ve karar verdim. Beni ondan ayıran işleri, mümkün olduğunca azaltacağım, tam kaldırına dek ortadan.

O yaz Erdek’e, oradaki eve gitti annem. Ada’yı da yanına alarak. Otel kiralayanların son sezonuydu. Ben çok uzatmadım mavi yolculuk işini, eylül sonu demeden, Beyaz Ada’yı, Bozburun’da ünlü Topal Zeki’nin oraya, onun tersanesine çektim kışlamaya. Küçük, otel gibi birkaç odalık bir yeri vardı ayrıca Zeki Usta’nın. Bir odasında Güzin’le o sırada tekne çalışmaya aday olan bir mühendis kız vardı, Serpil, o ikisi kalacaklar, Beyaz Ada’nın bakımını yapacaklardı.

Ben de Erdek’e gittim. Kışı geçirmeye. Annemin yanına, dokuz yıl sonra tekrar, oradaki evime.

Erdek’i, çevreyi, tanıyamadım; o kadar değişmişti.

Kiracılar, imzalarını inkâr ettiler. Dokuz yıl kaldıkları o aynı anlaşmadaki kendi imzalarını inkâr ettiler. “Çıkmıyoruz,” dediler, mahkemelik olduk.

Erdek’i tanıyamaz olmuştum doğru. On yıl önce çulluk avladığım kırlarda, blok apartmanlar vardı, Narlıköy’de, en küçük, tek katlı ev bile, deniz görürdü benim zamanımda. Şimdi Narlıköy’e giden yol, köye girdi mi deniz görmez oluyordu,

çıkasıya dek köyden her taraf bina... Yolun devamında da İl-hanköy'e uzanan kısımda, her iki yanda, gene tatil köyü gibi acayiplikler, blok apartmanlar, siteler, bir sürü beton yapılaşma... Laramitya Burnu'nda bile...

Küçük Paflimi'de, Dragon'da, akıllar almaz, Büyük Paflimi'nin bütün ön şeridinde, Fati Manastırı'nda bile bir sürü yapı boy gösteriyordu.

O pırıl pırıl kumlarda, inşaat izleri, kırık kiremitler, tuğlalar, bol bol da kâğıt çimento torbaları, naylon poşetler, her türlü artıklar ve artıklar... Çöplerin üzerinde yalnız beyaz martılar değil, kara kargalar da hoplaşıyordu.

Erdek'in içini de tanıyamadım. Can ciğer arkadaşlarım, belediye başkanı yardımcısı olmuş, yanılıp da, "Yahu bu ne pislik..." falan dedim, bana, "Sen oraların malı oldun artık, gene güneye git, buranın işlerine burnunu sokma," demez mi!

Vay gidi vay... Senin baban terbiyeli bir adamdı hiç değil-se... Yurdagül seni...

Kiracılar çıkmam diyor... Kanava'da sattığımız zeytinlikler mahalle olmuş, canım Çuğra'nın kıyı şeridindeki kum, sırf çakıl-taş-kırık kiremit parçaları, denizi midye, sırf midye, nedeni belli değil... O lekesiz, saf, temiz kumlardan eser yok.

Annem de, "Oğlum, romatizmalarım azdı benim, Göko-va'da teknenin içinde bile kışın böyle rahatsız değildim rutubetten," diyor kaloriferli, konforlu evde.

Avukatlarımız da,

"Valla," diyorlar, "bu mahkeme uzun sürer... En az bir-iki sezonunuzu yer. Yasalar mal sahibini değil, kiracıyı koruyor. Haklı-haksız bakan yok. Kiracı öncelikli olarak haklı. En kolay ve çabuk yol bunları çıkartmak için, buraları satmanız... O zaman hemen çıkartır yeni alanlar."

Kiracılar, çıkmadıkları gibi, otel evle yan yana, hemen dibinde... yukarı disko katında benim Mahler senfonileri çalarak konserler verdiğim en üst katta “full volume” arabesk çalıyor, 400 vatlık amplifikatörde, Dolby Surround dev kolonlarda...

Değil otel, ev zangırdıyor.

Kiralayana kadar dosttuk. İlk birkaç yılda da.

Ama şimdi para, hırs, o doymaz kursaklar ve gözler...

Görüşmüyoruz, konuşmuyoruz. Onlar kışın yoklar ama tembihlemişler adamları, bıraktıkları bekçi, benim o canım müzik setlerinden, bangır bangır bağırıyor arabesk müziği, her gün, sabahtan akşama dek... sinir hastası olmak bir şey değil.

Koyuyorum iki fışek, benim av çiftesi Beretta'ya, gideyim dağıtayım ortalığı diyorum, adamın başı belaya girer.

Bir de başka rezillikler karıştı işin içine... Akıllar almaz... Yediği tası kirleten cinsten bunlar.

“Ne yapacağız anne?” dedim.

“Sen bilirsin oğlum,” dedi.

“Bak, ilk torunların da yüksek öğrenimi bitirdiler, biri mimar, biri kaptan, arayıp sordukları yok artık... Buraları onlara bırakalım da çalıştırsınlar diye düşünecek kimse de yok.”

“Öyle galiba oğlum, ne yazık...”

“Yazık ama gerçek bu.”

“Evet, öyle...”

“Satalım, kurtulalım.”

Duraladı anne.

Biliyordu, aynı tapu, aynı parsel, ev ve otel beraber... Ayırmıyorsun, ayrı ayrı satamıyorsun veya birini tutup da öbürünü veremiyorsun, ikisi birden olacak.

“Evet anne, ne diyorsun?”

“Oğlum, bu ev de mi? Benim taşında, tuğlasında, çimento-sunda o kadar emeğim, hem de gözyaşım var. Kırk değilse de, otuz yıllık evim bu benim. Bu da mı satılacak?!..”

“Sen bilirsin anne, ama gerçek bu.”

“Oğlum bu yaşta, daha tam dinlenemedim bile biliyorsun, nasıl tekrar taşınmayı göze alacağım... nasıl yapacağım?.. Kaç kere taşındım, hep sen istedin diye. Bu defa, nasıl gene toparım o kadar kitap, o kadar yazı, belge, özel eşyalar... gücüm yok artık benim.”

“Gemicileri çağırırız gelirler. Bırakırlar tekneyi Bozbu-run'da, gelirler. Zaten karar verdim, burayı satarsak, artık *char-ter* yapmayacağım. Senden ayrı kalmak istemiyorum. Mavi yolculuk da paydos... Kendimiz gezeriz... Burayı satarsak paramız olacak, Gökova'da, Akyaka'da bir ev alırız, bir de küçük daire sana Marmaris'te, paramız olacak, artık tekneyle, Beyaz Ada'yla turist taşımam. Ayrılmayız. Biz kendimiz gezeriz. Sen nereye istersen oraya. Ya da dilediğin limanda, koyda, dilediğin kadar kalırız.”

Annemin gözleri parladı.

“Sahi mi oğlum?”

“Evet anne.”

“Okluk'ta kalalım.”

“Olur anne.”

“Bir de ev Akyaka'da.”

“Evet anne, bir de daire sana Marmaris'te...”

“O olmasa da olur. Marmaris'te mi oturacağım ki ben...”

“Hayır, ama fazla mal göz çıkarmaz, kiralarsın, cep harçlığı olur sana.”

“Güzin yeter,” dedi anne.

“Ne diyorsun?”

“Taşıma hazırlığı için iki kişiye gerek yok. Burada Fatma Hanım da var... Güzin de gelirse yeter...”

“Kararım karar mı?”

“Karar...”

“Satıyor muyuz?”

“Evet, gidelim Gökova’ya... Burası bitti... Bizim memleketimiz orası oldu artık oğlum.”

İlk evi biz yapmıştık o sahilde. Elektrikleri biz çekmiştik, direkleri bile dikerek. Erdeklinin, yerlinin aklı başında olanları, “Heykelini dikmek gerek Mebrure Hanım’ın, Erdek’i onlar Erdek yaptı,” diyordu, “onlar reklamını yaptı, yazdı, çizdi, anlattı, çalıştı, çabaladı da Erdek, Erdek oldu... O koca sahil yoluna, “M. Alevok Caddesi” adını vermek gerek.”

Bakkal Evyapanlar böyle söylüyordu. Kasap Seyfi de... Daha da birçok kişi...

Ama, “Sen o çok beğendiğin güneye, Bodrum’una, Marmaris’ine dön,” diyen iş başında Yurdagüller de vardı... İdareci onlar, ne çare, emirlerine uymak gerek! Daha bir sert kovalamadan onlar bizi... ve o kiracılarla boğuşmadan... ve arkamıza bakmayacağımızı iyi bilerek... ve Erdek mezarlığında yatan anneannemden başka geride bıraktığımız hiçbir şeye hayıflanmadan...

Hemen alıcısı çıkan oteli, çok az bir fiyata, koca ev, 80 oda otel, 4,5 dönüm arsa, bir küçük ev daha arkada, personel lojmanları, bütün mefruşatıyla, komple, bir milyon yüz bin marka sattık. Mark o zaman bin lira. Dörde bölünen fiyatı, biri peşin, üç ayrı taksitte tamamlanmak şartıyla üstelik.

Bir ay süre aldık. Kiracılar hemen atıldı. Ben Akyaka’ya gidip, orman içinde, ilkokulun karşısında, hazır bir ev buldum,

yapımı yeni bitmiş. Aldım. Bir de daire anneye, ufak ama güzel, Marmaris'te.

Güzin'le Serpil gelip Akyaka'daki yeni evi temizlediler. Sonra, Güzin Erdek'e geldi. O, Fatma Hanım, otelin bizim zamanımızda onca yıl baş kadını olan annem de canlandı, kitaplarını bir bir tozunu silkeleyip sandıklara, kutulara koyarak bizzat çalıştı bile.

Gene de birçok şeyi bıraktık... Sünnetimde annemin aldığı ilk Tchaikovsky plaklarıyla başladığım klasik müzik hastalığının, uzun yıllar baş körükleyicisi olan, onun Büyükkada'daki yalnızlık gecelerinde ağlayışına tanıklık etmiş, koca RCA radyo-pikapçaları bile, dolap yapsın diye dostum Hüseyin Kapitan'a bırakarak...

Çatı katında bir sürü müsvedde, resim, eski fotoğraf, hat-ta annemin birkaç romanının orijinallerinin, onun el yazısıyla olan ilk nüshalarını bile almadan, bir acele toplandık.

Annem ağladı. Fatma Hanım ağladı. En son sarıldı ellerine: "Artık seni bir daha göremem hanımcığım, hakkını helal et..." diye.

Annem de ağladı. Bunca yıl ömür geçirdiği evinden ayrılırken.

İçim burkulmadı değil. O oteli yaparken neler çekmiştim... Yüz işçinin başında verdiğim savaş... Hiçbir malzeme eksik olup, çalışanları bekletmeden yapılan, beş ayda biten, o rekor hızda tamamlanan inşaat... Sonraki ilk yılların işletme acemilikleri ve inandığım kişilerden yediğim kazıklar...

Ve bir tek kere, o otele, aylar boyunca Gökova'dan geldikten sonra, bütün kış ve ne kiracılar zamanında ne de onlar çıkartılınca sonradan gidene kadar ve gitmeden önce, bir tek kere girmeden, kapısından içeri adımımı atmadan bıraktık geride... arkamızda ağlayan Fatma Hanım'la birlikte.

İçim burkulmadı değil... Ama ben ağlamadım doğrusu. Anneannemin mezarı başında son duamı okurken bile...

Sev seni seveni... Madem Erdek'te, iş başında olan takım, beni sevmediklerini açık açık belli ediyorlardı ve sayelerinde, Erdek de, eski benim sevdiğim, âşık olduğum Erdek değildi artık. "Hayrını görsünler," dedim. Ben İstanbul'u 1956 yılında bırakmış adamım.

Erdek'i de 1989'da böyle bıraktık işte.

Geldik Gökova'ya. Akyaka'ya. Yeni eve yerleştik. Beyaz Ada kızaktan indi, o da Okluk'taki yerine geldi.

Bir şey daha geldi... Biri, daha doğrusu... Hiç arayıp sormayan, görüşmelerimize gitgide uzayan aralıklar koyan oğlum, koca kaptan Ömer geldi.

17 metre, ütü gibi bir tekne yaptırmış, daha doğrusu eski bir kabuk alıp Karadeniz'den, yat haline dönüştürmüştü... Mavi Yolculuk yaptırıyordu.

Koca kaptanlığı, süvariliği bırakmıştı... O dev gemileri...

Geldi.

Bir sınıf arkadaşı, Kaptan Veli, kızım Deniz'in ikinci kocası olmuştu, o da geldi. Ve bir kaptan arkadaşları daha... Üç kaptan çalıştırıyorlardı o tekneyi, 17 metrelik ellerindeki...

Geldiler.

Evlat bu. Ve ne güzel evlat. Oğlum benim. İlk erkek çocuğum. İlk göz ağrım. Ve denizci... Ve benim gibi Mahlerci.

Bastık tabii bağrımıza. Damat Veli de bir efendi, bir akıllı çocuk...

Eh, ne konuşur bunlar? Deniz delisi babayla...

Bir yeni tekne.

Okyanus aşabilen, dev makina... Büyük, sağlam, en iyi ka-

liteden, en iyi ustaya... o zamanın en büyük kayığı 25-26 metre... İki buçuk tonluk makina, 640 beygir... parçalayıp da parça parça koyabilirsin, sıgdırabilirsin ancak, teknenin kış tarafına, daha kaburgaları sayılır gibi, ıskarmoz ıskarmoz, tahta sarılmamış koca Alevok'un içine...

Ben, bütün masrafları, paraları ödeyeceğim ama... Nah, bu plan bu kabaca, şu kadar kabin, şöyle böyle... Başka işe karışmam. Bütün yapım, denetim, malzeme temini; teknik gereksinimler, sonradan arma, yelken, kabinlerin iç işleri, tüm donatım kısaca ve sonra da işletmek denizde, mavi yolculuklarda çalışmak, para kazanmak onlara ait. *Fifty-fifty*.

Ben bir kere bile gitmem, ne yapımda ne de sonra. Çek kesirim o kadar... Annemi bırakmam artık.

Yazın Beyaz Ada'dayız, kışın Akyaka'da, bir de yeni ev yapılıyor... Yapıldı, geçtik bile oraya, deniz kenarı... Tüm Gökova önünde açılıyor. İlk aldığımız eve de kaptanlar geçti.

İşler böyle... Hep annemleyim, hiç bırakmıyorum artık. Annem zayıf, yorgun, kansız, damar-dolaşım bozuklukları var...

Ama mutlu... Bir de otomobilimiz var. Gümüşü mavi bir Kartal...

Ben araba kullanmaktan nefret ederim. Şoförümüz de var. Önce Erdekli Hamza, sonra Akyakalı Küçük Hüseyin. Zamanında annemin okuma-yazma öğrettiği, benim yetiştirmem, iyi denizci, havadan motordan anlar... Oldukça iyi de şoför...

Yazın Beyaz Ada'dayız... Keyfimize... Hep beraber, annemle. O nereye, ben oraya. Ancak arada bir sabahları, Güzin'le balığa, dalmaya gidiyorum. Piknik falan yapmadan dönüp geliyoruz öğle yemeğine.

Güzin anneme iyi bakıyor. Ada'ya da. Bana da. İyi denizci olmuş, iyi de aşçı. Bir alışkanlık... Evlendik gitti.

Kışın, Beyaz Ada gene Bozburun'a çekildi. 1989-1990 kışı idi.

Alevok teknesi yapılıyordu. Marmaris'in en iyi ustası Turgut, bir de Bodrumlu kalfa yanında, Yalancı Boğaz'daki tersanelerinde yapıyorlardı kayığı.

Teknenin başına Ömer gidiyordu, Veli malzeme için İstanbul'a... Sonra rolleri değişiyorlardı, o gidiyordu İstanbul'a, öbürü kalıyordu.

Ben çek kesiyordum itirazsız. Bir veya iki kez gidip dışından baktım kayığa, beş-on dakika o kadar. "Baş bodoslama düşük olmuş" dediğimden başka bir karıştığımı bilmiyorum yapılanlara.

Anneyle geziyorduk. Arabayla Köyceğiz, karadan Okluk, Marmaris; bol bol da yürüyorduk ormanda, o doğal park, o dünya güzeli yerde, hemen her gün...

Anne zorlana zorlana eğilir, çiçek, nergis, anemon toplardı... Onları minicik minicik, saplarını bir boy eder, küçük buketçikler yapardı, evde vazolara koymak için... Daha o zamandan, Orman'ın iç yolunu dolanıp da dış kapısının oradan geçerken, az ilerideki, üstü çamlarla kaplı, yemyeşil mezarlığı gösterirdi:

"Yamancığım, kızma, daha çok yaşayacağım, seni hemen bırakıp gitmeyeceğim ama unutma, ölürsem, beni buraya gömün. Bu kabristan çok güzel... Başka yer istemem. Unutma bunu..."

Sarılr öperdim onu. O da beni öperdi.

Güzin hamileydi, mart sonu Bozburun'dan Beyaz Ada'nın kızağa çekili olduğu yerden yanımıza geldi. Muğla Devlet Hastanesi'ni düşünüyorduk önce. Ama oradaki jinekolog, Ada'yı sezaryenle doğurturken, bir zamanlar, pek de memnun bırakmamıştı anasını, yıllar sonra bile ağrıları kalmıştı. Bir de Güzin 34 yaşındaydı. İlk doğumu. Ya bir terslik olursa...

Sorduk soruşturduk. Aydın'da bir özel hastane var dediler, bir de jinekolog, çok iyi.

Gittik oraya. Adam iyi. Kontrollerini yaptı. Daha önceden de yaptırıyorduk Muğla'da. Çocuk iyi. Anne de sağlıklı görünüyor. Nisanda doğum.

13 Nisan'da onu götürüp bıraktım özel hastaneye, döndüm. Anne, Ada evde yalnızlar. 14 Nisan'da telefon geldi, "Bir kızınız oldu, doğum sezaryenle yapıldı. Ana da kız da iyiler." Annem, Ada, ben atladık gittik hemen Aydın'a. İşte videoda gene: Güzin yatıyor. Yüzü yorgun. Kolunda, kırmızı yüzlü, ufak mı ufak bir bebeklik. Yorgun ama mutlu görünüyor. Anne oldu sonunda. Umarım artık daha az sigara içer, hele içki hiç koymaz ağzına.

Annem bir mutlu, bir mutlu... O bitmez, tükenmez, kanıksamaz analık sevgisi içinden taşan, yeni bir hedef bulmuş, mininnacık Akya...

Ona çok daha önceden giyeceği şeyleri örmüş... Bebeğin başında, orasından bakıyor, burasından bakıyor:

"Çok güzel Güzin," diyor. "Aferin sana, çok güzel bir çocuk doğurdun, iyi ki de kız yaptın ilk çocuğunu..."

Doktordan da hastaneden de memnunuz. Sahipleri bir karı-koca, doktor ikisi de. Sevimli, güler yüzlü, cana yakın insanlar... Çok da ilgileniyorlar. Çabucak ahbap oluyoruz neredeyse, ilk birkaç gidişte. Ameliyatlı olduğu için bir hafta yatıyor Güzin... Her gün Aydın'a gidip yokluyoruz. Bazen annemle, Ada'yla, bazen ben yalnız...

Hastane temiz, personel, hemşireler, hasta bakıcı kadınlar, tüm çalışanlar terbiyeli, sorumluluklarını bilen kişiler...

Bir hafta sonra, Güzin ve minik Akya, bir bayram havası, eve geliyorlar. Anne, hemen başlıyor çocuğun bütün sorumluluklarını üstlenmeye, en azından paylaşmaya; süt verilşi, altının

temizlenmesi, banyosu, Güzin'in nedense bu çocuk işine elleri önceden pek yakışmıyor, anne de seve seve yapıyor tabii.

Ve işte yaz gelmiş... Dört saatlik video bantta ne çok şey var...

Alevok teknesi, direkleri, arması, denizde takılmak üzere iniyor... Yaz ortası, geç kalmış biraz. Ömer kızağın başında, son takozu çekip varyozu vuruyorlar, başında kurban kanına batmış bir el izi, dev gulet kıpırdıyor, hızlana hızlana gidiyor, kıçtan suya girip foşurdatarak açıyor denizi, o kocaman, yüksek arka kısmı bir dalıyor, inip kalkıyor, düzeliyor kayık; altındaki kızağın besleri, takoz dayanak tahtaları dağılıyor denize...

Alevok'un içindekiler demir atıyorlar... Daha tam hızı kesilmeden... Çok açılmasın tekne. Tersanenin adamları, salapurya kayıklarıyla kürekleri havaya kaldıra kaldıra çekerek, gidiyorlar yüzen tahtalarını toplamaya, boş kızağı tekrar karaya çekmek için ayarlamaya...

"Eh Ömer," diyorum, "elinize sağlık, hayırlı olsun, iyi işlerde kullan evladım."

Sadece, sesim var benim video bantta.

"Geç kaldık baba," diyor Ömer, "bu yıl biraz geç kaldık, temmuzu bile yarıladık baksana, hangi acente iş verir bize artık? Ama gelecek yıl iyi olacak herhalde."

Öyle iniyor Alevok, en az bir hafta-on gün direkleri takılacak, arma donatılacak. O bitmez tükenmez, yeni kayak eksiklikleri düzeltilecek, tamamlanacak, onarılacak.

Ağustosta ancak işe çıkabilir. Eh bir de eylül. İş bulursa ne âlâ...

Öyle de oluyor. İki ay ancak çalışıyor o yıl.

Ama 1991 öyle değil... Çok güzel iş yapıyor o bir sonraki yaz. Biz hep Beyaz Ada'dayız yazın. Ben hep annemleyim. Be-

raber geziyoruz... Yedi Adalar... Büyük Çatı... Küçük Çatı... Akbük... Okluk... Bir tur daha, gene dön dolaş, aynı 1990 yazı gibi, 1991 yazı da, ah ne yazık, ne yazık, çok güzel, çok çok güzel... ama geçiyor...

1991 yazında daha da çok kalıyoruz Okluk'taki yerimizde. Ada büyüdü, 11 yaşında. İlkokulu bitirdi. Ortaya gidecek. Çok güzel su kayağı yapıyor. Monoyla karadan çıkıp, karaya dönüyor. Okluk'tan Sedir'e, Sedir'den Karacasöğüt, derken Maldere, Okluk, hep kayakla, monoyla dönüyor. Dalıyor. Sırtıyla tek başına gidip, beyaz lahozlar, sinağritler tutuyor... getiriyor, ayıklıyor, ateşi hazırlayıp, ızgara yapıyor.

Anne her gün yürüyor, yüzüyor... o vampirik vampirik yüzüşüyle, uzun uzun açıklara gidip dönüyor. O ilk ameliyattan, hastalıktan beri iyileşti, azıcık topladı bile... Ama gene zayıf, gene kansız. Devamlı aldığı romatizma ilaçları, Endosetin ve eşdeğer ilaçlar, anemi yapıyor...

Ve gün geliyor, kan vermek gerekiyor.

Devamlı doktorumuz, Muğla Hastanesi Başhekimi... Dost adam:

“Yaman Bey,” diyor, “kanlarınız aynı, siz kan verin annenize...”

Hemen kabul ediyorum. Seve seve, güle oynaya...

Allah'ım, ne mutlu bir gün o!

Yan yana yatmışsınız... Damarımda sokulu iğneden verdiğim kan ona gidecek... önce ben dolduracağım torbaya... sonra, sıcak sıcak ona verilecek.

Kolumdan kanın gittiğini hissettikçe, nasıl seviniyor, nasıl mutlu oluyorum.

Ona kanımı değil, canımı veririm. Nihayet, ona gerçekten bir şey verebiliyorum. Allah'ım şükür sana...

Kanım arttıkça sevincim büyüyor. Gözlerimi kapatıyorum.

“Fena mı oldunuz, başınız mı döndü?” diyor işlemi yapan sağlıkçı. “İyi değilseniz duralım, sizin de yaşıınız az değil.”

“Hayır,” diye açıyorum gözlerimi, “iyiyim, sakın durmayın, dolsun torba, iyice, kiloyu geçsin...”

Öyle bir litre kan veriyorum anneme.

Benden torbaya, torbadan ona geçiyor.

Hiçbir yan etki yapmıyor ona... Ne ateş ne bir reaksiyon... Kanımız aynı, göbeğimiz ayrılmamış ki daha...

Hemen yanacıklarına renk geliyor onun. Ben, en ufak bir yorgunluk hissetmiyorum. Bir bardak portakal suyu içtim tamam. Keşke iki litre alsalardı.

Birkaç gün sonra, anne iyice güçlenmiş... yaz ortası, gene yüzüyor, yürüyor. Orman'da kollarını sallaya sallaya gelip gelip gidiyor. Çoğu kez, yanında oturuyorum. Örüyor o, hep... herkese bir şeyler örüyor, hiç bakmadan örgüye... etrafındaki ormanı, ağaçları, tek tek dalları, yaprakları seyrederek, dakika dakika, saat saat, renk farklılaşmalarını izleyerek...

“Yamancığım,” diyor bazen, “senin şu kanın bana çok iyi geldi, çok güçlü hissediyorum evladım kendimi... Evladımın, oğlumun, taze, genç kanı, çok yaradı bana...”

Oturuyorum öyle yerde, onun yanında. Vakit kaybetmem gerek. Biliyorum bu günler sayılı, belki dört, belki de üç yıl... Dakika kaybetmemem gerek... Çok iyi biliyorum. Bu büyük sevgi, bu ayrılmamış göbek, kafa, yürek, kan bağı, her an kopabilir. Her dakikanın tadına varmak gerek.

Balık seferlerini bile azalttım. Ama dayanamayıp gene de gidiyorum, hemen pişman olup, birkaç balıktan sonra dönerim...

Annemin yanındayım, yürürken, otururken, yemekte, ara-

bada gezerken... vaktimizi boşa harcamamak istediğimi ve sebebini, korkumu o da anlıyor mu ne:

“Sen pek bir bana düşkün oldun oğlum,” diyor. “Öleceğim diye mi ne...” “Hayır anne, ne demek... Aman sen uzun yaşa... Sıkı bas.”

“Senin başına dert oldum oğlum... çok yaşadım, yük oldum sana. Bak, benim yüzümden denize, kaptanlığa, mavi yolculuğa bile gidemiyorsun. Başının derdi oldum senin...”

“Ah anam, böyle söyleme anam... Gitmek istesem giderim. Seninle iyiyim, senin yanında olmak istiyorum. Sen benim başımın derdi değil, başımın tacısın anam. Allah beni sensiz bırakmasın...”

“Beni de sensiz bırakmasın oğlum... Allah sıralısını versin.”

Bir kızıyorum bu lafa. Onun ölümünü görüp yaşamaktansa, ondan önce gitmeye yüz kere razıyım. Ve ona programlamışım kendimi. Hiç düşünmüyorum onun öleceğini... hem de düşünüyör ve korkuyorum devamlı... Hep istediğim ve öyle olacağına inandığım, ondan önce gitmek...

Bazen de, sabah süsünü yaparken –her zaman derli toplu, bakımlıdır anne, taranmış, yüzüne hafif bir pudra, azıcık renk sürmüş– aynaya bakıyor, bakıyor:

“Maymun gibi oldum,” diyor, “nemi seviyorsun benim oğlum? Ben kendi yüzüme bakamıyorum...”

“Sen benim için dünya güzelisin anne. Hem senin yaşında, senin kadar güzel kalan var mı?”

“Ah, sen beni seviyorsun da ondan oğlum... beni güzel görüyorsun... ve sen böyle görüyorsan gerçekten... Ben azıcık güzel kalıyorsam başka ihtiyaçlara göre, senin sevgindendir o yavrum... Senin sevginden... Senin, o eşi bulunmaz evladım benim, senin, o anana olan sevgin değil mi beni böyle uzun yaşatan...”

O arada Akya büyüyor.. bir güzel, bir şeker... Annesinin sütü az, üç aydan sonra biberona, mamaya geçildi.

Çoğunlukla annem veriyor biberonu. Güzin içeride yemek yapıyor. Serpil çok önceden bırakmış, uçak fabrikasına mühendis olmuş. Bazen ben, ama çoğu kez annem besliyor Akya'yı dizine yatırıp...

Dualar, tekerlemeler söyleyerek... Doyunca da ninniler... Banyoların başında hep annem, bir ucunda da Ada.

O 1991 yazı, hayatımızın en güzel yazıydı, en yakın, hep beraber olduğumuz annemle...

Alevok çalışıyordu Ömer'in kaptanlığında.

Biz çok fazla gezmeden, hep Okluk'taydık. Rahmetli Özal bile yüzerek geldi tekneye... Çıktı, bütün o etrafındaki heyetle, hepsi mayolu, ne kadar doğal, gene de protokole dikkat ederek, ne kadar tuhaf, annemle benimle konuştu uzun uzun...

Çok güzel bir yazdı.

Her gün öğle-akşam, balık ızgara... Önce odunlar toplanıyor, kozalaklar, kuru dallar... ateş yanıyor. Balıklar iştah açıcı, mis kokularla duman dumana pişiyor. Gelip geçen turistlerin ellerine veriyoruz sıcak sıcak... Akşam gene aynı.

Çok güzel bir yazdı.

Bana ne mavi yolculuktan...

Annem benim yanımdaydı.

Ben de onun.

El ele yürüyorduk... el ele yüzüyorduk... Ağacın altında, o koltuğunda otururken, ben de yanda, yerde... yürürken ben de yanında, onun temposunda... "Şükür bugün de yaptım" çizgisini çizirken ben de.

Çok güzel bir yazdı.

Eş–dost, en fazla da baş dostumuz Gürkan Bey, karısı, her yıl anneler günü baş adayı olmayı hak eden eşi Aysel Hanım, büyük kızı Burcu ve küçük kızı, çok handikaplı Arzu...

Sonra Candoğanlar... Marmarisli dostlarımız, Yeşil Marmaris Temizleme Fabrikası sahibi İsmail Candoğan ve hanımı Nilgün, kardeşi, elektronikçi Muzaffer ve hanımı geliyorlardı sık sık...

Beyler balık meraklısı idi. Biz balığa çıkıyorduk... Sırtıya. Çuval doldurduğumuz oluyordu.

Hanımlar teknede annemle kalıyorlardı.

Çok güzel bir yaz geçirdik işte.

Geçti, ne yazık...

Geçti o 1991 yazı, bir daha gelmemek üzere...

Eylülde okul başlayınca, Akyaka'ya, eve döndük. Ben de götürdüm Bozburun'a, çektik gene Zeki Usta'nın oraya Beyaz Ada'yı. Bu kez yalnız bıraktık bir süre... Dinlensin kışın.

Güzin, ikinci çocuğuna hamileydi.

Akya büyümüştü, bir buçuk yaşında, yürüyordu, çat–pat konuşuyordu. En çok “Baba–Nene,” diyordu. Annem gazete okurken, gidip gazetesini çekiyordu... “Yapma kızım...” Gene yapıyordu. Annem kızar gibi görünse de, bol bol gülüyordu... Sonunda,

“Bu kız bana rahat vermeyecek,” diyor, gazetesini toplayıp kaldırıyor, gözlüğünü çıkarıyor, bir yana koyuyor, Akya'yı kucağına alıp ya masal anlatıyor ya da çocuk şarkıları söylüyordu.

Arabayla gezilere, Orman'a, Köyceğiz'e, Dalyan'a, Marmaris'e, karadan Okluk'a ve Gelibolu'nun (Çamlı), derenin her iki tarafına gidiyorduk. Anne, ben; Akya küçücük. Yürüyordu bizimle... Yorulunca kollarını açıp nenesinin kucağına çıkarak... Annem onu iki adım taşıyıp:

“Yoruldum Yaman, maşallah ağırlaştı bu, omzum, sırtım ağrıyor,” deyip bana veriyordu.

O çarpık, eski, bir türlü atıp değişemediği, alışık olduğu tahta bastonuna dayanarak, tık tık yere vurarak, iyice kamburu çıkmış, yürüyor, sırtında, kalın, siyah, yarım paltosu, başında yün şapka, ilerleyiveriyordu hemen... Ben Akya'yı kucağında taşıyarak koşup yaklaşıyor, onunla aynı hizada, aynı tempoda, eş adım yürümeye çalışıyordum.

Anne iyi görünüyordu. Ama kansızlığı devam ediyordu. Bir kez daha ben kan verdim. Aynı sevinci duyarak. Üçüncü de benden almadılar, bir genç askerin kanını verdiler.

Biraz ateşlendi ama, o da iyi geldi anneye.

Yaş günlerimiz; benim, annemin yaş günü geldi, kutlandı, geçti. 1991'i 1992'ye bağlayan yılbaşı da.

Mart sonu, Güzin'in ağrıları tuttu, bir acele götürdüm Aydın'a, aynı hastaneye. Gene sezaryenle, 24 Mart'da Yunus'u, çok güzel bir oğlanı dünyaya getirdi.

Anne gene çok sevindi, Ada, Akya, ben, yeni şoförümüz Ümit, ev işlerine yardım eden karısı, hepimiz hastanede, yatağın başındaydık. Hastane sahipleri, ebeler, hemşireler gelip gelip gittiler. Doğurtan, ameliyatı yapan doktor da. Her şey çok güzel.

Durduruyorum, çıkarıyorum video kaseti. Orayı daha fazla göremem. Bu iş bu kadar. Ve bir başka kaset koyuyorum videoya. Biliyorum, yalnız baş tarafı dolu bir kaset bu.

26 Mart da Ada'nın yaş günü.

Bir hafta sonra, Yunus'la annesinin eve gelişleri.

14 Nisan'da Akya'nın ikinci yaş günü.

Sonra gene birkaç gezi... Orman'a, Köyceğiz'e, Maldere'ye, Okluk'a karadan...

Beyaz Ada'yı bizim küçük Hüseyin işletecek bu yaz. Bakımını da o yaptı. Benim kaptan kâğıdımla çalıştıracak. O denize gideceği için, yeni bir şoför arayıp Ümit'i bulduk.

Alevok'u da iki Laz kardeş; biri kaptan, biri usta gemici, bir de miço yardımcı, onlar çalıştıracak.

Ömer, geçen yaz sonu... hesap bile vermeden, ayrılmış... Bir Alman'a tekne yapıyor. Singapur'a götürecektir.

Evde kalacağız bu yaz, öyle görünüyor...

Sürat botuyla, pikniğe, dalmaya falan giderek, her gün, dereden suya indirip, dönünce gene römorkun üstüne çekip tekneyi eve getirerek.

Böylece mayıs geldi.

Beyaz Ada, içinde Hüseyin ve tayfası...

Alevok'ta Laz kaptanlar...

Sezona hazırlandılar, boyandılar, pırıl pırıl oldular, denize inip, gelip Marmaris'e, limana bağlandılar. Hazirandan başlayarak Alevok sezon sonuna kadar dolu, acenteye bağlı... Beyaz Ada da bulduğunu taşıyacak.

Böylece, mayıs geldi, ilerledi, 17'si oldu.

O lanetli güne vardık.

O olmaz olası güne.

Sonun başlangıcına değil, sonunun başlangıcına.

10. KISIM

SONUN SONU

Videoya, kasete, TV'ye falan gereksinmem yok. Nerede olursam olayım, otururken, yatarken, yürürken, uyurken bile –uyuyabilirsem–; başkalarıyla konuşurken, gazete okurken, bir tek balık peşine daldığım, su altında olduğum anlar hariç, ne yaparsam yapayım, hep aklımda, gözlerimin önünde, her dakikası, her saati... O 17 Mayıs günü ve sonrasında...

O akıl almaz aksilikler, yanlışlıklar, kötü rastlantılar, felaketler zinciri... En başından, en sonuna hep gözlerimin önünde... Uyuşturmak, yok etmek istediğim belleğimde...

Pişmanlıkla yanıp duran gönlümde... Artık her atışında bu acıyı pompalayan yüreğimde...

Bir pazartesiydi o gün.

İki gün öncesi, cumartesi, 15 Mayıs, Marmaris'e, tekneleri "teftiş"e gittim.

Beyaz Ada iyi boyanmış, temiz, tertipli duruyordu, her zamanki kılığında, her zamanki yerinde, rıhtımında...

Alevok'a gelince, gözlerime inanamadım.

Temizlik ötesi bir şey... Bembeyaz örtüler, çiçekler... Bir güzellik, hiç bu kadar düzenli görmedim tekneyi... Bir-iki kere kapıdan baktığım, Ömer Kaptan devrinde... İnanılmaz bir şey başarmış bu Lazlar.

Bravo! Aşkolsun... Böyle de devam ederlerse Alevok'un işi iş.

Pazar günü hep anneye anlattım:

“Gidip görmek gerek, nasıl yapmış adamlar kayığı... Mutlaka git, gör.”

Program bile yaptım anneye.

“Bak, pazartesi gidersin, hem tekneye bakarsın Alevok’a, hemen rıhtım başında, hem de alışverişini yaparsın...”

Anne, Ada’ya, 19 Mayıs Gençlik Bayramı gösterileri için, yeni bir spor ayakkabı alacak... Ada’ya çok büyük bir sevgi ve bağlılığı var. Kız devamlı bizim yanımızda, elinde büyüdü sayılır... Ada, bana değil de ona söylüyor spor ayakkabıya gereksinimi olduğunu. Oysa bir sürü ayakkabısı var.

Anne de önce söylemiyor bana bu pabuç işini. Kendi alışverişi var, biliyorum. Eh, hem gider alışverişini yapar Marmaris’te, hem de Ömer Bey’in ortada bırakıp gittiği, koca Alevok’un sapsiz kalmadığını, iyi ellerde olduğunu görür diyorum... Ben de balığa giderim.

O pazartesi, 17, tam da Balık Bayramı’na denk geliyor... Niyetim Güzin’le öyle Akbük’e doğru çıkmak, bol bir balık yapıp dönmek; anne Marmaris’teyken, Ada okulda zaten...

O sabah, kahvaltıda anneye, “Marmaris’e kaçta gidiyorsun?” dedim –o gidince ben de balığa fırlayacağım–.

“Gidesim yok,” diyor anne, “belki yarın giderim... Bugün hiç canım istemiyor gitmek...”

Üsteliyorum ben. “Ah, git, git,” diyorum, “git, yap alışverişini, hem de gör bak.. Bak şu Alevok ne biçim olmuş, nasıl harika yapmış adamlar...”

Bayağı zorluyorum anneyi ki gitsin...

Oysa anne, son zamanlarda, hep Güzin’in eşliğinde gidiyor, hiç yalnız gitmiyor.

Ama Ümit var. Çok terbiyeli, efendi, pırıl pırıl bir çocuk

bu şoför. Karısı da öyle. Birbirine yakışan bir çift. Evlat gibi olmuşlar bize kısa zamanda. Evde yatıp kalkıyorlar, özel oda vermişiz. Son derece özenli, dikkatli insanlar.

Çağırıyorum Ümit'i:

“Bak oğlum, anneyi Marmaris'e götüreceksin, alışveriş yapacak, sonra da Alevok'a uğrayacak... Veya önce uğrayacak, her neyse... Bir tek dakika, bir tek metre yanından ayrılmayacaksın, tamam mı?”

“Tamam efendim.”

“Bak oğlum, ilk defa Güzin Hanım olmadan bir yere gidecek. Biz de balığa çıkacağız. Gölgesinden yakın olacaksın anneye, tamam mı? Bir an yalnız bırakmayacaksın onu. Kovsa bile ayrılmayacaksın yanından, bir karış bile... Hep kolunu tutacaksın, o nereye, sen oraya. Hiç başka bir yere bakmak yok, kendin için, karın için. Tamam mı?”

“Tamam efendim.”

“Anne, gidiyor musun?”

“Eh, gideyim bari,” dedi, “madem öyle diyorsun.”

Son bir kez daha,

“Bak Ümit, sana emanet ediyorum anneyi. Oğlum cevap ver, emanet edebilirim değil mi sana?” diyorum.

Ümit bıkmış gibi:

“Abi,” diyor, “tamam dedim, anladım dedim. Kaç sefer söyleyeyim. Anne bizim de annemiz. Hiç dikkatte kusur eder miyim ona? Anladık artık. Evet, emanet edebilirsin bana. Tamam mı?”

Bu kez de ben:

“Tamam,” diyorum.

Annem, el sallayarak biniyor arabaya. “Tekneye iyi bak, iyi gör,” diye bağıriyorum arkalarından.

Gidiyorlar. Biz de denize.

Düşündüğüm gibi oluyor. Balık Bayramı, bol bol vuruyorum. İri iri lahozlar, orfozlar, üç kiloluk bir sinağrit bile...

Düşündüğüm gibi olmayan şeyi eve gelince buluyorum. Römorkun üzerindeki tekneyi düzeltip toparlayıp, daha önce çıkan Güzin'den sonra eve varınca...

Aman Allah'ım!

Anne odasında yatıyor, sırtı dönük. Uyuyor mu ne? O saatte! Saat neredeyse ikindi olmuş, öğleyi geçiyor...

Yatıyor anne, horlamıyor, inliyor... Sırtı bize, yüzü duvara çevrili.

Ve sonra, yavaş yavaş dönüyor.

"Geldin mi oğlum?.. Bak, üzülme, iyiyim ben."

Aman Allah'ım!

Bir dönüyor anne, yüzünün bir tarafı mosmor, bir gözü tamamen çürük, alnında kocaman bir yara izi, burnunun üzeri bantlı, sağ yanağından aşağı sıyrıklar, vuruklar, yara-bere, hep kan oturmuş; sırtı dönükken fark etmemişim, kafası sarılı...

Dilim tutulmuş... Öyle bakıyorum. Kekeliyorum:

"Ne... Ne... Ne oldu sana?!.."

"Hiç, düştüm, üzülme oğlum, iyiyim, üzülme, düştüm..."

Güzin orada, hafifçe üzerindeki örtüyü açıyor annemin. Anne gecelikle.

Aman Allah'ım!

Sağ kolu... dirseği, üzeri ve alt kısmı, bütün kol yara bere... ve bacak, sağ bacak, koca koca mor, siyah lekeler, kan oturmuş, iç kanama, çürük bütün.

"Kalçasının arkasında, sırtında da var," diyor Güzin, "çok büyük vuruklar var."

“İyiyim,” diyor anne.

“Ne oldu sana?” diyorum ben, aklım çıkmış. “Ne oldu sana? Araba mı çarptı?”

“Hayır oğlum, düştüm dedim ya,” diyor anne.

“Nasıl düştün?”

“Bastonum takıldı. Yollar, o meydan yapıliyordu ya... iskele meydanı, orada taşları kaldırmışlar, ayağımı atlatamadım yukarı. O Mudo’nun önünde, bastonum takıldı önce, sendeledim, ayağımı kaldıramadım, öyle boylu boyunca düştüm. Serildim kaldım.

“Yahu ne yapıyordun orada, sen tekneye gitmedin mi?”

“Gittim, çıkınca, o Mudo’nun önüne geldim, Ada’ya pabuç alayım diye, işte orada takıldım düştüm. Her tarafta... Çarptım oramı buramı. Üzülme, aldırma, bir şey değil, geçer...”

“Ayağa çok zor kalkıyor,” diyor Güzin, “sırtında, kalçasında, hep böyle morluklar, çürükler var, çok kötü düşmüş...”

“Yahu, Ümit yok muydu anne?”

“Oğlum, kızma adama. Ben dedim adama, git, alışverişin varsa yap dedim, o da gitti, yoktu yanımda.”

“Yok muydu... Yok muydu... Ben ona öyle mi dedim?”

Nedense ne Ümit ne de karısı var evde...

“Nerede bunlar?”

“Ada’nın 19 Mayıs provaları var, ona bakmaya gittiler. Hem de Ada’yı okuldan çıkınca alıp gelecekler,” diyor Güzin ve olayı tam olarak anlatıyor.

Anne önce Alevok’a gitmiş, kaptanlarla konuşmuş, biraz oturmuş teknede, bu onun Alevok’a ilk girişi, Ömer zamanında hiç gitmemişti. Çok beğenmiş, çıkmış.

İskele meydanında Ümit, anneyi bırakmış, karısına don al-

maya gitmiş. Anne, ayağı takılmış, düşmüş, bir süre çabalamış yerde, davranıp kalkamamış, karşıdaki dükkândan, satıcı kızlar çıkıp gelmişler, kaldırmışlar, kanlar içindeymiş, bir taksiye koyup Marmaris Devlet Hastanesi'ne götürmüşler –bütün bu olaylar olurken Ümit yok-. Annemin yaraları temizlenmiş, alınına iki dikiş atılmış, kafası sarılmış... Orada yarım saatten fazla kalmış anne. Sonunda o dükkândan olayları öğrenen Ümit, gelip anneyi hastanede bulup getirmiş.

Anne zor kıpırdanıyor yatakta. Yan döndü, Güzin arka tarafını sıyırdı geceliğin gösteriyor:

“Aman Allah...”

O üç yıl önceki çürük gibi, ondan çok daha büyük olmak üzere, öyle kırmızı–kara, yayılmış, en az dört leke var.

Sağ kalçasında, bacağıının üst kısmında, belinde...

“Kendimi alamadım, sağ tarafımın üstüne, kütük gibi düştüm,” diyor anne. “Düşerken kafamı da vurdum o kaldırım taşlarına... Öyle söküp söküp bırakmışlar.”

“Aman Allah'ım,” diyorum, “Aman Allah'ım...”

O sırada Ada, Ümit, karısı geliyor. Hiçbir şey olmamış gibi bizim şoför...

Geliyorlar. Kapıdan giriyorlar, Ada nenesine koşuyor.

“Dur,” diyorum Ümit'e, “oğlum senin emanet anlayışın bu mu?”

“Abi, bana, ‘Git kendi işini yap,’ dedi, ben de gittim...”

“Senin kendi işin mi vardı?”

“Olmaz mı abi, ben insan değil miyim?”

“Peki ben seni kendi işine mi yolladım?”

“Şey, hayır abi... Ama anne git deyince gittim...”

“Oğlum ben sana ne dedim? Ben sana onu bir karış bırakma

demedim mi, bir karış, bir dakika... hiç bırakma demedim mi? Sen de bana, 'Tamam anladım abi, kaç sefer söyledin,' demedin mi?"

"Dedim abi..."

"Niye bıraktın kadını yalnız?"

"Abi, o bırak dedi."

"Oğlum, denize atlayacağım deseydi, bırakacak mıydın at-
lasın?.. Benim sana dediklerimin hükmü yok mu?"

"Var abi..."

"Karına alışveriş yapmaya gittin ha?!.."

"Gerekliyordu abi..."

"Oğlum, her istediğinizde, alın arabayı, yeni evlisiniz, ka-
rınla gezin, diyor muyum?"

"Diyorsun abi..."

"Neden alışverişinizi o günlerde yapmadın da bugün yap-
tın?"

"Gerekliyordu abi..."

Çıldırır gibi oldum:

"Yahu, sen hiç sıkılmaz mısın, üzülmez misin... bu kadın bu
halde, hiç mi suçlu hissetmiyorsun kendini? Ben onu sana ema-
net etmedim mi? 'Yeter abi anladım, anne hepimizin annesi,
bizim de,' demedin mi? Ulan ilk defa, bir tek defa, anne seninle
çıktı ve bu halde getirdin onu... Çabuk toplanın!.."

"Ne diyorsun abi?!"

"Hemen al karını, yap eşyalarını, on dakika sonra görme-
yeyim seni burada!.. Elimden bir kaza çıkar, vurur öldürürüm
seni! Çabuk, na şimdi getiriyorum bir aylık maaşını da, çabuk
toplanın, toz olun. Gözüm görmesin sizi, yıkılın karşımdan!"

Veriyorum paralarını, defediyorum. Ne edeceğim ki başka?

Açıyorum telefonu zangır zangır titreyerek... Annemin ağrıları artmış, yaraları soğumuş, inliyor içerde... Sağa sola telefon, "Acele iyi bir şoför bulun bana..."

İki-üç saat geçmeden, Parmaksız Hüseyin geliyor, Kavaklıdere'li. Zayıf, ufak-tefek, kıvrıkcık saçlı, cin gibi parlak, akıllı akıllı bakan gözlerle... Hızlı hızlı konuşuyor:

"Ver abi, öpeyim elini, ben Hüseyin, hem şoför hem de marangozum," diyor.

Ömrümün en korkunç, en acı dolu, iki-üç aylık devresinde, bütün sıkıntıları benimle paylaşmış olan, birkaç kez hayatımı bile kurtarmış olan Hüseyin Demirtaş böyle geliyor işte...

"Ne yapacağız?" diyorum Güzin'e...

"Bilmem, siz bilirsiniz... Ama çok çürük var, kan oturmuş yerler var... Ya bir pıhtı giderse... Annenin kan dolaşımı bozuk."

Aklımda hep o üç yıl öncenin iğneyle oluşan korkunç tablosu. O zaman bir tek yer vardı böyle siyah, iç kanamalı... Şimdi en az dört-beş yer var, ne olacak?..

Daha akşam olmamış. Telefonu bir kez daha açıyorum Muğla Devlet Hastanesi'ne. Başhekime. Annemin doktoru da değil mi aynı zamanda... Çıkıyor adam karşıma.

Uzun uzun anlatıyorum.

"Ne yapalım getirelim mi hastaneye? Gözetim altında olsun. Gene özel bir oda açalım. Var mı?"

Adam gayet sakin, tane tane:

"Yaman Bey," diyor, "dediğiniz gibiyse, elbette pıhtı tehlikesi mevcut demektir. Oda da var. Ama bana sorarsanız, hiç getirmeyin annenizi... şey... yani şunu demek istiyorum, kendinizi yavaş yavaş hazırlamanız gerek artık, anneniz çok yaşlı, kendinizi onu kaybetmeye hazırlamanız gerek..."

"NE!.. Ne diyorsun sen doktor?"

“Onu kaybedebileceğinizi düşünmeniz, kendinizi buna hazırlamanız gerek artık, anneniz çok yaşlı diyorum. Bence, hiç getirmeye zahmet etmeyin buraya.”

“Lanet olsun!” diye vurdum telefonu kapattım.

Bu adam da Eskimo âdetinin savunucularından... Gençler yaşasın, yaşlılar ölsün... Doktora bak doktora! Kaç zamandır da annemin özel doktorluğunu yapıyor sözde. İşe bak, adam, “Zahmet etmeyin, bırakın, yaşarsa yaşar, ölürse ölsün,” diyor.

Korkunç bir gece geçiriyoruz. Hiç uyumuyorum. Annem arada bir uyukluyor, inleye inleye... Hemen uyanıyor, ahlalıyor. Durum kötü.

Güzin çocuklarla. Gene de kaç sefer geliyor. Yaralara bakıp, çürük yerlere kompres yapıyor.

Sabah olduğunda, beynim karıncalanıyor artık.

Ne yapalım, Allah'ım ne yapalım...

Karar vermek güç. Anne kendinde, her gözünü açışta:

“İyiyim oğlum, üzülme, aman hastane falan istemem, beni evimden ayırma...” diyor.

Haline bakıyorum. Bu yaralar birkaç gün sonra ne hale gelecek; bu kan oturmuş kara lekeler... ya gene çürüme, kangren, kan zehirlenmesi olursa?..

Ve kafama dank ediyor aniden:

Üç yıl geçti... Üç yıl geçti... Üç yıl geçti...

Üç yıl daha demiştim... Bitti mi Allah'ım? Aman Allah'ım!

Ne gerekirse yapmak gerek şimdi...

Ya bırakırsam evde, yatağında da, bir şey olursa? Tembelliğimden dolayı kendimi affedebilir miyim?

Ne gerekirse, hepsini, en son çareye kadar yapmak, denemek şart...

İsteyerek mi, istemeyerek mi, o karmakarışık ve paniklemiş kafa ile nasıl doğru karar verebilirim? Telefonu alıyorum elime ve madem devlet hastanesi bizi istemiyor, nereyi arayabilirim, Marmaris zaten belli, kimi tanıyoruz, Aydın Özel, iki doğum olmuş orada, haydi çare yok, başka görünür seçenek yok, oraya açıyorum...

Başhekim doktor, hem de dost. Dinliyor.

“Hemen getirin valideniz hanımefendiyi,” diyor, “anlattığınız çürükler, çok büyük olasılıkla amboliye sebep olabilir. Annenizi kaybedersiniz. Getirin, gerekeni yaparız burada... Hiç vakit kaybetmeyin. Burası sizin bir eviniz demek...”

“Güzin ne yapacağız?..”

“Götürelim, burada kötü bir şey olsa ne yaparız, orada her imkân var, hastane orası, elbet evden iyidir.”

“Ya çocuklar... Akya, Yunus?”

“Ben Ada’yla konuştum bile, okulun bitmesine, yaz tatiline şurada ne kaldı,” diyor, “o evde kalıp çocuklara, Akya’ya, Yunus’a bakar. Benim sütüm azaldı, Yunus zaten biberonla hazır süt içiyor. Ben, anneyle kalırım hastanede, siz de gelip giderseniz artık, bir hastane, bir ev...”

“Eh, hazırlanın bakalım.”

“Yalnız, anneyi razı etmek zor...”

Anne, “İstemem, gitmem, beni evimden ayırmayın,” diyor.

İsrar ediyorum ben. “Gideceksin anne, çare yok... Bir daha böyle bekletip de hayatını tehlikeye atamam...”

Ve benim zorumla... Anne, istemeye istemeye, merdivenden inip de sokağa, arabaya giderken, daha merdivenden başlayarak, dönüp dönüp arkasına, evine bakarak, kolumdan tutan bana, hep, “Gitmeyelim Yaman, burada kalayım, bırak, bir şey olacaksa da evimde olsun,” diye yalvara yalvara... benim

zorunla... ayakları sürüklene sürüklene gidiyor.

Arabaya biniyor, önde ben, arkada Güzin, onun kucağında annemin ayakları, sırtı bir yana dayalı...

Sakar'ı çıkarken, hep dönüp dönüp arkasına, yana, Göko-va'ya bakmak istiyor, ağrıdan tam dönemiyor, yarım yamalak görüyor.

Çine yolunda da zakkumları, o koca dikili taşları, hep öyle yarım yarım seyrediyor. Arada bir içi geçer gibi oluyor, sıçra-yarak kalkıyor. Ağrısı çok. Gizlemeye çalışıyor.

Hastanede, Akya doğduğunda Güzin'in kaldığı oda... en iyi odalardan biri... Anneyi başhekim, karısı, hemşireler büyük bir sevinç ve heyecanla karşılıyorlar, herkes elini öpüyor, herkes, "Merak etmeyin, birkaç günde iyileşir çıkar," diyor önce...

Yatırıyorlar anneyi. Bakıyorlar.

Tansiyon 18. Kan tahlili hemen geliyor. Kansızlık bilinen şey... Kolesterol yüksek, üre yüksek...

Başhekim, "Diüretik vereceğiz" diyor, "bir de kan inceltici, pıhtı azaltıcı... nasılsa kanama yok artık... Mesele, şu iç kana-maların pıhtılarını eritmek... gidip tıkamasın bir damarı... Daha bugün yarın bir şey değil, en tehlikeli günler onuncu günden sonra..."

"Yani çok yatacak burada, öyle mi?"

"En az iki hafta... Bir risk kalmasın, bir şüphe içimizde..."

"Tehlike yok değil mi doktor?"

Gülüyor o.

"Ne tehlikesi... Değil mi ki burada, bizim elimizde, mesele yok. Hem siz dönün eve. Güzin Hanım burada. O bile kalmasa olurdu ya, siz ısrar ediyorsunuz. Siz gidin, yarın öbür gün, ne zaman isterseniz gelip görürsünüz."

Öpüyorum anneyi... Yorgun, uyumak istiyor.

Güzin, “Merak etmeyin,” diyor, “ben hiç ayrılmam başından.” Biliyorum öyle yapacağını, inanıyorum ona.

“Sen de çocukları merak etme,” diyorum, “ben de başlarında olacağım, yarın gene gelirim erkenden.”

“Ne merak edeyim, Ada var zaten,” diyor Güzin. “O da Ada’ya inanıyor.”

Çıkıyoruz hastaneden Parmaksız Hüseyin’le.

Muğla Devlet Hastanesi’nde giderken annemin el salladığını görürdüm. Burada o imkân yok.

Anne içeride kaldı.

Daha kapıdan çıkarken özlüyorum.

Dönüp dönüp bakıyorum. Gitsem bir daha öpsem. Ama anne uyudu. Yorgun. Bitkin. Ağrı kesiciler de vermişler. Anne uyudu.

“Abi üzülme,” diyor Hüseyin, “burası iyi, Güzin Hanım başında. Anne iyileşecek, merak etme.”

Ve böylece benim, yaklaşık iki saatlik Akyaka–Aydın yolunu, her sabah hastaneye gelip, her akşam eve dönerek, yapacağım ömür törpüsü seferler serisi başlıyor.

Yolları, virajları, o köpek balığı kafasına benzeyen koca taşları, aslan heykeline, kartala, daha bir sürü şeye benzeyen kayaları, bir bir yerlerini, aşağıda akan bulanık dereyi, onun beyaz kumlu, küçük plajlı yerini, bütün zakkum topaklarını, köy, yol, benzinlik, kamu veya özel işletmelere ait tüm yapıların isimlerini, yatık ağaçları, yamuk ağaçları, çok yapraklıları, az yapraklıları, tütün tarlalarını, buğday tarlalarını, taş ocaklarını, mermer ocaklarını, kireç ocaklarını öğreniyorum, ezberliyorum zamanla... Ve hepsinden nefret etmeye başlamamı gene zaman sağlıyor.

Sabahları hep bir ümit, bir sevinç içimde, “Anne daha iyi-

dir,” diye bir ümit –anlamsız, budalaca, bildiğim halde– gidiyorum hastaneye.

Hemen hemen her akşam, daha bir dertli, daha bir kahır dolu dönüyorum Akyaka’ya, çocukların yanına. Ada onlara bakıyor, iyi bakıyor, çok iyi bakıyor. Bize bile. Akşam geldiğimizde yemekler hazır.

Anne hastaneye yatınca, ilk iki gün iyiye gitti. Zaten iyiydi. O morluklar hafiften dağılmaya bile başladı. Tansiyon 14, üre normale düştü.

Ama anne gittikçe halsizleşiyor. Yemek de yiyor oysa. Çok iştahlı olmasa da yiyor. Dışarıdan istediklerini, sevdiklerini alıyorum, bazen evden getiriyorum, “Bak Ada yaptı” diye. Bazen Akya’yı da yanıma alıp gidiyorum hastaneye. Akya’yı müthiş araba tutuyor... Durup durup koşturuyoruz onu dışarı. Minik Akya, güzel Akya... daha iki yaşını yeni geçmiş.

Anne beni görünce sabah, yüzüne kan, can, bir gülümseme yayılıyor. Akya’yı da gördü mü, iki kat.

Oraya yatalı beş gün oldu, her şey iyi görünüyor... Ama anne, gitgide daha çok uyuyor... Benimle konuşurken bile uyuyakalıyor. Sıçrayarak uyanıyor, gene uyuyor.

“Ne oluyor,” diyorum.

“Olacak o kadar,” diyor başhekim. “Anneniz yaşlı... Yorgun. Olacak o kadar. Çok da kötü düşmüş. İyi ki bir yeri kırılmamış. Gene iyi. Düzelecek merak etmeyin, bakın tansiyon 13, üre 40. Daha ne...”

Bir hafta sonra, anne, ben varken bile zor uyanır oldu. Başına bir de monitör getirmişler, takmışlar. Kalp atışları yeşil yeşil geçiyor...

Baktıkça aklım çıkıyor... Ya durursa diyorum, bakamıyorum.

O akşamların birinde, Kıbrıs'a telefon ettim. Anneme, o "Büyük Dostum" diye mektup yazan Kıbrıslı doktor Ayten'e.

"Anne çok hasta, ne olur, ne yap yap gel."

Sağlık Bakanlığı Müsteşarı olmuş, işi çok.

"İzin alıp gelmeye çalışırım, en kısa zamanda gelirim," diyor.

İki gün sonra geliyor da.

Ağzında hiç dişi yok. Hepsini çektiirmiş, yeni diş yaptırıyor-muş, taktıramadan gelmiş bir acele.

Ayrı bir oda açılıyor ona. Güzin başında kalıyor annenin, Doktor Ayten de gündüzleri hep yanında, gece gerekmediği zaman kendi odasında. Anne, onu görünce çok seviniyor. Hep elini tutuyor. Anne yatakta, Doktor Ayten yanında oturarak, öyle el ele duruyorlar.

Başhekim, bir de nörolog var, gelip gelip gidiyorlar. Düşme neticesi annemin beyninde bir şey mi oldu... Neden bu kadar uyukluyor? Kendinde değil, bazen kendine gelince bile herkesi tam tanımıyor.

"Bir tomografi gerek," diyorlar. Özel hastanede yok. Bir tomografi merkezi var. Oraya götürüp getiriyorlar.

Anne gelince, "Çok üşüdüm çok, buz gibiydi orası, beni de iyice soydular," diyor.

Tomografide bir şey görülüyor. Her şey normal, kafa da.

Ama üç gün sonra, annede ateş 39. Şiddetli bir üşütme, neredeyse zatürre. Lökosit 19.000 oluyor, sonra da 20.000.

İğneyle elinden zaten serum veriliyordu, şimdi bir de yüksek dozda antibiyotik başlıyor.

Lökosit düşer gibi oluyor, 10.000 falan... Soğuk algınlığı geçer gibi... Ama anne hep kötüleşiyor.

Yavaş yavaş kendini daha az bilir hale geliyor. Kendinde olduğu saatler azalıyor.

Her akşam eve, yolda, açık açık ağlayarak dönmeye başlıyorum işte o zaman...

Hüseyin, “Ağla abi, içini dök... Ama korkma, iyileşecek...” diyor.

“Hüseyin, ya ona bir şey olursa... Onsuz yaşayamam, ben de ölürüm... Elini tutarım, beraber, aynı anda ölürüz...” diyorum.

“Abi, çocuklarını düşün, olur mu öyle şey... Hem anne kurulacak, iyileşecek.”

Ertesi sabah, bir umut gidiyorum hastaneye. Anne daha da kötü. Zayıf, bitkin, çökmüş... Kendinde değil.

Ayten’e, “Ne olacak doktor?..” diyorum.

“Valla Yaman,” diyor Ayten, “dün akşam kalbi duruyordu. Ben bile korktum.” (Ayten, anestezi uzmanı.) “Gerekeni yaptım, döndürdük geriye. Ama, anlamadığım bir şey var. On gün de geçti. O pıhtı, amboli korkusu yok artık, sanıyorum. Ne oluyor tam anlamıyorum. Bildiğim tek şey, burada artık olmaz. İstanbul’a kaldırmak gerek. Daha bir ileri teknikleri olan yere.”

“Nasıl?”

“Arabayla gidemez. Mutlaka helikopter gerek. Helikopteri olan bildiğim tek hastane de ‘I... Hospital’, Yeşilköy’de. Başka helikopteri olan yer bilmiyorum. Onlar çağırınca yolluyorlar, düşün bu işi, durum ciddiye gidiyor artık.”

Oysa, başhekim, hanımı hep, “İyi, iyi... iyileşecek, eee ne olacak, anneniz yaşlı, kendini çabuk toparlayamıyor,” diyordu.

O akşam, eve gidince, Özal başbakanken, müsteşarı Ahmet Selçuk Bey dostumuzun bize deniz kanunlarını düzelterip, kolaylaştıralım diye yolladığı danışmanlarından İbrahim Aybar Bey aklıma geliyor. Galiba artık başka bir yerde, genel müdür, ama

sözü geçer, hem hastane I... Hospital da Özal'ın desteklediği bir kuruluş... Arıyorum onu. Buluyorum.

Çok üzülüyor.

“Ben gerekeni yaparım,” diyor, “biliyorum, çok pahalı bir kuruluş I... Hospital. Size özel fiyat uygulatırım. Siz gidin hemen, merak etmeyin. Geniş olun. Ben yer ayırtırım size.”

Bir kahvenin kırk yıl hatırı var, evimde iki gün kalmışlar. Dost olmuşuz. İyi dost hem de. Ee, sırası şimdi işte.

Doktor Ayten'le ertesi gün kararlaştırıyoruz.

Çağırıyoruz helikopteri. I... Hospital'i arıyoruz. Ayten helikopterle gidecek, annemle beraber.

Okullar çoktan kapanmış, yaz tatili, haziran sonu yaklaşmış. Bir ay olmuş anne Aydın'a yatalı.

Ada, Akya, Yunus, Güzin, ben bizim arabayla karadan gideceğiz.

Ölene dek unutmayacağım bir sahne:

Aydın girişinde, bir otel var ve onun önünde bir meydancık.

Helikopter oraya indi... Anne kendinde...

Sedyeyle, yanında Doktor Ayten, gidiyor helikoptere doğru, ambulandan inmiş...

Koşup ellerine sarılıyorum, öpüyorum... Ağlıyorum da herhalde.

Yanaklarımı okşuyor, şap şap vuruyor, o kemik kemik kalmış eliyle... gülüyor da...

“Üzülme oğlum, iyiyim, iyileşeceğim, üzme kendini, harap etme kendini, bu yaşlı kadın, bu kocakarı için...” diyor.

Allah'ım, kocakarı, sen ha, anacım, sen ha, kocakarı ha... sen ha... Sen dünyalar genci...

Helikoptere biniyorlar.

Toz–duman yükselmeye başlıyor helikopter. Yattığı yerden doğrulmuş, camdan çok rahat, çok net, apaçık görülüyor.

Anne, el sallıyor bize. El sallıyor bana... Önce yakın, iri iri, gülen yüzünü bile görüyorum...

El sallıyor, uzun uzun, hep el sallıyor...

Gitgide, öyle geri çekilir gibi uzaklaşıyor helikopter, yükseliyor... Anne ufalıyor, küçülüyor, ama hep el sallıyor...

El sallıyor Allah'ım, orada, görüyorum işte... El sallıyor. El sallıyor. El sallıyor... Orada, göğe çekiliyor sanki.

Bana hep el sallayarak gidiyorlar.

Biz de yol veriyoruz karadan... Nereden, nasıl gittik hiç bilmiyorum. Gittik sadece.

Yıllarca, 20–25 seneden fazla semtine uğramadığım İstanbul'a gidiyoruz. Ama nereden, neresine?

Doğru Yeşilköy'e gidiyoruz.

Bir pansiyon buluyoruz kendimize. Yeşilköy Pansiyon.

Hastaneye yürüyerek on dakika, belki daha da yakın.

Üç oda tutuyoruz. Biri normal, Doktor Ayten'e. Biri ufak, Hüseyin'e. Biri de beş yatak koyabilirsin, öyle büyük, orada ben bir yatakta yatacağım, Ada, Akya, Yunus da yan yana yanaştırmış öbürlerinde. Ada, pansiyon mutfağında yemek yapacak bize.

Güzin annemle hastanede kalacak. Annem, Doktor Ayten'le varmış bile hastaneye. Neredeyse bir gün olmuş bizden önce. Biz gelene dek.

Anne yolda fenalaşmış, doğru yoğun bakıma almışlar. Yoğun bakımda.

O gün giremiyoruz.

Ona yalvar, buna yalvar, ertesi gün yoğun bakımın önün-

de kapıda beklerken, kısa bir giriş izni alıyoruz. Anne kendine gelmiş. İyi.

Giriyorum. Çocuklar pansiyonda. Ayten var yanımda. Giriyoruz.

Anne bir yatakta, tam yatmıyor, azıcık doğrulmuş, oturmuş gibi. Geleceğimi söylemişler. Başında, o naylon, büzgülü take... Elinde, kolunda iğneler, hortumlar burnundan içeri besleme borusu gidiyor, başında monitörler... Ve anne gülüyor bize.

Allah'ım ne güzel, kendinde. Çok iyi.

Başında üç-dört tane doktor var. Dâhiliye, nöroloji, kardi-yoloji uzmanları.

Bana uzanıyor. Öpmek yasak.

En yakındaki doktora, elini, o iğneli, serumlu elini kaldırıp, başparmağını uzatarak beni gösteriyor. Nedense Fransızca,

"C'est mon fils... Oğlum..." diyor.

Adam şaşıyor:

"Fransızca biliyorsunuz demek," diyor.

Gülerek

"Elbet," diyor annem, "İngilizce de bilirim." Bunu da İngilizce söylüyor.

Ayak ucunda bir doktor daha var. Bu kez o, anneme bir şeyler söylüyor, ama Almanca.

"Almanca da bilmezsiniz herhalde," anlamına.

Anlıyorum.

Anne ona da gülerek, kusursuz Almancasıyla yanıt veriyor:

"Bilmez olur muyum, ben Almanya'da büyüdüm."

Doktorlar, hepsi, bana geliyor.

"Olamaz diyorlar, bu harika bir insan. Ne kadar gurur duy-sanız azdır, böyle bir kadının oğlu olmakla..."

“Nasıl diyorum, nasıl o?”

“Valla iyiye gidiyor, yakında odaya çıkaracağız. Bir, en fazla iki gün sonra... Analizler yaptırdık, dünden beri, geldiği andan başlayarak... Biliyor musunuz ne bulduk?”

“Ne?”

“Annenizin aslında pek bir şeyi yokmuş. Ona çok fazla diüretik ve kan sulandırıcı verilmiş. Çok fazla tuz kaybı olmuş. Vücutta sıvılar dengesi bozulmuş. Metabolizma altüst olmuş. Şimdi onu düzeltmeye, dengelemeye çalışıyoruz. Zor olacak, çünkü her şey karışmış. Bir-iki kaşık tuz verdik, bildiğiniz sofratuzu, kendine geldi, ama gene de tam düzeldi diyemeyiz, bakalım zaman ne gösterecek...”

Üç gün sonra, Anne yoğun bakımdan çıktı. Odaya geçti. Çıkarken yoğun bakım hemşirelerine teker teker veda etmiş, odaya giderken, hepsi geldiler... Bana,

“Bunca yıldır buradayız, böyle bir kadın görmedik... O bir asil. Bir kraliçe. Hiç böyle birini görmedik,” dediler.

Odada da, girip yatınca, sağa sola bakmış annem. Eh, hastane en iyilerinden İstanbul’un, hatta en iyisi. Koskoca Özal kurmuş deniyor. Nerede olduğunu da biliyor Anne. Doktor Ayten’e,

“Yahu Aytenciğim,” demiş, “ne bu güzellik bu odada... Ben cennete mi geldim?..”

Sonra da, “Ah demiş, nereden buluyor Yamancığım bu paraları, beni böyle yerlerde yaşatmak için, görüyor musun Ayten, ne evlat doğurmuşum ben, görüyor musun...” demiş.

Anne yoğun bakımdan çıktı. İyiye gidiyor. Gerçi burnundan besleniyor. Serum da takılıyor bazı bazı. Ama kendinde, oturuyor, konuşuyor. Gülüyor.

Geceleri de gündüzleri de Güzin hep yanında. Hiç ayrıl-

madan. Ayten, ben sabah, akşam uğruyoruz. Güzin üç-dört aylık Yunus'u bile hemen hemen hiç görmeden, hep annenin yanında.

Anne iyiye gidiyor. Gene de tam değil... O tomografide üşütmeden olduğunu, oradan kaptığını sandığım bir enfeksiyon var. Lökosit 15-25-50.000'e çıktı. Gene antibiyotik kürleri başladı.

En kötüsü, yatmaktan sırtı, kalçaları açıldı açılacak. Hep sağdan sola, soldan sağa döndürülüyor yatakta. Gün içinde birkaç kez kaldırılıyor, adım adım yürütülüyor odada, kollarından tutularak. Bir kız geliyor, jimnastik gibi bir hareketler yaptırıyor, sonra da masaj.

Tuhaf bir âdeti var hastanenin. Özel hemşire tutmak zorundasın. Hastanenin hemşireleri, hasta bakıcıları kapıdan bir bakıp gidiyorlar. Özel hasta bakıcı tutuyorsun, deli para, ama ne yapacaksın, başka hastanelerin hasta bakıcıları bunlar, belli kızlar, bir akşam başka, bir akşam başka, değişe değişe, üç-beş kız geliyorlar.

Çoğu Bulgar asıllı. Temiz, titiz, becerikli, bilgili şeyler. Güzin hep kalıyor gerçi, ama tek başına anneyi çevirmek, her işini halletmek mümkün değil... bir kişi daha gerek, onu da kiralityoruz böyle, her gün, her gece...

Doktorları da bulmak mümkün değil. Sabah bazen, bir de öğleden sonra, vizite gibi geliyorlar... Çok az kalıp "Hımmm..." diye çizelgelere, raporlara, her gün yinelenen, yenilenen tahlillere bakıyor, hemşirelere bir şeyler söyleyip, "Geçmiş olsun," deyip gidiyorlar.

Biz yanlarına yaklaşıp dek kayboluyorlar.

Ondan sonra, işin yoksa, katların merdivenlerinde, bir tarafta ben, bir tarafta Ayten, köşe bucak doktor kovala, bir şeyler sorabilmek için anne hakkında, koştur ki yakalayasın...

Yani, bir saklambaç ya da köşe kapmaca oyunu, ama oyun değil bu, her gün tekrarlanan, adamın beynini, kalbini durduran bir kovalamaca, ucunda “hayat–memat” olan...

Her gün daha bir korkarak sokuluyoruz yanlarına. Doktor Ayten bile çekiniyor bir şey sormaya.

Nöbet tutuyoruz. Yer kapıyoruz... Köşelerde, merdivenlerde, geçerlerken koşup bir şeyler sorabilelim anne için...

Anne ne iyiye gidiyor, ne de kötüye. Bazen iyi, bazen fena.

Burnundan besleniyor, astronotların aldığı, çok yönlü, doyurucu, komple bir gıda veriliyor. Meyva suyu, bal ek olarak...

Hemen hemen hep kendinde artık. İyileşme var. Ama lökosit yüksek. Üre yüksek. Ağrıları var. Altı açıldı, açılacak, yara olmak üzere hep yattığı yerler...

On beş gün kadar oldu. Biz Ayten’le gündüzleri uğruyoruz. Her sabah, önce Ayten’i yolluyorum yukarı, korkuyorum, kötü bir haber olmasın. Ben aşağıda, lobide bekliyorum. Ayten tekrar inip beni buluyor anneyi gördükten sonra...

Gülerek gelirse içimde çiçekler açıyor. Korkularım bitiyor. “Gel,” diyor, “Anne iyi, korkma gel...” Bazen yüreği asık iniyor. “Gene öyle,” diyor, “gene pek iyi değil... Ama kendinde, seni görmek istiyor. Gel...”

Anneyi kötü gördüğüm zaman mahvoluyorum. O benim yüzüme gülüyor, gülmeye çalışıyor, “İyiyim,” diyor; ama o burnundan çıkan hortumu, iğneler batmış, beyaz bantlı elleri, sapsarı, kara çizgi–sarı suratı, çizik çizik olmuş, sarkmış yanakları, donuk bir mavi–beyaza dönüşmüş, sönük sönük bakan, o güzelim siyah gözleri... O halini görünce, ben de bir–iki laf edip sırtımaya kalkışıyorum, sonra, hemen tuvalet bölmesine koşup, kaçıp kapıyı kapatıyorum.

Avuçlarımı, parmaklarımı ısıırıyorum. Mümkünü yok ken-

dimi zapt etmemin. Gözlerimden yaşlar boşalıyor, sesim çık-
masın diye, ellerimi ısıra ısıra, kafamı tuvaletin duvarlarına vura
vura... Vura vura ağlıyorum. "Ah Allah'ım, onun sonunu, biti-
şini görmeyeyim." Öyle duvara dayalı kalıyorum sonunda, böl-
menin içinde. Ya da kapalı klozetin üzerinde oturmuş, başım,
yumruk yumruk sıkılı ellerimin arasında.

Ya Ayten, ya Güzin geliyor.

"Yapma," diyorlar, "yapma... kendini öldüreceksin. Ondan
önce gideceksin. Yapma. Anlıyor senin bu halini, daha çok
üzülüyor. Sen erkeksin, dayanmalısın. Hem çocukların var se-
nin."

"Keşke," diyorum, "ondan önce gitsem. Ben erkek deği-
lim," diyorum. Çocuk falan gözüm görmüyor o ara.

Allah'ım, anamı o halde görmek ve bir şey yapamamak...
Ona iyileşmesi için, kanımı, ciğerimi, böbreğimi, beynimi, kal-
bimi, canımı veririm... Ne olur isteseler... Ama kimse bir şey
istemiyor. Bir şey yapamıyorum. Bir şey veremiyorum. Sade
bakmak, seyretmek, dövünmek düşüyor bana.

On beş günü geçti. Hüseyin'i köyüne gönderdim. Nasılsa
arabayla bir işim yok. Arada bir Akyaka'ya, bizim eve de uğra-
yıp kontrol edecek. Çağırınca hemen gelecek.

Ada hep pansiyonda, çocuklara bakıyor. Yemek ve çocuk
bakımı. 12 yaşında Ada, bir tek kere çıkıp gelmiyor, gelemiyor
Güzin... Bazen Ada'yı ve Akya'yı, Ayten'le yolluyorum anne-
ye, görüşsünler. Anne çok seviniyor tabii. Bayılıyor onlara. O
sırada, bebek Yunus'a ben bakıyorum, hiçbir şeyden habersiz...

Bir gün, bir öğleden sonra, pansiyonun önündeyiz, Doktor
Ayten'le.

"Bak Yaman," dedi. "Ben artık gidiyorum. Yarın."

"Aman, ne diyorsun Ayten, nasıl olur... Ben yalnız ne ya-

parım? Ben sana güveniyordum, nasıl bırakırsın...”

“Yavrucuğum,” diyor... “Anlamıyor musun, bu işin sonu yok. En azından sonu belli değil... Bak temmuz oldu, benim sorumluluklarım var adada. Hepsini yüzüstü bıraktım geldim. Üstelik dün ablamı aradım telefonla. Hastaymış. Ona da bakmam gerek. Kimsesi yok. Yani buradan gidip orada da hasta bakacağım...”

“Aytan gidemezsin...”

“Gideceğim yavrucuğum. Anne burada emin ellerde. Sen, mümkün olanı yaptın. Bundan iyi yer olamaz. Güzin de var başında. Bundan sonrası Allah’a kalmış... Ama... ama ne diyeyim, bu işin sonu yok...”

“Söyleme böyle Ayten, hayır, hayır, söyleme bunu...”

“Kendini alıştırman gerek Yaman, annen yaşlı ve çok hasta. Sana tam anlatmadım. Öbür hastanedeyken bir gece kalbi tamamen durdu. Elektroşokla geri döndürdük. Anne iyi değil. Alış buna.”

“Hayır... Hayır... duymak istemiyorum. Alışmam, inanamam buna. Gitme Ayten, bırakma beni...”

“Gideceğim yavrucuğum. Hem de yarın... Gitmem gerek. Yerimi ayırttım bile.”

“Aytan, sen gidersen, bizim cephe çöker... Biz hep beraber bir savaş veriyorduk. Sen en büyük kuvvetimizsin. Sen gittin mi, çekildin mi bu savaştan çöker bizim cephe; çökeriz. Kesin yeniliriz. Bırakma bizi... Gitme... Daha gitme...”

“Gideceğim,” diyor Ayten.

Gidiyor da.

“Aytan nerede?” demiş anne Güzin’e, “bugün gelmedi.”

O da yanıtlamış:

“Ablası hasta, Kıbrıs’a döndü zorunlu.”

“Ah,” demiş anne, “onu görünce kuvvet buluyordum. Yaman’ı görünce seviniyorum ama o, üzüldüğünü o kadar belli ediyor ki... Onun haline bakınca, daha da çok hasta oluyorum. Ayten kuvvet veriyordu bana. Yazık...”

Ayten gitti... Hüseyin köyünde...

Ada çocuklarla uğraşiyor. Destan oldu pansiyonda. “Küçük anne,” diyorlar ona. Yaptığı yemeklerden pansiyon sahipleri bile arada bir nasipleniyor.

Bir gün minik Yunus’u hastaneye, anasının yanına bıraktık. Birkaç saat için. Anne de son torununu görsün, sevin sin. Yunus çok şeker yiyor; içiyor, uyuyor, parmak emiyor, kara kaş, kara göz, çok güzel bir bebek... Biz; Ada, Akya, ben taksiyle Bakırköy civarında, Ataköy mü ne, o dev blokların oralarda, bir “yunus şov” var. Oraya gittik. Tek gezimiz hastane, Yeşilköy dışına tek çıkışımız da bu oldu ya...

Yunuslar atladıkça, çemberlerden geçip, çan çalarak sayı saydıkça... Akya ve Ada bayılıyorlar sevinçten. Yunus en sevdiğim hayvan. Ama orada esir düşmüşler, nerede o denizlerin enginliği...

Ben onların haline mi, onların halini bile görmüyor gözüm, yoksa hep anneme mi, bütün gösteri boyunca kendimi tutamıyorum, ağlıyorum. En öndeyiz, nasılsa pek kimse görmüyor ve yunuslar kuyruk vuruşlarıyla her yanımızı ıslatırken, yüzümdeki yaşlar araya karışıyor, belli olmuyor.

Yeşilköy’de kalışımız uzadı.

Özel tarife olacak dediler, hatta İbrahim Aybar gelip ziyaret de etti anneyi. Anne iyiydi o sıra, pek güzel konuştular.

Ben gene de bir ön ödeme yaptım. Normal tarifieden. Ama son derece pahalı. Sonunda geri almak, düşük hesaba saymak ümidiyle... Yanımda çok fazla sandığım, getirdiğim para, azaldı, eridi bitti. Marmaris Akbank’a telefon ettim. Müdüre anlat-

tım durumu. “Bana, ben gelmeden bir kredi açın, havale edin acele,” dedim.

“Derhal, merak etmeyin, yolluyorum,” dedi müdür, yolladı.

Tekneler çalışıyor. Onları da aradım. Hüseyin de, o Laz kaptan da yolladılar bir miktar... Bankanın ki yüksek bir rakam, nasıl ödeyeceğim?.. Annenin Marmaris'teki daireyi satarız olmazsa.

Her sabah erken, çok erken çıkıyorum. Hastanenin önüne kadar gidiyorum. Girmeye cesaretim yok. Güzin'i de çağırmak istemiyorum o saatte. Ortalık daha yeni ağarmış. Duruyorum, duruyorum hastanenin önünde... Sonra tekrar gelmek niyetiyle başlıyorum boş, bomboş kâğıtlar, şimdiden kurumuş yapraklar uçuşan caddelerde... anlamsız, hedefsiz yürümeye...

Her sokağa giriyorum. Kıyıda, sahilin üzerinde, koca bir park gibi büyük bir çay-kahve bahçesi var.

Yeşilköy, annemin beni ilk doğurduğunda, bir-iki yaşına kadar büyüttüğü, sokaklarında çocuk arabasıyla gezdirdiği, o zamanlar oturduğumuz yer. Benim çocukluğumu, saat saat yazdığı anılarında var. O zamandan başlamış annem benden çekmeye... Yemez içmezmişim... Hastalıklar...

Şimdi onun beni gezdirdiği, götürdüğü yerleri bilmiyorum tam olarak ama nasılsa onun da buralara ayağı basmıştır diye geziyorum.

O çay bahçesi de öyle... Orada, sabah erken, uzaklardan geçen gemiler, pırıl pırıl bir deniz, önünde ağaçlar da var... Ben ki doğa âşığıyım, onlarsız yapamam... birini görmüyor gözüm. Sade annem var aklımda... Ne olacak, Allah'ım, ne olacak... Hep öyle, aptal gibi, budala gibi, kafam da gönlüm de boşalmış, samanlaşmış yürüyorum, nereye gittiğimi bilmeden...

Sonunda gene hastanede buluyorum kendimi. Önünde. Bazen hâlâ çok erken oluyor. Bir tur, iki tur daha atıyorum dışar-

da... Yeşilyurt tarafına ya da Yeşilköy'de, yokuş aşağı, limana doğru...

En son varışında hastanenin önüne... Saat tamam. Güzin'i çağırıyorum. Soramadan, korku dolu gözlerle bakıyorum yüzüne. Gülüyorsa ne âlâ... yoksa yandım...

Anne bir iyi, bir kötü hep. Ama yavaş yavaş bir iyiye gitme de var.

Lökosit sayısı düşüyor. Tansiyon, üre iyi... Hep kendinde, yüzü gülüyor...

O astronotların beslendiği, kutu maması gibi besin özünü kesmişler, 15–20 günden sonra alerji yaparmış, o yasak; artık, çorba, meyva suyu, ayran, ballı sıvılar veriyorlar, ama gene hep, burundan giren o hortumla tabii...

Tansiyonu 10–15 oluyor... Mucize, anne iyileşiyor... Odada kalkıp kendi başına yürüyor. Jimnastikçi, masajcı bile memnun, altı tam açılırken düzeldi, o örselenmiş yerler bile.

Hüseyin'i çağırıyorum köyden, Hüseyin geliyor.

Anne iyileşiyor.

Doktorlar daha bir sık, daha bir rahat geliyorlar. “Sizin ona olan sevginiz onu kurtardı, daha doğrusu, onun size olan sevgisi... Yakında normal yoldan beslemeye geçeriz,” bile diyorlar.

Anne, beni her gördüğünde, o burnundaki çıkıntılara dikkat ederek öpüştüğümüzden, daha çok birbirimize sarıldığımızda, hemen ilk sözü, “Yamancığım, temmuzun kaçı geldi, ne zaman gideceğiz teknemize, ne zaman Beyaz Ada'ya gideceğiz, Maldere'mize, Okluk'uma...” oluyor.

“Anne,” diyorum, “Beyaz Ada çalışıyor. Para kazanıyor. Ama sen hele iyi ol... Ben kestiririm *charter* işini... İstersen Akyaka'daki eve, istersen Beyaz Ada'ya gideriz.”

Gözleri parlıyor:

“Beyaz Ada’ya,” diyor. “Beyaz Ada’ya, teknemize gidelim. Teknemizle, yerimize gidelim...”

Anne iyileşiyor.

Kendi kendine kalkıyor. Tuvalete bile gidiyor. Yüzüne çok hafif bir renk gelmiş... belli belirsiz...

Üst üste birkaç gün, hep iyiye gidiyor.

Her gün, her gece dışarıdan hemşire tutuluyor. Bir önceki gitmeden, yapılacak ilaçları, tedavi şeklini, daha bir sürü gerekli bilgi ve notu, ayak ucundaki çizelgeye yazıyor. Doktor emirleri de orada. Örneğin; o astronot ilacı yasak, en başta kayıtlı.

Hepsi iyi, becerikli, tertemiz kızlar bu hasta bakıcıları... Çalıştıkları devlet hastanelerinden bir yan kazanç diye geliyorlar. Yorgun oldukları kesin. Hem orada hem burada. Ama başka çare yok.

Bir baş kadın var, o işin idarecisi, bir nöbet çizelgesi gibi yönlendiriyor o dışarıdan gelenleri... Hepsi iyi... Ama bir tanesi var...

Bir Bulgar göçmeni. Temizliği, uyanıklığı, bilgisi, becerikliliği akıllar almaz. Bir yatak değiştirişi, toplaması var, o yeter nasıl bir ateş parçası olduğunu anlamaya. Birkaç gece aralıklarla annemin yanında, tabii hep Güzin’e ilave, o kaldı; ben sabahları ya da gündüzcü olduğumda görüyorum, Güzin de anlatıyor... Bir harika... Anne de çok seviyor onu.

16 Temmuz akşamı gene o sırada bize verilecek gece için... Çizelgede görüyorum.

“Güzin,” diyorum, “bak bu gece gene Bulgar kız bizim nöbette, geldik geleli bu Yeşilköy’e bir ay oldu, bir tek gece çocuklarının yanında yatamadın. Bu kız en iyisi, en dikkatlisi. Anne de iyi Allah’a şükür... Bu gece sen çık artık bir tek kere, gel pansiyonda çocukların yanında yat... O kız idare eder...”

“Olur mu?” diyor o...

“Olur, olur... Yardım gerekti mi o kız hastanenin esas hemşirelerinden birini çağırır, hepsi ahbab... Sen dinle beni, bu gece, bir gece pansiyonda çocukların yanında yat...”

Aklı tam yatmıyormuş gibi, gene de çocuklarını çok özlediği belli bir anne, boyun büküyor:

“Peki, siz bilirsiniz... Siz nasıl isterseniz...” diyor.

O gece pansiyona geliyor.

Sabah bütün çocukları topluyoruz. Hastanenin önüne hep beraber varıyoruz. Yunus kucakta. Anneyi ziyarete geliyor onlar da.

Gene de önce Güzin'i yolluyorum yukarı.

Ağzı kulaklarında geliyor o. Gülerek. Koşarak.

“Anne iyi,” diyor. “Anne çok iyi. Kalkmış geziyor odada, gülüyor. Hemşire gitmek üzere, ona bir şeyler anlatıyor eskilere ait. Çok iyi anne, görün bakın...”

Çocuklar doğru asansöre Güzin'le. Ben bekleyemiyorum. Merdivenleri üçer beşer atlayarak çıkıyorum katları. Doğru odaya, hemşire kız kapının ağzında. Çantası elinde, gidiyor. Parasını akşamdan vermişiz.

Sarılıyorum ellerine: “Sağ olun, sağ olun... Allah razı olsun sizden...” Bir öpmediğim kalıyor.

Kız gülerek, “Çok iyi anneniz,” diyor, “herhalde burundaki hortumu da bugün çeker alırlar. Normal beslenmeye geçer. Hadi gidiyorum ben görüşürüz.”

“Görüşürüz...” diyorum. Kız gidiyor.

Koridorun dibinden, bizim çocuklarla Güzin de görünüyor.

Odaya dalıyorum.

Anne yatağın kenarına oturmuş. Bir güzel... İnanılmaz...

Eski günlerdeki gibi... Yüzüne renk gelmiş.

Saçını başını toplamış, galiba ben geliyorum diye bir “fondöten” bile sürmüş yanaklarına... Bir güzel... Allah’ım... Gülüyor...

Kollarını açıyor, sarılmak için...

“Oğlum, Yaman’ım, canım evladım,” diyor. “Bak, senin o eşi menendi bulunmaz sevgin diriltti beni. Can verdi gene bana. Sayende iyiyim oğlum. Çıkar artık beni buradan, yerimize gidelim...”

Çocuklar da geliyor.

Kahkahalar atıyor anne. Akya’ya, Yunus’a bile küçük şarkılar söylüyor. Masajcı kız geliyor. O da memnun durumdan. Kız Fransız Filolojisi’nde de okumaktaymış. Bir güzel Fransızca konuşuyorlar beraber. Kız gidince, anne benimle devam ediyor Fransızcaya... Hızını alamamış. Hep öyle neşeli, sevinçli, yenden doğmuş bir genç kız.

Havalara uçuyorum ben de. Çocuklar, hepimiz sevinçten zıplıyoruz.

Yunus bir köşede yatıyor, o bile gülüyor, genel sevinci sezmiş gibi.

Bir saat falan geçiyor.

Ada, “Eh, biz dönelim, yemek hazırlayacağım öğle için... Hem odayı da iyi toplayamadım,” diyor. Yunus’u da kucığına alıyor, pansiyon yakın, gidiyor onlar.

Birazdan doktorlar gelecek.

Bakalım ne yapacaklar...

Besleme hortumunu çıkarırlar mı acaba? Anne ne zaman taburcu olur... bakalım ne diyecekler.

Camdan dışarı bakıyorum. Dışarıda doğa, güneş, yaşam var. Tekrar onları görmeye başlayacak mıyım?

Anne geziniyordu, gitti yatağın kenarına oturdu. Güzin yanında... Ellerine krem mi sürüyor ne?

Öööö, dedi anne, önce kısa, sonra uzun... Ööööö... Öööööö...

Birden, ansızın, göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir süre.

Kusmaya başladı... Ağız dolusu, yürek, mide dolusu... Güzin bir kap koşturdu. Anne devamlı kusuyor, içini dışını çıkarıyor. Hiç böyle bir şey görmedim.

Bir de kötü, çok kötü koku yayıldı...

Eyvah, zapt edemiyor anacığım, alttan da su halinde gidiyor...

Altan, üstten, sarsılarak, öğürerek, kıvranarak, alttan, üstten gidiyor...

Zile bastık, kat hemşireleri geldiler.

Anne kendini kaybetti bile.

Gözleri belerdi, zangır zangır titriyor... Bir yandan temizliyorlar, bir yandan üstünü değiştirip yatırmaya uğraşıyorlar.

"Gidin," dedi Güzin, "siz gidin, bakmayın..."

Anne yatmış. Ellerini kollarını havaya uzatıp soyuyorlar...

Yakalamak istediği şey benim... Bana uzatıyor, beni tutmak istiyor, biliyorum. Tuvalete kaçtım. Kapıyı kapadım. Ama hemşireler gelip gelip su, kâğıt, pamuk, bir şeyler alıyorlar... Hiçbirine, hiçbir şeye aldırıldığım yok... Vuruyorum kafamı, güm güm vuruyorum duvarlara... Kırma, deşmek istiyorum onu. Beynimi çıkarıp ezmek.

Gözümden yaş değil, gözlerim fırlıyor. Avuçlarım, tırnaklarım nereye rastlarsa orayı yırtıyor.

Güzin geliyor. Sarsıyor beni.

"Durun, durun... kendinizi tutun, kendinize gelin..."

“Ne oldu?” diyorum gözlerimi aralayıp. “Ne oldu Güzin?..”

Yüzü kapkara olmuş sıkıntıdan:

“Sormayın,” diyor. “O kız gece kantinden portakal suyu istemiş, annenin beslenme torbasına koymak için, hazırda yokmuş, oraya bakmış, buraya bakmış, küçük buzdolabında, bakmış bir kutu o astronot ilacı. Açmış onu vermiş. Anne alerji oldu. Ama çok kötü. Ah ben bırakmayacaktım anneyi, razıydım ayrı kalmaya çocuklardan, bir ay kalmadım mı... İşte bir tek gece bıraktım. Bakalım ne olacak şimdi... Siz kendinizi toplayın...”

Doktorlar geliyor.

Heyet halinde geliyorlar, profesörler, uzmanlar...

Hepsi anneyi iyi biliyor. Şaşıyorlar.

“Ne oldu?” diyorlar.

Önce gelen hemşireler anlatıyorlar durumu. Açık astronot kutusu orada zaten...

Doktorlardan biri... Sadece biri:

“Olamaz,” diyor. “Olamaz. Böyle eşşeklik olamaz! Çizelgede yazılı değil mi ne zamandır, on günden fazladır kesmedik mi, yasaklamadık mı onu... İşte çizelgede de yazıyor... Nasıl bunu verirler!! Bu eşşeklik... Büyük eşşeklik...”

Anne baygın gibi yatıyor. Bitti. Kendinden geçmiş. Eli ayağı hafif hafif titriyor.

Aynı doktor, “Bu kadar zaman uğraştık, ne zorlukla, biraz topladık, sıvı ayarını dengeledik. Metabolizmayı düzelttik... Organları, sistemleri, birer birer iflas ediyordu. Ne zorlukla döndürdük geriye... Şimdi her şey altüst oldu... Bu su, sıvı kaybını, tekrar nasıl düzeltiriz?! Bu eşşeklik. Büyük eşşeklik... Artık düzeltmek çok zor... Geriye gitti her şey...”

Çıldırıyorum. Boğazını sıkasım geliyor herkesin. Kendiminkini de... ki Güzin'i pansiyona çağırdım.

“Ne olacak?” diyorum doktorlara. “Ne olacak... peki şimdi ne olacak?..”

Birbirlerine bakıyorlar.

Anne baygın. Sırtüstü az yana dönmüş yatıyor, ağzından sular, köpükler akıyor, hırıldıyor hafiften...

“Biz,” diyor doktorlar, “biz şimdi takviye bir şeyler, serum falan, iğneler yaparız, kendine gelir...”

Gene birbirlerine bakıyorlar.

“Ama... Siz bilirsiniz ama... Artık alıp eve götürseniz iyi olur... Bundan sonra eve götürseniz iyi olur.”

Duymuştum o hastane, belki de, her hastane gibi, ölüm olayı istemez. Canlı giren, ölüyor bile olsa, canlı çıksın ister.

Ya ben?.. Ya ben istiyor muyum artık o yerde kalmak? Lanet olsun, bir aydan fazla kaldık da ne oldu...

Tamam, eve gidelim. Yalvarsanız durmam. Ah anacığım, bir kez daha mahvettim seni. Mahvettirdim.

“Güzin gidiyoruz,” diyorum, “toplan hemen...”

Hemen bir telefon Ada’ya, Hüseyin’e, “Toplanın, dönüyoruz, hazır olun...”

Muhasebeye gidiyorum. Hesap. Ne indirim var ne bir şey.

“Yahu size söylemediler mi indirimi, talimat gelmedi mi?”

“Yok öyle şey,” diyorlar. Ödüyorum. Normal fiyattan. Herkes gibi. Yabancı gibi.

Cebimde bir ambülans parası ancak kalıyor. Ne helikopteri!

Akşam, anne kendine gelip gelip gidiyor. Gene gözleri donuk, kolunda iki ayrı serum, biniyor sedye ile ambülansa.

Pazarlık Akyaka’ya... Ne olacak sonra, belli değil. Allah’tan yaz, karşımızda doktor Ünal Bey var. Evde de oksijen tüpü, bir sürü alet, ilaç...

Telefon ediyorum doktor Ünal'a, "Monitör bile bulur takarız, getirin," diyor. Ve yola çıkıyoruz. Pansiyonu öde, hazırlan. Gece başlarken, ortalık kararırken, biz de yola çıkıyoruz.

Anne sedyede. Güzin, bir doktor, bir hemşire, o canavar sesiyle bağırarak, renkli ışıklar saçarak giden arabaya binip uzaklaşıyorlar.

Annenin elini, hastane odasından asansöre, asansörden dışarıya, bir süre gidip ambülansa binene kadar tutuyorum. Anne kendinde, beni biliyor, gülüyor bile, ama gözleri kapanıveriyor.

Hiç hali kalmamış... Bitkin... Sönmüş birdenbire...

Ambülans önden gidiyor, biz de arkadan...

Helikopterle geldiği hastaneden işte böyle, ambülansla çıkıyor anne, bir ay sonra... 17 Temmuz günü akşamı... Nasıl dayanacak o kadar yola... Çok sarsmamak için çok da hızlı gitmiyor ambülans.

"Gazla," diyorum Hüseyin'e... "Biz önce gidip evi hazırlayalım..."

Birkaç yerde ambülansı görüyoruz, karşılaşıyoruz, sonra biz onu iyice geçiyoruz, çok önden, çok hızlı gidiyoruz... Savrula savrula...

"Korkma," diyor Hüseyin, "marangozum ama şoförüm de... Devirmem sizi..."

Aklı sıra güldürecek beni, kahrımı azaltacak... Hep kendimi lanetliyorum önce -neden Güzin'i o gece pansiyona çağırdım- diğer sorumluları, o eşşekler alayını daha sonra.

O nasıl bir yoldu... Nasıl bir geceydi... Gözümün önünde hep annemin sabahki neşeli, iyileşmiş, şarkı söyleyen, Fransızca konuşan, gülen hali... ve sonra, o "Öööö..." sesi...

Eve vardık... İçeri girdik. Sabaha karşı. Her taraf zifirî karanlık... elektrik düşmesini ararken...

Telefon aldı.

“Aloo, ben Güzin...”

“Aman, aloo... Güzin, ne var... Söyle ne oldu... Yoksa...”

“Sakin olun,” diyor, “Anne çok sarsıldı yolda. Çok zordu, çok uzundu yol. O da çok halsiz, çok hasta, ama hep kendindeydi.

“Eee...”

“Ee’si, doktor da hemşire de, ben de anladık, bu yolun sonunu bulamayacak anne... Muğla’ya bile varamayacak... Solunum yavaşlıyor, nabız zayıflıyor... Ne de olsa bu bir ambülans... Hastane imkânları yok.”

“Eee... Neredesiniz şimdi?”

“Aydın’da, gene özel hastaneye yatırdık. Gereken önlemler alındı. Şimdi uyuyor. Ama yol boyunca hep, ‘Ne yolmuş bu... Ne gidişmiş bu...’ dedi durdu. Şimdi iyi gibi... Uyuyor. Bu kez de Yunus’u doğurduğum odada. Sabah gelirsin, görürsün.”

Çok az “senli” konuşur Güzin benimle, “sen” diyor artık. O da bitmiş, yorulmuş, kırılmış, parça parça olmuş...

“Sen ne haldesin?” diyorum...

“Ne halde olabilirim... Ah Yaman Bey, nereden geldim pansiyona o gece...”

“Sorma,” diyorum, “sorma... sorma...”

Ada çocukları yatırmış. Hepsi yarı uyur haldelerdi zaten. Hüseyin de ayakta sallanıyor.

“Yat,” diyorum ona. “İki-üç saat uyu. Sabah gene Aydın var. Erken erken. Gene o hastaneye yatırmışlar anneyi.”

Hüseyin de gidiyor. Ben kendi katımdayım.

Yıkılıyorum yatağın üzerine. Olduğum gibi devriliyorum.

Unutmak istiyorum her şeyi, yaralı, ağır yaralı gibiyim. 10-15 dakika sızıyor, uyuyorum bile.

Sabah erken gidiyoruz. 18 Temmuz. Yazın göbeği. O saatte turist arabaları, otobüsler geçiyor.

Yol boyunca, o ezberlediğim, yol, sokak, işletme adları, tanıdık ağaçlar... kıpkırmızı, coşmuş zakkumlar ve daha seyrekle topaklar halinde beyazları... Çine'den sonraki dikili taşlar... Hepsi gene başlıyor.

Korku, merak, endişe giderken.

Ya akşam nasıl döneceğim? Dönebilecek miyim?.. Ne bulacağım?.. Nasıl bulacağım?.. Dönüyor olursam nasıl olacak akşama her şey?..

Başhekim ve karısı, kapıda karşılıyorlar beni, hem de o erken saatte:

"Ah!" diyorlar, "Hiç götürmeyecektiniz, burada biz iyi edecektik onu.

"Ama sıvı dengesi bozulmuşmuş."

"Biz de anlamıştık onu, düzeltercektik. Kalktınız aniden gittiniz, ne oldu... Boşuna zahmet, boşuna para... Biz geldi geleli, gecedен beri başındayız. Şimdi iyi. Yolda çok yorulmuş. Uyudu. Şimdi uyandı. Sizi görünce sevinecek."

Gidiyorum yanına.

Yatakta az dönmüş, bana ellerini uzatıyor.

"Geldin mi oğlum... Ne yolculuk yaptık ama!.."

"Anne," diyorum. "Anne... Affet!.. Param kalmadı seni helikoptere bindirecek..."

"Oğlum," diyor, "ne affetmesi... Sen beni affet... Başına bu kadar dert açtım... Hem de yaz günü. Ne denizin kaldı ne balığın... Sen beni affet..."

“Ne diyorsun anne... Lafı mı olur... İş ki sen yaşa. Sen yaşa anne, sen yaşa... Anne yaşa, beni bırakma, ne olur, sen yaşa...”

Nasıl ağlamıyorum, o görmesin üzülmesin diye... Ellerimi onunkilerden kurtarıp, o küçük, zayıf, kemik kemik, güçsüz güçsüz sıkan iğneli, bantlı, borulu ellerden kaçıyorum tuvalete... Kafamı vuramıyorum bile duvarlara ses olmasın diye, yumruklarımı vuruyorum kendi başıma.

Vuruyorum da vuruyorum... Boğazımı sıkıyorum duyulmasın hıçkırıklarım...

Ah Yaman ah, lanet olsun sana...

Her sabah gidip, bütün gün kalıp akşam dönüyoruz Akya-ka'ya.

Gün boyunca annenin yanındayım.

Bazen, bir koşu çıkıp Aydın içine gidip, kızarmış tavuk, sandviç, tost, bir şeyler alıyorum Güzin'e, hemşirelere... Bütün gün, yanında oturuyorum annemin. O gelip gelip gidiyor.

Eli elimde. Sıcak. Zayıf, kemik kemik, ama sıcak. Uyuduğu zaman, hafif hafif, martı gibi çıkıyor solukları, yavaş yavaş, ama kalkıp kalkıp iniyor göğsü, tahta gibi olmuş...

Bazen sırtına, göğsüne, bir şeyler koyar, silerken falan Güzin ya da bir hemşire, beni beslediği memeleri açılıyor.

Birinden emmişim, birinden hiç emmemişim. Süt dolmuş, yarmaya mecbur kalmışlar. Önceleri gösterirdi bana, son yıllarda bile, gülerek,

“Bak, bu emdiğin; sömürdün, sarkıttın. Bu emmediğin,” derdi. Kız memesi gibi, taze, dolgun idi o.

Şimdi ikisi de deri parçaları, gevşemiş, sarkmış, pörsümüş, bomboş... Hain gibi hissediyorum kendimi onları öyle görünce.

Onları bu hale ben mi getirdim? Onlarla besledi, büyüttü beni.

Doğurmayan, ağrı çeke çeke doğurmayan ve de emzirmeyen kadın, "Ben anneyim," demesin derdi...

O, memesiyle bana can verdi. Ben ona hiçbir şey veremiyorum. Hiçbir şey yapamıyorum. Gözümün önünde sönüyor işte... Sönüyor, sarkıyor, gidiyor...

Ve ben ona sade kötülük ettim... Balığa gitmek için, onu yalnız yolladım Marmaris'e, düştü... İstanbul'da Güzin'i pansiyona çağırdım. Ne güzel iyileşiyordu. Bir kere daha mahvettim her şeyi...

Bu bakıp kalmak çıldırtıyor beni... Ne yapacağımı bilemiyorum. Karar veremiyorum. Hem artık ne yapabilirim ki...

Ama bazen bütün bu düşünceleri itiyorum. İnanamıyorum. Annem beni bırakıp da gidemez. Annem ölemez... Mutlaka bir çare olacak... En son ana kadar her şeyi yapacak, her şeyi deneyeceğiz.

Bu hastane de ucuz değil. Hem de hiç. Marmaris İş Bankası'na başvuruyorum bu kez. Bir kredi de ondan. Tekneler de çalışıyor. Full gelip gidiyor ikisi de. Yaz ilerliyor.

19-20 Temmuz oluyor... Sonra 21.

Anne tekrar iyileşir gibi. Sabah gittiğimde saçları taranmış, yüzü güler halde buluyorum. Konuşuyoruz. El ele oturuyoruz... Bir süre sonra uyukluyor ya da kendinden geçiyor.

O öyle uyukladı, başı düştü, gözleri kapandı mı, o ölüm maskesi geçmiş gibi zayıf, kemik kemik çökmüş yüzüne biraz bakınca çıldırasım geliyor. Haydi tuvalete, vut kendini duvarlara...

Başhekimle, karısıyla artık aile gibi olmuşuz. Sabah zorla kahvaltı ettirmek istiyorlar bana. Duvarları akvaryumlu, kitap

raflarıyla dolu, küçük bir daireleri var özel, beni davet ediyorlar.

Adam beni Aydın'a bakan dağlara götürüyor arabayla. Yaşlılar için bir geriatri merkezi kurmak istiyor. "Beraber bir yatırım yapalım."

Düşünce güzel, her zaman yaşlıları çok sevmişimdir. Bak-tığımız yerler de güzel, ormanlar, akarsular, çağılayanlar, koru gibi yemyeşil yerler...

Ama hiçbir şeyi tam gözüm görmüyor, hiçbir uzun lafa dayanamıyorum. İleriye ait bir proje, bana çok ters, adeta hakaret gibi geliyor; bunları hesaplayacak zaman mı? Bir an önce an-nemin yanına dönmek istiyorum. Vakit geçirmemek, zaman kaybetmemek...

Uzun boylu konuşmasak bile el ele oturuyoruz. O gözlerini kapasa da beni biliyor, ben de onu biliyorum; eli sıcak, hâlâ orada...

"Allah'ım," diyorum "yaşasa, böyle yaşasa... hiç konuşma-dan, gözlerini bile açmasa, hep yatarak... ama yaşasa... onun ya-şadığını bileyim. Eli sıcak elimde, nefes alıp veriyor... Yaşasa, böyle bile yaşasa, bütün ömrümce bakarım ona... Seve seve... İş ki, şu monitörde, birbirini kovalayarak, bir uçtan çıkıp bir uca giden yeşil çizgiler durmasa..."

Anne hep daha iyi gibi. Ama hep daha zayıf.

Zayıflıyor...

O sırada, birden, üre yükselmeye başlıyor. İdrar azalıyor.

Başhekim, "Böbrekler çalışmamaya başladı. Hızlandırmalı-yız onları... Bir ilaç var. Çok pahalı, damardan vereceğiz, serum gibi... Kırbaçlayacak böbrekleri, ama pahalı..." diyor.

Başka doktorlar da var elbet, dâhiliyeci, ürolog... Hepsi aynı şeyi söylüyor.

"Aman pahalı olsun, yapalım," diyorum.

Anneye idrarı ölçmek için bir de sonda takılıyor, ucu, ölçülü plastik torbaya giden.

İlacı alınca, idrar artıyor.

Torbaya giden damlaları, içim sevinçten kabarak izliyorum... Pıtır pıtır gidiyorlar, birbirlerini iterek...

İlaç günde bir kere verilebilen tehlikeli bir ilaç. Verilince idrar artıyor. Kesilince idrar da azalıyor... Üre de buna paralel, bir azalıyor, normale yakın oluyor, bir fırlıyor, tehlike çizgisini de geçiyor.

Annemin yüzü kara-sarı oluyor.

Ve anne, günden güne, gözle görülürcesine zayıflıyor.

22 Temmuz Çarşamba, başhekim gene karşılıyor sabah beni:

“Bakın,” diyor, “Anne zayıflıyor, çünkü bu burundan besleme yetmiyor ona... Ben Amerika’da uzun yıllar doktorluk yaptım. Yıllarca çalıştım. Orada bir metot var. Yorgun, hasta, ölmekte olan atı ayağa kaldırma metodu bu... Öyle kırbaç gibi. Çok, ağır hastayı, böyle ayağa kaldırdım ben.”

“Nasıl doktor, nasıl bir şey?..”

“Burundan hortumu çekeceğiz. Ağızdan besleyeceğiz. Yediği kadar, kaşıkla...”

“Aman...” diyor Güzin, o hiç karışmaz lafa, doktorlardan korkar, ne de olsa hemşirelik alışkanlığı... Gene de,

“Aman...” diyor, “anne dalıp dalıp gidiyor, her zaman kendinde değil, öyle beslerken ağızdan, yutkunmazsa, doğru ciğerlere gider yedikleri... Ciğerleri doldururuz. Bunu yapmayalım, daha bu hortumu çekmeyelim.”

Küçümseyerek bakıyor başhekim, gülerek,

“O zaman hep böyle kalsın öyle mi? Ama benden söylemesi... Organlar, birer ikişer, görevlerini yavaşlatmaya başlıyor...

Önce böbrekler, sonra herhalde karaciğer... Birbiri ardına iflas ediyorlar. Her riski göze alacağız... Bir kamçı vuracağız... Yoksa böyle gidecek... Bunun sonu yok. Anneniz çok yaşlı, çok yıpranmış, çok yorulmuş... Çok çalışmış hayatı boyunca, besbelli... Ve siz kabul etmeseniz de, 85 oldukça ileri bir yaş...”

“Hayır, hayır, o çok genç,” diyorum, ellerine sarılıyorum başhekimin, “ne olur, elinizden geleni yapın...”

Öpmeye davranıyorum ellerini adamın... O da kurtarmaya çalışırken... hep aynı korkunç sözü söylüyor:

“Anneniz çok yaşlı, çok yorulmuş... Kendinizi artık bazı şeylere hazırlamanız gerek...”

Aydın’dan Akyaka’ya, bütün yol ağlaya ağlaya gidiyorum o gece.

Hüseyin konuşmuyor. Sade arada bir,

“Yapma, abiciğim... yeter abiciğim...” diyor.

23 Temmuz Perşembe sabahı gittiğimde, anne uyanık, akli başında. Güzin kaşıkla ağzına muhallebi yediriyor...

Burnunda hortum yok annenin, ama ellerinin üstü gene iğneler, bantlar, serumlar...

Anne zorla yiyor. Zorla yutkunuyor. Alışıklığını kaybetmiş. Ne zamandır hortumlu idi. İştahı hiç yok. Yemek ağzının kenarlarından taşıyor. Birkaç lokma muhallebi, azıcık yoğurt, birkaç yudum portakal suyu...

Çekiyor çabucak ağzını, başını çeviriyor yaramaz bir çocuk gibi,

“İstemem,” diyor.

Suyu bile zor alıyor. Gene kaşıkla. Öksürüyor. Sonra yorulmuş, hemen kapanıyor gözleri, kendinden geçiyor.

Güzin’in elleri titriyor, kaşık titriyor.

“Hiç aklım ermedi,” diyor, “bu nasıl ayağa kaldırma metodu? Böyle daha az yiyor. Daha da az içiyor. Neyse ki, serum var onunla besleniyor. Korkum, ciğerine kaçmasın. Yutma refleksleri çok azalmış.”

Başhekim geliyor, bakıyor.

“İyi,” diyor, “iyi...”

“Doktor çok az yedi... Hiç gibi.”

“Bugün daha bir; kuzu dolması yiyecek değil ya. Alışacak, tekrar başlayacak yeme refleksleri... Biz Amerika’da böyle, savaşta yaralanmış beygirleri ayağa kaldırdık, güvenin bana.”

Güveniyoruz.

24 Temmuz Cuma.

Sabah hiç iyi bulmuyorum anneyi. Öksürüyor.

Hafif ateşi var. İdrar gene azalmış. Her gün birkaç kez tahlil yapılıyor. Üre için. Üre yüksek... Birden, lökosit sayısı gene 20.000’leri geçmiş... Bir de enfeksiyon var bir yerlerde.

Başhekim geliyor.

“Bu reaksiyonlar normal,” diyor. “Yemek yemeğe başladı, ondan. Düzelecek, düzelecek... Ama siz gene de hazırlıklı olun, anneniz çok yaşlı ve organları, bütün sistemler iflas etmek üzere.”

Akşama kadar el ele duruyoruz, oturuyorum hep orada. Öğleüzeri, bir çıkıp, tavuk tost alıp hemen dönüyorum.

Oturuyorum bütün gün orada. Anne elimi tutuyor. Eli sıcak. Küçücük, kemik kemik parmakları...

Anne elimi tutuyor mu?

Ben onunkini öyle ucundan, örselemekten korktuğum bir kelebek kanadı gibi tutuyorum... O iğneler... damar kalmamış artık... Ayaklarının birinin üzerinden bile giren bir iğne var.

Elini tutarak oturuyorum. Anne kendinde değil. Beni bile

bir ara tanımadı. Ne hale geldi anne... Her tarafı delik deşik... Kollarında, bileklerinde, girip çıkarken, küçük kanamalar yapan iğnelerin, mor mor izleri, çürük çürük...

Onu ben bu hale soktum!

O gün balığa gitmeseydim!

Hiç hastaneye getirmeseydim!

Acaba mı? Ya evde olsaydı o pıhtılar, amboliler...

Güzin'i pansiyona çağırmasaydım!

Suçlu olduğum kesin.

Ben hayatta en çok sevdiğim şeyi bu hale soktum.

Ben!

Ama annemin eli hâlâ sıcak... O monitör, hep bir tarafından yeşil çizgiler çıkarıp öbür tarafında kaybediyor. İnişli çıkışlı, bazen sık, bazen yavaş... Ama çalışan çizgiler.

Akşama yakın dayanamadım. Dışarı çıktım. Anne hep uyuyordu. Arada bir kesik kesik öksürerek. Ateşi de artmıştı biraz, 38.3. İdrar iyice azalmış, gene o ilaç takılmış.

İnsanlara çarpa çarpa, sallanarak, tökezleyerek yürüdüm yollarda, Aydın'ın içine doğru. İnsanlar dönüp dönüp bakıyorlardı bana... Bu saatte bu adam sarhoş mu diye...

Akşam yakındı. Dönmeye başladım.

Bir yol ağzında, demir bir elektrik direği vardı, yeşil.

Sendeledim. Ona dayandım. Durdum. Baktım.

Ufuk kıpkırmızı idi. Koskoca bir tekerlek, güneş, kentin ovaya doğru, hiç yükselmeden uzanan, uzaklara gittikçe kalın, kara bir bina çizgisi halinde görünen ufka, yeni değmişti.

Batıyordu güneş.

Şimdi, hızlına hızlına inecek diye düşündüm. Eski alışkanlık, bakmaya koyuldum.

Güneş o kara çizgiye değdi. Altından yapıştı..

Ve durdu.

Öyle koskocaman, kıpkırmızı bir yangın yuvarlağı.

Duruyordu.

Neden inmiyordu.

Hep aynı, kocaman yuvarlak.

Aman Allah'ım...

Birden hatırladım.

Çok uzun yıllar önce, Kadıköy–Moda arası, oturduğum, denize bakan çay bahçesini hatırladım.

O zaman da güneş böyle tam batıyor derken, duralamış... Bir süre, uzun bir süre, normal dışı bir bekleme yapmış, öyle batmıştı.

Büyükbabamın öldüğünü öğrendiğim gece.

Güneş, karşımda, hep öyle duruyordu işte. Gene.

Ne kadar büyük. Koskocaman. Kıpkırmızı. O elektrik direğini hiçbir zaman unutamayacağımı anladım.

Annemi, artık hiç şüphesiz, yitirecek olduğumu da.

İçi dışına çevrilmiş, ama gene de yürüyen bir ahtapot, boş, can çekişen adımlarla hastaneye geldim.

Annem uyanmıştı. Beni öptü.

“Geliyor musun, gidiyor musun oğlum?” dedi.

“Hem geliyorum hem de gidiyorum... Akşam oldu. Yarın gene geleceğim. Biliyorsun, bütün gün başında oturuyordum.”

“Biliyorum evladım. Beni öyle bir uyku sarıdı. Ama seni hep hissederim. Hatırlar mısın, sana Erdek'ten bir muhabbetname yazmıştım...”

“Hatırlarım anacığım...”

“İşte öyle evladım. Sen benim suyum, havam, ekmeğim, her şeyimsin. Hadi git güle güle. Çocukları öp. Yarın gene gel. Kendine dikkat et.”

Öksürdü. Dolu dolu.

“Geleceğim anne,” dedim, “çocukları da getireceğim, gör onları.”

Gözleri donuklaşmıştı, ama gene de fark ettim parladıklarını...

“Ah, ne iyi olur. Ne iyi olur...” dedi.

O gece ağlamadan gittik Akyaka’ya kadar. Köyün ileri gelenlerinden, en eskilerinden, ilk dostumuz, Osman Hoca’ya (öğretmen) telefonu açtım. Durumu biliyordu.

“Hocam,” dedim, “Anne kötü... Ben de kötüyüm... Çok kötüyüm Hocam... Senden ricam... Yarın, ben gene Aydın’a gidiyorum... Buradaki çocukları da alacağım... Senden ricam... Bir mezar yeri hazırlat kabristanda. İyi bir yer. Geniş bir yer. En az iki mezar alabilsin yan yana... Bir yer bul. Sen bul. Kazdır bir mezar. Hazır olsun.”

“Dur hele,” dedi Osman Hoca, “çok mu fena?”

“Çok fena Hocam...”

“Dur hele, ağlama. Koskoca adamsın. Sen Müslüman değil misin? Bu Allah’ın emri. Hepimiz gideceğiz. Ben, 27 yaşında oğlumu gömmedim mi? Hadi kendine gel. Ben gerekeni yaparım. Yaptırırım.”

Ertesi sabah, 25 Temmuz Cumartesi, çocukları da arkaya doldurarak çıktık yola.

Giderken,

“Hüseyin,” dedim. “Anne ölecek.”

“Allah büyük abi, ümit kesilmez.”

“Hüseyin, o giderken, ben onun elini tutacağım. Ama bi-

liyorum, onunla beraber, son anda, onunla, ben de öleceğim. Kalbim onunkiyle bir duracak.”

“Abi, olur mu öyle şey. Bu çocuklar ne olacak...”

“Evet, ama ne yapabilirim ki başka Hüseyin?.. Dayanamayacağımı biliyorum.”

“Evet abi...”

“Ne diyorsun?”

“Evet diyorum, dayanamazsın, sen de ölürsün...”

“Evet.”

“Ama abi, ölmemelisin. Bir kere, anne bunu istemezdi. Asla. İkincisi bu çocuklar. Üçüncüsü...”

“Evet?”

“Üçüncüsü, ben seni bırakmayacağım...”

“Ne demekmiş o?”

“Sen kız, bağır, döv, vur beni istersen... Ben bırakmayacağım seni annenin başında. Çekip alacağım, bırakmayacağım. Kaç gündür bunu hesaplıyorum.”

Yüzüme baktı dik dik:

“Abi, ufak tefegiz ama köylü çocuğuyuz biz. Elim kolum tutar. Bırakmayacağım seni, icabında zorla.”

O gün, çok az uyanık kaldı anne. Ve uyanık kaldığı süre, daha çok, hemen hemen hep çocuklarla konuştu. Yunus’u sevdi. Ada’yla uzun uzun konuştu. En çok da Akya’yla.

Akya, “Neneciğim...” diye onun yatağının yanına çıkmak istiyordu. Teller, hortumlar, bütün o takıntıların arasından kendine yer bulup çıktı da.

Anne ona sarıldı. Sarılabildiği kadar. Eski şarkıları söylemeye çalıştı sallana sallana iki yana, eskiden olduğu gibi, ama hep öksürük tuttu.

Akya'm, Akya'm

Güzel Akya'm

Canım Akya'm...

Hırıl hırıl ediyordu göğsü. Zor soluk alıyordu besbelli.

Ateşi 39'du. Üre 100'ün üzerinde. Tansiyon 19. Lökosit yüksek doz antibiyotiklere rağmen 30.000. Kalp 85-90'la 110 arası oynuyor, bazen de ansızın, 60-70'e düşüyordu... O yeşil çizgilerin düzensiz, keskin kenarların yuvarlaklaşmış olduğunu ben bile görebiliyordum.

O gün hep beraber orada oturduk. Çocukları, onlarla devamlı konuşmasa bile hep seyretti. Oynaşırken, yemek yerken, Yunus süt içerken. Ada'yı da öptü bol bol.

Akşama doğru kendinden geçti. Hırlayarak, çok zor nefes alıyordu. Alnı ateşten yanıyordu, eğilip eğilip öptükçe dudaklarımı yakıyordu.

Çarşafı iteleyerek, pek çok kereler, ara ara, üst üste, ayaklarını da öptüm. Onlar da sıcaktı.

Mis gibi ellerini, alnını, tekrar ayaklarını... Kokusunu içime çektim. Mis gibi.

Ana kokusu... Pek çok kereler, öptüm de öptüm.

İçimde, belleğimde, yüreğimde depo ettim.

Başhekim, öbür doktorlar, bir de yeni doktor geldi. Tanıtılar bana. Yörenin en iyi solunum yolları, kalp-damar uzmanı. Devlet hastanesinde, yeni tayin olmuş, şurada şurada, ne biçim başarılar elde etmiş...

Anneyi muayene etti. Dinledi... O halde sarıp sarmalayıp, Güzin başlarında, bir de röntgene götürdüler kadını. Ama kendinde değildi. Hiçbir şeyi fark etmedi.

Tekrar yatağa getirdiler.

Doktorlar ellerinde röntgen, raporlar geldiler.

O yeni doktor, tane tane, kısa, kesin:

“Bakın,” dedi, “annenizin ciğerleri dolmuş... Su dolmuş...”

“Ağızdan zorla besledik, yutamadı ondan,” dedim.

“Şöyle veya böyle... Şimdi izin verirsiniz devam edeyim.

Anneniz çok kötü durumda... Bütün organlar iflas... Hepsi bırakıyor çalışmayı... Anneniz yaşlı ve yorgun. Uzun süre kansızlık da çekmiş... Şimdi bu ciğerlerle, devam etmesi mümkün değil... Bu su artacak ve boğularak ölecek... Zaten metin olun, yaşama şansı da çok az...”

“Aman Allah’ım...”

“Bunca zamandır kendinizi buna hazırlamış olmanız gerekirdi. Şimdi gene de biz her şeyi yapmak için... Çok küçük, son bir şans...”

“Evet...”

“Bu suyu almak, aspire etmek, solunumu, dolaşımı rahatlatmak istiyoruz.”

“Nasıl?.. Enjektörle mi?”

“Görüyorum çok şey biliyorsunuz. Ama bu plörezi değil. Enjektörle de olmaz. Direkt göğüs kafesini delerek, bir kanülle ciğere girip aspire edeceğiz. Ancak sizin buna yazılı izniniz gerek. Başka evladı var mı?”

“Yok.”

“O halde siz. Düşünün, karar verin. Ben bir saat daha buradayım. Yapmazsak ölecek. Yaparsak da belki ölecek. Ama çok küçük, son bir şans var. Bence denemeye değer. Şunu da söyleyeyim, fazla bir acı duymayacak.”

Doktorlar hep birden gittiler.

Allah’ım... Bir de göğsünü delecekler.

Yaptırmam...

Yaptırırım...

Yaptırmam...

Deldirmem...

Deldiririm...

Yaptırmalıyım...

Son bir şans...

Ah nasıl olur...

Güzin geldi yanıma.

“Yaranıza tuz basmak gibi ama, çıkarttırmayacaktık o hortumu burnundan.”

“Şimdi ne olacak... Ne yapalım?.. Delsinler mi göğsünü?.. Aman Allah'ım...”

“Valla siz bilirsiniz, buna karışamam. Şu anda çok kötü. Ve boğulacağı kesin. Yavaş yavaş boğuluyor. Belki son bir denemeye değer. Hiçbir şey diyemem.”

Bir süre sonra doktorlar gene geldiler. Akşam olmuş, gün batmıştı.

“Ne diyorsunuz?”

“Bilmiyorum,” dedim, “hâlâ karar veremedim. Canı acırmı?”

“Acımaz fazla...”

“İşe yarar mı?”

“Yarayabilir.”

Şu ellerim kırılсын diyerek, daha o zaman bile, düşünüşüne, düşünüşüne,

“Getirin imzalayayım,” dedim.

İmzaladım, zangır zangır titreyen ellerimle.

“İki saat sonra alırız,” dediler, “hazırlıkları yapalım. Korkmayın, hiç acı çekmeyecek.”

Bir, bir buçuk saat daha kaldık orada.

Çocuklar, Akya ve Yunus, birer kenarda uyuyakalmışlardı. Ada’nın bile gözleri kapanıyordu.

O sırada, anne gözlerini açtı. Sağa sola baktı:

“Geç olmuş, dedi, niye gitmediniz?”

“Gideriz,” dedim, “gideriz...”

“Gidin, gidin... Bu çocuklarla bu kadar geç kalınır mı?.. Gidin hadi, yarın gene gelin.”

Çocuklar uyandılar, sıradan öptüler onu, kavlamış yanaklarını, bir deri, bir kemik ellerini.

Sarıldım ona. Çok sıkmadan. Örselemeden. Ateş gibi yanıyordu. Küçük bir ateş topağı olmuştu koca Alevok. Öptüm. Öptüm. O da beni. O hırıldayan ciğerleriyle koklamaya çalışarak öptü beni.

Sonra itti.

“Hadi,” dedi, “geç kalıyorsunuz, yarın erken gelin.”

Hüseyin de kaç kez öpmüştü elini.

Önce o çıktı dışarı. Sonra Güzin, Ada... Ada’nın kucağında Yunus. Akya çıkarken onu kucağıma aldım. Tekrar döner gibi olduk içeri.

El sallıyordu anne.

Güçlü güçlü el sallıyordu. Bana mı?

Hayır.

Son el salladığı Akya idi.

“Akya... Akya... Güle güle kızım, kendine iyi bak... Akyacığım, gülüm benim, Allah iyilik versin sana.”

Çıktık. Arabaya kadar gittik. Güzin hemen yukarı dön-

müştü. Çocuklar bindi. Yerleştiler.

Ben de girdim. Kapıyı kapadım. Hüseyin anahtarı marşta çevirirken:

“Dur, dedim, dur... Bir şey unuttum.”

Koştum içeri. Koştum yukarı. Buldum hemen. Anneyi bir salona almışlardı, gene yukarı aynı katta. Kapı aralıktı. Bir sürü alet, edevat, hiçbirini görmedim.

Anneyi gördüm.

Ömrümce göreceğim ve hep kahrolacağım. Ne gece ne gündüz, ne uykuda ne de denizin altında bile silinmeyecek gözlerimden...

Birkaç kişi çevrelemişti anneyi.

O iki eliyle, iki koluyla, onları ileri doğru sallayarak,

“Yapmayın... Hayır, yapmayın... İstemiyorum, yapmayın...” diye direnmeye çalışıyordu.

Kapıyı vurup içeri dalıp onu kurtarmayı düşündüm.

Ama neden?.. Kimden?.. Nasıl?..

O sırada Hüseyin geldi. Hızla çekti kolumdan.

“Hadi gel abi,” dedi, “çocuklar yalnız, araba da sokak ortasında.”

Bayılacak gibiydim. Devrilircesine gittim peşinden.

Boşalmış odanın kapısında idi Güzin.

“Beni almadılar içeri... Uzun sürmez dediler...” Duraladı. Sonra ekledi:

“Yaman Bey, yarın sabah gelmeyin bence. Ben size durumu bildiririm telefonla. Ona göre hareket edersiniz.”

Yolda, bir önceki gecenin aksine, hiç durmadı gözlerimden akan yaşlar... Yaş değil, kanım akıyordu sanki... O yol simsiyah geldi bana. Eve varır varmaz Güzin’e telefon ettim:

“İşlem yapıldı, yatağına döndü. Nefesleri rahat, uyuyor. Kendinde değil...” dedi.

O gece hep anneyi gördüm. O ellerini, kollarını ileri açmış, kalan tüm gücüyle, o insanları itmeye çalışan, “Yapmayın... etmeyin... istemiyorum, bırakın beni...” diye yalvaran.

Son görüntü o kaldı ondan bana.

Akya’ya güle güle’sinden sonra, havalarda bir şeyler kovmak ister gibi söylediği, “Yapmayın... istemiyorum... bırakın beni...” diye neredeyse bağırısları da son sözleri oldu.

Ertesi sabah, 6–6.30, o arada Güzin aradı beni.

Telefon “zırr” edince, tamam gitti, dedim.

“Gitti mi Güzin? Tamam mı?”

“Hayır, tam tersine... Çok rahat. Uyuyor. Tansiyon 10. Ateşi düştü. İdrar yapıyor. Fakat ameliyattan beri hiç kendinde değil. Öyle, komada gibi... Ama rahat uyuyor. Yani iyi gibi... Ne bileyim... Rahat soluklarla uyuyor. Ben sizi gene ararım.”

İnanamayacağım bir sevinç geldi.

“Olur mu olur... Belli mi olur... Belki de kurtulur... Ah Allah’ım. Ah, kurtulur mu acaba?”

İçimde gitgide kabaran bir sevinç. Çocuklarla şakalaştım bile.

“Nenem iyileşiyor mu?” dedi Ada, “Sahi mi baba?”

“Galiba kızım,” dedim... “Galiba... Belli mi olur...”

Yukarı katta, masamın başında, annemin resimlerine bakarak, sevinç gözyaşları bile döktüm. Kendimi kandırdığımdan şüphe ederek.

Sonra öğle oldu.

Sonra saat üç oldu.

Üçü on geçti.

Zırr... telefon. Sıçradım. Açtım.

Güzin... ağlıyordu.

“Az önce kaybettik,” dedi. “Üç kere de elektroşok yaptık. Ama geri gelmedi. Anneyi kaybettik.”

Ağlıyordu Güzin. Kendi annesinin ölümünde ağlamadığını iyi biliyorum.

“Çok acı çekti mi?” dedim.

“Hayır, hiç... Hiç kendine gelmedi ki...”

“Benim yokluğumu anladı mı?”

“Sanmam. Nereden anlayacak. Hiç kendine gelmedi. Hep öyle komadaydı. Komada gitti.”

“Anlamıştır o,” dedim, “anlamıştır. Ah, Allah beni kahretsin!.. Durmadım orada.”

“Yarın gelecek cenaze,” dedi Güzin. “Ben de yanında olacağım. Ambülanla geleceğiz. Siz hazırlıkları tamamlayın.”

“Tamam,” dedim. Kapadım telefonu.

Nasıl da ümitlenmişdim sabahtan bu yana, iyileşiyor diye.

Telefonu açtım Osman Hoca’ya.

“Tamam,” dedim, “bitti gitti.”

“Başın sağ olsun,” dedi, “bizden yana her hazırlık tamam. Mezar bekliyor. Hocalar haberli. Başın sağ olsun...”

“Başım kopsun!” dedim.

Telefonu kapadım.

Tamam, dedim kendi kendime. Tamam işte Yaman. Tamam. Ne bekliyorsun daha...

Ve bu kez İsmail Candoğan’a açtım telefonu.

“Kaçır beni...” diyerek.

11. KISIM

BEYAZ ADA

Ekim de geldi. Ortaladı bile.

Ula'ya gittik. Mahkemeden, Mebrure Alevok'un tek mirasçısı olduğuma dair belge, karar aldık. Ne kolay. Bir celse, anam gitmiş!

O belgeyle, annemin hiçbir zaman içinde oturmadığı, doğru dürüst görmediği, o küçük katı sattım. Hemen alıcı çıktı. Teknelerin yazlık kazançlarının tamamına yakınını da koyunca üzerine, bankalara olan kredi borcumu, zamanından bile önce ödedim, kapattım. Az bir para kaldı bize kışlık, ama yeter.

Hüseyin'e, Laz kaptanlara da haklarını verdim. Fazla fazla. Teknelerin ikisini de Okluk'taki iskelemize götürdüler. İyice demirlediler. Bağladılar.

Önce Alevok, bordasına, dış tarafa da gene demirleyip gelen Beyaz Ada. İki gulet yan yana. Borda bordaya. Araları usturmaçalı. Birinden birine kolayca geçersin.

Ben her gün mezara gidiyorum. Çiçekler çoğaldı. Renk renk. Her çeşit. Pazarlık ettim. Üç ay sonra, iki mezar yapılacak.

Anneyle son gittiğimiz yerlerde geziyorum. Ormana girmeye daha cesaretim yok.

En son, rüzgârlı bir havada, sabah erken, soğuk, nisan so-nuydu, ama poyrazdı, uzaklara gitmedik de, ünlü Okalıptüs Yolu'nun içinde yürümüştük kol kola.

Burnu soğuktan kızarmıştı. Tutmuştum; buz gibiydi.

Okalıptüslerin altında yürüyorum... Dallarından paçavralar gibi saçaklar sallanan, rüzgârda yaprakları hışır hışır eden, yaşlı, kocaman, insana tepeden bakan okalıptüsler...

“Yamancığım,” demişti... “Bizim ailede ölümler hep nisanda olur, bilirsin. Bak, bu yıl da nisan geçti demek. Gene ölmedim. Azrail beni unuttu galiba. Gene ölmedim. En azından bir yıl daha yaşayacağım demek. Gene başına kaldım. Başının derdiyim ben senin.”

Tutmuştum kolundan,

“Dur be anne. Sen ciddi misin?” diye sormuştum.

Biraz da korkmuş gibi bakmıştı yüzüme:

“E... Evet... Ne var?”

“Yahu anne, hep bunu söylersin. Beni tanımaz mısın? Bilmez misin? Sen benimle yaşıyorsan, ben de seninle yaşıyorum. Sana bir şey olacak diye, her gece uykularım kaçıyor. Gelip gelip kapını dinliyorum. Sen benim başıma nasıl dert olurum dersin. Sen benim başımın tacısın... tacı... Anla şunu bir kere... Şaka da olsa, naz da olsa, bu lafları söyleme bana.”

“Ya,” demişti gülerek. “Naz bu naz... Senden başka nazlanacak kimim var. Biliyorum beni ne çok sevdiğini... Tamam, bu sene de yaşıyorum işte...”

Bir yıl daha garanti sana... Nisan geçti... Kaldı gelecek yıla... Senin sevginden Azrail yaklaşmıyor bana...”

Bir yıl daha demişti, ama olmamıştı. Nisandan başka ayda da ölünüyormuş.

Temmuz 26. Pazar.

Ne tuhaf, ilk kızım Deniz’in de yaş günü.

Annem, o zafiyet geçirirken aylarca bakmıştı ona. Çocukken annesiyle birkaç kez ayrılıp ayrılıp gene bir araya gelmemi-

zin sebebi de annemdi. Torunlarını, hele Deniz'i özlemekten, kendini zeytin ağacına asar gibi yaparak, beni korkutmayı, onları geri getirtmeyi başarmıştı kaç kez...

İnanmak istemiyorum ama, ölümünden sonra, Deniz'in, "Ninem durdu durdu da benim yaş günümde öldü..." diye ölüm tarihini yanlış seçtiği, kendi yaş gününe denk getirerek, bir çeşit gölgelediği için onu suçlar gibi konuştuğunu anlattılar bana; hâlâ inanamıyorum doğrusu ya, neyse...

O okaliptüslerin altında yürüyorum gene işte...

Yalnızım. Annem yok kolumda.

Hayır, var!

Annem yanımda. Konuşuyor bile benimle...

Önce ben bir şeyler söylüyorum, hemen cevaplıyor sözüm biter bitmez, ardından... Onun sözleri, onun sesi, onun konuşma tekniği...

"Anne," diyorum, "sensiz yapamıyorum. Her yerde seni arıyorum. Yapayalnız kaldım."

"Yalnız değilsin oğlum. Ben hep senin yanımdayım. Senin koltuğunun altındayım. Hem çocukların da var senin. Sonra unutma. Beni sen yaşatacaksın... Ben sende yaşıyorum. Resmin arkasını oku."

"Hangi resim anne?"

"Hani bir zamanlar Erdek'te, Apostol'da çekilmişti. İkimiz kafa kafaya, yan yana..."

Eve dönünce ilk işim o resme bakmak. Siyah-beyaz, duvarda asılı... Gülüyoruz ikimiz de, kafa kafaya vermişiz.

Duvarдан indiriyorum.

Ah! Annemin yazısı arkasında... Daha önce hiç görmedim. Dikkat etmemişim:

“GERİDE BIRAKTIĞIMIZ KALPLERDE YAŞAMAK,
ÖLMEK DEMEK DEĞİLDİR.”

26.02.1974

“Bir tanecik evladım. Allah beni, senin arkana bırakmasın.
Senin kalbinde yaşayarak ‘ölmemek’ bana nasip olsun.”

Bunu, mezar yapılıncı yazdırayım diye düşünüyorum.
Böylece ekimi yarılacak.

Ay sonu, Ömer Singapur’a, Alman’ın tekneyi götürecektir,
beni de alacaktı.

“Bilirsin nasıl denizci olduğumu, gece uyumam, havadan,
denizden anlarım, mekanik, elektrik, elektronik bilirim, yir-
mi saat devamlı dümen tutarım. Hiçbir işine de karışmam. Sen
kaptan, ben gemici, size faydam olur, beni de al. İlk defa senden
bir şey rica ediyorum, burada aklımı kaçıracığım. Biraz uzak-
laşayım...” demiştim.

O da, “Aa, olur elbet, senden iyi yardımcı mı bulacağım...
Gitmeden birkaç gün önce haber veririm,” demişti.

Haber bekliyordum ondan.

Bir gün Güzin bankadan geldi. Yüzü bir tuhaf.

“Ne oldu ki?..”

“Ömer gitmiş.”

“Nereye gitmiş?”

“Bankada, ‘Allah kavuştursun... Ömer oğlunuz da gideli on
beş gün oluyor... Nasıl, haber aldınız mı? İyi miymiş?..’ dediler.”

İnanmadım. Limana gittim. Liman Başkanlığı’nda çıkış kâ-
ğıtlarını bile gördüm. Gitmiş onlar. Singapur’a gitmişler.

Hiç habersiz ha!

Hiç habersiz...

Bir helalleşme, bir eyvallah bile yok... Bir evde, yandaki kiracı bile çıkarken o evden başka eve, “Allahısmarladık,” der, “Hakkınızı helal edin,” der... Gitmiş ha, aşkolsun... Ben bu haldeyken...

İkinci darbe daha da büyük, daha da kırıcı oldu.

Annemden sonra, en güvendiğim, en sevdiğim dediğim kızım Ada, kaçtı. Evet, 12 yaşında!

Annemin, bütün son devrelerinin acısını beraber paylaştığımızı sandığım, o akıllı, becerikli, denizci, b e n i m kızım Ada, hiç haber vermeden, beni en zor bir dönemde, acılar içinde bırakarak, annemin ölümünden sonra daha üç ay bile geçmeden, kendi annesinin yanına kaçtı.

Veya annesi kaçırdı. Kayboldular, ne bir ses ne bir nefes. Yok oldular.

Annem gitti. Ömer de bir çeşit gitti benim için. Ada hepten yok oldu. Bunların hepsi, iki buçuk ay içinde...

“Bak Güzin,” dedim, “ben bu evde oturamayacağım. Evet, her gün annemin odasına giriyorum. Baş yastığını öpüyorum. Kokusunu duyuyorum. Gece ışığını yakıyorum. Her gün mezara gidiyorum. Ama sonunda sapıtacağım. Kendi kendime konuşur oldum. Diyorum ki, kapatalım bu evi, Okluk’a gidelim. Beyaz Ada’da yaşayamam. Alevok’ta anı yok. Alevok’a yerleşelim, kışı orada geçirelim... Çocuklara da iyi gelir. Denize, balığa daha kolay çıkarım. Oyalanırım belki.”

Ne diyecek, “Tamam,” dedi Güzin.

Şimdi Alevok’tayız işte... Yeni bir yer bize. İçinde hiç bulunmamışız. Büyük. Lüks. Çocuklara da kıvcaman “mekânlar”... Bir kıçüstü var, bahçe gibi, gazino gibi...

Beyaz Ada, hemen yanı başımızda. İlk girdiğim gün şöyle bir bakayım diye, aklımı kaçıırıyordum.

Hüseyin'e, mavi yolculukta bile, "Bozmayın..." demiştim "odayı", bozmamış. Aynı annenin çıktığı gibi.

Resimler, örtüler... Yerli yerinde.

Kapısının iç tarafında, teknenin adının da anlamı olan, uzun yıllar önce yazdığım *Beyaz Ada* şiiri, onun el yazısıyla, asılı olduğu yerde, aynen duruyor.

Şiir benim ama, onun el yazısıyla, apayrı yakın canıma...

BEYAZ ADA

Beynimde olumsuz yılların tortusu...
Gönlümde bıkkınlıklarımın bulantısı.
Yaşanmamış günlerin tadı belirsiz özlemi...
Hiç doğmamışların açlığı içimde...
Ve çoktan ölmüşlerin suskun ezilmişliği.
Yorgunum, gene de hep arıyorum eşşekçesine...
Uzarlarda, uzarlarda bir yerde...
Bir beyaz ada olmalı, ışık içinde.
Tüm mutluluk, tüm sevinç, tüm neşe...
Tüm doğruluk, tüm dostluk, tüm sevgi. Gerçek.
Masmavi bir denizle güneşin öpüştüğü yerde
Mutlaka bir Beyaz Ada olmalı, ama nerde?

Yatağı bıraktığı gibi... Sanki hiçbir turist yatmamış. Aferin Hüseyin'e... Biraz karışık bıraktı tekneyi, çok iyi bir hesap da vermedi ama annemin odası, hiç kimse girmemiş gibi...

Yatağının baş tarafını kokluyorum. İnanılır gibi değil... Buram buram ana kokusu...

Kaçıyorum dışarı. Atlıyorum Alevok'a. Birkaç gün gitmiyorum Beyaz Ada'ya.

Dışarıda, orman yolunda, annemin yürüdüğü, oturduğu, gezdiği, bir köşede küçük işini yaptığı yerlerde dolaştıkça, bütünü çıldırıyorum.

Her bir dönemeçten çıkıp geliyor gibi görüyorum, kollarını sallaya sallaya... ama gelmiyor. Ağaç aralarında, onu gördüğümü sanıyorum, ama hayal...

Nereye gitsem o var...

Nereye gitsem o yok.

Onun yokluğu var.

Onun varlığı yok.

Her gün özlemim artıyor.

Ada yok ki biraz oyalanayım, beraberce balığa çıkayım. Güzin, iki ufak çocuk, gelemiyor.

Kendi başıma dalmaya, balığa gidiyorum. Çabucak sıkılıp dönüyorum, bir-iki balık tutup. Diplerde bile anneyi düşünmeden gezmem olanaksız.

Ağaçlar, bulutlar, deniz, dalgalar, balıklar, hiçbir şey oyalayamıyor beni.

Tomurcukla filiz, kozalak, yaprak, birbirine karıştırarak pek tatlı konuşan Akya, yeni yeni emekleyen, kara göz, kara kaş, güzel oğlum Yunus bile oyalayamıyor beni.

“Bu iş böyle devam etmeyecek,” diyorum kendi kendime.

“Bu iş böyle olmaz... Olmayacak... Olamayacak.”

Özlemim her gün artıyor. Daha dayanılmaz oluyor. Yanı başımda Beyaz Ada. Neresine baksam anneyi görüyorum... Camda, kapısında, kıştısında... O esas Aygaz kutusunun üstünde oturuyor. Geziyor, bakıyor, her yerde, teknenin içinde...

Hiç uyumadım işte gene bu gece.

Ekim sonu. Hava limanlık. Kıpırdamıyor deniz.

Güzin kalktığında beni, Beyaz Ada'nın bağlarını çözüyor buldu. Volvo, tatlı tatlı ralantide, boşta çalışıyor, ısınıyor.

"Ne oldu," dedi, "ne yapıyorsun, gidiyor musun?" dedi.

Nedense, annenin ölümünden sonra, Güzin birden "sen" demeye başladı bana, her zaman değilse de, arada bir...

"Gidiyorum... Balığa gidiyorum."

"Bu koskoca tekneyle mi?! Bot yok mu ki?"

"Bu koskoca tekneyle. Körmen'e kadar çıkacağım, orkinosa, kılıca kaşık çekeceğim, orası çok iri deniz yapar. Biliyorsun, botla olmaz."

"Bu koca teknede, tek başına ha?"

"Ne var, bu tekneyi ben tek başıma demirleyip, gelip limana, rıhtıma, öbür kayıkların arasına da sorarak, bağlayıp neta etmiyor muyum? Ne var, açık denizde kaşık, sırtı çekeceğim. Sen şu son koltuğu koyver, ben başka bir şey istemiyorum."

"Ne zaman gelirsin?"

"Herhalde akşama, ama bir gece kalabilirim de... Nasılsa içerişi kumanya dolu, taze ekmek de aldım yanıma. Belki bir gece kalır, yarın akşam dönerim."

"Telsizin açık mı?" dedi Güzin son bir.

"Açık, sen de açık tut, gerekirse konuşuruz."

"Hadi rasgele!.. Allah bereket versin..." demedi de, "Allah yardımcın olsun..." dedi.

Vira demir! Zincir tamam, tırnağını bağladım çapanın, önce ağır yol döndüm, sonra arttırdım devri, Okluk arkada kalırken, koca Alevok'un yanından, en arkada, annemin hep yürüdüğü yolu görüyordum çamların arasında...

Bomboş... Ne gelen var ne giden.

Tuzla'ya kadar, 1700 RPM, sonra 1800 yaptım. Beyaz Ada

koşturuyor, kafasında beyaz köpükler, şarıl şarıl kabarak dev-riliyor yanlara... Arkada dümen suyu, gümbür gümbür fişkırıyor o güzel gulet kıcının altından gerilere doğru, yavaşlayarak uzanıyor... fıkır fıkır, canlı ve oynak, dev bir saç örgüsü gibi...

Nereye gideceğimi iyi biliyorum. Ne yapacağımı da.

Annesiz hiçbir şey olmuyor. Olamaz.

Bu Beyaz Ada hiç olamaz.

Tuzla sığlarını geçince, öyle devam ediyorum. Açıkta, kalın burundan içeri, Yedi Adalar'a dönmeden doğru karşıya, Çatı Körfezi'ne, Mürdübek Başı'na, Koyun Burnu'na doğru...

Dümeni ayarlayıp bırakıyorum. Başa gidiyorum. Eğilip şarlayan sulara bakıyorum. Kayık kaçar gibi olunca, gelip düzeltip, bu kez kıçtan eğilip yanlara doğru bakıyorum... baştan arkaya, kabara kabara, bordayı yalayarak gelen yol denizlerine...

Dümeni bir daha düzeltip, içeri giriyorum. Tek tek geziyorum kabinleri... Mutfağı, salonu...

Güzel kayak, Allah için...

Salonda makina dairesine inen kapak açık... Aşağıdan gelen sesi Volvo'nun, müzik gibi...

Dümeni düzeltip, gelip bakıyorum. şaft güldür güldür, hiç falsosuz dönüyor. Kablim de öyle. En ufak bir salgı yok.

Vın, vın, vın, vın... Hep aynı devir, saat gibi çalışıyor Volvo. Sıcaklığı yüzüme vuruyor delikten, ama normal. Kayışların çok hafif zangırtısı, hep aynı tempoda...

Beyaz Ada Volvo'nun bildik gücüne kapılmış... bir büyük düğüne, şenliğe gider gibi gidiyor.

Kaptanını tanıyor. Yıllardır beraber olmuş. Ona güveniyor. On dört yıllık bir beraberlik bu.

Kaptanı tekneyi geziyor, dümeni bırakıp bırakıp... her bir yana, tekrar tekrar bakıyor.

Kaptan, ne yaptığını biliyor. Nereye gittiğini de.

Gözlerinden yaşlar akıyor Kaptan'ın, ama basbayağı gülüyor işte.

“Geliyorum...” diyor... “Geliyorum... En yakın, en iyi yer burası bu iş için... Dayan Beyaz Ada'm benim!”

Bir eli dümende, öbürü gaz kolunda, az itiyor kolu, Volvo'nun sesi inceliyor, daha da tiz, daha da sevinç dolu çıkıyor... 1900 RPM... En az 10 mil gidiyor kayak.

Yapıldı yapılab ilk defa Beyaz Ada kaptanıyla, böyle ikisi beraber, yalnız ikisi, yalnız kaptanı, gidiyorlar...

Tekne titriyor sanki sevinçten...

“Kaptanımı yalnız buldum işte sonunda... Bir o, bir ben...”

O biliyor. Kaptan, onu en sert boralardan bile kurtarmış, neler neler görmüşler bu on dört yıllık beraberlikte.

Kaptanına uymuş, gözü kapalı gidiyor Beyaz Ada.

Kaptan'ın gözleri açık, varsın yaşlar aksın, ne olacak... O gözler, yalama oldu zaten.

Gözleri açık... Olacakları görüyor.

Olacakları biliyor.

En iyi rotayı çizer bu kaptan.

Hesabını bilir.

Bütün dipleri de bilir, kaç yüz kere dalmış...

Taş taş, kaya kaya bilir, avucunun içi gibi.

Koyun Burnu'nun hemen az açığındaki sığı da çok iyi biliyor.

Neresi sipsivri ve keskin, neresi minare gibi dik ve bir mahmuz gibi delici...

Kaptan gülerek bakıyor. Beyaz Ada, gözü kapalı, uymuş kaptanına...

Tam yol gidiyor.

Olacakları biliyor Kaptan.

Az sonra... Birkaç dakika sonra, en fazla üç ya da dört...

Beyaz Ada, tam yol, vuracak o sığın en dik, en affetmez, en yırtıcı yerine.

Nasıl bir gümbürtüyle... Nasıl, önce bir yükselecek, her şey devrilecek, hızla şarlayacak, su kırılan tahtalardan içeri, öyle büyük bir yara alacak ki, ne kadar sağlam olursa olsun, bütün altı parçalanacak, çabucak, yanlayıp batacak... ve o hızla, mutlaka o sığı atlamış olacak, karnı yarılmış, tam bir harakiri, sığı atlayıp, derine kayacak, baştan aşağı yok olacak.

Bu kaptan, bu tekneyi batıracak.

Bu kaptan, Beyaz Ada'yı batıracak.

Kaptan gemisini batıracak.

Bir elim dümende kasılı, öbürü gaz kolunda, tam az daha dayanıp 1900'ü de 2000 RPM yapacağım...

"Yapma..." dedi ince bir ses. Yeni bir ses. İlk kez duyuyorum. Yeni bir ses, ince ve tatlı, bir çocuk, bir küçük kız sesi bu.

"Yapma Yaman, yapma oğlum... Sakın bunu yapma..."

Bakıyorum, anam, orada... Anam benim, anam, anam, anam, anam... anaaam...

Orada, Aygaz'ın üzerinde oturuyor... her zamanki yerinde... Anam, ama azıcık küçülmüş. Daha bir ufağı onun. Ayaklarını sallandırmış aşağı... Sesi de incelmış.

"Yapma oğlum, yapma dur... Bu tekne, benim teknem. Ben Beyaz Ada'yı çok sevdim. Onu kıramazsın. Dur oğlum, batıramazsın bu tekneyi... Dayanamıyorsan, görmek istemiyorsan onu, sat... Ama batırma... yok etme... Onu yok etmek, beni de yok etmek... Bırak benim gibi, başkaları da mutlu olsun onda..."

Çabuk oğlum, çabuk çevir şu dümeni... Dinle beni, helal etmem hakkımı sana.

İlk defa benden, bu kadar kesin bir şey istiyor annem. Annem bu benim! Canım! Canım gelmiş!

Var gücümle çeviriyorum dümeni, sancak alabanda, gazı kesmiyorum, sonuna dayanıyorum. 2200 RPM. İnliyor Volvo, gazı kessem duralayacak ve sığa binecek, tam gaz hızlanıyor, dönüyor ve sığa çok hafif “hırt” diye değerek altı teknenin, atlıyor öbür yana.

Gözlerimi kapamışım, gene de vuruyoruz diye.

Açtığımda, o küçük anne yok Aygaz’ın üzerinde.

Sığ gerilerde kalmış... Öyle hızlı gidiyor Beyaz Ada... Volvo saplamalarını sökecek... Hiç bu kadar yol vermemişim. 14 yıl boyunca 2000’i hiç geçmedim.

Gazı kesiyorum. Boşa alıyorum. Soluk soluğa makina... Hırr, hırr, hırr ter atıyor.

Gidip Aygaz’ın üzerine bakıyorum. Hiçbir şey yok.

Ah, ona el süremedim. Onu öpemedim.

Onu göremedim bile doğru dürüst.

Göz açıp kapayana dek oldu bitti her şey.

Bir süre bekliyorum orada. Kendimden utana utana, Beyaz Ada’dan da:

“Anne,” diyorum, “anne... Neredesin? Sen misin anne?..”

Birkaç kez, bağıríyorum bile.

Hiçbir ses, bir kıpırtı, bir şey yok.

Tık yok.

Deniz dümdüz. Parıl parıl. Geceden kalma, solgan bile yok. Her şey durmuş.

“Çıldırıyorum ben,” diyorum, “çıldırıyorum. Olur mu böyle

şey? Kimse yok işte! Deli oluyorum ben!"

Eh, madem böyle, görürsünüz siz. Bu sığda dağıtsaydım kayığı, hiç değilse, hemen yüzüp çıkardım buruna, yakıncacık... Yürür giderdim. Ama şimdi...

Madem öyle, madem kimse yok, ben daha iyisini yapayım şimdi de görün.

Dümeni çevirdim, sancak, az daha... Gaz kolunu ittim, ileri verdim, 1800 RPM...

Kıpırdadı, döndü, yürüdü Beyaz Ada, alışık olduğu devir bu, en sevdiği... Hırıl hırıl gidiyor gene, sular iki yanda şarlıyor, en az 9 mil yapıyoruz.

Yedi Adalar'ın, Çatı, Mürdübek tarafına dönen iki burnunun, ortalama açığından, tam Ören üzerine gidiyoruz. Açığa, hep açığa...

Gökova Körfezi'nin Tuzla'dan sonra, ikinci kez genişleyip, iki sahil arasının on milden fazla olduğu, orta kanalın orta yerine, diplerin 300 metre derinliğe eriştiği sulara...

Yarım saatte, istediğim yöreye yaklaştım. Karşıda, iyice büyüyen Ören evleri, koca termik bacası santralin, Ören, arkamda Tuzla, Yedi Adalar, Çatı tarafları...

Gazı kestim. Motoru boşa aldım. Az soğuyunca stop edeceğim... Makina dairesinin kapakları açık.

Ne korkardım, oradan aşağı çocuklar veya anne, bacağını kaldıramaz da düşer diye. Hep dikkat ederdim kapalı dursun. Şimdi açık.

Ne tuhaf, anne oraya düşmedi. Korktuğum hiçbir yerde düşmedi... Gitti gitti de, Mudo diye bir dükkanın önünde düştü...

Nelere, ne paralar verirken, ona bir yeni baston almamıştık; o da hiç istemedi, hep o eski, ucu kırık, gövdesi kıvrılmış bas-

tonla dolaştı. Ben budala da hiç düşünemedim. Bir yeni baston almadım ona. Acaba, yeni bir baston olsaydı elinde, gene de düşer miydi?

Nerede anne şimdi?

Demin var gibiydi. Şimdi yok.

Hep en tehlikeli anlarda mı ortaya çıkacak?

Öyleyse, hadi bakalım, şimdi ne yapacak!

Beyaz Ada, motor stop, dümen boşta, deniz hâlâ çok sakin, sabah limanlığı, körfezin alttan işleyen sularına uymuş, yan dönmüş... Ne olduğunu anlamaz bir belirgin sersemlik içinde, yavaş yavaş akıyor öyle...

Ören karşıda. Hem uzak hem de yakın. Orkinos, ton balığı, kılıç suları... Sırtım yanı başımda. Bir de 5 no. kaşık var, pırıl pırıl. İki hatta üç takım var hazırda, birinin ucu boş, duruma göre, ya yapma balık, ahtapot ya da metal kaşık takarsın.

Ama benim sırtıyla, kaşıkla işim yok artık.

Makina dairesi hâlâ sıcak. Azıcık durulur gene de.

İniyorum. Sıcak. Çok sıcak. Volvo'ya el değmiyor. Motor durunca su dolaşımı kesilmiş. Blok daha ısınmış, bütün gövde yanıyor.

Hava da sıcak, rüzgâr yok. Pastırma yazı başlangıcı havaları... Lodos yönlü... Yumuşak...

İndim, çıktım makinanın yanından. Aşağıda işim var... Az daha soğusun.

Tekneyi dolaşıyorum. Başa gittim, kıça geldim. Her yanda, her köşede ayrı bir anı.

Yarım saat böyle geçti. Altımda bir ara, denizde, sürü halinde lambukalar dolanıp dolanıp gittiler.

Tekrar indim makina dairesine.

İnmeden baktım. Aygaz'ın üstü boş.

Hani nerede? Deli olmuşum ben. Hayal gördüm.

Hani anne? Ne ufağı var ne büyüğü...

Anne yok.

Anne gitti.

Ey budala, sersem.

Anne Akyaka'da, o tümseğin altında.

Oraya girdi.

Gitti, gitti, orada durdu.

Üstü kapalı.

Çiçekler neye yarar.

Orada o. Hep kalacak.

Çıkamaz.

Kaçamaz.

Sana gelemez.

İyi de, sen gidebilir misin ona?

Bekle, gör.

Uzaklardan balıkçı kayıklarının tek düze sesleri, egzoz patırtıları, yüksek devirli, güçlü bir motorun harıltısı da geliyor... Belli ya bir gırgır ya da bir trol var.

Son bir kez baktım etrafıma. Hep nokta gibi, nokta gibi kayıklar... Uzak... uzak..

Termik santralin bacasından beyaz dumanlar çıkıyor. Kıran dağlarının üzerindeki beyaz bulutlara karışıyor. Sancağında, taa körfezin dibine, Akyaka taraflarına kadar, pırıl pırıl, güneş kırıklarını çaktıran, çok ince dalgacıklı, geniş ve uzun bir deniz yatıyor.

Gök, mavi ve açık.

Dünya güzel.

Ben bu dünyayı, bu doğayı, bu güzellikleri iyi bilirim.

Doyulmaz.

Bir ömür yetmez.

Öyle mi?

Makina dairesine iniyorum. Nefes alınır gibi artık.

Koca penseyi, tornavidayı, küçük çekici alıyorum yandaki takım kutusundan.

Denizden, makinanın ana su girişine kadar, deniz suyu getiren, o en kalın hortumu, kesmek zor.

Çok daha kolayı var işin.

Ana vanayı kapatıyorum önce... Deniz suyu girişi.

Hortumu çıkaracağım.

Hangi başından?

Vana tarafındaki, ilk girişteki kelepçeler, hortumu tutan, ne kadar krom, paslanmaz da olsalar, tuzdan, rutubetten sıkışmıştı, açmak zor.

Çalışacak yeri de zor.

Motor başı kolay.

Önümde.

Rahat.

Oradan çıkaracağım hortumu...

İki kelepçe var onu da tutan...

Onları söktüm mü...

Tamam.

İki elimle, var gücümle asılıyorum.

Ayaklarımı da Volvo'ya dayarım.

Çıkarırım hortumu.

Sonra sonra...

Bir şu koca vanayı açmak kalıyor.

Deniz suyu, ana giriş vanası.

Açtım mı, hortum ucu boş.

Ağzı açık, kapkara.

Açtım mı, sular şarlar.

Kalın kalın.

Sintineler yenemez onu.

Hem kapattım zaten şalterlerini.

Hiçbiri çalışmayacak.

Ve su girecek sadece.

İtfaiye hortumundan fişkırır gibi...

Çıkar Yaman, çıkar şu kelepçeleri.

Çöz kurtar kelepçelerden.

Hortumu da kendini de.

Unut artık, dışarıda deniz, balık, güneş var.

Yaptığın kötü, biliyorum, çok kötü. Hakkın yok. Günah bu. Çok günah.

Ama dayanamıyorum.

Annemi çok özledim.

Konuşmasını bile bilmeyen, yeni doğmuş, minik bir bebek kadar, birkaç aylık... gereksinmem var ona.

Ben, kocaman, ama ufacık bir budalayım.

Eşşek kadar da olsam, ana kuzusuyum.

Göbeğimiz ayrılmamış ondan daha.

Nasıl da kaçırdım onunla, el ele gitmek fırsatını.

Hani nerede Ada, Ömer, Deniz? Neredeler?

Çocuklar için bıraktım onu, öyle yalnız gitsin...

Yanında bile olamadım.

Çocuklar için ha?..

Büyüdüler mi Akya, Yunus, onlar ne yapacaklar?

Arkadaş, oynaş karıştı mı işin içine.

Hani o yazmadığın roman neydi:

“Bebeler Doğduğu Zaman, Babalar Hemen Ölmeli”

Annemle beraber, el ele gitme şansını kaçırdım.

Şimdi, arkadan yetişmeye çalışacağım öyle mi?

Kelepçenin birini söktüm.

Kafamın içi gümbür gümbür...

Yüreğim gibi...

Damarlarımda gov gov atıyor kanım.

Şakaklarım uğulduyor.

İkinci kelepçeyi de söktüm...

Hortum serbest.

Kelepçesiz.

Özgür.

Asıldım mı çıkacak.

Sonra?

Unut denizi, balığı, ağacı, güneşi, bulutu ve unut çocukla-
rını Yaman.

Onlar seni unutmadan, sen onları unut.

Çek şu hortumu.

Çek.

Asılıyorum, asılıyorum, hortum sıkı geçmiş.

Dayıyorum ayaklarımı.

Ne bu gürültü Allah'ım, beynimden kalbime, kalbimden beynime vuruyor.

Sanki bütün tekneyi sarsıyor.

Beyaz Ada titriyor mu?

Tir tir titriyorum.

Uzatma ve asıl Yaman!

Hiç mi gücün kalmadı?

Geriye devriliyorum, sırtımı yandaki köşe tahtasına vuruyorum.

Lap diye çıkıyor hortum.

Elimde, ağzı açık, bomboş, simsiyah.

Bir vanayı açmak kaldı artık.

Bir tek hareket, aç vanayı.

Beyaz Ada'yı duyuyorum.

O koca gümbürtü.

Tir tir titriyor.

Beyaz Ada.

Beyaz Ada'm benim.

Beni affet.

Beni affet... Sen de Allah'ım.

Beni affet anacığım.

Sensiz yapamadım.

Beni affedin çocuklarım.

Beni affet deniz.

Beni affet Yaman.

Çevir şu vanayı artık!

Elimi vanaya götürürken, sanki o koca musluğun kolu, elim-

den kaçıyor.. geri gidiyor. Çömelmiş durumda sarsılıyorum.

Beyaz Ada tümüyle sarsılıyor.

Sanki bir şeye çarpmış veya ona bir şey çarpmış gibi.

Bu gümbürtü de ne...

Bu benim kalbim, beynim değil miydi?

Har har har ediyor bir şey dışarda.

Tir tir değil, zangır zangır sallanıyor Beyaz Ada.

“Bu ne yahu, ne oluyor dışarda?”

Ben kalkmaya davranırken, makina dairesinin yukarı açılan ışıklı ağız bir kararır gibi oluyor.

Beyaz kasketli, beyaz yakalı, bembeyaz olduğu belli bir adamın başı uzanıyor.

“Yardım edebilir miyim kaptan? Arızanız mı var?”

Aman Allah'ım... Sahil Güvenlik gelmiş. Ne çok severim onları. Ama şimdi?

Kalkınıyorum, o beyaz, tertemiz, pırıl pırıl görünümlü adam, hâlâ yukardan bakıyor.

“Hortum mu çıktı?” diyor. “Siz uğraşmayın, çıkın, ben çabucak takarım.”

Söyleyecek laf bulamıyorum.

“Ama üstünüz çok beyaz. Tertemiz. Kirlenirsiniz...”

“Olsun, bizim görevimiz bu. Bizim görevimiz, vatandaşa yardım etmek. Bir bakayım, olmazsa, tulum giyer gelirim.”

Zorunlu çıkıyorum yukarı.

“Ben, makinist teğmen,” diyor adam.

O sırada, kumandan üsteğmen de kulesinden inip geliyor. El sıkışıyoruz.

“Ben kumandan...”

“Ben de Yaman Koray. Memnun oldum.”

“Duydum isminizi. Ben yeni tayin oldum ama sizi tanımayan var mı?”

“Ben de memnun oldum. Ne oldu? Hortum mu çıkmış, su mu kesti makina?”

Şaşkın şaşkın bakıyorum.

O sırada, aşağı inip çıkan makinist, bota gidip, üstünü değiştirip, bir tulum giymiş geliyor. Bir de er yanında. Öbür erler botta, sırtlarında turuncu yelekleri, hazır bekliyorlar. İkiisi hafif küpeşteden dayanıyor bizim tekneye, sularla fazla bastırmasın kayıklar birbirine.

Makinaya, aşağı iniyorlar hemen.

“Ben de takabilirdim,” diyorum kumandana.

Gülüyor o.

“Elbet takabilirdiniz. Ama geldiğimize göre, biz takalım.”

“Sağ olun... Çok teşekkürler.”

“Kuzum, Yaman kaptan, esas arızanız ne? Su mu vermiyor motor?”

Hep şaşkınım.

“Veriyor.”

“Peki derdiniz ne? Neden durdunuz?”

“Bilmem. Sırtı çekeceğim, onu hazırlıyordum.”

“Ee, o hortum?”

“Onun da çıktığını fark ettim... takayım dedim.”

Kumandan uzanıp aşağı bakıyor, gene başa dönüyor:

“Aşağıları pek ıslak değil. Çabuk fark ettiniz herhalde.”

“Evet...”

“Peki esas arızanız ne?”

“Arızam yok.”

“Yok mu?”

“Yok.”

“Kuzum Yaman Bey, Yaman Kaptan, neden, Mayday verdiniz öyleyse?”

“Ne “Mayday”i?!”

“Siz Mayday vermediniz mi? Yardım çağırmadınız mı... İmdat.”

“Hayır...”

“Olur mu, Ören açıkları, Yedi Adalar–Ören arası diye yerinizi de bildirdiniz. Bu yörede başka tekne yok. Radarda bir sizi gördük.”

Birden aklına gelmiş gibi soruyor:

“Kimse var mı başka teknede?”

“Yok.”

“Telsizdeki sizin sesiniz değildi... Daha çok bir kadın sesi gibiydi... İnce bir ses.”

“Aman Allah'ım...”

“Ne diyorsunuz?”

“Hiç... hiçbir şey...”

“Sizin radar reflektörünüz var mı? Olması gerek.”

“Evet, ama sezon sonu, tekne Okluk'ta, kışlıyor. İndirmiştim onu, kışın korozyon yapmasın.”

“Yani bugün yoktu...”

“Yoktu... Kusura bakmayın. Zaten hemen döneceğim.”

“Hayır. Tamam da, anlamadığım, sizi radarda çok parlak, çok net olarak gördük. Herhalde, teknenizde çok büyük yansıma yapan bir şey var.”

“Herhalde... Sağ olun.”

“Mayday’i aldık, önce radarda gördük sizi, yol verdik, sonra hemen teknenizi de gördük, yakındık da, geldik...”

“Sağ olun... Çok teşekkür ederim.”

“İyi misiniz Kaptan?”

“İyiym efendim...”

“Şimdi biz de körfez aşağı gidiyoruz. Bir trol ihbarı aldık. Çok kıyıda çekiyormuş. Nasılsa körfeze, dibe kadar giriyoruz. Okluk’a kadar refakat ederiz size. Bir arızanız olursa, yakın bulunuruz.”

“Çok teşekkür ederim. Zahmet etmeyin. Sağ olun. Ben kendim giderim.”

“Zahmet mi olur... Görevimiz. Bir sıkıntınız olursa, her zaman yardıma hazırız.”

“Biliyorum,” diyorum, “biliyorum, siz bu denizlerde bulunmanızdan gurur duyduğum bir birimsiniz. Eksik olmayın.”

Aşağıdakiler çıkıyor.

“Tamam,” diyor makinist.

Hepsi birbirinden güzel, sade üstleri değil, yüzleri de tertemiz, pırıl pırıl gençler...

“Sağ olun, elinize sağlık... Beni uğraşmaktan kurtardınız.”

Makinist izahat veriyor:

“Kelepçeler açılırken bozulmuş, ben telle iki-üç yerden sık-tım. Kolay kolay açılmaz. Yani sökeyim deseniz bile sökemezsiniz.”

“Anlıyorum,” diyorum. “Elinize sağlık. Okluk’a beklerim. İyi seferler, var olun.”

“Geliriz,” diyorlar. “Cumhurbaşkanlığı Köşkü’nün oradasınız değil mi?”

“Evet, koyun dibinde, beklerim...”

“Sırtı çekecek misiniz?”

“Hayır balık yok, doğru yol vereceğim içeri, yerimize...”

“İyi, biz de yakınınızda olacağız, merak etmeyin.”

“Merak etmiyorum, sağ olun, var olun.”

Bir gürültü, kara mazot dumanı, Sahil Güvenlik botu, başlıyor çalışmaya tekrar, gümbür gümbür.

Teknelerine geçiyorlar el sıkarak, güzelim beyaz adamlar... Turuncu erler bile, el sallıyor.

Kalın, kocaman bir düdük sesi. Selam.

Ben de Beyaz Ada'nın korna nefesini öttürüyorum.

Ayrılıyoruz.

Çalıştırıyorum Volvo'yu.

Yan yana gibiyiz. Yapacak hiçbir şey yok.

Yapmaya niyetim de yok.

Makina pek güzel su veriyor.

Telle bağlamışlar. Sökülür mü hiç?

Maldere, İngiliz limanı üzerine çeviriyorum kafayı, onlar da paralelimde.

1800 RPM – 9 mil.

Onlar da yavaş gidiyorlar... Benimle aynı hızda.

Az arkamdalar.

Beni önlerine katmışlar da, yuvama, kümesime doğru kışkışlıyorlar sanki.

“Allah'ım,” diyorum. “Allah'ım beni affet. Ben yanlış yaptım. Hep yanlış yaptım.”

Okluk'a girip yerime varıyorum. Alevok'un üstüne aborda, demir atıp...

Güzin yardım ediyor.

“Çok erken geldiniz. Yok mu balık?”

“Yok. Bir tane vurmadı, sıkıldım geldim.”

“İyi ettiniz.”

“Çocuklar nasıl?”

“İyiler...”

“Kuzum Güzin...”

“Evet...”

“Sen hiç telsizle konuştun mu bugün?”

“Hayır, neden?.. Ne var ki?”

“Hiç, öyle sordum... biri konuşmuş da...”

“Kim?”

“Hiç... öyle söylüyorum işte.”

“Telsiz değil mi bu, herkes konuşur...”

“Öyle, haklısın... herkes konuşur.”

“Neyse, biliyor musun karar verdim...”

“Evet...”

“Hemen acele, ilk çıkana bu Beyaz Ada’yı satacağım. Kaça kaça...”

“Yazık,” diyor Güzin, “yazık... Çok güzel tekneydi. Ama haklısınız, iki tekneye birden bakamayız. Alevok yeter. Hem...”

“Hem...”

“Hem sizi çok üzüyor bu annenin anılarıyla...”

“Evet...”

“Satın gitsin... Gözünüz görmez, rahat edersiniz.”

“Evet,” diyorum, “Beyaz Ada’yı satacağım, gitsin buradan. Öyle uzak bir yere, Antalya’ya falan...”

İnanılmaz gibi...

Bir haftada satılıyor Beyaz Ada.

İlk isteyene, 350 milyona veriyorum.

Antalya'ya gidiyor.

Onu görmüyorum artık.

12. KISIM

SONSÖZ

Bugünlere nasıl vardım?

2005 yılındayız. Günlerden Cuma, 6 Mayıs 2005.

Anne öleli bu temmuz 13 yıl dolacak.

On üç dakika yaşayamam onsuz derdim. On üç yıl oluyor.

Onun için ölüm ilanı vermedim. Duyanlar duydu. Duymayanlar duyana kadar, onu, benim gibi yaşıyor sansınlar.

Star televizyonu, onun anısına, 5–10 dakikalık bir program yaptı. Yapan da Doğan Hızlan.

Kitaplarını, yazı türünü, kısa da olsa anlattı. Gene en vefalı o çıktı. Benden hiç bahsetmeden, tek kelimeyle, “Oğlu da var...” bile demeden. Ama haklı.

Mehmet Barlas da sütununda yazdı bir kere...

Hepsi bu.

Rahmetli Özal’dan, Ahmet Selçuk’tan, birçok tanıdıktan başsağlığı telgrafları da geldi.

Ben kimseye bildirmedim, biraz da ondan, hepsi bu.

Ona güzel bir mezar yaptırdım. Yanına da kendiminkini... Günnük ağaçları, yaseminler, güller diktim. İki de çam. Zaten kabristan çam ormanı gibi.

Orada yatıyor. En az haftada bir giderim. Akyaka’da iken daha sık gidiyordum. Ormana da girmeye alıştırdım kendimi.

Ada'yı bir yıl sonra, özel hafiye tutarak buldum. Kanun zoru getirttim. Ama yaramadı. O her işi başaran Ada, sade oturup annesini düşünüyordu. Yalnız beyni değil, gönlü de yıkanmış gibi...

Yolladım sonunda istediği yere, ne yapayım...

Ömer'le hiç görüşmez olduk. Deniz'le de.

Şimdi Akyaka'da değilim. Çok kalabalık oldu. Sonradan görmelerin ve sonradan gelmelerin yeri oldu.

Karacasöğüt'e taşındım. Çiçekler, güller içinde küçük bir ev aldım orada. Deniz yakın, balıkçılık, kılıççılık yapıyorum, hâlâ dalıyorum da, hep nefesle tabii...

Beş-altı yıl, Alevok teknesinde, devamlı, yılda altı ayı aşkın, mavi yolculuk yaptırdım. Hep kendim çalışarak. Kaptan olarak. Fethiye, Antalya, Marmaris arası çoğunlukla.

O non-stop kaptanlık yıllarımda, "*Son Geminin Şarkıları*" diye, bana göre kıymetli, 105 şiir yazdım. Her limanda, her durakta, ayrı ayrı tarihlerde, birer ikişer...

Sigara konusunda başlayan aykırılıklar, anlaşmazlıklar, Güzin Hanım'la ayrılmamıza kadar vardı.

"Hayatımı yaşamak istiyorum biraz da," dedi ve benden uzaklaştı.

Akyaka 15 yaşında genç kız artık. Çok da güzel.

Yunus 13 yaşında. Yakışıklı. Bıyıkları terliyor.

Bütün tatillerde benim yanımdalardı. Okul zamanı annelerinin... Akyaka'da ev almıştım onlara.

Ancak benimle ilgili, maksadını aşan, talihsiz bir röportaj, her okuduğunun anlamını bazen tam kavrayamayan annelerini kızdırdı, çocukları da etkileyerek, onları benden tümüyle ayırmayı başardı. Akyaka'yla Yunus da kendi kafalarını, doğru yargılama güçlerini kullanmayı ne yazık ki başaramadılar. Hatta buna yeltenmediler bile sanıyorum.

Özetle, onlar da ayrıldı benden.

Ve ben, Akya ve Ada için ve Yunus için, kısaca bu üç çocuk için annemin elini tutmayıp onu bırakan ben, şu anda onların uzaklaşmalarıyla, ne kadar boş ve yanlış yaptığımı bir kez daha anlıyorum.

Bütün bunlara dayanabilme gücümü, Osman Hoca'nın o kısa sorusundan aldığımı da söylemeliyim.

“Sen Müslüman değil misin?” demişti bana.

Bir kere de ben annemin mezarı başındayken, o da kendi oğlununkini ziyarete gelmiş, baktım, ben öyle çökmüş dururken, bir el omuzumda.

“Kalksana Yaman,” dedi, –Hoca bu–. “Kalksana... Ne bu halin? Sen Müslüman değil misin?”

20 yaşlarındayken, Kur'an çevirisini okumuştum. Duaları, sureleri anneannem öğretmişti bana.

Allah'a inandığım kesin. Doğada yaşıyorum.

O zamanlar tam anlamamışım herhalde.

Kur'an'ı aldım. Ve tekrar, sonra bir daha, bir daha okudum.

Ne büyük bir mucize olduğu dank etti kafama. Cız etti gönlüme.

Mühürler vardıysa kaldırıldı.

Allah affetsin, kalabalık sevmemem yüzünden camiye pek gitmem. Namazı da evde, sabah–akşam kılıyorum.

Ama Kur'an'ı okudukça, onun gerçekten ne büyük bir mucize olduğunu anladıkça, ferahladım.

Acım, yüküm azaldı. Ayakta kalabildim. •

Bence dünyada bir tek kitap var. Gerisi, her şey, her söz, her yazı, hepsi fasa–fiso...

Kur'an benim yardımcım oldu. Anamın eli gibi, ondan da iyi,

başımı sıvazladı. Gönlümü okşadı. Gözümü sildi Allah'a şükür.

Anladım ki salt doğa, deniz değil, Allah'ın sayısız güzelliklerinin içinde, başında Kur'an geliyor.

O sözleri kim söyleyebilir? Kim? Hangi şair, hangi yazar, benim gibi hangi budala?..

"Allah'ım bana yardım et," dedim. "Beni affet."

İnandı bana, beni bağışladı, bana yardım etti.

Beni bırakmadı.

İnanıyorum, anama da kavuşturacak o beni.

O nelere kadirdir. "Ol!" demesi yeter.

Başıma, hiç beklemediğim, düşlemediğim bir şey de geldi.

Bir kız çıktı öyle ansızın karşıma.

Ben 64 yaşındayken, o 22 yaşında! Şimdi ben yetmiş, o yirmi sekiz, öyle 42 yaş farkımız olan bir kız. Sultan adı. Sultanım oldu.

Yıllarca hayallediğim kişiydi.

O da beni ararmış. Şu işe bak!

Olacak şey değil ama, oldu. Evlendik, en ufak bir çıkar, hırs, kaba duygular yok aramızda.

Altı yıldır evliyiz.

Hayatımda hiç kimseye, "Benimle evlenir misin?" demeden, birçok evlilik yapmıştım.

Bu kez isteye isteye söyledim. Evlendik. Mutluyuz.

Çok iyi bir ev kadını. Allah korkusu ve en önemlisi, sevgisi var.

Doğaya, denize bayılıyor. Her gün daha çok seviyoruz birbirimizi.

Zor bir adam olduğumu ikimiz de bilmemize rağmen...

Onunla evlenince, ayrı kalmamak için Alevok'u da sattım. Denizden ayrı kalmamak için bir trol teknesi alıp, onu ev gibi yaptık. Yazın onun içinde, kışın da Karacasöğüt'te, o ufak ama güzel evde oturuyoruz. Her taraf annemin, videodan çıkarıp fotoğraf yaptığım yüzlerce resmiyle dolu.

Arada bir kasetleri oynatıp bakıyoruz anneme...

Yetmese bile... Görüyoruz onu.

Doğrusu acım hiç hafiflemedi, arttı bile. Ama dayanmasını öğrendim.

Üç çocuğumuz var, birbirinden güzel. 5 yaşında Mebrure –elbet ananın adı–, 2 yaşında Uzay, 8 aylık Gürkan Derya... İki oğlan, bir kız.

Derya baş parmağını ağzına alır, öbür parmaklarını bir çeşit nanik yapar ya da borazan çalar gibi yaparak emer de emer... Yakında emekleyecek, çok iştahlı, güçlü bir çocuk...

Uzay dünya güzeli, bir kirpikleri var!.. Bir gözler!.. Çok da akıllı. Yaramaz. Felaket. Ama hep sonunda gelir gelir kucağıma kor başını, uyur.

Ayaktaysam, elimden çeker, pat pat vurur koltuğa, "Gel otur..." niyetine... Sonra çıkar yatar bacaklarımın üzerine... Klasik müzik çalarken, eliyle idare eder. O da iştahlı bin şükür... Ne görse alıp yiyecek. Vermezsen kıyameti koparır. Tren düdüğü gibi sesi var.

Mebrure zarif, ince, güzel ve çok boğazsız. Derdimiz o. Son derece güzel, yanlışsız, deyimlere, atasözlerine dek çok iyi kullanarak kelimeleri, birçok büyükten iyi Türkçe konuşuyor. Yazar olup, beni yazacak.

Bir de dost buldum son aylarda, dosttan öte, evlattan öte... Kaan Demirtaş. Kimseden görmediğim yakınlığı ondan görüyorum. O da benim gibi balık, deniz hastası...

Geçen gün Sultan'la konuşuyorduk. Tek hayıflandığım, annemin onu tanımamış olması, “Seni kimlere bırakacağım evladım...” diye üzülererek gitmesi.

“Ah,” dedim, “annem görseydi seni!.. Sen kimsin, nereden geldin yahu! Şu hanımlıklarını görse bayılırdı sana...”

Sultan'ı rahmetli babaannesi yetiştirmiş. Pek çok şeyi ondan öğrenmiş. Onun yanında kalmış.

Gülerek şöyle dedi Sultan:

“Bak hayatım, bence rahmetli annen öbür tarafta nenemi, benim Şerife Hanım'ı bulmuş, onlar anlaşıp beni sana yolladılar. Seni de benim karşıma çıkarttılar. Her neyse... Onlar orada dost olmuşlar, bizi de görüyorlar, merak etme. Annen beni tanıyor. Ben de bilir gibiyim onu... Hem videolarda görüyorum hem de rüyamda, çok kez nenemin yanında gördüğüm hanım oydu herhalde...”

Bir de kırbaç yemiş gibi birden, şuna buna kızıp küsüp, annemin ne çok istediği, inattan yapmıyorum diye kahrolduğu bir işi yapmaya başladım.

Otuz beş–kırk yıl sonra yeniden yazmaya... hem de ne biçim!

Elim hiç durmamış, gönlüm, kafam da...

İki ay, tam iki ay içinde, üç kitap yazdım.

Vaktimin az kaldığı belli. Acelem var. O uzun yılların durgunluğunun da acısını çıkarmak istiyorum.

Bilene, bilmeyene... Okuyana, okumayana...

Basana, basmayana... Sevene, sevmeyene...

Üç kitap:

“*Ne Cennet Şey Şu Deniz*”

“*Bir Ömür Yetmez*”

Ve bu:

“Annelerin En Güzeli”

İşte böyle.

Bu masal da burada bitiyor.

Bir tek şey kesin. Bir tek şey gerçek.

Bu yazdığım kitap annemin yüzde biri değil.

O bir dağ. Ben onu yazamadım.

Çok zor bir işti.

Ağlaya ağlaya yazdım ve gücüm kalmadı.

Şu da bir gerçek:

Onu çok özledim. Onu çok özledim.

Bazı sabahlar, çok erken, hava sakın, rüzgâr hiç yok, hiçbir şey kıpırdamıyor... onun mezarının başındayken ben... ince, hafif bir yel, bir nefes dolaşıveriyor... ensemdede, yüzümde, saçlarımda... Ya da günnük ağaçlarının hareketsiz yaprakları, binlerce küçük el gibi, ansızın kımıldayıp, titremeye, bana el sallarcasına oynamaya başlıyor kısa bir süre... Bir kuş geliyor, karşıma konup, bir dala, bana baktığı besbelli, öne arkaya döne döne sığıyor, hopluyor, sonra birden fırlayıp gidiyor...

Kaskatı kesilmiş seyrediyorum, dinliyorum ben...

Bu o mu?.. Bunlar o mu?.. Bana mı geldi?

Bir iş ya da zorunlu alışveriş için Marmaris'e gitmeye mecbur kaldığımda... Mudo'nun önünden hiç geçmiyorum, -gerçi orası artık Mudo değil- ama onun çok dolaştığı bazı bildik dükkânlar, Çeşme Meydanı, yorulunca oturduğu bank falan, öyle onun ayaklarının birçok kez bastığı kesin yerlerde, ansızın kalabalığın içinde, onu bir an görür gibi oluyorum. Bir görüyorum ve hemen kaybediyorum.

Karacasöğüt'te, yazın teknede, kıçta oturup, etrafımızı çe-

viren amlı tepeleri gelişigüzel seyrederken, ansızın onu çok uzakta, bir ağacın gövdesini eliyle tutarak bu tarafa bakarken, bazen o koca çamın en üst dallarının arasında tünemiş gibi, ufacık, bazen taa ilerideki koca kayaların dibinde, dikili taşlara dayanmış ya da kıvrılarak inen tozlu yolun bir dönemecinden geldiğini, kısa bir an belirip kaybolduğunu, hatta gökte, bir bulutun yan tarafındaki saçak arasında oturduğunu görür gibi oluyorum.

Kalbim hızlı hızlı çarpmaya başlıyor... Tir tir titriyorum.

Çok az rüya görürüm. Çok az uyuduğum için herhalde. Annemi de ne kadar istersem isteyeyim, her akşam onu görmek dileğiyle yatsam bile, çok az görüyorum.

Gördüğüm her düşün içinde o var aslında, bir yerde, bir köşede, o hep var... Saçma sapan rüyaların içindeyken ben, o hep var, ama göremiyorum.

şöyle bir rahat rahat, uzun uzun yüzünü göremiyorum. Öpemiyorum. Doğru dürüst: “Ah seni ne çok özledim anne...” diyemiyorum.

Pek seyrek olarak, O’nu kesin ve net gördüğümde de, inanılmaz derecede kısa sürüyor bu.

Sevincimden hemen uyanıyorum.

Karımla anlaşamadığım tek nokta bu.

Onu bırakıp ölmek istediğimi sanıyor. Kısa yoldan anneme kavuşmak için.

Onu kıskanmıyor ama bana kızıyor. Onu az sevdiğimi sanıyor.

Hayır, onu çok seviyorum.

Çocuklarımı da seviyorum.

Ölmek istemiyorum. Hiç değilse hemen.

Ama annemi özlüyorum...

O öyle bir insandı ki,
Anlatamam.
Onu çok özliyorum.
Çok... Çok... Çok.
Ne yapayım.
Elimde değil.

06.05.2005

✱

ANAM-II

Ağlama Yaman ağlama,
Ben buradayım.
Ağlama oğlum ağlama,
Yanı başındayım.

Ben seni hiç bırakmadım yavrum.
Sen beni hiç bırakmadın.
Kaç yaşında olsan da,
Yavrumsun benim, ananım senin.

Ağlama oğlum, ağlama
Ben buradayım.
Yüreğindeyim.
Canındayım, kanındayım.
Hücrelerin, hücrelerimin devamı benim,
Sevgin, sevgimin devamı.
Sen benim yüce davamsın.
Devamımsın, devamımsın.
Sen varsın.
Var oldukça da ben varım.

Ağlama Yaman ağlama,
Ben buradayım.
Omuzunun üstünden bakıyorum.
Başını okşuyorum.
Saçların ağarmış, azalmış olsa da,

Sen benim yavrumsun, yavrum.
Beni hep seven, hep özleyen,
Sen varsın.

Ağlama Yaman.
Geçiyor zaman.
Hiç kuşkun olmasın,
Seni bekliyor
ANAN.

Mebrure Alevok - 1929

Mebrure Alevok - 1929

Mebrure Alevok - 1929

Yaman Koray

Mebrure Alevok - 1929

Mebrure Alevok - 1970

Sami Koray, Yaman Koray, Mebrure Alevok - 1935

Sami Koray

Mebrure Alevok, Yaman Koray - Büyükada, 1938

Mebrure Alevok, Yaman Koray - İsviçre, 1946-1947

Temmuz 1952

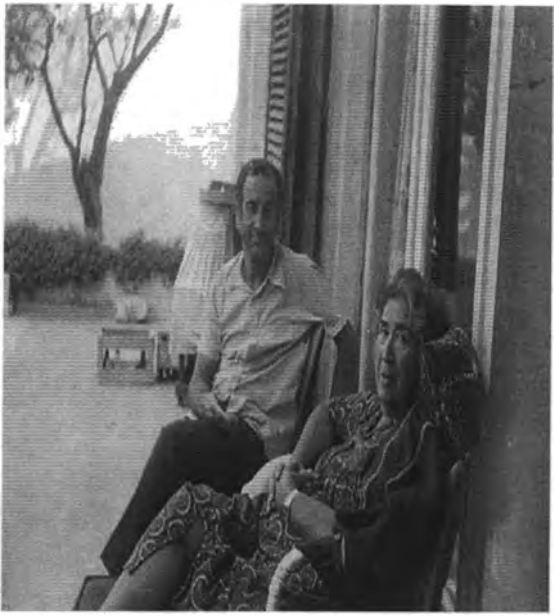
Mebrure Alevok, Yaman Koray - Kadıköy, 1952

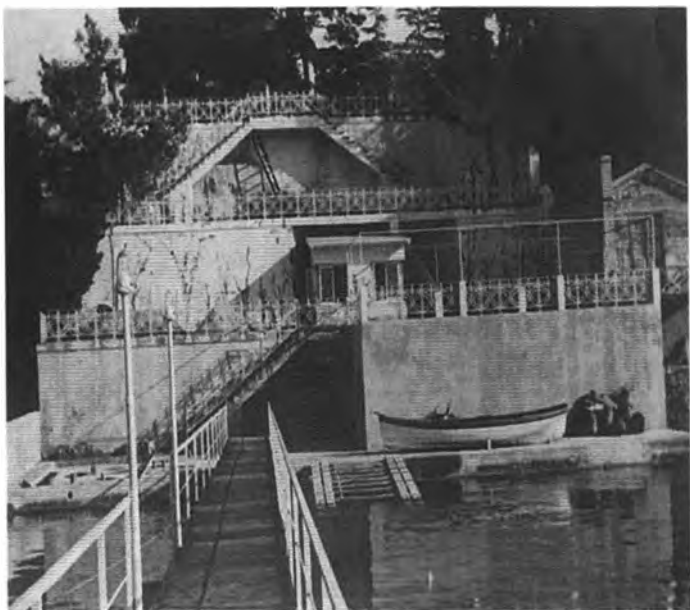
Mebrure Alevok, Yaman Koray - 1960-1961

Mebrure Alevok, Yaman Koray - Tarsus Gemisi

Mebrure Alevok, Yaman Koray - 1980'li yıllar

Büyükada'daki evleri - 1936

Otel Alevok - 1956

Böylesine sınırsız, ölçüsüz, eşsiz bir sevginin öyküsünü anlatmaya başlamadan, onun gerçek yüksekliğine, erişilmez çizgisine, ne yaparsam yapayım ulaşamayacağımı, hep küçük ve güdük kalacağımı iyi bildiğimi de belirtmek isterim. Bir büyük dağın altındaki kör köstebek kadar çaresiz ve güçsüzüm aslında...

1907’de doğan Mebrure Alevok, yazdığı eserlerle dönemin dikkat çeken isimlerinden birisi olur. Alevok’un 1972’de, Hürriyet gazetesinde 135 nüshayla tefrika edilen anı-romanı *Sevgilerin En Güzeli*, Yaman Koray’ı çok etkiler, o da *Annelerin En Güzeli*’ni işte bu tefrikaya bir nazire şeklinde kaleme alır. Alevok’la Koray arasındaki ilişki çok kutsaldır. Son ana dek birbirlerinden ayrılmazlar ve her ne olursa olsun dayanışmayı sürdürürler. Alevok, oğlunu öyle çok sever ki, “Aman ne olur Allah’ım, sakın kızma, darılma, gücenme, kıskanma. Seni de çok seviyoruz,” diye yazar bir yerde. Koray’ın ilk defa yayınlanan bu eserini okurken herkes kendi annesini, evladını yüreğinde hissedecek.

...anneniz sağken, yanınızdayken, konuşabildiğiniz kadar konuşun onunla, nasılsa biliyor,” demeyin... Sizi anlamasa bile, konuşun... İçinizde kalmasın. Ona yakın olun. Hiç vakit kaybetmeyin.

